

РЕЙМЪНД ЧАНДЛъР

дългото сбогуване

РЕЙМЪНД ЧАНДЛЪР

ДЪЛГОТО СБОГУВАНЕ

Превод: Жечка Георгиева

chitanka.info

1

Когато видях Тери Ленъкс за пръв път, той седеше пиян в един „Ролс Ройс“ пред терасата на „Танцьорите“. Пазачът на паркинга беше докарал колата пред входа и все още държеше вратата отворена, защото левият крак на Тери продължаваше да виси отвън, сякаш той бе забравил за него. Имаше младолико лице, но косата му беше бяла като сняг. По очите му личеше, че е мъртво пиян, а иначе изглеждаше като всеки порядъчен млад мъж във вечерно облекло, изхарчил прекалено много пари в заведение, което съществува само за това и за нищо друго. До него седеше едно момиче. Косата ѝ беше с чудно красив тъмночервен оттенък, на устните ѝ блуждаеше лека усмивка, а върху раменете си бе наметнала визонено палто, което едва ли не правеше „Ролс Ройса“ да изглежда като всяка друга кола. Но не съвсем. Нищо не е в състояние да направи това.

Пазачът беше от обичайните типове с полугангстерски вид, с бяло сако, върху което с червен конец бе избродирano името на ресторанта. Явно тази история вече бе взела да му писва.

— Вижте какво, господине — каза той доста остро, — бихте ли си прибрали крака в колата, за да мога да затворя вратата, или предпочитате да я разтворя цялата, та да се изтърколите навън?

Момичето му хвърли поглед, който би трябвало да го убие на място. Но това ни най-малко не го смути. В „Танцьорите“ са се нагледали на хора, които те карат да се разочароваш от влиянието на парите върху човешката личност.

В паркинга плавно се вмъкна открита спортна кола, чуждестранна марка; мъжът, който слезе от нея, запали дългата си цигара със запалката от таблото. Беше облечен в карирана риза, жълти бричове и ботуши за езда. Той се запъти към заведението, без да бърза, обвит в облаци от скъп одеколон, и не си направи труда дори да погледне „Ролс Ройса“. Вероятно му се видя старомоден. Спря на първото стъпало, за да постави монокъл на окото си.

Момичето се обади, пръскайки очарование около себе си:

— Имам чудесна идея, мили. Да отидем до вас с такси и да вземем спортната ти кола. Нощта е тъкмо за разходка край морето нагоре към Мон-тесито. Едни мои познати организират купон около плувния си басейн.

Беловласият младеж отвърна учтиво:

— Много съжалявам, но вече нямам спортна кола. Бях принуден да я продам.

Съдейки по гласа и членоразделната му реч, човек не би допуснал, че е пил нещо по-силно от портокалов сок.

— Продал си я, мили? Какво искаш да кажеш? Тя леко се отдръпна от него, но гласът ѝ се от дръпна далеч повече.

— Искам да кажа, че бях принуден — поясни той. — За да има какво да ям.

— А, ясно.

В сравнение с нея всеки айсберг би изглеждал като кипящ гейзер.

Пазачът най-после можа да квалифицира белокосия младеж — в категорията на ниските доходи.

— Виж какво, момко, трябва да се погрижа за онази кола. Ще се видим друг път... може би.

И той му остави вратата отворена. Пияният незабавно се изхлузи от седалката и се приземи на асфалта по задник. Аз се приближих до него и направих поредната си глупост. Знам, че никога не бива да се захваща с пиян човек. Дори и да те познава и да си му симпатичен, от него винаги може да се очаква да скочи и да те цапардоса по зъбите. Хванах го под мишниците и го изправих на крака.

— Много съм ви признателен — учтиво ми благодари той.

Момичето седна зад кормилото.

— Като се напие, винаги става голям англичанин — поясни тя с глас на неръждаема стомана. — Благодаря ви, че му помогнахте.

— Ще го сложа на задната седалка — казах.

— Много съжалявам, но закъснявам за една среща. — Тя отпусна съединителя и „Ролсът“ плавно потегли. — Той е безстопанствено куче — добави тя с хладна усмивка. — Може би ще му намерите дом? Защото освен всичко друго е и бездомен — в известен смисъл.

И „Ролсът“ запърпори по алеята към изхода, излезе на Сънсет булевард, зави надясно и се изгубя от погледа ми. Когато пазачът се

върна, все още гледах подире му. И все още държах пияния в ръцете си, а той бе дълбоко заспал.

— Ето как трябва да се постъпва — казах аз на бялото сако.

— Как не — отвърна ми той цинично. — Само дето си пропиляхте времето с този пияница и изтървахте мащето.

— Познаваш ли го?

— Чух я да го нарича Тери. А иначе за пръв път го виждам. Но тук съм само от две седмици.

— Би ли докарал колата? — подадох му квитанцията.

Докато ми докара „Олдсмобила“, вече имах чувството, че държа сандък в олово. Бялото сако ми помогна да го сложим на предната седалка. Клиентът отвори едно око, благодари и отново потъна в сън.

— Това е най-учтивият пияница, когото съм виждал — казах аз на бялото сако.

— Всякакви ги има. И до един са непрокопсаници. На този май са му правили пластична операция.

— Има нещо такова.

Дадох му доллар и той ми благодари. Прав беше за пластичната операция. Дясната половина от лицето на новия ми приятел беше скована, неестествено бяла и по нея си личаха тънки, фини шевчета. Кожата покрай зарасналите белези беше лъскава. Пластична операция, при това основна.

— Кво смяташ да правиш с него?

— Ще го закарам у дома и ще го почакам да изтрзнее, колкото да ми каже адреса си.

Бялото сако се ухили.

— Кат си будала. Аз на твоето място ще го изсипя в канавката и ще си продължа по пътя. Тия пияници само ти докарват главоболия, а аванта — никаква. Аз си имам философия по този въпрос. За да оцелее човек при сегашната жестока конкуренция, трябва да си пести силите.

— Ти, както виждам, много си прокопсал — забелязах.

В първия момент той се изненада, после започна да почервенява от яд, но аз вече бях подкарал колата.

Донякъде беше прав, разбира се. Тери Ленъкс ми създаде големи главоболия. Но в края на краищата нали това ми е работата.

Тогава живеех на Юка Авеню, в района на Лоръл Каньон. Къщата беше малка, в задънена улица, на върха на един хълм, а до

входната врата се стигаше по безброй стъпала от секвоя. От другата страна на пътя имаше евкалиптова горичка. Квартирана беше мебелирана; собственичката беше заминала при овдовялата си дъщеря в Айдахо. Наемът беше нисък отчасти защото хазияката си запазваше правото да се върне, когато си пожелае, и отчасти заради стълбите. Беше прекалено възрастна, за да се катери по тях всеки ден.

Все никак си се изкачих с пияницата на ръце. Той имаше доброто желание да ми помага, но краката му се преплитаха като варени макарони и непрекъснато заспиваше по средата на някое извинение. Отключих вратата, довлякох го до канапето и го сложих да легне. После го наметнах с едно одеяло и го оставих да си отспи. Около един час ми хърка на главата. По едно време се събуди и пожела да посети тоалетната. Когато се върна, взе да ме разглежда втренчено, с присвирти очи, след което попита къде, по дяволите, се намира. Осведомих го. Каза ми, че името му е Тери Ленъкс и живее в Уестууд, където никой не го очаква. Говореше ясно, членоразделно. Добави, че не би имал нищо против чашка силно кафе. Донесох му го и той го изсырба внимателно, като държеше чинийката непосредствено под чашата.

— Как попаднах тук? — попита той и се огледа.

— Заспахте пиян в един „Ролс“ на паркинга на „Танцьорите“.

Приятелката ви ви заряза.

— Постъпката ѝ е напълно оправдана.

— Англичанин ли сте?

— Живял съм там, но не съм роден в Англия. Ако си намеря такси, ще ви освободя от присъствието си.

— Долу вече чака кола.

Слезе по стълбите без моя помощ. Мълча почти през целия нът. Само каза колко мило от моя страна и че много съжалява за главоболието, което ми причинил. Изглежда, толкова често бе повтарял същите думи на безброй хора, че прозвучаха съвсем механично.

Апартаментът му беше малък, задушен и безличен. Сякаш се беше нанесъл в него същия този ден. На малка масичка до твърда кушетка, тапицирана със зелено сукно, имаше полупразна бутилка шотландско уиски, купичка с разтопен лед, три празни шишета от газирана вода, две чаши и стъклен пепелник, препълнен с фасове, някои с червило, други без. Никъде ве видях снимка или някакъв друг личен предмет. Със същия успех можеше да е хотелска стая, наета за

приятелска среща, за пийване и разговори, за малко любов. Нямаше вид на обитаемо място.

Предложи ми чашка. Отказах. Изобщо не седнах, а като си тръгнах, той пак ми благодари не като за огромна услуга, но не и като за дребна работа. Още не беше съвсем на себе си и леко се смущаваше, но затова пък беше учтив до немай-къде.

Стоя до отворената врата, докато дойде асансьорът и аз се качих. Ако нещо му липсваше, то не беше възпитание.

Нито дума за момичето. Нито за това, че бе без работа и без изгледи да си намери, че едва ли не последният му долар бе отишъл да плати сметката в „Танцьорите“ за хайлайфна мацка, която не бе благоволила да остане с него достатъчно дълго, та да не го прибере полицейска патрулна кола и да го тикнат в дранголника или някой таксиджия да го обере и изхвърли в канавката.

Докато слизах с асансьора, много ми се прииска да се върна и да му отнема бутилката уиски. Но това не ми влизаше в работата, пък и винаги е безсмислено. Такива намират начин да си набавят, стига да искат.

Карах колата към къщи и замислено си дъвчех долната устна. Всички ме имат за корав, но в този човек нещо ме трогна. Не знам какво — може би бялата кола, белезите по лицето, ясният глас и безупречната учтивост. А нима не стигаше? Едва ли щях да го видя отново. Той бе само едно безстопанствено куче, както каза момичето.

2

Една седмица след Деня на благодарността^[1] го видях отново. Магазините по булевард „Холивуд“ вече преливаха от скъпи и прескъпи коледни стоки и вестниците тръбяха колко ще е ужасно, ако не си напазаруваме за Коледа навреме. А то е ужасно от всяко положение.

Бях на три преки от сградата, където е кантората ми, когато видях неправилно спряла полицейска кола; двете ченгета в нея бяха се зазяпали по нещо до една витрина. Нещото се оказа Тери Ленъкс — или по-скоро онова, което бе останало от него — и то не беше особено привлекателно.

Беше се подпрял на някаква витрина. Не можеше да не се подпре. Ризата му беше мръсна, разкопчана и се подаваше от сакото. Беше небръснат от четири-пет дена, измършавял и толкова блед, че дългите тънки белези по лицето му почти не личаха. Очите му бяха като дупки в снега. Ясно беше, че ченгетата се канеха да го приберат, затова избързах и го хванах подръка.

— Стегни се и ела с мен — строго му наредих аз. После му смигнах, — Ще можеш ли? Пиян ли си?

Той ми хвърли мътен поглед, но после се усмихна накриво.

— Бях. Сега просто съм... изпразнен.

— Добре, но се размърдай малко, защото с единия крак си вече в изтрезвителното.

Той направи усилие и аз го помъкнах през насьbralите се зяпачи към стоянката на таксита до тротоара. Отворих вратата на една от колите.

— Колегата е преди мен — каза шофьорът и махна с ръка към спрятлото пред него такси. После се извърна назад, видя Тери и добави: — Ако изобщо го вземе.

— Случаят е спешен. Приятелят ми е зле.

— Да повръща другаде.

— Петарка. И да видя една усмивка.

— Хайде, качвайте се.

Той пъхна списанието с марсианец на корицата зад огледалото. Пресегнах се отвътре и отворих вратата. Вкарах Тери криво-ляво, но върху задния прозорец легна сянката на патрулната кола. От нея слезе полицай с посребрена коса и дойде при нас.

— Един момент. Кой е този джентълмен с мръсното бельо? Наистина ли ви е близък приятел?

— Достатъчно близък, за да знам, че му трябва Приятел. Не е пиян.

— Несъмнено. Само поради финансови пречки. Полицаят протегна ръка и аз сложих в нея шофьорската си книжка. Той я прегледа и ми я върна.

— Охо, частен детектив, който си търси клиентела. — Гласът му се промени, стана сувор. — Сега вече знаем нещо за вас, мистър Марлоу. А този кой е?

— Името му е Тери Ленъкс. Работи в киното.

— Дотук добре. — Той надникна вътре в таксито и заразглежда Тери, сврян в ъгъла. — Бих казал, че напоследък не се е преработил много. Бих казал също, че напоследък е спал предимно на открито. Даже бих казал, че е скитал и би трябало да го приберем.

— Не допускам да сте закъсали дотолкова с арестите. В Холивуд това е изключено.

Но той продължаваше да оглежда Тери.

— Как се казва приятелят ви?

— Филип Марлоу — бавно произнесе Тери. — Живее на Юка Авеню, Лоръл Канъон.

Полицаят си извади главата от прозореца. Обърна се към мен и махна с ръка.

— Може току-що да сте му се представили.

— Можех, но не съм.

Една-две секунди ме гледа, без да си откъсне погледа.

— Този път от мен да мине. Само го разкарайте от улицата.

Той влезе в колата и потегли.

Изминахме с таксито трите преки до моя паркинг и се прехвърлихме в колата ми. Подадох на шофьора петте долара, но той ме погледна сериозно и поклати глава.

— Само каквото показва броячът или най-много кръгъл долар, ако настоявате. И аз съм изпадал в такова положение във Фриско, но никой не ме е прибирал с такси. Много коравосърден град.

— Сан Франциско ли? — попита механично.

— Аз му викам Фриско. Фрашкан е с какви ли не малцинства. Благодаря.

Той прибра долара и си тръгна.

Влязохме в една крайпътна закусвалня, където сервираха кюфтета, от които и куче би се извърнало. Поръчах две за Тери плюс една бира, а после го закарах у дома. Стълбите все така му се опираха, но той се усмихна и задъхан се изкатери. След един час беше избръснат, изкъпан и вече имаше човешки вид. Седнахме на чашка доста разредено уиски.

— Добре, че си спомни името ми — казах.

— Специално го запомних. Освен това те търсих в указателя.

— Тогава защо не ми се обади? Аз съм или тук, или в кантората.

— Защо да те беспокоя?

— Все някого трябваше да обезпокоиш. Изглежда, нямаш много приятели.

— А, приятели се намират. — Той постави чашата на масата. — Но не е лесно да молиш за помощ, особено когато сам си виновен за всичко. — Вдигна поглед към мен и се усмихна уморено. — Най-после ще взема да оставя пиенето. Или всички така казват?

— Необходими са около три години.

— Три години?! — Беше шокиран.

— Толкова. Когато се отказваш, светът ти изглежда различен. Цветовете ги виждаш по-убити, звуците — по-тихи. Трите години включват и повторните запои. Близки хора ще ти се виждат малко чужди, много от тях ще ти бъдат даже противни, но и те ще ти връщат със същото.

— Значи разликата от сегашното положение няма да е кой знае колко голяма. — Той се обръна и погледна стенния часовник. — Дал съм на гардероб в Холивудската гара един куфар, който струва двеста долара. Ако мога да платя за гардероба, ще си купя по-евтин, а скъпия ще заложа за автобусен билет до Лас Вегас. Там мога да си намеря работа.

Нищо не казах, само кимнах с глава, продължих да си седя и бавно да отпивам от чашата си.

— Мислиш си защо не ми е дошла по-рано тази идея — тихо се обади той.

— Мисля си, че зад всичко това се крие нещо, което не ми влиза в работата. Сигурно ли е мястото, или само се надяваш?

— Сигурно е. Един приятел, с когото воювахме заедно, има нощен бар — клуб „Костенурката“. Той е почти гангстер, разбира се — там без това не може, — но иначе е чудесно момче.

— Мога да ти дам за билета и нещо отгоре, но искам да знам, че купеното с тези пари ще изтрае известно време. Я по-добре му се обади по телефона.

— Благодаря ти, но няма нужда. Ранди Стар няма да ме подведе, никога не ме е подвеждал. А за куфара в заложната къща ще ми дадат петдесет долара, знам го от опит.

— Виж какво, толкова мога да си позволя да ти дам. Не съм мекосърден лигъльо, така че вземай, каквото ти давам, и да те няма. Искам да се отърва от теб, защото имам едно предчувствие.

— Тъй ли? — Той сведе поглед към чашата си. Едва отпиваше от нея. — Виждали сме се само два пъти, и двата пъти ти се държа повече от приятелски с мен. Какво е това предчувствие?

— Че като те срещна следващия път, ще си забъркал огромна каша, от която няма да мога да те измъкна. Не знам откъде идва, но го имам.

Той докосна едва-едва с върха на пръстите дясната страна на лицето си.

— Може би заради това. Придава ми леко зловещ вид, но е рана, получена в честен бой, или по-скоро резултат от такава рана.

— Не е заради белега. Той не ме тревожи ни най-малко. Аз съм частен детектив, а ти си проблем, който не съм длъжен да решавам. Но все пак проблемът съществува. Наречи го предчувствие, ако щеш, или пък ако предпочиташ да бъдеш свръх-учтив, наречи го усет за човека. Може би момичето в „Танцьорите“ те остави не защото беше пиян, а защото и то е усетило същото.

Той се усмихна леко.

— Едно време бяхме женени. Казва се Силвия Ленъкс. Ожених се заради парите ѝ.

Станах и го погледнах ядосано.

— Ще ти изпържа яйца. Трябва да хапнеш нещо.

— Чакай малко, Марлоу, Сигурно се чудиш защо, когато съм без пукнат цент в джоба, не съм поискал от Силвия някой и друг долар, след като тя очевидно е тъпкана с пари. Чувал ли си думата гордост?

— Ще ме умориш, Ленъкс.

— Нима? Моята гордост е по-различна. Тя е гордостта на человека, на когото нищо друго не му е останало. Съжалявам, ако ти досаждам.

Отидох в кухнята, изпържих пущен бекон с яйца, сварих кафе и препекох няколко филийки хляб. Седнахме да ядем в кухненската ниша. Къщата е била строена по времето, когато всички кухни са имали такива ниши.

Казах му, че отивам в кантората, а на връщане ще освободя куфара от гардероба. Той ми подаде квитанцията. Лицето му вече имаше цвят, а очите му не бяха толкова хлътнали, че да ги търсиш, за да ги видиш.

Преди да изляза, поставих бутилката уиски на масичката пред кушетката.

— Ето повод да задействуваш гордостта си — казах. — И обади се, моля те, във Вегас, направи ми тази услуга.

Той само се усмихна и сви рамене. Още му бях ядосан, като слизах по стълбите. Не ми беше ясно защо, както не ми беше ясно защо е гладувал и спал по градинките, но не е заложил дрехите си. Правилата на неговата игра не ми бяха ясни, обаче той строго ги спазваше.

Куфарът се оказа невероятен. Кожата бе избеляла, но личеше, че като нова е била кремава на цвят. А металните части бяха от чисто злато. Беше английско производство и ако такъв изобщо можеше да се купи у нас, той щеше да струва не двеста, а поне осемстотин долара.

Тръснах го на пода пред него. Погледнах шишето на масичката — не го бе докоснал. Беше по-трезв и от мен. Пушеше, но без никакво удоволствие.

— Обадих се на Ранди. Ядоса се защо по-рано не съм го потърсил.

— Налага се непознати да ти помогнат. — Посочих куфара. — Това от Силвия ли е подарък?

Той се загледа през прозореца.

— Не. Подариха ми го в Англия много преди да я срецна. Много преди това. Може ли да го оставя при теб, ако имаш да ми заемеш някой стар куфар?

Извадих от портфейла си пет банкноти по двадесет долара и ги сложих пред него.

— Не ти искам гаранция.

— Нямах това пред вид. Ти не си заложна къща. Просто, не ми се ще да го мъкна във Вегас. И не ми трябват толкова много пари.

— Добре, вземи парите, а куфарът нека остане тук. Само че в тази къща много лесно може да влезе крадец.

— Няма значение — каза Тери с безразличие. — Няма никакво значение.

Той си смени дрехите и към пет и половина излязохме да хапнем в близкия ресторант. Никакъв алкохол. После се качи в автобуса на Кауенга, а аз потеглих замислен към къщи. Празният му куфар лежеше върху леглото. Беше го разопаковал, а нещата прехвърли в едно мое леко куфарче. От едната ключалка стърчеше златно ключе. Заключих то, завързах ключето към дръжката и го вдигнах на горния рафт на дрешника. Имах чувството, че не е съвсем празен, но това не ми влизаше в работата.

Нощта беше тиха и къщата по-пуста отвсякога. Наредих шахматните фигури и изиграх френска защита срещу Щайниц. Той ме би на четиридесет и четвъртия ход, но и аз го поизпотих.

В девет и половина звънна телефонът. Гласът ми беше познат.

— Мистър Филип Марлоу?

— На телефона.

— Аз съм Силвия Ленъкс. Видяхме се много за малко миналия месец пред „Танцьорите“. После разбрах, че сте бил много мил и сте изпратили Тери.

— Така беше.

— Предполагам, знаете, че вече не сме женени, но аз все пак се беспокоя за него. Напуснал е апартамента си в Уестууд и никой нищо не знае.

— Забелязах онази нощ колко сте обезпокоена.

— Вижте, мистър Марлоу, аз бях омъжена за този човек. Не съм особено благосклонна към пияниците. Може да съм била коравосърдечна, но може и да съм имала важна работа. Вие сте частен

детектив и ако предпочитате, нека поставим отношенията си на професионална основа.

— Отношенията ни не се нуждаят от никаква основа, мисиз Ленъкс. Той е в един автобус на път за Лас Вегас. Един негов приятел ще го вземе на ра бота.

Тя изведнъж се оживи.

— О, Лас Вегас? Боже, колко е сантиментален. Ние там се оженихме.

— Предполагам, че е забравил. Иначе щеше да замине за другаде.

Вместо да ми затвори телефона, тя се засмя. Хубав, звънлив смях.

— Винаги ли сте толкова груб с клиентите си?

— Вие не сте ми клиент, мисиз Ленъкс.

— Може да стана някой ден. Кой знае? Тогава ще попитам така: „Винаги ли сте груб с дамите?“

— Отговорът си остава същият. Този човек беше изпаднал до крайност — гладен, мръсен, без пукнат цент в джоба. Ако си бяхте направили труда, щяхте лесно да го откриете. Но той нищо не искаше от вас, а предполагам, че и сега нищо не иска.

— Не бъдете толкова сигурен по този въпрос — хладно ме отряза тя. — Дочуване.

И затвори.

Беше безкрайно права, разбира се, а аз — ни най-малко. Но все пак нямах чувството, че не бях прав. Бях просто ядосан. Ако се беше обадила половин час по-рано, щях да спукам Щайници от бой — само дето той беше мъртъв от петдесет години, а партията я разигравах по книга.

[1] Официален празник в САЩ (последният четвъртък от м. ноември) в памет на първите колонизатори. Б. пр. ↑

3

Три дни преди Коледа получих от Лас Вегас чек за 100 долара заедно с бележка, написана върху хотелска бланка. Благодареше ми, желаеше ми весела Коледа и много щастие и се надяваше скоро пак да се видим. Но послеписът беше най-интересен, „Ние със Силвия караме втори меден месец. Моли да не й се сърдиш, че иска пак да опитаме.“

Останалата част от историята научих от сълзливата рубрика за светски клюки. Рядко ги чета, само когато нямам за какво да се ядосвам.

„На вашата кореспондентка ѝ се разтупа сърчицето, когато научи, че сладурите Тери и Силвия Ленъкс отново са се събрали в Лас Вегас. Тя е по-малката дъщеря на мултимилионера Харлан Потър от Сан Франциско. Силвия е поканила Марсел и Жан Дюо да престроят къщата в Енсино от мазето до тавана по най-последния вик на модата. Ако си спомняте, милички, Кърт Уестърхайм, предпоследният съпруг на Силвия, ѝ подари за сватбата тази къщурка от осемнадесет стаи. Питате, какво става с Кърт ли? Търсете отговора в Сан Тропе, и то, както разбрах, завинаги. Попитайте също и една френска херцогиня с много, ама много синя кръв и две прелестни дечица. А може би питате също, какво е мнението на Харлан Потър за повторната сватба? Можем само да гадаем. Мистър Потър е човек, който никога не дава интервюта. Какво ще кажете за цялата тази история, скъпи мои?“

Захвърлих вестника в ъгъла и включих телевизора. След светския бълвоч дори и боксът се понасяше. Но основните факти сигурно бяха верни. Тези клюкари обикновено не грешат.

Представих си колибката с осемнадесетте стая, придружена от някой и друг потърски милион, да не говорим пък за цялостното обзавеждане от Дюо по последния вик на супермодата. Но не можех да си представя как Тери Ленъкс се мотае по бермуди около плувните басейни и поръчва по вътрешния телефон да му донесат ледено шампанско и препечена яребичка. Но защо пък трябва да си го представям? Ако му харесва да бъде нечия играчка, негова си работа.

Аз обаче не исках да го видя повече. А знаех, че е неизбежно — ако не за друго, то поне заради проклетия му кожен куфар, обкован със злато.

Беше пет часът в един дъждовен мартенски ден, когато той влезе в сиромашкия ми мозъчен тръст.

Беше доста променен. Поостарял, съвършено трезв, строг и безкрайно спокоен. Имаше вид на много светски мъж. Безупречно бял шлифер, ръкавици, но без шапка. Всяко косъмче на бялата му коса беше на мястото си.

— Хайде да отидем в някой малък бар да пийнем нещо — предложи той, сякаш се бяхме видели преди десет минути. — Ако не си зает, разбира се.

Не се ръкувахме. Както винаги. Англичаните не се ръкуват непрекъснато като американците и макар че не беше англичанин, бе усвоил някои техни маниери.

— Да минем покрай къщи да си прибереш скъпия куфар. Много се притеснявам за него.

Той поклати глава.

— Ще ти бъда безкрайно признателен, ако го оставиш при теб.

— Защо?

— Така. Нали нямаш нищо против? Напомня ми за времето, когато не бях безполезен прахосник.

— Говориш глупости, но твоя работа.

— Ако се притесняваш да не го откраднат...

И това си е твоя грижа. Хайде да тръгваме за бара.

Отидохме „При Виктор“. Закара ме дотам в двуместен „Джупитър Джаяут“ с ръждив цвят и брезентов гюрук. Едва се побрахме вътре. Тапицерията беше от бледа кожа, а металните части ми се видяха сребърни. Не съм маниак на тема коли, но от тази ми потекоха слюнки. Тери каза, че на втора вдигала до сто километра. Лостът за скоростите беше съвсем малък, едва му стигаше до коляното.

— Има четири скорости — осведоми ме той. — Още не са измислили автоматично предаване за такива хали. Обаче не ти и трябва. Тръгва от трета дори и по нанагорнище, но в това интензивно движение от трета повече не можеш да превключиш, така или иначе.

— Сватбен подарък ли е?

— Случайно я видяла в една витрина. Много ме глези.

— Не е лошо да те глезят. Особено ако не трябва да плаща за това.

Той ми хвърли бърз поглед, но веднага се загледа пак в мокрия паваж. Двойните чистачки меко се плъзгаха по тясното предно стъкло.

— Винаги се плаща, приятелю. Или мислиш, че не съм щастлив?

— Извинявай за гафа.

— Нали съм богат, за какво ми е да съм щастлив, дявол да го вземе?

В гласа му долових горчива, която по-рано липсваше.

— Какси с пиенето?

— Съвсем на ниво. Okaza се, че спокойно мога да се контролирам, колкото и да е странно. Човек никога не знае.

— Може пък да не си се алкохолизирал? Седнахме в един ъгъл на бара и си поръчахме по един коктейл „гимлет“.

— У нас не могат да го правят — забеляза Тери. — Обикновено смесват лимонов сок, малко джин, захар и хининова вода. А истинският „гимлет“ е наполовина джин и наполовина лимонов сок марка „Роуз“ — само това. Мартинито е нищо в сравнение с него.

— На мен ми е почти все едно какво пия. Как се оправи с Ранди Стар? В нашия бранш е известен като истински гангстер.

Той се облегна назад и се замисли.

— Допускам, че си прав. Те всички са такива. Но на него не му личи. Познавам няколко момчета в Холивуд, които са в същия бизнес и това се вижда от два километра. А Ранди не е такъв. В Лас Вегас бизнесът му е напълно законен. Ако ходиш натам, обади му се, ще видиш какво момче е.

— Едва ли. Не си падам по съмнителните типове.

— Силно казано. Но какво да се прави — в такъв свят живеем. Двете войни ни го довлякоха и няма отърване. Преди време Ранди, аз и още един приятел преживяхме нещо страшно, което много ни сближи.

— Тогава защо не го помоли за помощ, когато имаше такава нужда?

Той пресуши чашата и кимна на келнера за още.

— Защото нямаше да ми откаже. Келнерът донесе по още едно.

— Приказки. Ако човекът наистина ти е дължник, трябва да му влезеш и на него в положението — той с удоволствие би се

възползувал от всякакъв случай да ти се отплати.

Тери бавно поклати глава.

— Прав си, знам. Ето на — поисках му работа, И работих, докато можех. Но да моля за подаяние и милостиня — това няма да го направя.

— А от непознат човек прие, нали? Тери ме погледна право в очите.

— Когато просиш от непознат, той може да те отмине и да се направи, че не е чул.

Изпихме по три „гимлета“, макар и не двойни, а на него нищо му нямаше. На истинския алкохолик толкова му стига, за да се напие. Затова предположих, че наистина се е излекувал.

После ме закара до кантората.

— В осем и четвърт сме канили гости на вечеря. Само милионери могат да си го позволяят. И само милионерски слуги могат да издържат днес такова нещо. Ще дойдат сума прекрасни хора.

От този ден му стана навик към пет часа да се отбива при мен. Не винаги ходехме в същия бар, но все пак най-често в „При Виктор“. Може би имаше спомени от това място, не знам. Никога не пиеше по много и това го учудваше.

— Алкохолизът, изглежда, е като маларијата — като те нападне, си много зле, а в останалото време нищо ти няма.

— Не мога да си обясня, защо човек с твоето положение си избира за компания частен детектив?

— Да не би да скромничиш?

— Не. Озадачен съм. По принцип съм дружелюбен, но ние живеем в различни светове. Аз дори не знам къде ти е къщата — някъде в Енсино, ала къде точно ... Предполагам, че и семейният ти живот е на ниво.

— Нямам семеен живот.

Пак бяхме на „гимлети“. Барът беше почти празен. Тук-таме по високите столчета се зареждаха за през нощта няколко пияници от онези, които не могат да се контролират. Те винаги много бавно посягат за първата чаша, като внимават да не съборят нещо с ръкава си.

— Не разбрах. Или може би от мен не се очаква да го разбера?

— Голяма продукция, но слаб сценарий, както казват в киното. Предполагам, че Силвия е щастлива по своему, но не непременно е мен. В наши те среди обаче не се държи на това. Винаги намираш какво да правиш, когато не си длъжен да работиш и да се притесняваш за парите: не е много забавно, но богатите не го знаят. Впрочем те никога не се забавляват истински, никога нищо не желаят истински освен може би нечия жена, което на право бледнее пред начина, по който жената на водопроводчика желае нови пердeta за всекидневната.

Нищо не казах, оставил го той да води разговора.

— Главното ми занимание е да убивам времето, а то много трудно умира. Малко тенис, малко голф, малко плуване, малко езда и изтънченото удоволствие да наблюдавам как приятелите на Силвия се опитват да издържат до обяд, когато трябва да започнат да се борят с махмурлука си.

— Вечерта, когато ти замина за Вегас, тя ми се обади и каза, че не можела да понася пияници.

Той се усмихна накриво. Толкова бях свикнал с белезите по лицето му, че ги забелязвах само когато някаква промяна в израза подчертаваше сковаността на едната половина.

— Имала е пред вид бедни пияници. Защото богатите са просто пиячи. А ако повръщат в зимната градина, това засяга главно прислугата.

— Ти сам си избра този начин на живот.

Той си изпразни чашата на един дъх и стана.

— Трябва да изчезвам, Марлоу. Досаждам не само на тебе, но и на себе си.

— Не ми досаждаш. Аз съм опитен слушател. Рано или късно, се надявам да си изясня защо ти е приятно да бъдеш домашен пудел.

Той докосна леко белезите си. На устните му се появи някаква блуждаеща усмивка.

— По-скоро си задай въпроса, за какво съм й потрябал на нея, а не защо се изтягам върху копринената си възглавничка в очакване да ме погалят по главата.

— Ти си падаш не само по копринени възглавнички — казах аз и станах да си ходим заедно. — Допадат ти и копринените чаршафи, звънците за прислугата, икономът с почтителната усмивка.

— Възможно е. Израснал съм в приют за сираци в Солт Лейк Сити.

Излязохме навън, в уморената вечер, и той каза, че ще се прибере пеша. Бяхме дошли с моята кола и като никога бях успял да го изпреваря в плащането на сметката. Гледах след него, докато го изгубих от очи. Бялата му коса блесна за миг в светлината на една витрина, после силуетът му се стопи в леката мъгла.

Повече ми харесваше пиян, изпаднал, гладен, бит и горд. Или се лъжех? Може би просто предпочитах аз да съм по-силният? Не можех да разбера обясненията му защо прави някои неща. В моята работа има време за всичко — и за задаване на въпроси, и за мълчаливо изслушване. Това го знае всеки добър полицай. В това отношение детективската работа много напомня шаха и бокса. Някои хора трябва да ги притиснеш и да не им даваш да се съвземат, а друга да ги удриш, удриш, докато накрая сами падат в нокдаун.

Ако го бях попитал, той сигурно щеше да ми разкаже целия си живот. Но аз така и не се заинтересувах къде са му смазали лицето. Ако бях попитал и ако ми беше рассказал, по всяка вероятност щяха да бъдат спасени един-два човешки живота. Но това е само предположение.

4

За последен път бяхме на бар през май. Отидохме по-рано от друг път — четири едва минаваше. Тери имаше уморен вид, беше отслабнал, но се оглеждаше наоколо е радостна усмивка.

— Много обичам баровете веднага след като ги отворят. Тогава вътре е хладно и чисто, всичко блести, а барманът си хвърля последен поглед в огледалото, да провери дали е вчесан и дали връзката му не е накриво. Обичам подредените зад бара шишета, блестящите чаши и очакването. Обичам да гледам как прави първия коктейл за вечерта, как го слага върху чиста подложка и сгъва до него малка салфетка. И обичам бавно да отпия първата гълтка. Първата спокойна чашка за вечерта в тих бар — какво по-хубаво от това?

Съгласих се с него.

— Алкохолът е като любовта — продължи той. — Първата целувка е вълшебна, втората — интимна, а третата — просто така. След което събличаш момичето.

— Че какво лошо?

— То е изживяване от голяма класа, но като естетическо усещане не е чисто. Не че презирямекса. Без него не може и не винаги е грозен. Но трябва да умееш да го правиш. Една цяла индустрия за милиарди долари се занимава само с това — да го направи привлекателен и, вярвай ми, парите им не отиват на вятъра.

Той се огледа и се прозя.

— Напоследък не спя добре. Но тук е хубаво. След малко ще нахлюят пияниците, ще започнат да приказват на висок глас, ще се хилят, а жените ще ръкомахат, ще кривят лицата си, ще подрънкат с проклетите си гривни и ще пръскат евтин чар, който по-късно ще замерише леко, но осезаемо на пот.

— Я не се впрягай — посъветвах го аз. — Те са само хора в края на краищата — потят се, мърсят се, ходят до клозета. Ти какво искаш — да ти пърхат златисти пеперуди в розова мъгла?

Той си изпразни чашата, обърна я с дъното нагоре и се загледа в капката, която бавно се стече от ръба, потръпна и падна.

— Жал ми е за нея — бавно каза той. — Такава завършена мръсница е. Твърде е възможно да я обичам по някакъв свой, отвлечен начин. Един ден ще усети нужда от мен и аз единствен няма да държа брадва над главата й. И сигурно точно тогава ще си отида.

Само го погледнах.

— Голяма реклама си правиш — обадих се след малко.

— Знам. Аз съм слаб човек, нерешителен и без амбиции. Бях изненадан, че кокошката, за която се вкопчих, снася не златни, а обикновени яйца. Човек като мен има един-единствен голям момент в живота си, едно-единствено безупречно залюляване на високия трапец. Оттам нататък се опитва само да за пази равновесие и да не се търколи от тротоара в канавката.

— За какво ми го казваш всичко това? Извадих лулата си и започнах да я тъпча с тютюн.

— Тя се страхува. Направо е обезумяла от страх.

— От какво?

— Не знам. Ние вече не си говорим. Може би от стария. Харлан Потър е един коравосърден мръсник. На повърхността е самото старомодно величие, а отвътре е безпощаден като гестаповец. Силвия е уличница. Той знае това и ужасно го е яд, обаче нищо не може да направи. Но я дебне и само я чака да се забърка в някакъв голям скандал. Тогава ще я ликвидира и окото няма да му мигне.

— Ти си ѝ съпруг.

Той вдигна празната чаша и я стовари върху ръба на масата. Тя звънна остро и се строши. Барманът се опули, но нищо не каза.

— Ей така ще я смаже, казвам ти. Да, съпруг съм ѝ, поне така пише в документите. Аз знача толкова, колкото и трите бели стъпала, боядисаната в зелено входна врата и месинговото чукало, с което трябва да почукаш три пъти, за да те пусне прислужницата в скъпо платения бардак.

Станах и хвърлих няколко монети върху масата.

— Прекалено много говориш, дявол да те вземе. Прекалено много говориш и все за себе си. Хайде довиждане.

Излязох и го оставих да седи там, потресен и пребледнял, доколкото можех да видя в мътната светлина на бара. Той извика нещо

подире ми, но аз не се обърнах.

След десет минути вече съжалявах. Но след десет минути бях далеч. Той не дойде повече в кантората. Нито веднъж. Бях го засегнал на най-болното място.

Цял месец не се обади. А когато пак го видях, беше пет часът сутринта и едва се развиделяваше. Настойчивото звънене ме измъкна от леглото и аз се затътрах през коридора, после през всекидневната и отворих вратата. Имаше вид, сякаш една седмица не бе спал. Беше със съвсем тънко палто с вдигната яка и целият трепереше. Тъмната филцова шапка беше нахлупена до очите му. В ръката си държеше пистолет.

5

Пистолетът не бе насочен срещу мен, той просто го държеше. Автоматичен, среден калибрър, чуждестранна марка, със сигурност не беше нито „Колт“, нито „Савидж“. Бледото уморено лице, белезите, вдигнатата яка, нахлупената шапка и пистолетът го правеха да изглежда като излязъл от някой едновремешен гангстерски филм.

— Ще ме закараш до Тихуана^[1], за да хвана самолета в десет и четвърт — каза той. — Имам паспорт и виза и всичко ми е готово, но нямам с какво да отида дотам. Поради известни причини не мога да взема влак, автобус или самолет от Лос Анджелис. Смяtam, че петстотин долара е добра цена.

Аз стоях на прага и не се отместих да го пусна вътре.

— Пет стотака плюс пищова — казах аз.

Той разсеяно наведе очи и го погледна. После го пусна в джоба си.

— Може да потрябва. На теб, не на мен.

— Влизай тогава.

Аз се отместих и той се втурна изтощен в стаята и се пльосна в едно кресло.

Във всекидневната беше все още тъмно поради гъстите храсти, засадени от собственичката точно пред прозорците, Запалих лампата и го изръсих за една цигара, Запалих я и го погледнах. Разроших си косата, която и без това беше рошава. Лепнах си на лицето една уморена усмивка.

— Защо, казваш, да проспя това прекрасно утро? Значи в десет и четвърт. Дотогава има много време. Ела в кухнята да направя по едно кафе.

— Ей, ченге, много загазих.

За пръв път ме наречаше ченге, но пасваше аз начина, по който се появи, на облеклото му и на пистолета.

— Денят ще бъде вълшебен. Излезе лек ветрец. Онези дърти евкалипти отсреща взеха да си шепнат нещо. Сигурно си опомнят за

едно време в Австралия, когато под тях са скачали кенгурута, а коалите са играели на „дий, конче“. Разбрах, че си загазил. Но ще говорим за това, след като изпия едно-две кафета. Главата ми е винаги празна, като стана от сън. Така че ела да чуем какво ще кажат производителите на кафе.

— Слушай, Марлоу, не е време за ...

— Горе главата, старче. Аз купувам само най-доброто кафе — от господата Хъгинс и Янг. Тяхното кафе се нарича „Хъгинс-Янг“. На него са посветили живота си и то им е едничката радост и гордост. Тези дни ще се погрижа да им отдадат заслуженото признание. Засега освен пари друго не са получили. Но нима това стига на човека?

С тези бодри приказки аз го оставил и влязох в кухнята. Пуснах топлата вода да тече и свалих кафеварката от лавицата. Докато отвия горната част и отмеря дозата кафе, потече вряла вода. Налях, колкото трябва, в долната част на машинката и я поставих на огъня. После завинтих горната част с кафето.

Той бе ме последвал в кухнята. Облегна се първо на вратата, но след това мина покрай мен, вмъкна се в нишата за хранене и седна на единия стол. Още трепереше. Свалих от горната лавица шише уиски и му налях в една голяма чаша. Бях сигурен, че чашата трябва да е голяма. Но дори при това положение трябваше да я хвана с две ръце, за да я доближи до устата си. Отпи една гълтка, сложи чашата на масата, при което тя глухо издрънча, и рязко се облегна назад.

— За една бройка да изгубя съзнание — промърмори той. — Имам чувството, че от една седмица не съм си лягал. Снощи изобщо не мигнах.

Кафето всеки момент щеше да стане. Намалих пламъка и започнах да наблюдавам как водата се изкачва. Тя се задържа за миг на дъното на стъклената тръбичка. Усилих пламъка, колкото да й позволя да премине извитата част на тръбата, и веднага пак го намалих. Разбърках кафето и го захлупих. Сложих кухненския часовник на три минути. Ти си бил голям маниак бе, Марлоу! Нищо не може да ти попречи, като си вариш кафето. Нито дори пистолет в ръката на някой отчаян тип. Сипах му още една доза. — Седи и мълчи. Само седи.

С втората чаша се справи с една ръка. Измих се набързо в банята и докато се върна, часовникът вече звънеше. Изгасих печката и сложих кафеварката на масата върху плетена подложка. Защо описвам всичко

така подробно? Защото напрегнатата атмосфера превръщаше и най-малкото движение в някакво особено свещенодействие, придаваше му определено и огромно значение. Моментът бе наситен до крайност с електричество и всички автоматизирани действия, установени с годините и превърнали се в навик, изглеждаха като специални усилия на волята. В такива случаи приличаш на човек, който се учи да върви след прекаран детски паралич. Нищо не се разбира от само себе си — абсолютно нищо.

Кафето слезе надолу, изпусна въздух с обичайното свистене, течността забълбука и веднага след това се успокои. Махнах похлупака и го сложих да се изцеди върху умивалника.

Налях две чаши, а към неговата добавих и уиски.

— За тебе, Тери, черно.

А в майто сложих две бучки захар и малко мляко. Обаче и аз излизах от строя — не бях усетил кога съм отворил хладилника и съм извадил шишето с млякото.

Седнах срещу него. Той не бе помръднал. Седеше подпрян в ъгъла, скован като дърво. После изведнъж облегна глава на масата и се разхълца.

Дори не забеляза кога се пресегнах и извадих пистолета от джоба му. Оказа се „Маузер“, калибръ 7,65, прелестна вещ. Помирисах дулото, отворих магазина — пълен. С него не беше стреляно.

Той вдигна глава, видя кафето и бавно отпи една глътка, без да ме гледа.

— Не съм застрелял никого.

— Да, поне наскоро. Освен ако не си го чистил след това. Но все пак не мисля, че с този пистолет е стреляно.

— Всичко ще ти разкажа.

— Един момент. — Изгълтах си кафето, доколкото позволяващо температурата му, и отново си напълних чашата. — Работата е следната. Внимавай какво ще ми кажеш. Ако наистина държиш да те закарам до Тихуана, не бива да знам две неща. Първо... слушаш ли ме?

Той кимна едва-едва. Гледаше с празен поглед стената зад мен. Белезите му имаха нездрав цвят. Лицето му беше мъртвешки бледо, но въпреки това лъскавите белези ясно си личаха.

— Първо — бавно повторих аз, — ако си извършил престъпление или нещо, което законът смята за престъпление — имам

пред вид нещо сериозно, — не бива да ми казваш нито дума. Второ, ако знаеш определено, че такова престъпление е извършено, и за това не бива да ми казваш. Ако искаш да те закарам до Тихуана. Ясно ли е?

Той ме погледна право в очите. Очите му бяха фокусирани, но в тях нямаше живот. Беше изпил кафето. Все още беше блед, но вече не трепереше. Сипах му още и пак добавих уиски.

— Казах ти, че съм загазил.

— Чух. Но не желая да чуя къде и как. Аз трябва да си вадя хляба, затова внимавам за разрешителното си.

— Мога да те заплаша е пистолета.

Ухилих се и побутнах пищова към него. Той го погледна, но не го докосна.

— Чак до Тихуана не можеш да ме заплашващ с пистолет, Тери. Нито през границата, нито по стъпалата към самолета. Аз съм човек, който от време на време си има работа с пистолети. Така че да забравим за него. Представяш ли си как ще ме изгледат в полицията, като им кажа, че съм си изкаран акъла и съм изпълнявал сляпо всичките ти заповеди? При положение, разбира се, че има какво да се разказва в полицията.

— Добре, слушай — подзе той. — До обяд, а може би и по-късно никой няма да почука на вратата ѝ. Прислугата не я беспокои, докато не се наспи. Но по обяд камериерката ще почука и ще влезе. А тя няма да бъде в стаята си.

Пиех си кафето и мълчах.

— Камиерката ще види, че не е спала в леглото си. Тогава ще започне да се чуди къде може да бъде. Зад къщата имаме още една къща, за гости. С отделен път, гараж и всичко. Силвия спа там. Така че в крайна сметка камериерката ще я открие.

Намръзих се.

— Сега трябва да внимавам какви въпроси ще ти задавам, Тери. Възможно ли е да е прекарала нощта някъде другаде?

— Дрехите ѝ са разхвърляни из цялата стая. Тя никога не ги закачва. Така че на камериерката ще ѝ стане ясно, че е наметнала халат върху пижамата и така е излязла. Затова няма начин да бъде другаде освен в къщата за гости.

— Не е задължително.

— Само там. Дявол да го вземе, да не мислиш, че те не знаят какво става в онази къща? Слугите винаги са наясно.

— Карай нататък.

Той прекара пръст през здравата си буза и оставил червена следа.

— А в къщата за гости камериерката ще намери ...

— Силвия мъртво пияна, нафиркана, натаралянкана, накъркана — рязко довършил аз.

— Хм. — Той се замисли. Дълго мисли. — Разбира се. — После добави: — Точно така ще бъде. Силвия не е алкохоличка, но като прекали, картината е доста плачевна.

— Тук свършва историята. Или почти. По-нататък ще импровизирам. Последния път, когато пихме заедно, бях доста груб с теб, дори, ако си спомняш, станах и си тръгнах. Ти тогава страшно ме раздразни. Но после размислих и се сетих, че с всичкото си перчене и самоирония просто си искал да избягаш от чувството за близка опасност. Казваш, че имаш паспорт и виза. Бая време се чака за мексиканска виза. Те хич не ги дават лесно. Значи от доста време си възнамерявал да се чупиш. Вече се питах докога ще издържиш.

— Изпитвах някакво смътно чувство за дълг да бъда около нея, едно такова предчувствие, че може да съм ѝ нужен не само за параван пред стария, за да не се вре прекалено в работите ѝ. Между другото звънхих ти през нощта, но никой не се обади.

— Спя като заклан, нищо не чувам.

— Тогава отидох на турска баня за няколко часа, първо на пара, после поплувах в басейна — силен душ, масаж и се обадих на няколко места. Колата оставих на паркинга на „Ла Бри и Фонтейн“. Дотук дойдох пеша. Никой не ме видя.

— Тези телефонни разговори имат ли някакво отношение към мен?

— Единият беше с Харлан Потър. Той вчера замина със самолета за Пасадина по работа. Не си беше в къщи и доста трудно се свързах. Но най-на края го хванах. Казах му, че много съжалявам, но си отивам.

Като ми разправяше това, гледаше настрани, към прозореца над чешмата, където декоративният храст се удряше в мрежата за комари.

— Той как прие новината?

— Каза, че съжалява. Че ми желае всичко най-хубаво. Попита дали ми трябват пари. — Тери се изсмя дрезгаво. — Пари! Това са

първите четири букви в неговата азбука. Казах му, че имам достатъчно. После се обадих на сестрата на Силвия и проведохме почти същия разговор. Това беше.

— Искам да те попитам нещо. Сварвал ли си я някога с мъж в онази къща за гости?

Той поклати глава.

— Не съм се и опитвал. Но нямаше никак да е трудно.

— Кафето ти изстива.

— Не ща повече.

— Значи много мъже? И въпреки това ти пак се ожени за нея. Аз разбирам, че е хубаво маце, но все пак ...

— Нали ти казах, че съм едно нищо. Господи, защо я оставил първия път! Защо после се напивах като свиня винаги щом я видех? Защо предпочитах да се търкалям в канавката, вместо да ѝ поискам пари? Тя се е омъжвала пет пъти, без да броя себе си. И всички до един биха се върнали при нея, само да си мръдне малкото пръстче, и то не заради парите ѝ.

— Да, хубаво маце. — Погледнах часовника си. — Но защо трябва да е именно самолетът в десет и четвърт от Тихуана?

— Защото за този полет винаги има празни места. Никой от Лос Аджелиз няма да се вдигне с „ДС-3“ през планините, когато може да се качи на „Констилейшън“ и след седем часа да е в Мексико Сити. Обаче „Констилейшън“-ите не спират там, където отивам.

Станах и се облегнах на мивката.

— А сега да направим една равносметка. Ти пристигна при мен рано сутринта силно възбуден и искаше да те закарам в Тихуана, за да хванеш ранен самолет. В джоба ти имаше пистолет, но не е задължително да съм го видял. Каза, че си търпял колкото си можел, но снощи ти дошло до гуша. Намерил си жена си мъртво пияна с мъж. Оттам си отишъл на турска баня, за да мине време то до сутринта, и си позвънил на най-близките роднини на жена си, да им съобщиш какво си решил да правиш. Къде отиваш, не е моя работа. Документите ти за Мексико са в ред. Как ще стигнеш дотам, също не ми влиза в работата. Ние сме приятели и аз правя, каквото ми кажеш, без много да се замислям. И защо не? Ти не ми плащаши нито цент. Имаш кола, но си прекалено разстроен, за да караш. Това също е лично твоя работа. Ти

си емоционален тип и си бил тежко ранен през войната. Мисля, че няма да е лошо да прибера колата ти и да я скътам в някой гараж.

Той бръкна в джоба си и ми подаде през масата кожен ключодържател.

— Как ти звучи всичко това?

— Зависи на кого ще го разправям. Но още не съм свършил. Излязъл си от къщи само с дрехите на гърба си и малко пари от тъста ти. Оставил си всички подаръци, получени от нея, включително и прекрасната кола, паркирана на „Ла Бри и Фон-тейн“. Искал си да тръгнеш чист като роса. Добре. Вярвам ти. А сега отивам да се обръсна и облека.

— Защо го правиш, Марлоу?

— Почерпи се една чашка, докато се избръсна. Излязох и го оставих там, сгущен в ъгъла на нишата. Беше все още по палто и шапка, но вече живнал.

Влязох в банята и се избръснах. Завързвах си вратовръзката пред огледалото в спалнята, когато той се появи на вратата.

— Измих за всеки случай чашите. Но знаеш ли какво си помислих? Дали не е по-добре да се обадиш в полицията?

— Сам се обади. Аз нямам какво да им кажа.

— А ти искаш ли да се обадя?

Рязко се обърнах и го погледнах строго.

— Върви по дяволите! — почти изкрешях. — Защо не мълкнеш за малко!

— Съжалявам.

— Ще съжаляваш, разбира се. Такива като тебе винаги съжаляват и винаги — когато е вече късно.

Той се обърна и тръгна по коридора към всекидневната.

Облякох се и заключих задния вход. Като влязох в стаята, видях, че е заспал в едно кресло, с клюмнала настрани глава и смъртно бледо лице. Тялото му бе отпуснато като чувал от крайно изтощение. Имаше много жалък вид. Докоснах го по рамото и той бавно се разбуди, сякаш му трябваше доста време, за да се върне оттам, където беше. Като видях, че е окончателно буден, го попитах:

— А багаж? Какво ще кажеш за белия кожен куфар на горната лавица в дрешника?

Но той не прояви интерес.

— Празен е, пък и много бие на очи.

— Без багаж по ще правиш впечатление. — Върнах се в спалнята, качих се на стълбата в дрешника и свалих белия куфар от най-горния рафт. Точно над главата ми беше капакът за тавана. Повдигнах го, пресегнах се, колкото можех по-надалеч, и пуснах кожения ключодържател зад една от прашните напречни греди.

После се спуснах от стълбата с куфара в ръка, избърсах го от праха и набързо пъхнах вътре една чисто нова пижама, паста и четка за зъби, два евтини пешкира, пакет книжни кърпи, петнадесетцентова тубичка крем за бръснене и една самобръсначка от онези, дето ги дават грatis, като си купиш ножчета. Нито една вещ не беше употребявана, нямаше инициали и по никакъв начин не биеше на очи, само дето ако си бяха негови, щяха да са много по-хубави. Добавих и шише уиски, както си беше увито в хартията от магазина. Заключих куфара, оставил ключето в една от ключалките и го отнесох в антрето. Той пак беше заспал. Не го събудих, а отворих външната врата, пренесох куфара в гаража и го сложих в колата зад предната седалка. После изкарах колата, заключих гаража и се върнах в къщата да го събудя. Заключих всичко и потеглихме.

Карах бързо, но не прекалено, за да не ме подгонят за превищена скорост. По пътя почти не разговаряхме. Никъде не спряхме да се храним — нямахме много време.

На границата нищо не ни казаха. Летището на Тихуана е разположено на високо плато, брулено от ветровете. Спрях до самата сграда и чаках вътре в колата, докато Тери си показваше билета. Перките на „ДС-3“ вече бавно се въртяха, колкото да загреят. Висок и красив като филмова звезда летец в сива униформа си бъбреше настрани с още четири души. Единият беше около метър и деветдесет висок и държеше в ръка кальф за ловджийска пушка. До него стояха обуто в панталони момиче, дребен човечец на средна възраст и жена с прошарена коса — толкова висока, че човечеца изглеждаше като недорасъл. Около тях се навъртаха още трима-четирима, явно мексиканци. И това бяха всички пътници. Стълбата бе докарана, но никой не бързаше да се качи. После от самолета слезе една стюардеса мексиканка и застана в очакване. Никакви високоговорители. Мексиканците се качиха, но пилотът продължи да си бъбре с американците.

До моята кола беше паркиран един огромен „Пакард“. Слязох и хвърлих поглед върху номера. Кога ли ще се науча да си гледам само моята работа. Като се отдръпнах, видях, че високата жена ме гледаше.

Тери се запъти към мен по прашния чакъл.

— Готов съм. Хайде да си вземем сбогом.

Той ми подаде ръката си и аз я стиснах. Сега изглеждаше доста добре, само дето видът му беше уморен — уморен за сто души.

Извадих кожения куфар от „Олдсмобила“ и го поставих върху чакъла. Той го погледна ядосан и каза сприхаво:

— Нали ти казах, че не го искам!

— Пъхнал съм вътре половинка уиски, Тери. И една пижама плюс само най-необходимото, Всички вещи са без инициали. Ако не го искаш, дай го на гардероб. Или го изхвърли.

— Имам си причини да не го искам — студено ми отвърна той.

— Аз също.

Той се усмихна неочеквано. Вдигна куфара, а със свободната си ръка стисна моята.

— Добре, приятелю. Ти командуваш парада. И помни, че ако играта загрубее, правиш, каквото сметнеш за необходимо. Нищо не ми дължиш. Пили сме заедно веднъж-два пъти, сприятелили сме се и аз съм се раздрънкал повече, отколкото е трявало, В буркана за кафе пъхнах пет стотачки. Не ми се сърди.

— Предпочитам да не беше ги пъхал.

— Не мога да изхарча и половината от това, което нося.

— На добър час, Тери.

Двамата американци вече се качваха по стълбите към самолета. На вратата на сградата се показа нисък набит мъж с широко тъмно лице и започна да маха към Тери.

— Хайде, качвай се — подканих го. — Знам, че не си я убил. Затова съм тук.

Той се отдръпна и някак си се стегна. Цялото му тяло изведнъж се скова. Бавно се обърна, после погледна назад към мен.

— Съжалявам — каза тихо. — Но тук грешиш. Ще вървя много бавно към самолета. Имаш достатъчно време да ме спреш.

Той тръгна бавно. Аз гледах след него. Мъжът до вратата на сградата чакаше, но без особено нетърпение. Мексиканците рядко са нетърпеливи. Той се наведе, потупа кожения куфар и се усмихна на

Тери. После се отдръпна и му направи място да мине. След малко видях Тери да минава от другата страна, където беше митницата. Продължаваше да върви бавно по чакъла към стълбата на самолета. Спря до нея, обърна се и ме погледна. Не ми направи никакъв знак, не махна с ръка. Нито пък аз. После се качи в самолета и веднага отдръпнаха стълбата.

Влязох в „Олдсмобила“, дадох заден, завих, прекосих половината паркинг и опрях. Високата жена и дребният мъж бяха все още на поляната. Жената извади носна кърпичка и взе да я размахва. Самолетът потегли към другия край на поляната, забулен в прах. Там се обърна и моторите ревнаха на високи обороти. После започна бавно да набира скорост.

Оставяше зад себе си облаци прах. В следващия миг се откъсна от земята. Гледах го как се издига бавно срещу силния вятър, докато се загуби в голото синьо небе някъде на югоизток.

После си тръгнах. На границата никой не ме погледна, сякаш нямах лице, а циферблат.

[1] Град на мексикано-американската граница. Б. пр. ↑

6

Пътят от Тихуана до Лос Анджилиз е дълъг и освен това може би най-отегчителният в щата. Тихуана е едно нищо — там ги интересува само долларът. Хлапето, което се промъква към колата ви, гледа с големи, изпълнени с копнеж очи и проси десет цента, ще се опита още в следващото изречение да ви продаде сестра си. Тихуана не е Мексико. Всеки граничен град е просто един граничен град, както всяко пристанище е просто пристанище. Сан Диего? Едно от най-красивите пристанища в света, но в него няма друго освен военни кораби и рибарски лодки. Нощем е истинска феерия. Морето се вълнува леко като приспивна песен. Но Марлоу бърза да се прибере у дома и да си направи равносметката.

Пътят на север е монотонен като моряшка песен. Прекосяваш град, спускаш се по хълм, минаваш покрай плаж, прекосяваш град, спускаш се по хълм, минаваш покрай плаж...

Беше два часът, когато се прибрах. Те вече ме чакаха в тъмна лимузина без отличителни знаци, без червен буркан, само с една двойна антена, но не само полицейските коли имат двойни антени. Вече бях изкачил половината стъпала, когато излязоха и се развикаха подире ми — обичайната двойка, облечена в обичайните костюми, с обичайните каменно спокойни и забавени движения, като че светът ги чака, затаил дъх, да чуе какво ще му наредят да прави тези двамата.

— Марлоу ли се казвате? Трябва да поговорим с вас.

Позволи ми да зърна полицейската му значка. Но толкова мимолетно, че спокойно можеше да е от сан-епидстанцията. Косата му беше сивкаво руса и спълстена. Партийорът му беше висок хубавец, спретнат и гаден по един особен начин — явно, образовано ченге. Очите им бяха наблюдателни и дебнещи, търпеливи и внимателни, студени и презрителни — полицейски очи. Раздават им ги на парада при завършване на полицейското училище.

— Сержант Грийн, от отдела за убийства. А това е инспектор Дейтън.

Аз се изкачих доторе и отключих вратата. Човек не се ръкува с големи полицаи. Чак такава близост е излишна.

Те се разположиха във всекидневната. Отворих прозореца и вътре нахлу свеж ветрец. Разговора поведе Грийн.

— Познавате ли някой си Тери Ленъкс?

— Пием по чашка от време на време. Живее в Енсино, женен е по сметка. Никога не съм бил в къщата му.

— От време на време ли? — продължи Грийн. — Колко често?

— Изразът е неопределен. Затова именно го използувах. Може да означава веднъж в седмицата или веднъж на два месеца.

— Виждали ли сте жена му?

— Един-единствен път, много бегло, още преди да се оженят.

— Къде и кога се срещнахте за последен път? Взех една лула от страничната масичка и я напълних с тютюн. Грийн се наклони към мен. Високият седеше по-настрана с химикалка в ръка, готов да води бележки в червено тефтерче.

— Тук трябва да попитам: „За какво в същност става дума?“, а вие да ми отговорите: „Въпросите ще задаваме ние“.

— Така че направо отговаряйте.

Запалих лулата. Тютюнът беше доста влажен и изгубих сума време и три клечки кибрит, докато я разпали.

— Не че бързам — каза Грийн, — но вече доста ви чакахме. Така че давайте по-накъсо. Знаем кой сте. А и вие знаете, че не сме дошли да се будалкаме.

— Просто се мъча да си спомня. Често ходехме „При Виктор“, не толкова често в „Зеленият фенер“ и понякога в „Бикът и мечката“ — това е едно заведение в дъното на главната улица. Опитва се да изглежда като английска кръчма ...

— Стига го усуквахте!

— Кой е убит? — попитах аз.

Тогава се обади инспектор Дейтън. Твърд, плътен глас, който казваше „тия не ми минават“.

— Отговаряйте на въпросите, Марлоу. Това е само редовно разследване. Повече не е нужно да знаете.

Може би бях уморен и раздразнителен. Може да съм се чувствуval и малко гузен. Но такъв тип го намразвам и без да го

познавам. Стига ми да го зърна в другия край на някое заведение, за да изпитам острото желание да му разбия мутрата.

— Не на мен — рекох. — Тия приказки ги за пазете за малолетните престъпници. Но и те само ще ви се изсмеят.

Грийн се закиска. Лицето на Дейтън не трепна на пръв поглед, но той изведнъж стана с десет години по-стар и с двадесет години по-зъл. А като вдишваше през носа си, се дочуваше леко свистене.

— Дейтън е завършил право — намеси се Грийн. — Така че с него шега не бива.

Бавно се надигнах от креслото и се приближих до етажерката с книгите. Свалих подвързания екземпляр на калифорнийския наказателен кодекс и го подадох на Дейтън.

— Бихте ли ми посочили кой параграф твърди, че съм длъжен да отговарям на въпроси?

Той не помръдна. И на двамата ни беше ясно, че ще ме цапардоса. Но щеше да изчака най-подходящия момент. Тоест не беше сигурен, че Грийн ще го подкрепи, ако съркаше някъде.

— Всеки гражданин е длъжен всячески да помога на полицията, дори с физически действия и най-вече, като отговаря на въпроси, стига отговорите да не го излагат на опасност — издекламира той с ясен и равен глас.

— Точно така и става — обадих се аз. — Главно чрез заплахи — преки или косвени. Но в закона подобни задължения не съществуват. Никой не е длъжен да казва на полицията каквото и да било, когато и да било, където и да било.

— О, я стига си плямпал — нетърпеливо ме прекъсна Грийн. — Гледаш да извърташ — не мисли, че не ни е ясно. Седни. Убита е жената на Ленъкс. В къщата за гости, в имението им в Енсино. Ленъкс е офейкал. Във всеки случай не можем да го открием. Така че търсим един заподозрян в убийство. Това задоволява ли те?

Захвърлих книгата върху един стол и се върнах при кушетката, където седеше Грийн.

— Но какво ви води при мен? Аз никога не съм ходил у тях. Вече ви казах.

Грийн започна да се глади по бедрата — нагоре-надолу, нагоре-надолу. И мълчаливо ми се хилеше. А Дейтън седеше в стола, без да помръдне. И ме убиваше с поглед.

— Води ни телефонният ти номер, записан върху бележника в спалнята му, и то през последните двадесет и четири часа — отговори Грийн. — В бележника си е записвал насрочени срещи и листът с вчерашна дата е бил откъснат, само че на долния всичко се е отбелязало. Не знаем кога ти се е обадил. Не знаем къде е заминал, нито защо и кога. Но за да разберем, трябва да питаме, нали така?

— Защо в къщата за гости? — попита, без да се надявам да ми отговори, но се изльгах. Той леко се изчерви.

— Доколкото разбрахме, често е ходела там. По нощите. Приемала е гости. Прислугата е виждала светлините през дърветата. Непрекъснато са пристигали коли, понякога много късно. Мисля, че това е достатъчно, нали? Така че не се заблуждавай, всичко сочи към Ленъкс. Бил е там някъде към един часа през нощта. Икономът случайно го е забелязал. Върнал се е сам след двадесетина минути. След това нищо. Лампите останали да светят. А на сутринта — няма Ленъкс! Икономът отишъл до къщата за гости. Дамата лежала в леглото гола като морска сирена и едно мога да ти кажа — по лицето не можеш я позна. Защото за лице не може да се говори. Смазано е с бронзова статуетка на маймуна.

— Тери Ленъкс не може да направи такова нещо — казах аз. — Тя, естествено, му е изневеряvalа. Позната история. Открай време го е правела. Веднъж даже се развеждали и после пак се ожениха. Не казвам, че беше очарован, но защо тъкмо сега се е сетил, че е мамен?

— На този въпрос никой не може да отговори — търпеливо ми отвърна Грийн. — Случват се такива работи. И с мъже, и с жени. Човек търпи, търпи, пък му писва изведнъж. И той не знае защо именно в даден момент нещо му прищраква, но важното е, че в крайна сметка някой умира. А на нас това ни отваря работа. Затуй ти задаваме един елементарен въпрос. И стига си ни мотал, защото ще те приберем.

— Той няма да отговори, сержант — жлъчно подметна Дейтън. — Чел е наказателния кодекс. И като много хора, дето са чели закона, смята, че си знае правата.

— Ти там записвай — сряза го Грийн. — Много-много не разсъждавай. А щом си толкова хитър, ще ти позволим да ни изпееш някоя ирландска песен в пушалнята в участъка.

— Върви по дяволите, сержант — казвам го с всичкото уважение, което дължа на ранга ти.

— Вие се сбийте, пък аз ще го подема, като падне — подхвърлих на Грийн.

Дейтън внимателно остави настррана бележника и химикалката. Като ставаше, видях в очите му ярък блясък. Заобиколи масичката и се спря пред мен.

— Я стани, умнико. Това, че съм завършил колеж, не значи, че трябва да понасям нахалството на малоумник като тебе.

Понадигнах се. Още не се бях изправил съвсем, когато той ме удари. Ляво кроше. Чух някакъв звънец, но не ме викаше за вечеря. Приземих се по задник и разтърсих глава. Дейтън все така се извисяваше над мен. Само че сега се усмихваше.

— Да опитаме пак — предложи. — Ти още не беше готов — колко нечестно от моя страна.

Погледнах към Грийн. Той си изучаваше ноктите на ръката. Не помръднах и не се обадих — чаках го да вдигне поглед. Ако направех опит да стана, Дейтън пак щеше да ме удари. Нищо не му пречеше и седнал да ме цапардоса, но ако станех и ме удареше, щях да го разкъсам на парчета. Крошето показа, че е боксьор. Знаеше къде да удря, но доста крошета щях да му потрябват, за да ме измори.

Грийн се обади разсеяно:

— Браво, момчето ми. Той си го заслужаваше. После вдигна поглед и кратко ми каза:

— Хайде пак да опитаме, колкото за протокола. Кога за последен път видя Ленъкс, къде, при какви обстоятелства, за какво си приказвахте и откъде пристигна току-що? Ще отговаряш ли, или не?

Дейтън стоеше отпуснат, в отлично равновесие. Очите му блестяха самодоволно.

— А другия? — попитах, без да му обръщам внимание.

— За кого говориш?

— Другия в леглото, гол-голеничък в къщата за гости.

Предполагам, че не е отишла там да си реди пасианси?

— С него ще се заемем по-късно, след като хванем мъжа ѝ.

— Ами, ще се заемете, за какво ви е — нали вече сте си набелязали жертвата.

— Ако не си развържеш езика, Марлоу, ще те приберем.

— Като свидетел ли?

— Баба ти е свидетел. Като заподозрян. Заподозрян в съучастие. Помогнал си на заподозрения да избяга. Предполагам, че си го закарал някъде.

Засега това предположение ми стига. Шефът ни напоследък пипа много здраво. Знае закона, но започва да става разсеян. А това за теб значи само неприятности. Ще ни кажеш, каквото знаеш — имаме начини да го изкопчим. И колкото повече се инатиш, толкова повече се убеждаваме, че знаеш нещо.

— Това са празни приказки за него — той познава законите — обади се Дейтън.

— То за всеки са празни приказки — спокойно отвърна Грийн. — Но вършат работа. Хайде, Марлоу, че ще задействувам машината.

— Добре, задействувайте я. Тери Ленъкс ми е приятел и аз съм вложил в него доста чувства. Затова няма да рискувам приятелството си само защото някакъв си полицай иска да говоря. Имате си скальпено дело срещу него, може би далеч по-сигурно, отколкото ми казвате — мотив, възможност за извършване на убийството, фактът, че е офейкал. Мотивът е пълен въздух, дори може да се каже, че е влизал в брачния договор. Не съм привърженик на подобни сделки, но той си е такъв — слаб и крътък. А всичко останало нищо не значи, защото ако е разбрали, че е убита, веднага му е станало ясно, че първо него ще вземете на мушката. На следствието за причините на смъртта — ако има такова и ме призоват — съм длъжен да дам показания. Но не съм длъжен да отговарям на вашите въпроси. Виждам, Грийн, че си свестен човек. Също така виждам, че партньорът ти е от онези, дето само размахват полицейските си значки, при това с комплекс за всесилност. Ако държиш да ме вкараш в истинска беля — остави го пак да ме удари. Тогава вече ще го продупча със собствената му химикалка.

Грийн стана и тъжно ме изгледа. Дейтън не помръдна. Той беше от смелчаците, дето удрят само веднъж. Защото им трябва време да се потупат по гърба.

— Ще се обадя по телефона — каза Грийн. — Макар че знам какво ще ми кажат. Ех, Марлоу, жал ми е за теб. Много ми е жал. Я се разкарай оттук! — Последното се отнасяше за Дейтън. Той се обърна и отиде да си вземе бележника.

Грийн отиде до телефона и бавно вдигна слушалката, а грозноватото му лице бе набраздено от безкрайната, неблагодарна,

монотонна служба. Това им е лошото на полицайте. Тъкмо се настроиш да ги мразиш и вземеш, че срећнеш някой, свестен.

Шефът му заповяда да ме приберат, без много да се церемонят.

Сложиха ми белезници. Не претърсиха къщата, което беше много небрежно от тяхна страна. Вероятно си мислеха, че съм достатъчно врят и кипял, за да не държа у дома опасни улики. Но тук сгрешиха. Защото и при най-повърхностния обиск щяха да намерят ключовете от колата на Тери. А като откриеха колата, което щеше да стане рано или късно, щяха да пробват ключовете и да разберат, че сме били заедно.

В същност в последна сметка всичко това се оказа без значение. Полицията така и не намери колата, защото през нощта я откраднаха. Сигурно са я закарали в Ел Пасо, сменили са ѝ ключалката, подправили са документите и са я продали най-вероятно в Мексико Сити. Обикновено така се прави. Парите най-често се връщат у нас под формата на хероин. Така гангстерите разбират правителствената политика за добросъседски отношения.

Шефът на отдел „Убийства“ тогава беше капитан Григориъс. Той спадаше към онази порода, полицаи (която, макар и да оредява, в никакъв случай не измира), дето разкриват престъпленията с насочен в очите прожектор, ритник в бъбреците, коляно в слабините, юмрук в слънчевия сплит, удар с палка в основата на гръбначния стълб. Шест месеца след този случай го осъдиха за лъжливи показания и го изритаха от полицията, а малко по-късно един жребец в ранчото му в Уайоминг го стъпка с копитата си и му видя сметката.

Но сега бях в ръцете му. Той седеше зад бюрото, без сако, с навити почти до раменете ръкави. Беше плешив като яйце, натежал около кръста като всички мускулести мъже на средна възраст. Очите му бяха с рибешки цвят, а носът му се червенееше от спукани капиляри. Пиеше кафе, при това далеч не безшумно. Силните му касапски ръце бяха гъсто обрасли с косми. От ушите му стърчаха сивкави кичури. Прелисти нещо върху бюрото си и вдигна поглед към Грийн.

— Единственото, което имаме срещу него, е, че нищо не ще да каже, капитане. Потърсихме го заради телефонния номер. Пристигна отнякъде, но не казва откъде. Добре познава Ленъкс, но не казва кога го е видял за последен път.

— Има се за много хитър — произнесе Григориъс с безразличие.
 — Ще променим мнението му. — Каза го, сякаш му беше все едно. И сигурно беше така. За него нямаше хитри. — Лошото е, че този път прокурорът е подушил каква голяма шумотевица ще се вдигне в пресата. Не му се сърдя, като знам кой е бащата на момичето. Така че дай да го пораздрусаме този.

Погледна ме, като че бях фас или празно място. Нещо в зрителното му поле, което не представлява интерес.

Дейтън се обади почтително:

— Цялото му поведение бе насочено към създаването на ситуация, която да му позволи да откаже да отговаря. Цитира ни

кодекса и ме предизвика да го ударя. Не можах да се сдържа, капитан.

Григориъс го погледна мрачно.

— Теб, изглежда, не е трудно да те предизвика човек, щом и този балама е успял. Кой му свали белезниците?

Грийн каза, че той ги свалил.

— Сложи му ги пак. Стегнато. Да се поободри малко.

Грийн ми сложи белезниците или, по-скоро, започна да ги слага.

— Зад гърба! — изляя Григориъс. Грийн изпълни заповедта.

Столът, на който седях, беше твърд.

— По-стегнато — нареди Григориъс. — Да се впият.

Грийн ги стегна. Ръцете ми започнаха да изтръпват.

Григориъс най-после благоволи да ме погледне. — Вече можеш да приказваш. Само че по-бързо. Нищо не му отговорих. Той се облегна назад и се ухили. Ръката му бавно се насочи към чашата с кафе и той я хвана изотзад. Леко се наклони напред. Чашата полетя, но аз бях по-бърз и се хвърлих странично на пода. Приземих се болезнено върху рамото си, преобърнах се и бавно се изправих. Ръцете ми съвсем изтръпнаха. Не ги усещах. Започнаха да ме болят над белезниците.

Грийн ми помогна да седна отново. Кафето остави мокри петна по облегалката и малко върху седалката, но повечето се разля на пода.

— Не обича кафе — каза Григориъс. — Много е чевръст. Добри рефлекси.

Другите мълчаха. Григориъс ме заоглежда с рибешките си очи.

— Тук, при нас, разрешителното на частен детектив важи колкото визитна картичка. А сега да чуем показанията ти. Отначало устни. После ще ги запишем. Гледай нищо да не изпускаш. Разкажи ни значи подробно какво си правил от десет часа снощи. Ама най- подробното. Ние тук разследваме убийство, а заподозряното лице липсва. Ти си ни връзката с него. Хванал значи жена си в изневяра и направил главата ѝ на кайма. С добрата стара бронзова статуетка. Нищо оригинално, но затова пък ефикасно. И ако си въобразяваш, че ще оставя някакво си жалко частно ченге да ми цитира кодекса в такава една ситуация, много се лъжеш — още нищо не си видял. Няма полицейско отделение в тази страна, което да може да си върши работата с кодекса в ръка. Ти знаеш нещо, което ми трябва. Можеше да отречеш и аз можех да ти повярвам. Ама ти дори не си направи труда

да отричаш. Така че стига сме си играли на сляпа баба — на мен такива не ми минават. Ама хич! Хайде, почвай.

— А ще ми свалиш ли белезниците, капитане? Искам да кажа, в случай, че дам показания.

— Възможно е. Давай по-сбито.

— А ако ти кажа, че през последните двадесет и четири часа не съм се виждал с Ленъкс, не съм разговарял с него и нямам представа къде може да бъде — това ще те задоволи ли?

— Възможно е. Ако ти повярвам.

— А ако ти кажа, че съм го виждал еди-къде си и еди-кога си, но съм ня мал представа, че е било извършено престъпление, а сега не знам къде се намира — това май никак няма да те задоволи?

— Ако си по-подробен, може и да те изслушам. Например къде, кога, как е изглеждал, за какво сте говорили, накъде тръгна. От това може да излезе нещо.

— Като гледам как се отнасяте с мен, най-много да излезе обвинение в съучастие.

Мускулите на челюстта му се стегнаха. Очите му заприличаха на мръсни парчета лед.

— Е, та?

— Не знам. Трябва да се посъветвам с адвокат. Имам желание да помогна на следствието. Какво ще кажете да извикаме някой от прокуратурата?

Той грубо се изсмя. Но много кратко. Бавно се надигна от стола и заобиколи писалището. Наведе се над мен, опря голямата си ръка на бюрото и се усмихна. После, без да промени израза си, ме удари отстрани по врата с юмрук като с желязна тесла.

Ударът бе нанесен от двадесет-двеста и пет сантиметра разстояние, не повече. И едва не ми откъсна главата. Устата ми се напълни с жълъч. Усетих и вкус на кръв. Чух някакво бучене в главата си. Той продължаваше да стои надвесен над мен, усмихнат, с ръка, опряна на бюрото. Гласът му долиташе сякаш отдалеч.

— Едно време бях много зъл, но вече о старях. Само веднъж ще те цапардосам, както трябва, и по вече няма да си мърся ръцете. Имаме си едни момчета в градския затвор, дето мястото им е на пристанището. Може би не е редно да са при нас, защото не раздават нежни, напудрени шамарчета като нашия Дейтън. И нямат четири деца

и розова градина като Грийн. Развлеченията им са по-особени. Хора всякаакви, а работна ръка трудно се намира. Да имаш още някакви забавни представи за това, какво би казал? Може да си се притеснил и да не си ги споделил с мен?

— Не говоря с белезници на ръце, капитане. Болеше ме дори да приказвам.

Той се надвеси още повече над мен и ме лъхна на пот и корупция. После се изправи, отиде зад бюрото си и разположи дебелите си бутове в удобния стол. Взе в ръце една линийка и започна да я глади с пръст по ръба, сякаш беше нож. Погледна към Грийн.

— А ти, сержант, какво чакаш?

— Вашите заповеди.

Грийн отговори така, сякаш мразеше гласа си.

— Всичко ли трябва да ти се казва? Нали си опитен, поне така пише в досието ти. Искам да получа подробни показания за всяко движение на този човек през последните двадесет и четири часа. Може и за повече, но на първо време и толкова стига. Искам да знам какво е правил през всяка една минута. Показанията да се подпишат пред свидетел и да се сверят. След два часа да са на бюрото ми. След това ми го доведи тук чист, спретнат и без никакви белези. И още нещо, сержант.

Той замълча и прониза Грийн с поглед, от който би се смразил и току-що изпечен картоф.

— Следващия път, когато се случи да задам на някой заподозрян един-два учиви въпроса, не желая да стърчиш тук и да ме гледаш, сякаш съм му откъснал ухото.

— Разбрано, сър. Да тръгваме — обърна се Грийн към мен сърдито.

Григориъс се озъби насреща ми. Зъбите му отдавна не бяха мити.

— Я да чуем какво ще ни кажеш за довиждане.

— Да, сър — учиво му отвърнах аз. — Вие, без да искате, ми направихте услуга. С малко помощ от инспектор Дейтън. Разрешихте ми един проблем. На никой не му е приятно да издаде приятеля си, но аз и врага си не бих ви издал. Вие сте не само горила, но и некадърник. Не знаете как се води и най-елементарен разпит. Аз се колебаех и не бях сигурен накъде ще натежат везните, а вие можехте да ги наклоните във ваша полза. Но вместо това започнахте да ме обиждате, да ме

замеряте с кафе, да ме биете с юмруци, и то когато не съм в състояние да окажа каквато и да било съпротива. От този момент нататък няма да научите от мен и колко часа показва собственият ви часовник.

Неизвестно защо, той през цялото време не помръдна и ме остави да се изкажа докрай. После се ухили.

— Ти си просто от онези ченгета, дето мразят полицайт — нищо повече.

— Има места, където полицайт никой не ги мрази, капитане, но там вие няма да сте полицай.

Той преглътна и това. Предполагам, защото можеше да си го позволи. Кой знае какво е чувал през живота си. Телефонът на бюрото му звънна. Той го погледна и махна с ръка. Дейтън чевръсто заобиколи бюрото и вдигна слушалката.

— Кабинетът на капитан Григориъс. На телефона инспектор Дейтън.

После се заслуша. Хубавите му вежди леко се намръзиха и той каза тихо:

— Един момент, сър.

Подаде слушалката на Григориъс.

— Съдията Олбрайт, сър. Григориъс се озъби:

— Какво иска това сополиво копеле?

Взе слушалката и я задържа за миг в ръка, за да се успокои.

— Григориъс на телефона. — После известно време слуша какво му говорят. — Да, тук е, в кабинета ми. Зададох му няколко въпроса. Не ще да ни помогне ... Какво казахте?

Изведнъж цялото му лице се изкриви в зловеща гримаса. Челото му потъмня от притока на кръв. Но гласът му остана абсолютно непроменен.

— Ако това е заповед, трябва да я получа от началника на нашето управление, съдия Олбрайт ... Добре, ще я изпълнявам, докато получа потвърждение ... Разбира се ... Какво говорите, никой с пръст не го е докоснал ... Да, сър, веднага.

Той постави слушалката върху вилката. Стори ми се, че ръката му леко потреперва. Очите му се вдигнаха към мен, после прехвърли погледа си върху Грийн.

— Свали му белезниците — нареди с безизразен глас.

Грийн ги отключи и аз започнах да си разтривам ръцете в очакване на игличките от възстановяващото се кръвообращение.

— Регистрирай го в местния затвор — бавно продължи Григориъс. — Заподозрян е в убийство. Прокурорът ни отнема делото от ръцете. Ама че система имаме ...

Никой не помръдна. Грийн беше толкова близо до мен, че чувах тежкото му дишане. Григориъс погледна към Дейтън.

— Ти пък какво чакаш? Да те почерпя сладолед ли?

Дейтън за една бройка да се задави.

— Нищо не сте ми наредили, шефе.

— За теб съм сър, дявол да те вземе! — Шеф съм за сержантите и по-горните чинове. Но не и за теб, малкия, добре го запомни. Хайде вън!

— Да, сър.

Дейтън бързо се насочи към вратата и излезе. Григориъс се надигна тежко, отиде до прозореца и застана с гръб към стаята.

— Хайде да изчезваме — прошепна ми Грийн на ухото.

— Махай го оттук, докато не съм му избил зъбите — процеди Григориъс към прозореца.

Грийн се запъти към вратата и я отвори. Аз вече излизах, когато Григориъс внезапно изляя:

— Спри! Затвори тая проклета врата! Грийн я затвори и се облегна на нея.

— Я ела тук! — изляя ми Григориъс.

Аз не се помръднах. Стоях и го гледах. Грийн също не се помръдна. Настъпи тежко мълчание, после много бавно Григориъс прекоси стаята и застана срещу мен. Големите си тежки ръце напъха в джобовете. Започна да се клати от пети на пръсти.

— И с пръст не съм го докосвал — промърмори той сякаш на себе си. Очите му гледаха някъде надалеч, безизразно. Устата му се кривеше конвултивно.

И се изплю в лицето ми.

После отстъпи назад.

— Това беше всичко, благодаря.

Обърна се и пак отиде до прозореца. Грийн още веднъж отвори вратата.

Излязох, като бърках в джоба си за носна кърпа.

8

Килия № 3 в углавното отделение имаше две легла едно над друго като в спален вагон, но отделението не беше много пълно, така че бях сам в килията. В углавното се отнасят направо чудно със затворниците. Дават ти две одеяла, нито много мръсни, нито много чисти, и дюшек на буци, пет сантиметра дебел, поставен върху метална пружина. Има клозет с казанче, умивалник, книжни кърпи и грапав сив сапун. Килията е чиста и не мирише на дезинфекционни средства. Чистят я затворниците, които се докарват за примерно поведение. А такива винаги има достатъчно.

Надзирателите те оглеждат от горе до долу с набито око. Ако не приличаш на пияница или психопат и ако не се правиш на такъв, разрешават ти да си задържиш кибрита и цигарите. Докато си в предварителния арест, носиш собствените си дрехи. После те обличат в дочената униформа на затвора, без връзка, без колан, без връзки на обувките. Седиш на леглото и чакаш. И без това няма какво друго да правиш.

В отделението за пияници е по-различно. Няма легла, няма столове, няма одеяла, няма нищо. Лягаш направо върху цимента. Или сядаш на клозетната чиния и повръщаш в скута си. Там е най-голялото падение. Виждал съм го.

Лампата светеше, макар да беше още ден. В стоманената врата, водеща към блока с килиите, имаше прозорче за следене, покрито с решетка. Лампите се контролираха отвън. Осветлението се изключваше в девет часа вечерта. Без да влязат да предупредят, без да кажат дума. Може да си по средата на някое изречение във вестник или списание. Дори щракането на ключа не се чува — изведенъж става тъмно. И стоиш така до пропукването на лятното утро, и няма какво да правиш, освен да спиш, ако можеш, да пушиш, ако има какво, и да мислиш, ако мислите не те карат да се чувствуваш по-зле.

В затвора човек напълно се обезличава. Превръща се в дребен проблем за решаване, няколко отметки в докладите. Никой не го

интересува дали е обичан, или мразен, как изглежда, как е живял. Никой няма отношение към него, освен ако не създаде грижи. Никой не го обижда. От него само се иска без много шум да си заеме мястото в определената килия и да кротува там. Няма срещу какво да риташ, нищо не те вбесява. Надзирателите се кротки хора, никаква враждебност, никакъв садизъм. Всички тия глупости, дето ги пишат — че затворниците викали и крещели, бълскали по решетките, тракали по тях с лъжиците си, а пазачите тичали да ги умиротворяват с палки — всичко това се случва само в големите затвори. Хубавият пандиз е едно от най-тихите места в света. Ако се разходиш покрай килиите среднощ и вземеш да надничаш през решетките, ще видиш я завита в кафяво одеяло купчина, я кичур коса или две очи, вперени в нищото. Може да чуеш хъркане. Понякога, но много рядко, може да присъствуваш на нечий кошмар. Животът в затвора е спрятал без цел и без смисъл. А в друга килия ще видиш някой, който не може да спи и дори не се опитва да заспи. Седи на ръба на леглото и нищо не върши. Гледа те, а може и да не те гледа. Ти го гледаш. Нищо не казва, и ти нищо не казваш. Няма какво, да си кажете.

В дъното на блока с килиите има още една стоманена врата, която води към стаята за опознаване. Едната ѝ стена представлява мрежа, боядисана в черно. На отсрещната стена има линии за измерване на ръста. От тавана светят прожектори. Влизаш там обикновено сутрин, преди да изтече дежурството на нощния пазач. Заставаш под линията за измерване, прожекторът те заслепява, а зад мрежата е тъмно. Но там гъмжи от хора — ченгета, детективи, граждани, които са били окрадени, нападнати, измамени, изритани от колите си с насочен пистолет, ограбени. Ти нито ги виждаш, нито ги чуваш. Чуваш само гласа на нощния пазач. Висок и ясен. Диктува ти всяка стъпка, сякаш си дресирано куче. Той е изморен, циничен и си знае работата. Той е режисьорът на най-играната пиеца в историята на човечеството, към която обаче отдавна е изгубил интерес.

— Ей, ти, хайде! Изправи се хубаво! Гълтни си стомаха! Прибери си брадичката! Раменете назад. Гледай право напред! Обърни се наляво! Сега надясно! Застани пак с лице към мен и си протегни ръцете напред! Дланите нагоре. Сега надолу. Запретни ръкавите! Няма видими белези, коса — тъмнокафява, тук-таме побеляла. Кестеняви очи. Ръст метър и осемдесет и един. Тегло — около 90 килограма. Име

— Филип Марлоу. Професия — частен детектив. Бре-бре — приятно ми е да се запозная с вас, Марлоу. Това е. Следващият.

Много съм ви задължен, капитане. Моите благодарности. Забравихте обаче да ми отворите устата. Имам златен мост и една много добре изработена порцеланова коронка. Забравихте да надникнете и в носа ми, капитане. Там щяхте да откриете доста белези. Операция на преградката, извършена от един истински касапин. Два часа продължи. Сега вече ги правели за двадесет минути. Пострадах при футболен мач. Опитах се да парирам едно воле, но не прецених добре разстоянието и вместо това париах крака на другия — след като тъкмо бе ритнал топката. Петнадесетметров наказателен и горе-долу толкова метра кървави конци измъкнаха от носа ми сантиметър по сантиметър на другия ден след операцията. Не се хваля. Само ви казвам. Дребните неща са най-показателни.

На третия ден сутринта един заместник-шериф отключи вратата на килията ми.

— Адвокатът ти дойде. Гаси цигарата — но не на пода.

Хвърлих я в клозета и пуснах водата. Той ме заведе в стаята за посетители. Дълъг тъмнокос мъж с бледо лице стоеше и зяпаše през прозореца. Върху масата лежеше плоска кафява чанта. Той се обърна. Изчака да затворят вратата. После седна до чантата си на другия край на издрасканата дъбова маса, която явно бе скована от дъските на ковчега, купен от Ной на старо. Отвори старинна сребърна табакера, сложи я пред себе си и ме огледа от главата до петите.

— Седнете, Марлоу. Искате ли цигара? Казвам се Ендикът. Сюъл Ендикът. Имам указания да ви защищавам. На вас това няма да ви струва нищо. Предполагам, че искате да се измъкнете?

Седнах и взех една цигара. Той ми поднесе запалката си.

— Радвам се да ви срещна отново, мистър Ендикът. Виждали сме се, когато бяхте прокурор.

Той кимна.

— Не си спомням, но е твърде възможно. — Усмихна се почти незабележимо. — Този пост не беше за мен. Не притежавам необходимата настървеност и кръвожадност.

— Кой ви изпраща?

— Не съм упълномощен да ви го разкрия. Ако ме приемете за свой адвокат, има кой да се погрижи за хонорара ми.

— Това сигурно означава, че са го хванали.

Той се опули насреща ми. Аз си пушех цигарата. Беше с филтър и имаше вкус на гъста мъгла, прецедена през памук.

— Ако имате пред вид Ленъкс, а изглежда, че е точно така — не, не са го хванали.

— Защо тогава е цялата тази тайнственост, мистър Ендикът? Относно онзи, който ви изпраща.

— Той желае да остане анонимен. Това е негово право. Вие приемате ли ме?

— Не знам. Ако не са заловили Тери, тогава защо ме държат? Никой не ме е разпитвал, никой не ми е обърнал внимание.

Той се намръщи и сведе поглед към дългите си изящни пръсти.

— Делото е поверено лично на прокурора Спрингър. Може да е бил прекалено зает и да не е имал време да ви разпита. Но ще ви призоват в съда и ще има предварително следствие. Мога да ви измъкна под гаранция под предлог, че не сте задържан правилно. Сигурно познавате закона.

— Арестуван съм, защото съм заподозрян в убийство.

Той нетърпеливо повдигна рамене.

— Това е само фраза. Обвинението можеше да бъда всякакво. В същност имат пред вид съучастие в убийство. Нали сте закарали Ленъкс някъде с колата?

Не отговорих. Хвърлих безвкусната цигара на пода и я стъпках. Ендикът отново сви рамене и се намръщи.

— Да предположим, че е така. Но за да ви изкарат съучастник, първо трябва да докажат предумишлено действие. Във вашия случай трябва да до кажат, че сте знаели за извършеното престъпление и за това, че Ленъкс се крие от закона. От всяко положение можете да излезете под гаранция. Вие сте само свидетел, а свидетел в затвора не се държи освен по специално нареждане на съда. Човек е свидетел само със заповед на съдията. Но полицията винаги намира начин да направи каквото ѝ се иска.

— Да — обадих се аз. — Някой си инспектор Дейтън ме удари. Шефът на отдела за убийства Григориъс ме замери с чаша кафе и така ме фрасна във врата, че за малко не ми спука артерията — вижте, още е подут, — а когато едно обаждане на Олбрайт му попречи да ме предаде в ръцете на биячите, той се изплю в лицето ми. Така че сте

напълно прав, господин Ендикът — тия момчета правят каквото си поискат.

Той демонстративно погледна часовника си.

— Последно — искате ли да ви измъкна под гаранция?

— Благодаря, Мисля, че не искам. Пускането под гаранция е половин признание за вина в очите на обществото. Ако по-късно те оправдаят, казват, че си имал добър адвокат.

— Но това е глупаво — каза той нетърпеливо.

— Е, добре, глупаво е. Аз съм си глупав. Иначе нямаше да съм тук. Ако сте във връзка с Ленъкс, предайте му повече да не се беспокои за мен. Не съм затворен заради него. Тук съм заради самия себе си. Не се оплаквам. Това е част от работата ми. В моя бизнес хората идват при мен с грижите си. Големи или малки, но все са грижи и неприятности, които не мотат да доверят на полицията. А ще идват ли, ако всеки бияч с полицейска значка може да прави с мен каквото си иска?

— Разбирам ви — бавно продума той. — Но искам да изясня нещо — че не съм във връзка с Ленъкс. Почти не го познавам. Аз съм служител на съда като всеки адвокат. Ако знам къде е Ленъкс, не мога да скрия това от прокурора. Най-многото, което бих могъл да направя, е да се съглася да го предам в определен час и на определено място, след като съм разговарял с него.

— Никой друг няма да си направи труда да ви изпраща тук, за да ме отървете.

— Лъжец ли ме наричате? — Той посегна да из гаси фаса си откъм опаката страна на масата.

— Доколкото си спомням, вие сте от Вирджиния, мистър Ендикът. А в нашата страна имаме определена историческа слабост към жителите на този щат. За нас те са образец на южняшката почтеност и честност.

Той се усмихна.

— Добре го казахте. Но де да беше истина. Впрочем само си губим времето. Ако бяхте имали поне капчица здрав разум, щяхте да кажете на полицията, че не сте виждали Ленъкс от една седмица. Няма нужда това да е самата истина. След като сте се заклели, вече друг въпрос, но законът не забранява да лъжеш полицията. Те друго и не очакват. И се чувствуват много по-спокойни, когато ги лъжете,

отколкото като отказвате да говорите. Така поставяте властта им под съмнение. Какво се надявате да спечелите по този начин?

Не отговорих. В същност нямах какво да кажа. Той стана, взе си шапката, щракна табакерата и я пусна в джоба си.

— Много ви трябваше да се правите на герой — студено продължи Ендикът. — Да си търсите правата, да цитирате кодекса... Може ли да сте толкова наивен, Марлоу? И то човек като вас, врят и кипял в тези работи. Законът не значи справедливост. Той е един много несъвършен механизъм. Ако натиснете копчетата както трябва и извадите късмет, възможно е в отговор да получите справедливост. Но законът не е измислен да бъде нещо повече от механизъм. Виждам обаче, че не сте настроен да ви помогат. Затова си отивам. Ако размислите, можете да ми се обадите.

— Ще изкарам така още ден-два. Хванат ли Тери, вече няма да ги интересува как се е измъкнал. Единствено ще ги занимава представлението, което ще могат да изнесат по време на процеса. Убийство то на дъщерята на Харлан Потър ще бъде сензация та на деня из цялата страина. Един такъв ефектен за тълпите прокурор като Спрингър може да се издигне направо за главен прокурор след подобно представление, а оттам в креслото на губернатора, а оттам...

Мъкнах и оставил недовършената мисъл да витае из въздуха. Ендикът се усмихна —бавно и иронично.

— Изглежда, че не познавате добре мистър Харлан Потър.

— А пък в случай, че не го хванат, за какво им е да знаят как се е измъкнал? Ще искат да потулят набързо цялата работа.

— Вие сте си направили май вече точната сметка?

— Имах достатъчно време. За мистър Харлан Потър знам само, че притежава сто милиона долара и десетина вестника. Как върви рекламата?

— Рекламата ли? — Гласът му беше ледено-студен.

— Ами да. Още не са ме интервюирали от пресата. Очаквах да вдигна голяма шумотевица около себе си. Да ме отрупат после с работа. „Частен детектив предпочита да влезе в затвора, отколкото да издаде приятеля си.“

Той се запъти към вратата, но спря и се обърна с ръка върху дръжката.

— Вие сте ми забавен, Марлоу. В някои отношения сте направо дете. Вярно е, че сто милиона долара могат да вдигнат голям шум в пресата. Но те могат също така, ако се използват разумно, да купят и голямо мълчание.

Отвори вратата и излезе. После дойде заместник-шерифът и ме върна обратно в килия № 3, в криминалното отделение.

— Предполагам, че щом Ендикът ще ви защитава, няма да останете дълго при нас — каза той любезно, като ме затваряше. Отговорих, че се надявам да е прав.

9

Заместник-шерифът, който застъпи на нощна смяна, беше едър рус мъжага с месести рамене и дружелюбна усмивка. Беше на средна възраст и отдавна бе надживял и жалост, и яд. Единствено искаше да изкара без проблеми полагаемите му се осем часа и от пръв поглед си личеше, че нищо не е в състояние да попречи на това му намерение.

— Имате гостенин — съобщи той, като отключи вратата. — От прокуратурата. Не, спите, а?

— Рано ми е. Колко е часът?

— Десет и четиринадесет.

Застана до вратата и огледа килията. Едното одеяло беше постлано върху долното легло, другото — сгънато вместо възглавница. В кофата за боклук имаше две използвани книжни кърпи, а върху ръба на умивалника — тънко руло тоалетна хартия. Той кимна одобрително.

— Лични неща има ли тук?

— Само аз.

Той оставил вратата на килията отворена. Тръгнахме по тихия коридор към асансьора и се спуснахме до регистратурата. До писалището стоеше един дебелак и пушеше с лула. Ноктите му бяха мръсни и миришеше на лошо.

— Аз съм Спранклинов от прокуратурата — заяви дебелакът с груб глас. — Мистър Гренц ви вика при себе си. — Посегна към задния си джоб и извади белезници. — Я да ги опитаме дали ще станат.

Заместник-шерифът и чиновникът от регистратурата се захилиха — много им се видя забавно.

— Какво става, Спранк, страх те е да не те цапардоса в асансьора ли?

— Да ми е мирна главата — изръмжа той. — Един вече ми избяга. Направиха ме на нищо. Хайде да тръгваме.

Чиновникът му подаде някакъв формуляр и той се разписа с голям замах.

— Никога не рискувам излишно — продължи Спранклий. — Човек не знае на какво ще налети в този град.

Патрулен полицай доведе един пиян с разкървавено ухо. Запътихме се към асансьора.

— Загазил си го, момчето ми — обърна се към мен той, като се качвахме. — Здравата си го загазил. — Този факт, изглежда, му доставяше някакво неясно удоволствие. — В такъв град никак не е трудно да загази човек.

Момчето, което управляваше асансьора, се обърна и ми намигна. Аз се ухилих.

— И не се опитвай да вършиш глупости — сурво ме предупреди Спранклий. — Веднъж застрелях един. Искаше да ми избяга. После, ме направиха на нищо.

— Какво ли не се случва във вашата работа.

Той поразмисли.

— Така е. От всяко положение те правят на нищо. Ужасен град. Никакво уважение към човека.

Слязохме и минахме през двойната врата на прокуратурата. Телефонната централа беше изключена за през нощта — щифтовете стърчаха навън.

В чакалнята нямаше никой. В някои от кабинетите още светеше. Спранклий отвори вратата на малка осветена стая, в която имаше бюро, шкаф за папки, един-два стола с твърди облегалки и набит мъж с квадратно чене и глупав поглед. Лицето му бе зачервено и в момента, в който влязохме, пъхна нещо в чекмеджето на бюрото.

— Защо не почука? — изкрещя той на Спранклий.

— Извинявайте, мистър Гренц — изломоти онзи. — Мислех си за затворника.

И ме бълсна да вляза.

— Да му сваля ли белезниците, мистър Гренц?

— За какъв дявол си му ги сложил? — кисело попита Гренц и се загледа как Спранклий ги отключва. Ключът му беше закачен за ключодържател, голям колкото грейпфрут, и той доста се порови, докато го открие.

— Хайде, изчезвай — изръмжа Гренц. — Чакай навън, за да го върнеш.

— Дежурството ми свърши, мистър Гренц.

— Дежурството ти ще свърши, когато аз кажа.

Спранклинова почервена и изнесе дебелия си задник от стаята. Гренц гледаше ядно подире му, а когато вратата се затвори, прехвърли същия поглед върху мен. Придърпа си един стол и седнах.

— Не съм ти казал да седнеш! — изляя Гренц. Бръкнах в джоба си, извадих една цигара и я пъхнах в устата си.

— И не съм ти разрешил да пушиш! — ревна Гренц.

— В килията може да се пуши, защо не и тук?

— Защото това е моят кабинет. Тук аз определям какво може и какво не може.

От другата страна на бюрото остро ме лъхна на уиски.

— Спокойно си допийте. Тъкмо ще се поуспокоите. Май ви пресякохме гълътката.

Той рязко се облегна назад. Лицето му стана мораво. Драснах клечка кибрит и запалих цигарата си.

След продължителна пауза Гренц се обади:

— Добре, умнико. Ти си бил голям инат значи? Да ти кажа ли нещо? Тук влизат всякакви по размер — и форма. Но излизат само с един размер — малки, и с една форма — превити на две.

— За какво ме извикахте, мистър Гренц? И не се смущавайте от мен, дръпнете си една гълътка от бутилката. Аз също бих си пийнал, ако бях уморен, изнервен и капнал от работа.

— Изглежда, че положението, в което се намираш, много-много не те смущава.

— Не смятам, че съм в никакво особено положение.

— Ще видим тази работа. Междувременно искам от теб много пълни показания. — Той щракна с пръсти към магнитофона, инсталiran на поставка до бюрото му. — Сега ще ги запищем, а утре ще ги снемат от лентата. Ако шефът е доволен от показанията, може и да те освободи, при положение, че не напускаш града. Хайде да започваме.

Той включи магнитофона. Гласът му беше студен, решителен и неприятен, доколкото можеше да го докара. Дясната му ръка обаче бавно се запромъква към чекмеджето. Беше още прекалено млад, за да има спукани капиляри на носа, но това не му пречеше да ги има, а и бялото на очите му имаше нездрав цвят.

— Взе да ми писва вече — рекох.

— Кое? — рязко попита той.

— Писна ми от разни нищожества в разни нищожни канцеларийки да ми говорят глупости, които нищо не значат. Престоях петдесет и шест часа в углавното отделение и никой не се опита да ме мал-третира или да ми докаже колко е силен. Просто нямаше защо. Пазят го за случай на нужда. А как попаднах там? Защото ме подозират. Кажете ми сега, какво е това правосъдие, което позволява да хвърлят човека в затвора само защото някой полицай не е получил отговор на въпроса си? Какви са му уликите? Телефонен номер! И какво се мъчи да докаже, като ме пъха в затвора? Нищо, освен че има властта да го направи. А сега и вие се включвате в играта — искате да ми покажете каква голяма власт упражнявате в тази цигарена кутийка, която наричате свой кабинет. Пращате онзи нещастник да ме доведе посред нощ. Сигурно си мислите, че като съм бил насаме с мислите си петдесет и шест часа, мозъкът ми се е размекнал? Че ще заплача на рамото ви и ще ви помоля да ме погалите по главата, защото съм толкова самичък в големия лош затвор? Я недейте, Гренц. Пийнете си и станете човек. Готов съм да приема, че просто си вършите работата. Но свалете боксовите ръкавици, преди да започнем. Ако сте достатъчно силен, нямаете нужда от тях, а ако ви трябват, значи не сте достатъчно силен да се справите с мен.

Той седеше, слушаше и ме гледаше. После се усмихна кисело.

— Хубава реч. А сега стига глупости и да пристъпим към показанията. Как предпочитате — да ви задавам конкретни въпроси или вие сам?

— Все едно, че приказвах на птичките. Или на вятъра. Показания няма да има. Вие сте юрист и знаете, че не съм длъжен да ги дам.

— Така е — хладно призна той. — Закона го знам. Знам и как работи полицията. Давам ти възможност да се отървеш. Ако не желаеш — твоя работа. Утре сутринта, в десет часа, ще те призоват за предварителното разследване. Може да излезеш под гаранция, макар че ще се противопоставя, но дори и да стане, сумата ще бъде огромна. Това е един от начините, по който действуваме.

Погледна някакъв лист на бюрото, прочете го и го обърна наопаки.

— И какво ще е обвинението?

— Параграф 32. Съучастие. За него дават до пет години.

— Първо хванете Ленъкс — опитах аз почвата. Гренц ми готвеше нещо и аз долових това в маниера му. Не знаех какво, но явно ми готвеше нещо.

Той се облегна назад, взе една химикалка и започна да я върти в ръцете си. После се усмихна. Играта му доставяше удоволствие.

— За човек като Ленъкс е много трудно да се скрие, Марлоу. За повечето хора ни трябва снимка, при това хубава, ясна. Но не и за човек, на когото половината лице е в белези. Да не говорим за бялата коса, когато няма и тридесет и пет години. Имаме четирима очевидци, може би и повече.

— Очевидци на какво? — В устата ми загорча като жълчта, която усетих след удара на капитан Григориъс. Това ми напомни, че вратът ми е още подут и ме боли. Леко го разтрих.

— Не ставай глупав, Марлоу. Един върховен съдия от Сан Диего и жена му случайно изпращали сина и снаха си на същия самолет. И четиримата видели Ленъкс, а жената на съдията видяла и колата, която го докарала, и кой го докарал. Нямаш никаква надежда.

— Колко приятно? Как ги открихте?

— Пуснахме специално съобщение по радиото и телевизията. Достатъчно беше само едно пълно описание на външния му вид. Съдията сам се обади.

— Добре звучи — рекох безразлично. — Но това още не е достатъчно, Гренц. Трябва да го хванете и да докажете, че е извършил убийството. А след това трябва да докажете, че аз съм знал за убийството.

Той потропа с пръст по гърба на телеграмата.

— Май наистина ще си пийна. Много взех да работя по нощите.

Отвори чекмеджето, извади шишето заедно с малка чашка и ги сложи на бюрото. Напълни чашката доторе и я гаврътна на един дъх.

— Така е по-добре. Далеч по-добре. Извинявай, че не мога да ти предложа, докато си под арест.

Запуши шишето и го бутна настрана, но не много далеч.

— Ах, да, спомена, че първо трябва да докажем нещо. Ами ако вече разполагаме с признания, приятелче? Тогава става лошо, нали?

Малък, но много студен пръст бавно се разходи по целия ми гръбнак, сякаш пропълзя някакво ледено насекомо.

— Че тогава за какво са ви моите показания? Той се ухили.

— Обичаме всичко да ни е в ред. Ленъкс ще го докарат и ще го съдят. Затова ни трябват всякакви доказателства. Това, което искаме от теб, е нищо в сравнение с онова, от което ще ти разрешим да се измъкнеш — ако ни помогнеш, разбира се.

Изгледах го втренчено. Той започна да си подрежда книжата. После се размърда на стола си, погледна към шишето и трябваше да употреби всичката сила на волята си, за да не посегне към него.

— Може би искаш да чуеш цялото либрето — обади се внезапно Гренц и се изсмя фалшиво. — Моля, само за да ти докажа, че не се занасям.

Посегнах към бюрото му и той помисли, че посяgam към шишето. Сграбчи го и го пъхна пак в чекмеджето. А аз само исках да изгася цигарата си в пепелника. Облегнах се назад и запалих още една. Той бързо заразказва.

— Ленъкс слязъл от самолета в Масатлан, град с около тридесет и пет хиляди жители и доста голямо летище. Изчезнал за два-три часа, след което един висок мъж с черна коса, мургава кожа и множество белези като от нож си купил билет за Тореон под името Силвано Родригес. Испанският му бил добър, но не достатъчно за човек с подобно име. Бил пре калено висок за мексиканец с такава тъмна кожа. Летецът съобщил данните му. Но полицията в Тореон реагирала много бавно. За мексиканските полицаи не може да се каже, че са бързи като светкавици. Най ги бива да застрелят на място. Докато се размърдат, нашият човек наел чартърен самолет и отлетял за едно малко планинско градче — Отатоклан. Летен курорт с езеро. Пилотът на чартърния самолет бил учил в Тексас за военен летец и говорел добре английски. Ленъкс се преструвал, че не разбира.

— Ако това е бил Ленъкс — вмъкнах аз.

— Почакай малко де. Ленъкс е бил, със сигурност. Та слязъл значи в Отатоклан и наел стая в хотела, този път като Марио де Серва. Носел пистолет „Маузер“, 7,65 — калибров, което за Мексико, разбира се, нищо не значи. Но пилотът нещо се усъмнил и подслушнал каквото трябва в местната полиция. И те взели да го следят. Свързали се с Мексико Сити и чак тогава се засели да действуват.

Гренц вдигна една линийка и започна да се взира в нея — безсмислено действие, целящо единствено да не ме погледне.

— Да — рекох аз. — Пилотът е излязъл голям умник. При това много почтен с клиентите си. Не я вярвам тази история.

Той ме погледна изведнъж.

— Искаме делото да мине бързо и да се пледира за непредумишлено убийство. Има някои аспекти, в които не искаме да задълбаваме. Семейството, както знаеш, е доста влиятелно.

— Имате пред вид Харлан Потър. Той кимна.

— Ако питаш мен, цялата тази работа хич не ми харесва. Спрингър можеше да изнесе страхотно представление. Тук има всичко: секс, скандал, пари, красива невярна жена, ранен през войната съпруг-герой — предполагам, че раните са му от това — абе какво да ти разправям, делото нямаше да слезе от първите страници седмици наред. Жълтата преса щеше да го изгълта като топъл хляб. А ние го потулихме. — Той сви рамене. — Но щом шефът нареджа — негова си работа. Е хайде, ще си получава ли показанията? — Гренц се обърна към магнитофона, който през цялото това време тихо бръмчеше до него със светнala лампичка.

— Изключете го — отвърнах.

Той се завъртя и ме изгледа злобно.

— Значи ти харесва в затвора?

— Не е лошо. Обществото не е отбрано, но и аз нямам претенции. Бъдете разумен, Гренц. Искате да стана издайник. Може да съм инат, може да съм сантиментален, но съм и практичен. Да предположим, че ви се наложи да наемете частен детектив — добре, добре, знам колко ви е неприятна подобна мисъл, — но да предположим, че изпаднете в ситуация, в която нямате друг изход. Ще наемете ли някой, който е издал приятеля си?

Той ме загледа с омраза.

— И още нещо. Не ви ли прави впечатление, че тактиката на Ленъкс при бягството му е някак си прекалено прозрачна? Ако е искал да го хванат, не е трябвало да си прави толкова труд. А ако не е искал, достатъчно е умен да не се прави на мексиканец в Мексико.

— Какво искаш да кажеш? — Сега вече определено ми се озъби.

— Искам да кажа, че твърде е възможно да ми разправяте врели-некипели, че не е имало никакъв Родригес с боядисана коса, никакъв Марио де Серва в Отатоклан и че знаете къде е Ленъкс, колкото знаете къде пиратът Черната Брада е заровил съкровището си.

Той отново измъкна шишето. Сипа си в чашката и пак го изля в гърлото си наведнъж. После бавно се отпусна. Завъртя се на стола и изключи магнетофона.

— С удоволствие бих те осъдил — процеди Гренц. — Ти си от онези умници, дето умирам от кеф да ми паднат в ръчичките. Тази история много дълго време ще виси над главата ти като дамоклев меч, хитрецо. Ще се разхождаш с нея, ще се храниш с нея и ще спиш с нея. А следващия път, щом стъпиш накриво, ще я използваме и ще те разпердущиним. Сега трябва да направя нещо, от което ми се повдига.

Той опира с пръсти бюрото си, взе листа, обърна го обратно и се разписа. Винаги се познава кога човек се подписва. Ръката му се движи по-особено. После стана, заобиколи бюрото, разтвори широко вратата на кибритената си қутийка и изрева на Спранклинов да влезе. Дебелакът дотърча заедно с миризмата си на пот. Гренц му подаде листа.

— Подписах заповедта ти за освобождаване — обърна се той към мен. — Аз съм държавен служител и понякога задълженията ми са крайно противни. А желаеш ли да разбереш защо я подписах?

Изправих се.

— Ако много държите да ми го кажете.

— Защото делото Ленъкс е закрито, господине. Няма такова дело. Написал днес следобед в хотелската си стая пълни признания и се застрелял. В Отатоклан, както вече ти казах.

Стоях, гледах и нищо не виждах. С крайчеца на окото си забелязах как Гренц направи крачка назад, сякаш го беше страх да не го ударя. Изглежда, че видът ми в този момент е бил страшен. В следващата секунда вече седеше зад бюрото си, а Спранклинов ме бе сграбчил за ръката.

— Хайде, мърдай — каза той жално. — Човек трябва от време на време да се прибира при семейството си.

Излязох с него и затворих вратата. Затворих я тихо, сякаш някой току-що бе умрял вътре.

10

Извадих от джоба си второто копие на описа на личните ми вещи, подадох го и се разписах на първото. Напъхах си нещата обратно по джобовете. В дъното до бюрото на регистрацията седеше сгърбен някакъв човек. Когато се запътих към вратата, той се изправи и ме заговори. Беше дълъг около един и деветдесет и slab като глист.

— Да ви закарам ли до вас?

Мътната светлина го правеше да изглежда като младолик старец, изморен и скептичен, но нямаше вид на мошеник.

— Колко ще ми струва?

— Гратис. Аз съм Лони Морган, репортер от „Джърнал“.

— А, отразявате значи новините от полицията?

— Само за тази седмица. Иначе съм прикрепен към кметството.

Излязохме и потърсихме колата му на паркинга. Погледнах към небето. Имаше звезди и светлината им ми се стори ослепителна. Нощта бе прохладна и приятна. Поех си дълбоко въздух. После се качих в колата и потеглихме.

— Живея чак на Лоръл Канъон. Затова можете да ме оставите някъде по пътя.

— Когато е да ви приберат, идват с кола, но как ще се върнете после, хич не ги интересува. Това дело ми е интересно, по един такъв нездрав начин.

— Оказа се, че няма да има дело. Тери Ленъкс се е застрелял днес следобед. Поне така разправят.

— Колко удобно — забеляза Лони Морган, загледан напред. Колата му тихо се носеше по утихналите улици. — Сега още по-лесно ще си построят стената.

— Каква стена?

— Някой издига стена около делото Ленъкс, Марлоу. Достатъчно сте умен, за да го забележите и вие. Изобщо не се вдигна шумът, който заслужаваше. Прокурорът замина тази вечер за Вашингтон. На някаква

сесия. Напусна града по средата на най-сладкото дело, което щеше да му направи реклама за години наред. Защо?

— Мен не ме питайте. Аз бях прибран на топло.

— Защото някой му е намазал достатъчно ръката. Нямам предвид най-просташкото — пачка банкноти, но са му обещали нещо голямо, а в това дело само един човек е в състояние да направи това. Бащата на момичето.

Облегнах си главата в ъгъла.

— Не ми звучи много правдоподобно. А пресата? Харлан Потър е собственик на няколко вестника, ами другите?

Той ми хвърли развеселен поглед и отново се съсредоточи в шофирането.

— Работил ли сте като репортер?

— Не.

— Вестниците се притежават и издават от богати хора. А те всички членуват в един и същ клуб. Конкуренция съществува, и то много остра, за тираж, пикантни заглавия, големи новини. Но само дотолкова, доколкото това не засяга авторитета и общественото положение на собствениците. В случай на нещо такова веднага спускат похлупака. А делото Ленъкс, момчето ми, вече е под похлупак. Ако го бяха раздухали, както си му е редът, щеше страхотно да надуе тиражите. В него има всичко необходимо. Процесът щеше да привлече журналисти от цялата страна. А ето че процес няма да има. Защото Ленъкс взел, че излязъл от играта, преди тя да е започнала. Както ви споменах вече — по един много услужлив за Харлан Потър и семейството му начин.

Изправих се и го загледах.

— Нима намеквате, че самоубийството е скальпено?

Той сви саркастично устни.

— Възможно е някой да му е помогнал да се самоубие. Например ако се е поопънал при арестуването. Мексиканските полицаи много ги сърбят пръстите на спусъка. Ако сте съгласен на малък облог, бас държа, че никой не е преброял дупките от куршумите.

— Мисля, че грешите. Познавах Тери Ленъкс доста добре. Той отдавна се бе отписал. Ако го бяха докарали жив, щеше с готовност да им играе по свирката. Адвокатът му можеше да пледира непредумишлено убийство.

Лони Морган поклати глава. Знаех какво щеше да каже и той го каза:

— Изключено. Ако я беше застрелял или й беше пръснал черепа, имаше някакви шансове. Но тя е убита по изключително жесток начин. Лицето й е на кайма. Най-много убийство в нетрезво състояние, но и това трудно щеше да мине.

— Може би сте прав. Той отново ме погледна.

— Казвате, че сте го познавали. Как ви се струва цялата тази история?

— Изморен съм. Просто не съм в състояние да мисля.

Дълго мълчахме. После Лони Морган тихо се обади:

— Ако бях някой умен човек, а не жалък драскач, щях да си помисля, че той изобщо не я е убил.

— Интересна мисъл.

Той забуши цигара в устата си, драсна клечка в таблото на колата и запуши мълчаливо, с намръщено лице. Стигнахме Лоръл Каньон и аз му посочих къде да свие от булеварда и къде да хване за моята улица. Колата се изкачи по хълма и спря точно пред моите стълби от секвоя. Слязох.

— Благодаря ви, Морган. Какво ще кажете за една чашка?

— Друг път ще се възползвам от поканата. Сега сигурно предпочитате да останете сам.

— Имам време да стоя сам. Даже прекалено.

— Трябва да се сбогувате с приятеля си. Явно ви е бил близък приятел, щом заради него сте се оставили да ви пъхнат в дранголника.

— Кой казва? — Той се усмихна едва-едва.

— Това, че не мога да го напиша във вестника, не значи, че не съм наясно. Хайде довиждане. Пак ще се видим.

Затворих вратата на колата. Той обърна и се спусна надолу по хълма. Изпратих го с поглед, докато светлините на стоповете му изчезнаха зад ъгъла, изкачих се по стъпалата, прибрах вестниците, отключих и влязох в празната къща. Светнах всички лампи и отворих прозорците. Беше доста задушно.

Направих си кафе, изпих го и извадих петте стотачки от буркана. Бяха навити на руло и пъхнати в самото кафе. Разходих се напред-назад с чашата в ръка, пуснах телевизора, изключих го, седнах, станах, пак седнах. Изчетох вестниците, насябрали се през тези дни отпред, на

площадката. Случаят Ленъкс бе започнал с големи букви, но този ден вече бе отишъл на заден план. Имаше снимка на Силвия, но нито една на Тери. Имаше и моя моментална снимка, за която дори не знаех, че съществува. „Частен детектив от Лос Анджелиз задържан за разпит.“ Имаше и голяма снимка на къщата на семейство Ленъкс в Енсино. Беше в псевдоанглийски стил, с островърх покрив и само измиването на прозорците ѝ едва ли струваше по-малко от сто долара. Построена беше на леко възвишение и заобиколена с десетина декара земя, което е много за района на Лос Анджилиз. Имаше снимка и на къщата за гости — миниатюрно копие на голямата къща, заобиколена от дървета. И двете снимки очевидно бяха правени от разстояние, а после увеличени и ретуширани. Нямаше снимка на „стаята на смъртта“, както я бяха кръстили вестниците.

Всичко това вече го бях видял в затвора, но сега го четях и изучавах с други очи. Не научих нищо повече от факта, че е било убито богато красиво момиче и че пресата не е била допусната. Значи влиянието на бащата е било задействувано много отрано. Драскачите, специализирали се по убийствата, сигурно са скърцали със зъби, и то напразно. Всичко се връзваше. Ако Тери е разговарял с тъста си през нощта на убийството, около имението вече е имало десетина пазачи още преди да бъде известена полицията.

Но едно нещо никак не се връзваше: начинът, по който бе убита. Никой не можеше да ме убеди, че това бе работа на Тери.

Загасих лампите и седнах до отворения прозорец. Един присмехулник изчурулика няколко пъти в храста и възхитен от изпълнението си, се прибра да спи. Засърбя ме вратът, така че се избръснах, взех един душ, легнах по гръб и се заослушвах, сякаш очаквах някакъв глас от далечината — спокоен и разсъдлив, който да ми обясни всичко. Не го чух и знаех, че няма да го чуя. Никой не можеше да ми обясни случая Ленъкс. А и нямаше нужда от обяснение. Убиецът си бе признал и беше мъртъв. Нямаше да има дори разследване на причините за смъртта.

Както бе отбелязал Лони Морган от „Джърнал“ — много услужлива работа. Тери Ленъкс убил жена си и туйто. За какво да го съдим — ще изплуват много неприятни подробности. А ако не я е убил — също няма какво да се прави. Мъртвият е най-добрата изкупителна жертва. Защото нищо не може да опровергае.

11

На другата сутрин пак се избръснах, облякох се, слязох както винаги с колата в града, паркирах на обичайното си място и ако пазачът на паркинга знаеше, че вече съм известна личност, с нищо не се издаде. Качих се горе, прекосих коридора и извадих ключа от джоба си. Някакъв тип с мазен вид се беше подпрял на стената и ме наблюдаваше.

— Ти ли си Марлоу?

— Е, та?

— Чакай тук. Един човек иска да говори с теб. Той отлепи гърба си от стената и бавно, лениво се повлече към изхода.

Влязох в кабинета си и вдигнах пощата от пода. Върху бюрото имаше още писма, сложени там от чистачката. Разтворих прозорците и започнах да отварям пликовете, като изхвърлях в кошчето ненужното, или с други думи, всичко. Включих звънеца към другата врата, натъпках си лулата, запалих я и седнах да чакам някой да изпиши за моята помощ.

Взех да си мисля за Тери Ленъкс, но някак си отвлечено. Той вече отстъпваше на заден план — с бялата си коса, нашареното от белези лице, със своята слaboхарактерност, чар и особен вид гордост. Нито го осъждах, нито го анализирах, така както и никога не го попитах къде са го ранили или как изобщо се е оженил за момиче като Силвия. Като запознанство на параход по време на дълго плаване — сприятелявате се с някого, но не го опознавате. И Тери си отиде също като такъв познат, с когото си казвате довиждане на пристанището, обещавате си да поддържате връзка, но знаете, че нито вие ще го потърсите, нито той вас. Най-вероятно е никога повече да не го срещнете, а ако това все пак стане — ще ви се види съвсем друг човек и срещата ще мине като между членове на един и същ клуб: Как вървят работите? Горе-долу. Добре изглеждате. Вие също. А не, аз много напълнях. Абе то всички взехме да пълнеем. Спомняте ли си колко

беше хубаво на „Фракония“ (или някой друг пароход)? Ами да, чудно беше.

Глупости, чудно. Пукахте от скука. Заговорихте го само защото нямаше с кой друг да си размените дума. Дали и при нас с Тери не беше така? Не, не съвсем. Част от него ми принадлежеше. Бях вложил в него време, пари и три дни в дранголника, да не говорим за юмрука в ценето и удара във врата, за който си спомнях при всяко прегълъщане. А сега беше мъртъв и дори не можех да му върна петстотинте долара. Това ме дразнеше. Дребните неща винаги най-много дразнят.

Звънецът на вратата и телефонът иззвъняха едновременно. Първо отговорих на телефона, защото другият звънец само ме известяваше, че някой е влязъл в кибритената кутийка, която ми служеше за чакалня.

— Мистър Марлоу? С вас ще говори мистър Ендикът. Един момент, моля.

После се обади и самият той:

— На телефона Сюъл Ендикът — сякаш не знаеше, че секретарката му вече ме бе информирала.

— Добро утро, мистър Ендикът.

— Радвам се, че са ви освободили. Идеята ви да не оказвате съпротива май излезе доста добра.

— Не беше идея, а чисто и просто инат.

— Предполагам, че повече нищо няма да се чуе за това дело, но ако имате нужда от помощ, обадете ми се веднага.

— Едва ли ще ми се наложи. Нали е мъртъв. Бая зор ще видят, докато докажат, че изобщо някога съм го виждал. А после трябва да докажат, че съм знал за извършеното. След което трябва да докажат, че е извършил престъплението или че е бягал от закона.

Ендикът се изкашля.

— Може би — започна той внимателно — не са ви казали, че е оставил пълни признания.

— Казаха ми, мистър Ендикът. Но вие сте адвокат и ги разбирате тези работи. Първо трябва да докажат, струва ми се, че признанието не са фалшиви и съдържат само истината, нали така?

— Страхувам се, че нямам време за правни дискусии — рязко ми отвърна той. — Трябва да летя за Мексико с една доста тъжна задача. Предполагам, че се досещате.

— Аха. Зависи кого представлявате. Не забравяйте, че не ми го казахте.

— Не съм забравил. Довиждане, Марлоу. Предложението ми за помощ още важи. Но искам да ви предложа един съвет. Не бъдете прекалено уверен, че опасността ви е отминала. Работата, с която се занимавате, ви поставя в доста уязвимо положение.

И затвори. Аз внимателно върнах слушалката на мястото ѝ. Останах за миг така, с ръка на телефона, намръщен. После заличих гримасата от лицето си и станах да отворя вратата към чакалнята.

До прозореца седеше някакъв мъж и разлистваше списание. Беше облечен в синкавосив костюм на почти незабележимо бледосиньо каре. Кръстосаните му един връз друг крака бяха обути с меки мокасини, удобни като гumenки. От джобчето му се подаваше сгъната на четири бяла кърпичка, а зад нея бяха пъхнати слънчеви очила. Косата му бе гъста, черна и къдрава. Много тъмен загар. Вдигна към мен блъскави като на птичка очи и се усмихна под тънките си мустачки. Тъмнокафявата му връзка бе завързана на предизвикателна флонга върху искрящо бяла риза.

Той захвърли списанието на страна.

— Тъкмо четях за Костело. Излиза, че знаели всичко за него. Колкото аз знам всичко за Хубавата Елена.

— Какво ви води при мен? Той ме огледа, без да бърза.

— Тарзан яхнал тротонетка.

— Кой?

— Ти, Марлоу. Тарзан на тротонетка. Много ли те млатиха?

— Не особено. А вас какво ви засяга?

— След като Олбрайт разговаря с Григориъс?

— Не, не беше след това. Той кимна.

— Ама и тебе си те бива — да накараши Олбрайт да пусне тежка артилерия срещу онзи лигльо.

— Попитах ви вече какво ви засяга. Между другото не познавам съдията Олбрайт и не съм го молил за нищо. А и защо ще си мръдне пръста за мен?

Той ме изгледа мрачно. Надигна се бавно, гъвкав като пантера. Прекоси стаята и хвърли поглед към кабинета ми. Кимна ми да го последвам и влезе. Беше от хората, които навсякъде са като у дома си. Застана до бюрото и заоглежда стаята. Беше му забавно.

— Дребна риба си ти. Много дребна. Минах зад бюрото си, седнах и зачаках.

— Колко печелиш на месец, Марлоу? Не му отговорих и запалих една лула.

— Както гледам, най-много петдесет и седем долара.

Хвърлих изгорялата клечка в пепелника и запуфках дима.

— Ти си един пъзльо, Марлоу. Играеш много на дребно. Толкова си нищожен, че се виждаш само през лупа.

Нищо не казах.

— И чувствата ти едни никакви, всичко ти е никакво. Пишеш се приятел с някого, пиете веднъж-дваж, разправяте си вицове, бутваши два долара, като закъса, и вече го зяпаш в устата. Като някой гимназист, дето е чел „Граф Монте Кристо“. Нито ти стиска, нито акъл имаш, нито връзки, нито ги умееш нещата. Само се пъчиши и си мислиш, че много ще уплашиш някого. Тарзан на тротонетка. — Усмихна се уморено. — За мен ти си едно голямо нищо.

Пресегна се през бюрото и ме забърса през лицето с опакото на ръката си небрежно и презрително, без намерението да ми причини болка, със същата снизходителна усмивчица на лицето си. Като видя, че дори не мигнах, бавно се отпусна в стола, облегна лакът на бюрото и подпра глава на мургавата си ръка. Птичите му очички ме гледаха ясно, безизразно.

— Знаеш ли кой съм, нищожество?

— Името ти е Менендес. Наричат те Менди. Подвизаваш се на главната улица.

— Брей! А как се издигнах, знаеш ли?

— Не, не знам. Предполагам, че си започнал като сводник в публичен дом за мексиканци.

Той извади от джоба си златна табакера и запали, кафява цигара със златна запалка. Издуха остьр пушек и кимна. Остави табакерата върху бюрото и започна да я поглежда с върха на пръстите си.

— Лош човек съм аз, Марлоу. Много пари печеля. Трябва да печеля, за да бутам на онези, на които трябва да бутам, за да печеля много пари, за да бутам на онези, на които трябва да бутам. Имам в Бел-Еър къща за деветдесет хиляди и вече съм дал повече от това, за да я стегна. Имам прелестна русокоса жена и две деца в частни училища. Жена ми има бижута за сто и петдесет хиляди и дрехи и кожи за още

седемдесет и пет хиляди. Имам иконом, две камериерки, готвач, шофьор, без да броя горилите, които ме следват по петите. Където и да ида, посрещат ме с разтворени обятия. Дава ми се най-доброто — най-добрата храна, най-доброто питие, най-хубавите апартаменти в хотелите. Имам една „Бентли“, два „Кадилака“, един „Крайслер комби“ и спортна кола за сина ми. След година-две ще подаря и на дъщерята. А ти какво имаш?

— Не е много. Тази година имам на разположение цяла къща.

— А жена?

— Сам съм. Освен това имам всичко, което виждаш тук, плюс хиляда и двеста долара в банката и облигации за няколко хиляди. Този отговор задоволява ли те?

— Колко си спечелил най-много от едно дело?

— Петдесет и осем.

— Боже мой, колко ниско може да падне човек!

— Стига си плямпал, ами казвай за какво си дошъл.

Той изгаси недопущената цигара и веднага запали друга. Облегна се назад. Помръдна презрително устни.

— Седяхме трима в една дупка и папкахме — започна той. — Наоколо голям сняг, голям студ. Ядяхме направо от консервните кутии. Студена храна. Около нас се пръскаха снаряди, но повече падаха мини. Бяхме посинели от студ, ама буквально сини — Ранди Стар, аз и въпросният Тери Ленъкс. По едно време никакъв снаряд се цопна точна между нас и неизвестно защо, не избухна. Немците ги биваше по номерата. Чувството им за хумор беше много шантаво. Тъкмо решиш, че ти се е разминал, и той вземе, та избухне. Тери го сграбчи и изхвърча от дупката, преди още Ранди и аз да дойдем на себе си. Ама изхвърча, ти казвам — както си беше при нас и вече го нямаше. Хвърли се по очи, запрати снаряда далеч от себе си и той избухна още във въздуха. По-голямата част над главата му, а едно парче отнесе половината му лице. Веднага след това немците се вдигнаха в атака и настъпи голяма бъркотия. — Менендес мълкна и пак ми метна един от блъскавите си безизразни погледи.

— Благодаря за информацията — обадих се аз.

— Ти, Марлоу, носиш майтап. Бива си те. Ние двамата с Ранди си поговорихме след това и стигнахме до извода, че от всичко, през което мина Тери, човек направо може да откачи. Дълго време го

мислехме за умрял, но се оказа, че не е. Немците го пипнали. Около година и половина го обработвали. Здравата го обработили, и то много болезнено. Доста пари ни струваше да разберем това и още повече — да го открием. Но ние много добре припечелихме след войната от търговия на черно, така че можехме да си го позволим. А от това, че ни спаси живота, Тери спечели половин ново лице, бяла коса и разбити нерви. После взел да пие, от време на време го прибириали в пандиза, с една дума, почнал да затъва. Нещо го гнетяло, но така и не разбрахме какво. И изведнъж се ожени за богата дама и кой като него. После се развежда, отново изпада, пак се оженва за нея, тя умира. А ние с Ранди с нищо не можем да му помогнем. Той не търси помощ от нас, като изключим краткотрайната работа в Лас Вегас. И когато закъсва истински, не идва при нас, а отива при едно нищожество като теб — човек, с когото ченгетата могат да правят каквото си поискат. А после и той умира, без да ни каже сбогом и без да ни даде възможност да му се отплатим. Аз можех да го измъкна от страната по-бързо, отколкото професионален картоиграч разбърква картите. Но той дошъл при теб да ти плаче на рамото. А това ме нервира. Едно нищожество, с което ченгетата правят каквото си искат.

— Те могат с всеки да правят каквото си искат. А ти какво искаш сега от мен?

— Просто не се натягай — натърти Менендес.

— За какво?

— Да припечелиш от шумотевицата около делото Ленъкс. То е приключило, каквото било, било. Тери е мъртъв и не желаем повече да го беспокоят. Достатъчно се намъчи.

— Брей, колко чувствителен бандит! Това направо ме убива!

— Внимавай какво говориш, нищожество. Мери си думите. Менди Менендес не убеждава, а направо заповядва. Затова намери друг начин да припечелиш. Ясно ли е?

Той стана. Аудиенцията бе приключила. Взе ръкавиците си от белоснежна кожа. Сякаш никога не бяха носени. Голямо конте бил този Менендес. И голям мръсник.

— Нито съм жаден за слава — отвърнах, — нито някой ми е предлагал пари. Защо да ми ги предлагат и за какво?

— Я не ме будалкой, Марлоу. Не си стоял три дни в пандиза само защото си голям сладур. Платили са ти. Не казвам кой, но се досещам.

А онзи, когото имам пред вид, го бие парата. Делото Ленъкс е приключено и ще остане приключено дори ако... — той мълкна внезапно и плесна с ръкавиците по ръба на бюрото.

— Дори ако Тери не я е убил — довърших аз. Изненадата му беше едваоловима, като златото във венчална халка за фиктивен брак.

— Бих искал да ти повярвам, нищожество. Но няма начин да е така. А дори и да си прав, ако Тери е искал така да бъде — значи така ще остане.

Замълчах си. След миг той бавно се усмихна.

— Тарзан на тротонетка — изговори провлечено. — Пусна ме тук да го тъпча, както си ща. Наемат го за пет пари и правят с него каквото си поискат. Нито кинти, нито семейство, нито бъдеще, нито нищо. Е хайде, нищожество, много ти здраве.

Седях със стиснати зъби, загледан в блясъка на златната му табакера върху бюрото. Чувствувах се стар и уморен. Бавно се надигнах и посегнах към табакерата.

— Забрави си това — казах и заобиколих бюрото.

— Имам още пет-шест такива — отвърна той насмешливо.

Приближих се до него и му я подадох. Ръката му небрежно посегна да я прибере.

— Какво ще кажеш за пет-шест от тия? — попитах аз и го ритнах с всички сили в корема.

Той изстена и се преви на две. Табакерата издрънча на пода. Политна към стената, а ръцете му конвулсивно се размахаха напред-надад. Въздухът свиреше в трахеята му, мъчеше се да стигне до белите дробове. Целият се окъпа в пот. Бавно и с нечовешко усилие се изправи, и ето че отново застанахме лице срещу лице. Протегнах ръка и го потупах по бузата. Той не помръдна. Най-после докара нещо като усмивка върху мургавото си лице.

— Не съм го очаквал това от тебе.

— Следващия път си носи пистолет... или не ме наричай нищожество.

— Аз си имам човек, който ми носи пистолета.

— Вземи го със себе си. Ще ти потрябва.

— Ти, Марлоу, много бавно се ядосваш. Подритнах златната табакера с крак, наведох се, вдигнах я и му я подадох. Той я пусна в джоба си.

— Не можах да те разбера отначало що за птица си — казах аз.
— Защо си правиш труда да идваш тук и да издевателствуваш над мен. После ми стана скучно. Вие, гангстерите, по начало работите скучно. Все едно, че играете карти само с аса. Хем имате всичко, хем нищо. Стоите и се любувате на себе си. Нищо чудно, че Тери не ви е потърсил помощта. Сигурно е имал чувството, че ще заеме пари от проститутка.

Той притисна едва-едва стомаха си, само с два пръста.

— Не биваше да го казваш това, последното, нищожество. И внимавай друг път да не изтървеш нещо в повече.

Отиде до вратата и я отвори. Телохранителят му се отлепи от отсрешната стена и се обърна. Менендес му кимна с глава. Той влезе в кабинета и ме огледа от главата до петите напълно безизразно.

— Хубаво го огледай, Чик — рече Менендес. — Запомни го добре, за всеки случай. Един ден може и да се срещнете.

— Вече го видях, шефе — отвърна мазният тип, без да мърда устни, както е прието в неговите среди. — Няма да имам грижи с него.

— Само не му давай да те удря в корема — добави Менендес с кисела усмивка. — Дясното му кроше не е милувка.

Телохранителят му се изсмя презиртелно.

— Чак толкова наблизо няма да го допусна.

— Е хайде, довиждане, нищожество — каза Менендес и излезе.

— Пак ще се видим — хладно ми обеща телохранителят. — Името ми е Чик Агостино. Надявам се да ме познаеш.

— Колкото вчеращния вестник — отвърнах. — Напомни ми, да не те настъпя по физиономията.

Той стисна челюсти, рязко се обърна и последва шефа си.

Пневматичният механизъм бавно затвори вратата. Ослушах се, но не чух стъпките им по коридора. Ходеха тихо като котки. За всеки случай след минута открепиха вратата, и надникнах навън. Коридорът беше празен.

Върнах се, седнах зад бюрото и известно време размишлявах защо един важен местен гангстер като Менендес е преценил, че си струва да дойде лично в кантората да ме предупреди да стоя настрана,

и то само минута след като получих същото, макар и изразено по друг начин, предупреждение от Сюъл Ендикът.

Нищо ие измислих, затова реших да действувам. Вдигнах телефона и дадох поръчка за клуб „Костенурката“ в Лас Вегас. Филип Марлоу желае да разговаря лично с мистър Ранди Стар. Нищо не стана.

Мистър Стар не бил в града, желая ли да говоря с някой друг? Не желая. Пък и със Стар кой знае колко не ми се приказваше. Идеята ми беше мимолетна прищявка. Стар бе прекалено далече, за да представлява опасност.

После три дни — нищо. Никой не ме удари, не ме застреля, не ме предупреди по телефона да не се меся. Никой не нае услугите ми да открия забягнала дъщеря, прегрешила съпруга, изгубена огърлица, липсващо завещание. Седях и зяпах стената отсреща. Делото Ленъкс умря също така внезапно, както се роди. Имаше кратко допитване, на което не ме призоваха. Проведе се в много неудобно време, без предварително съобщение и без съдебни заседатели. Следователят сам произнесъл решението на съда, което гласеше, че смъртта на Силвия Потър Уестърхайм ди Джорджо Ленъкс настъпила в резултат на предумишлено убийство от страна на съпруга ѝ Терънс Уилям Ленъкс, който след това починал извън областта под юрисдикцията на следователя. Предполага се, че самопризнанието е било прочетено, за да се документира. Предполага се също така, че е било достатъчно достоверно, за да задоволи следователя.

Разрешиха тялото да се погребе. Откараха го със самолет на север и го положиха в семейната гробница. Пресата не бе поканена. Никой не даде интервю, най-малко мистър Харлан Потър, който никога не даваше интервюта. Да се срещне човек с него — беше също тъй трудно, както и с Далай Лама. Животът на притежаващите сто милиона долара е по-особен, скрит зад параван от слуги, телохранители, секретари, адвокати, послушни служители. Предполага се, че ядат, спят, подстригват се, обличат се. Но никой не знае със сигурност. Всичко, което четем или слушаме за тях, е минало през филтьра на тайфата от служители, осъществяващи връзката с печата, на които се плащат огромни пари, за да създадат исканата от тях приемлива личност — нещо просто, чисто и остро като стерилизирана спринцовка. Не е задължително образът да отговаря на истината.

Трябва само да не влиза в противоречие с фактите, които се знаят, а те се броят на пръсти.

Късно следобед на третия ден звънна телефонът и ето че се обади някой си Хауард Спенсър, който бил представител на нюйоркското издавателство, командирован за кратко време в Калифорния. Имел малък проблем и би искал да го обсъди с мен, затова, ако обичам, да се срещна с него в бара на хотел „Риц-Бевърли“ в единадесет часа сутринта на другия ден.

Попитах го по какъв проблем.

— Доста деликатен — отговори, — но напълно в рамките на приличието. Ако не се разберем, ще ви платя, естествено, за изгубеното време.

— Благодаря, мистър Спенсър, но това е излишно. Кой ме препоръча на вниманието ви?

— Един човек, който знае за вас, включително и за неотдавнашното ви спречкане със закона, мистър Марлоу. Бих казал, че именно то привлече вниманието ми. Моят проблем впрочем няма нищо общо с тази трагична история. Работата е там, че... но вика обсъдим всичко на чашка, не по телефона.

— Сигурен ли сте, че желаете да се доверите на човек, който е бил в пандиза?

Той се засмя. И смехът, и гласът му бяха приятни. Говореше като нюйоркчанин, но без предвземки.

— В моите очи, мистър Марлоу, това е препоръка. Но нека добавя — не фактът, че сте бил в пандиза, както се изразихте, а фактът, че сте изключително сдържан в приказките си, дори при упражнен натиск.

Беше от хората, които говорят с много вмъкнати изречения, като роман от миналия век. Или поне по телефона.

— Добре, мистър Спенсър. Ще дойда сутринта. Благодари и затвори. Попитах се кой ли може да ме е рекламирал. Реших, че по всяка вероятност Ендикът, и му звъннах да проверя. Но вече цяла седмица не е бил в града. Впрочем какво значение има. Дори в моята работа се случва някой клиент да остане доволен. А от работа имах нужда, защото бях останал без пари — или поне така си мислех, докато не се прибрах у дома и не намерих писмото с портрета на Мадисън^[1].

[1] Мадисън — президент на САЩ от 1801 до 1817 г. Б. пр. ↑

12

Намерих го в червено-бялата пощенска кутия с формата на къщичка за птици, която се намираше в долната част на стълбището. Кълвачът върху подвижния капак на кутията беше повдигнат — знак, че вътрешно има нещо, но аз въпреки това едва ли щях да проверя, защото никога не получавах писма на домашния си адрес. Но кълвачът бе изгубил върха на човката си — дървото бе прясно отчупено. Пак някое хлапе бе стреляло с въздушна пушка.

Писмото имаше щемпъл Correo Aereo^[1] и цял куп мексикански марки и надписи, които не бих разпознал, ако напоследък не бях мислил толкова много за Мексико. Не можах да разчета печата с датата. Беше ударен на ръка, а мастилението тампон явно е бил засъхнал. Писмото беше дебело. Изкачих стъпалата и седнах в хола да го чета. Беше много тиха вечер. Възможно е писмото от мъртвец да пристига със собствената си тишина. Нямаше дата, нито обръщение.

„Седя до прозореца на втория етаж на не особено чист хотел в Отатоклан — малко планинско градче с езеро. Точно под прозореца ми има пощенска кутия, така че като пристигне мосото^[2] с поръчаното от мен кафе, ще пусне това писмо, а преди да го пъхне в отвора, ще го вдигне високо, за да ми го покаже. След като направи това, ще получи от мен сто песос, което за него са страшно много пари.

Защо увъртам? Отвън стои един мургав тип с остри обувки и мръсна риза и не откъсва поглед от вратата на стаята ми. Нещо чака, не знам какво, но не ме пуска да изляза. Това обаче няма голямо значение, стига писмото ми да отпътува. Искам да получиш тези пари, защото не ми трябват, а местната жандармерия ще ги задигне. Не ти плащам за нищо с тях. Приеми ги като извинение за

причинените главоболия и израз на уважение към един свестен човек. Както винаги, всичко оплесках, но пистолетът поне е в мен. Имам предчувство, че по един въпрос вече си си съставил определено мнение. Можех да я убия и сигурно съм го направил, но никога по този начин. Такава свирепа жестокост не е в моя стил. Тъй че нещо тук не е в ред. Но това в същност няма никакво значение. Важното сега е да се избегне излишният и безполезен скандал. Баща й и сестра й нищо лошо не са ми направили. Те трябва да си живеят живота, докато моят ми е дошъл до гуша. Силвия не ме е правила на глупак, защото аз вече си бях такъв. Не мога да ти отговоря със сигурност на въпроса, защо се е оженила за мен. Сигурно прищявка. Но тя поне умря млада и красива. Казват, че похотта състаряvalа мъжа, а жената подмладявала. Какви ли не глупости разправят. Казват също, че богатите винаги се грижат добре за себе си и че в техния свят цариечно лято. Живях сред тях и видях, че са отегчени самотни хора.

Написах пълни признания. Малко ми е противно и доста ме е страх. За такива ситуации пише в книгите, но нищо от написаното не е вярно. Когато се случи с теб, когато ти остава единствено пистолетът в джоба и си притиснат в ъгъла на малък мръсен хотел в чужда страна и имаш един-единствен изход — вярвай ми, приятелю, в това няма нищо възвишено и драматично. Просто е гадно и гнусно и сиво и мрачно.

Както и да е, забрави за мен. Но преди това изпий за мое здраве един «гимлет» в «При Виктор». И като си направиш следващия път кафе, налей ми чашка, сипи вътре малко уиски, запали ми една цигара и я сложи до чашката, А след това забрави всичко. Имаше Тери Ленъкс, вече го няма. Така че сбогом.

На вратата се чука. Предполагам, че е мосото с кафето. Ако не е той, ще има малко стрелба. По принцип обичам мексиканците, но не и затворите им. Сбогом.

Тери“

Това бе всичко. Сгънах пак писмото и го пъхнах обратно в плика. Все пак е бил мосото. Иначе никога не бих получил писмото. Не и с портрета на Мадисън. Портретът на Мадисън е върху банкнота от 5000 долара.

Тя лежеше пред мен на масата — зелена и нова-новеничка. За пръв път виждах такава. И много банкови служители не са виждали. Може би само хора като Ранди Стар и Менендес държат в себе си такива банкноти. Ако отидете в банката и поискате да ви дадат, няма да имат. Трябва да я поръчат от държавния резерв, а за това са необходими няколко дни. В цялата страна я има хиляда такива банкноти в обръщение, я няма. Моята имаше особено излъчване. Своя собствена слънчева светлина.

Дълго седях и я гледах. Най-накрая я прибрах в папката с хартията за писма и отидох в кухнята да си сваря кафе. Направих всичко, както той искаше, а дали съм сантиментален, това си е моя работа. Налях две чаши, прибавих към неговата уиски и я сложих срещу мен, където седеше онази заran, последната. Запалих му и цигара и я поставих в пепелника до чашата. Гледах парата, която се издигаше над кафето, и тънката струйка дим от цигарата. Навън в храста се суетеше някаква птичка, цвърчете сама на себе си и от време на време припърхваше с криле.

После кафето спря да вдига пара, цигарата престана да пуши и се превърна във фас на ръба на пепелника. Пуснах я в кофата за боклук под мивката. Излях кафето, измих чашата и я прибрах.

И толкова. Не беше много за пет хиляди долара.

После отидох на кино, на късна прожекция. Нищо не разбрах. Почти не виждах какво става на екрана. Само шум и лица в едър план. Като се прибрах, наредих на дъската за шах една безкрайно скучна партия по Рай Лопес, но и от нея нищо не разбрах. Затова си легнах.

Ала не заспах. В три часа станах, взех да се разхождам напред-назад и си пуснах концерт за цигулка от Хачатурян, който ми звучеше като фабричен шум. Изругах на глас и спрях плочата.

Безсънна нощ за мен е също такава рядкост, както и дебел раздавач. Ако не беше мистър Хауард Спенсър в „Риц-Бевърли“, щях да отворя едно шише и да се накъркам до безсъзнание Следващия път, като видя някой учтив пияница в „Ролс Ройс“, ще хукна да бягам в

няколко посоки едновременно. Няма по-смъртоносен капан от собственоръчно поставения.

[1] Correo Aereo (исп) — Въздушна поща. Б. пр. ↑

[2] Mozo (исп) — келнер, прислужник. Б. пр. ↑

13

В единадесет часа вече седях в третото сепаре отдясно, като се влезе от ресторантa. Бях с гръб към стената и виждах кой влиза и излиза. Утрото беше ясно, без мъгла, даже без мараня и слънцето блестеше ослепително върху повърхността на плувния басейн, който започваше непосредствено зад стъклената стена на бара и стигаше чак до другия край на ресторантa. Едно момиче в бял бански от лъскава коприна и с умопомрачителна фигура се изкачваше по стълбата към трамплина. Бях вперил похотлив поглед в ивицата бяло между загорелите бедра и банковия. После я изгубих от погледа си — скри я голямата козирка на покрива. Само миг след това тя се стрелна надолу — салто и половина. Пръските вода се издигнаха достатъчно високо, за да отразят слънцето и да образуват дъга, красива почти колкото момичето. След това то изкачи стълбичките, разкопча кайшката на гumenата шапка и тръсна изрусени коси. Приближи се, като въртеше задник, до малка бяла масичка и седна до един дърварин с бели памучни панталони, тъмни очила и толкова равен тен, че можеше да бъде единствено платеният от хотела спасител. Той се пресегна и я потупа по бедрото. Тя отвори уста колкото кофа и се засмя. С това интересът ми към нея приключи. Смеха ѝ не чух, но дупката в лицето, когато разтвори уста, ми стигаше.

Барът бе почти безлюден. През три сепарета от мен двама тарикати от Холивуд си пробутваха един на друг сценарии, а вместо пари размахваха и двете си ръце. Помежду им имаше телефон и през минута-две ту единият, ту другият се обаждаше да провери дали някому не е хрумнала страхотна идея. Бяха млади, мургави, енергични и жизнени. Физическите усилия, които влагаха в един телефонен разговор, биха ми стигнали да изкача на гръб дебел мъж по стълбите до четвъртия етаж. На едно от столчетата пред бара седеше тъжен мъж и приказваше нещо на бармана, а той бършеше чаша и го слушаше е онази изкуствена усмивка, която хората лепват на физиономията см, когато им иде да крещят. Клиентът бе на средна възраст, елегантен и

пиян. Явно му се приказваше и нищо не би могло да му попречи дори и ако в същност не му се говореше. Беше учтив и дружелюбен и като го слушах, ми беше ясно, че въпреки сравнително членоразделната му реч още със ставането сутрин се хваща за шишето и го изпуска от ръце само когато заспи нощем. Щеше да си остане такъв до края на живота си, пък и това бе в същност животът му. Никога няма да разбереш как е изпаднал дотук, защото дори и да ти го разправи, то няма да е истината. В най-добрия случай ще чуеш изопачен спомен за истината така, както той вижда нещата. Във всеки тих бар на света има по един такъв тъжен мъж.

Погледнах часовника си — могъщият книгоиздател закъсняваше вече с двадесет минути. Реших да чакам до половин час и тогава да си тръгна. Никога не бива да оставяш клиентът да ти диктува правилата. Ако може да прави с теб каквото си поискано, ще предположи, че и другите могат същото, а той не те наема за това. Пък и за момента не бях толкова зле с парите, че да позволя на някой тъпанар от източните щати да ме кара да чакам — някакъв си ръководен кадър с кабинет в ламперии на осемдесет и петия етаж, с безброй копчета, вътрешна телефонна централа и секретарка, облечена по последна мода, с големи, красиви, обещаващи очи. Такъв ти нарежда да се явиш точно в девет и ако не седиш тихо, с кротка усмивка, когато пристигне с два часа закъснение, ще припадне от възмущение и ще се наложи да почива пет седмици в Акапулко, докато се оправи.

Старият келнер се плъзна покрай мен и хвърли дискретен поглед към разреденото ми уиски. Аз поклатих глава и той кимна с бялата си коса, но точно в този момент влезе жената мечта. За секунда ми се стори, че заведението затаи дъх, че тарикатите опряха да ръкомахат, а пияният на бара престана да ломоти — все едно, че диригентът чуква с палка по пулта, вдига ръце и ги задържа във въздуха.

Беше стройна, доста висока, с бял ленен костюм и бяло шалче на черни точки около шията. Косата ѝ бе златисторуса като на приказна фея. На главата си имаше малка шапчица и златистата ѝ коса се гушеше в нея като птичка в гнездото си. Очите ѝ бяха с цвят на метличина, много необикновен оттенък, а миглите ѝ бяха дълги и малко прекалено светли. Тя отиде до отсрецната масичка, като си сваляше дългите бели ръкавици, а старият келнер вече бе издърпал масичката, както никой келнер никога няма да я издърпа за мен. Тя

седна, пъхна ръкавиците си под кашката на чантичката и му благодари с такава мила, изумително чиста усмивка, че той едва не се парализира. После много тихо му каза нещо. Той забърза към бара, леко приведен напред, като човек, който има важна мисия в живота си.

Аз я гледах като втрещен. Тя видя, че я зяпам. Едва-едва повдигна поглед и мен вече ме нямаше. Но където и да се намирах, дъхът ми бе спрял.

Има блондинки и блондинки, пък и думата вече много се изтърка. Те всички си имат своите хубави страни освен може би изрусените до бяло, които са толкова блондинки, колкото и населението на Централна Африка, а пък по отношение на характера са меки като павета. Има дребни, миловидни блондинки, които гукат и чуруликат, и други — едри като статуи, които набързо те поставят на мястото ти с леденосиния си поглед. Или да вземем блондинката, дето те поглежда морно изпод мигли, мирише на хубаво, увисва ти се на ръката, а като я заведеш у дома, винаги е много, много уморена. Тя вдига, длан към челото си с такъв един безпомощен жест, ах, това ужасно главоболие, и на теб ти идва да я фраснеш, но все пак си доволен, че научаваш за главоболието, преди да си вложил в нея излишно много време, пари и надежди. А и номерът с главоболието е класически — оръжие, което никога не се изхабява и е не по-малко смъртоносно от камата на наемен убиец или отровата на Лукреция Борддия.

Или сърдечната, винаги навита и пиеща като смок блондинка, на която не ѝ пука как е облечена, стига да е визон, и къде ще я заведеш, стига да е в първокласно заведение с реки от сухо шампанско. Има освен това дребни наперени блондинки, които са ти добро другарче, много държат да платят своята част от сметката, винаги са лъчезарни и разумни, тренират джуудо от деца и могат да метнат през рамо някой шофьор на камион, без това да попречи на основното им занимание в момента. Има и едни бледи, бледи блондинки, болни от анемия — не смъртоносна, но все пак неизлечима. Те са много отпуснати, движат се като сенки, едва-едва отварят уста и не можеш ги разбра какво представляват, първо, защото не изпитваш никакво желание, и, второ, защото все четат я „Опустошената земя“^[1], я Данте, Кафка или Киркегард в оригинал. Такава една блондинка обожава музиката и като отидете на концерт на Нюйоркската филхармония, тя ви информира

коя от шестте виоли изостава с четвърт такт. Тосканини също познавал, така че с нея стават двама.

И най-накрая има разкошни парчета като за изложба, които надживяват трима главатари на гангстерски шайки, женят се за двама-трима милионери, прибират при разводите по милион на глава и накрая притежават бледорозова вила на Антилските острови, „Алфа-Ромео“ за градско ползуване с двама шофьори и цяла свита от произвехтели аристократи, с които се държат мило и разсеяно, както застарял херцог пожелава лека нощ на иконома си.

Мечтата на отсрешната маса не спадаше към нито един от изброените типове. Беше ми невъзможно да я класифицирам — неземна и чиста като планински поток, неуловима като цвета на водата му. Все още се блещех, когато чух до ухото си:

— Извинявайте за закъснението. Ей това е виновно. Името ми е Хаурд Спенсър, а вие, разбира се, сте Марлоу.

Обърнах се и го погледнах. Беше на средна възраст, възпълен, облечен доста небрежно, но гладко избръснат, с грижливо сресана на тила рядка коса. Сакото му беше ярко, двуредно, каквото в Калифорния носят само дошлите от Бостън. Очилата му бяха без рамки и в момента потупваше една изтъркана чанта, която очевидно беше „това“.

— Три чисто нови ръкописа за книги. Художествена литература. Неудобно е да ги изгубя, преди да съм имал възможността да ги отхвърля. — Той махна на стария келнер, който тъкмо бе сложил пред моята мечта висока чаша с нещо зелено. — Имам слабост към джин с портокалов сок. Глупаво питие, но какво да се прави. Да ви поръчам ли и на вас? Добре.

Аз кимнах и старият келнер се понесе към бара. Посочих към чантата и попитах:

— Откъде знаете, че ще ги отхвърлите?

— Ако струваха нещо, нямаше да ми бъдат оставени в хотела лично от авторите. Някой нюйоркски агент щеше вече да ги е отмъкнал.

— Тогава защо изобщо ги вземате?

— Отчасти, за да не засегна хората, отчасти заради нищожната надежда да попадна на нещо, на което разчита всеки издател. Но най-вече — защото по коктейлите се запознавам с разни хора, някои от

които се оказва, че са написали романи, и когато съм си пийнал порядъчно, ставам великодушен и любвеобилен и изявявам желание да прегледам нещо готово. Тогава романът се донася в хотела с такава главоломна бързина, че, щеш не щеш, трябва да го изчетеш. Но да не ви додявам с издателски проблеми.

Келнерът донесе чашите. Спенсър сграбчи своята и отпи една огромна гълтка. Не беше забелязал златното момиче на отсрещната маса. Цялото му внимание бе погълнато от мен.

— Защо, това е част от работата ми — възразих аз. — От време на време и аз прочитам по някоя книга.

— Един от най-големите ни автори живее тук — небрежно додаде той. — Може да сте чели нещо от него. Роджър Уейд.

— Аха.

— Явно не се интересувате от исторически романи — тъжно се усмихна той. — Но се продават като топъл хляб.

— Не ме разбрахте, мистър Спенсър. Веднъж ми попадна негова книга. Голям боклук. Или не биваше да го казвам?

Той се усмихна.

— Не, защо, това е не само вашето мнение. Но важното е, че щом се появи в книжарниците, се разпродава. А на всеки издател му трябват поне двама такива, като имате пред вид колко скъп стана животът.

Хвърлих поглед към златното момиче. Беше си изпила лимонадата и сега поглеждаше към миниатюрното си часовниче. Барът се бе позапълнил, но все още не беше шумно. Двамата тарикати още ръкомахаха, а самотният пияница вече си имаше двама другари. Погледнах отново към Хауард Спенсър.

— Има ли нещо общо с проблема ви? — попитах. — Имам пред вид този Уейд.

Той кимна. После много внимателно ме огледа.

— Разкажете ми нещо за себе си, мистър Марлоу. Ако нямате нищо против, разбира се.

— Какво да ви разкажа? Вече от доста време съм частен детектив. Сам съм, без семейство, наближавам средна възраст, не съм богат. Неведнъж съм бил в затвора и не се занимавам с бракоразводни дела. Обичам алкохола, шаха, жените и още едно-две неща. Полицията много-много не си пада по мен, но с един-двама от тях се разбирам

добре. Тукашен съм, роден съм в Санта Роза, и двамата ми родители са починали, братя и сестри нямам и ако един ден ме претрепят в някоя тъмна уличка, а това може да се случи на всеки от моя бранш и на много хора с друга професия или изобщо без никаква професия, никой няма да заплаче за мен.

— Разбирам, но това не беше съвсем отговор на въпроса ми.

Допих джина с портокаловия сок. Не ми хареса.

— Пропуснах нещо, мистър Спенсър. В джоба си имам портрет на Мадисън.

— Портрет на Мадисън ли? Боя се, че не ви...

— Банкнота от пет хиляди долара. Винаги я нося, за късмет.

— Боже господи — прошепна той. — Но това е ужасно опасно.

— Кой беше казал, че от определен момент нататък всички опасности са еднакви?

— Мисля, че Уолтър Бейджхот. Но той имаше пред вид алпинистите. — Спенсър се усмихна. — Извинете, но книгоиздателят си е книгоиздател. Вие сте прав, Марлоу. Ще рискувам и ще ви се доверя. Ако не го направя, ще ме пратите по дяволите, нали?

Аз също му се усмихнах. Той повика келнера и поръча още по едно.

— Ето каква е работата — започна Спенсър, ка то внимателно подбираше думите си. — Имаме големи неприятности с Роджър Уейд. Напоследък взе да пише зле и зад това се крие нещо. Типична де пресия. Безумни пиянства и нервни кризи. От време на време изчезва по за няколко дни. Наскоро блъсна жена си по стълбите и я вкара в болницата с пет счупени ребра. В обикновения смисъл на думата отношенията им не куцат ни най-малко. Но като се напие, направо откача. — Спенсър се облегна назад и ме загледа мрачно. — Ние трябва да получим книгата му завършена. Много ни трябва. Донякъде от това зависи работата ми. Обаче искахме и нещо повече. Искаме да спасим един много способен автор, който обещава да напише по-хубави неща от досегашните. Но нещо не е наред. Сега, откакто съм тук, дори не пожела да се видим. Знам, че трябва да се обърна по-скоро към някой психиатър. Но мисиз Уейд не е съгласна. Тя е убедена, че той е напълно с всичкия си, но нещо го гнети. Например някой изнудвач. Те са женени от пет години. Може да има нещо в миналото му, от което да се бои. Може — това, разбира се, е само

предположение, — може да е ударил човек с колата и да е избягал и някой случаен свидетел сега да го изнудва. Нямаме представа какво може да е. Но искаме да разберем. Готови сме да платим, за да оправим нещата. Ако работата се окаже медицински случай, няма какво да се прави. Ако не, тогава трябва да има някакъв отговор. А междувременно е необходимо да се погрижим за безопасността на мисиз Уейд. Той може да я убие следващия път. Всичко се случва.

Поръчката пристигна. Не се докоснах до моята чаша и го наблюдавах как преполовява своята на един дъх. Запалих цигара и го загледах.

— На вас не ви трябва детектив, а магьосник. Какво мога да направя? Как си ги представяте тези работи? Ако съм там, когато пак го прихване, и ако успея да се справя с него, има вероятност да го надвия и да го сложа да си легне. Но трябва да съм там. Шансът е едно на сто. Много добре знаете.

— На ръст сте горе-долу еднакви, но вие сте в по-добра форма. Освен това можете да сте около него по всяко време.

— Едва ли. Освен това пияниците са много коварни. Той ще изчака, когато ме няма, и тогава ще се развиши. А аз не мога да се цаня за медицинска сестра.

— Медицинска сестра не може да ни свърши работа. Роджър Уейд няма никога да се съгласи. Той е просто едно талантливо момче, излязло от релсите. Прекалено много пари направи от глупостите, които написа. Но писането е единственото спасение за писателя. Тогава изплува всичко хубаво в него.

— Добре, направо е чудесен и аз много го харесвам — уморено казах аз. — Но той е и много опасен. Явно си има някаква тайна и се опитва да я удави в алкохол. Това не е по моята част, мистър Спенсър.

— Разбирам. — Той погледна часовника си, лицето му се сбръчка от тревога, което го състари и някак си смали. — Е, поне се помъчих да ви убедя.

Спенсър посегна към натъпканата си чанта. Аз хвърлих поглед към златното момиче. Готовеше се да става. Беловласият келнер пърхаше около нея със сметката в ръка. Тя му даде някакви пари с една чудна усмивка и той засия, сякаш се бе ръкувал с дядо господ. Момичето начерви устните си, сложи белите ръкавици, а келнерът

издърпа масичката едва ли не до средата на залата, да ѝ направи място да мине.

Погледнах към Спенсър. Той гледаше намръщено към празната чаша до ръба на масата. Чантата лежеше на коленете му.

— Вижте какво — рекох. — Ще се срещу с този човек и ще го преценя, щом настоявате. Ще говоря и с жена му. Предполагам обаче, че ще ме изхвърли от къщата си.

Един глас, но не на Спенсър се намеси:

— Не, мистър Марлоу, няма да ви изхвърли. Напротив, мисля, че ще му харесате.

Вдигнах поглед към две виолетови очи. Беше застанала до нашата маса. Станах и се подпрях на стената в онази неудобна полунаклонена поза, от която не можеш нито да се изправиш, нито да се измъкнеш от мястото си.

— Моля ви, не ставайте — продължи тя с глас като лятно облаче.

— Знам, че трябва да ви се извиня, но за мен беше много важно да видя, преди да се представя. Аз съм Айлайн Уейд.

Спенсър се обади нацупено:

— Нашата работа не го интересува, Айлий. Тя се усмихна мило.

— Не съм съгласна.

Посъвзех се. Не можех да стоя повече на един крак със зяпната уста като гимназистка. Тя беше страхотна. Отблизо ефектът беше почти парализиращ.

— Не съм казал, че не ме интересува, мисиз Уейд. Казах, или по-скоро исках да кажа, че едва ли ще мога да направя нещо, а ако опитам, боя се да не стане по-лошо.

Тя вече не се усмихваше.

— Много прибързано решавате. Не съдете за хората по постъпките им. Ако изобщо ще ги съдите, нека бъде според характера им.

Кимнах неопределено. Именно така си мислех и за Тери Ленъкс. Ако се съди по фактите, не беше кой знае какво с изключение на краткотрайното геройство в дупката — стига човек да вярва на Менендес. В случая обаче фактите не изчерпваха всичко. Той беше човек, когото не можеш да не харесаш. А колко такива хора срещаме в живота си?

— Но за това трябва да ги опознаете — добави мисиз Уейд тихо.
— Довиждане, мистър Марлоу. Ако промените решението си... — Тя отвори бързо чантичката си и извади една визитна картичка. — И благодаря ви, че дойдохте.

Кимна на Спенсър и бързо се отдалечи. Наблюдавах я как излиза от бара, минава през остькления коридор и прекосява ресторантa. Каква походка! После я проследих как минава под арката към фоайето. Бялата ѝ пола се мярна за последен път при завоя. Чак тогава се отпусна на стола и грабнах чашата с джина и портокаловия сок.

А Спенсър наблюдаваше мен. Очите му бяха много сурови.

— Добре го изработихте — забелязах, — но трябваше все пак от време на време да поглеждате към нея. Не е възможно да седиш половин час срещу такава жена и изобщо да не я забележиш.

— Глупаво беше, нали? — Той се опитваше да се усмихне, но малко насила. Начинът, по който я гледах, не му бе харесал. — Все пак хората имат по-особено мнение за частните детективи. Само при мисълта, че може да остане известно време в къщата им...

— Аз обаче няма да остана в къщата им. Но както и да е, измислете набързо някаква друга история. Можехте да се постараете малко, а не да ми разправяте, че някой си, бил той трезв или пиян, ще бълсне такова фантастично маце по стълбите и ще му счупи пет ребра.

Той почервя. Ръцете му стискаха здраво чантата.

— Мислите, че лъжа?

— Какво значение има? Изиграхте си ролята. Вие самият май сте й мераклия.

Той скочи.

— Не ми харесва тонът ви. Не съм убеден, че вие ми харесвате. Направете ми тази услуга и забравете за нашия разговор. Смятам, че толкова стига за изгубеното ви време.

Той хвърли една двайсетачка на масата и добави още за келнера. После се изправи и ме загледа. Очите му мятаха мълнии, а лицето му беше все така червено.

— Аз съм женен човек с четири деца — възмутено добави той.

— Поздравявам ви.

В гърлото му нещо изклокочи, той се обърна и си тръгна. Много забързано. Гледах подире му известно време, после си допих питието,

извадих пакетчето с цигарите, изтръсках една, забучих я в устата си и я запалих. Старият келнер се приближи и погледна парите.

— Желаете ли още нещо, сър?

— Не. Парите са ваши.

Той бавно ги вдигна от масата.

— Но това е банкнота от двайсет долара, сър. Господинът е сгрешил.

— Грамотен е. Парите са ваши, нали ви казах.

— Много съм ви благодарен. Ако сте сигурен, сър ...

— Сигурен съм.

Той наклони глава и си тръгна, но видът му беше все така обезпокоен. Барът се пълнеше с народ. Две стройни полуdevilственици изчуруликаха покрай мен, каго размахваха ръце. Познаваха двамата тарикати в по-долното сепаре. Въздухът се изпълни с алени нокти и нежни обръщания.

Допушах си цигарата до половината и станах да си ходя. Когато се обърнах да прибера пакета с цигарите, усетих силен удар в гърба. Само това ми липсваше. Рязко се извърнах и в следващия миг съзерцавах профил на широкоплещест красавец в широки панталони. Беше вдигнал ръка за поздрав и се хилеше с широката усмивка на човек, който навсякъде се чувствува като у дома си.

Сграбчих вдигнатата ръка и го извъртях към себе си.

— Какво става бе, мой човек? Пътеките са неща тесни за богатата ти душевност?

Той грубо изтръгна ръката си.

— Я по-кърто, да не ти разхлабя ченето.

— Ха-ха! Та ти не можеш да вкараш гол от пет метра в празна врата.

Красавецът стисна месест юмрук.

— Недей, скъпи, ще си повредиш маникюра — добавих.

Той се овладя.

— Я се разкарай, друг път ще се заема с теб, че сега нямам време.

— Леле, че сме заети.

— Хайде, мърдай. Остроумието може да ти струва нов златен мост.

Ухилих му се.

— Обади ми се някой път. Но оправи диалога. Изразът му се смени. Той се засмя.

— Ти май си също от киното?

— Моите филми се прожектират само пред отбрана публика.

— Е, значи пак ще се видим. — И си тръгна, все така захилен.

Всичко това беше ужасно глупаво, но ме разтовари. Тръгнах към изхода на хотела. Навън спрях, за да си сложа слънчевите очила. И чак в колата се сетих да погледна картичката на Айлийн Уейд. Беше луксозна, с адреса и телефонния номер. Мисиз Роджър Стърнз Уейд, Айдъл Вали Роуд № 1247, телефон Айдъл Вали 5–6324.

Айдъл Вали ми беше добре известна, но знаех, че се е изменила много от времето на големия портал и частната полиция, казиното на брега на езерото и момичетата по за петдесет долара. След затварянето на казиното в играта влязоха анонимни пари. А те направиха чудеса. Сега езерото бе собственост на един клуб и само членовете му можеха да се къпят в него. Клубът беше с ограничен достъп в онзи единствен смисъл на думата, който не означава просто много скъп.

И аз толкова се връзвах с Айдъл Вали, колкото чесън с мелба.

Следобеда се обади Хауард Спенсър. Беше му минал ядът и искаше да се извини, да каже, че объркал нещата, без да иска, и да ме попита дали ие съм размислил.

— Ако той пожелае, ще отида да го видя. Иначе — не.

— Разбирам. Допълнителното възнаграждение ще бъде значително.

— Вижте, мистър Спенсър — нетърпеливо го прекъснах аз. — На съдбата не можете да платите никакво възнаграждение. Ако мисиз Уейд се страхува от него, тя може да отиде другаде. То си е лично нейна работа. Никой не е в състояние да я охранява денонощно от собствения ѝ съпруг. Такава охрана не съществува. А и не това искате. Искате да разберете защо, кога и как Роджър Уейд е излязъл от релсите, а после да направите така, че втори път подобно нещо да не му се случи — поне докато допише книгата. Което вече си е негова работа. Ако много държи да напише книгата, ще остави шишето, докато я свърши. Много искате от мен.

— Всички тези неща са взаимно свързани. Проблемът е един. Но струва ми се, че разбирам какво искате, да кажете. Прекалено е тънко

за начините, по които обикновено действувате. Довиждане тогава. Довечера се връщам в Ню Йорк.

— Приятно пътуване.

Той ми благодари и затвори. Забравих да му кажа, че двайсетачката я дадох на келнера. Поколебах се дали да не му се обадя, но после реших, че и без това сигурно достатъчно го е яд.

Заключих бюрото и тръгнах към „Виктор“ за един „гимлет“, както ме молеше Тери в писмото си. Но размислих. Не бях настроен достатъчно сантиментално. Затова отидох „При Лаури“ и си поръчах мартини, пържола и пудинг.

Прибрах се у дома, включих телевизора и погледах малко бокс. Хич не ги биваше — балетмайстори. Мястото им бе в трупата на Артър Мъри. Само подскачаха нагоре-надолу и размахваха ръкавици. Нито един от тях нямаше да събуди с удар задрямалата си стара баба. Тълпата ги освиркваше, а съдията постоянно пляскаше с ръце и ги подканяше към активна игра, но те продължаваха да подскочат и едвадва да посягат. Превключи на друг канал и попаднах на някакъв криминален филм. Действието се развиваше в дрешник, актьорите бяха прекалено познати, уморени и грозни, а диалогът толкова скован, че ме хвана срам. Полицаят имаше прислужник негър за внасяне на комична нотка, но и това бе излишно — той самият беше достатъчно комичен. А от рекламиите направо ми се доповръща.

Спрях телевизора и изпуших една дълга, натъпкана цигара. Пушекът приятно погъделичка гърлото ми. Тютюнът беше великолепен. Забравих да погледна марката. И тъкмо щях вече да си лягам, когато се обади сержант Грийн от отдел „Убийства“.

— Предположих, че ще ви интересува — преди два дни погребаха приятеля ви Ленъкс в мексиканския град, дето умря. Един адвокат представляваше семейството и се погрижи за всичко. Този път ви провървя, Марлоу, но следващия път като решите да помогнете на някой приятел да избяга от страната — недейте.

— Колко куршума имаше в тялото му?

— Това пък какво е? — изляя той. После помълча. И най-накрая каза, като грижливо подбираше думите си: — Един-единствен стига, когато е в главата. Адвокатът ще донесе отпечатъците от пръсти и всичко, намерено в джобовете. Още нещо да ви интересува?

— Да, но вие не можете да ми отговорите. Интересува ме кой е убил жената на Ленъкс.

— Боже мой, Гренц не ви ли каза, че той написа пълно признание? Дори вестниците го публикуваха. Вие не четете ли пресата?

— Благодаря ви, че се обадихте, сержант. Много мило от ваша страна.

— Вижте какво, Марлоу — изскърца той. — Ако имате оригинални хрумвания във връзка с това дело, може да си навлечете големи неприятности, като ги споделяте наляво-надясно. Делото е приключило и е посипано с нафталин. За голям ваш късмет. За съучастие в нашия щат дават пет годинки. И още нещо. Доста време съм вече полицай и знам със сигурност, че няма особено значение какво си направил, за да легнеш в дранголника. Достатъчно е какво ще скальпят за пред съда. Лека нощ.

И ми тресна телефона. Аз също затворих и си помислих, че честният полицай с гузна съвест винаги се държи грубо. Като всеки човек, включително и аз.

[1] Поема от Т. С. Елиът (1888–1965). Б. пр. ↑

14

На другата сутрин тъкмо си слагах стипца на едното ухо, и на вратата се звънна. Отворих ѝ видях насреща си две виолетови очи. Този път костюмът ѝ беше от кафяв лен с керемидено шалче около врата. Малко ми се видя бледа, но не защото са я хвърляли надолу по стълбите. Усмихна ми се колебливо.

— Знам, че не биваше да идвам и да ви беспокоя, мистър Марлоу. Сигурно още не сте закусили. Но не ми се искаше да ходя в кантората ви, а по телефона мразя да говоря за лични работи.

— Да, разбира се. Заповядайте, мисиз Уейд. Чашка кафе?

Тя влезе във всекидневната и седна на дивана, без да огледа обстановката. Седна с плътно прибрани крака и подпра чантичката на коленете си. Държеше се като предвзета стара мома. Отворих прозореца, дръпнах щорите и вдигнах пълния пепелник от масичката пред мен.

— Да, благодаря, без захар.

Отидох в кухнята и постлах една книжна салфетка върху зеления металически поднос. Тя стърчеше като едновремешна колосана яка. Смачках я и извадих друга, платнена, от онези, дето ги продават по шест, за американско сервиране. Бяха от инвентара на къщата, както и цялото обзавеждане. Сложих две чашки от хубавия сервиз, напълних ги и отнесох подноса.

Тя отпи от чашата си.

— Много е хубаво. Умеете да правите кафе.

— За последен път черпих кафе точно преди да ме вкарат в затвора. Предполагам ви е известно, че бях в затвора, мисиз Уейд?

Тя кимна.

— Разбира се. Подозираха, че сте му помогнали да избяга, нали?

— Така и не казаха в какво ме подозират. Намерили телефонния ми номер в едно негово тефтерче. Задаваха ми въпроси, на които аз не отговарях — главно заради начина, по който ги задаваха. Но предполагам, че всичко това не ви е интересно.

Тя постави внимателно чашата върху масата, облегна се назад и се усмихна. Предложих ѝ цигара.

— Благодаря, не пуша. Разбира се, че ми е интересно. Един наш съсед познава Ленъксови. Сигурно е бил откачил. По думите им той изобщо не бил такъв човек.

Натъпках голямата си лула и я запалих.

— Да, сигурно е така. Бил е тежко ранен във войната. Но вече е мъртъв и всичко е приключено. А и не мисля, че дойдохте да си побъбрем за това.

Тя бавно поклати глава.

— Той беше ваш приятел, мистър Марлоу. Вие, изглежда, си съставяте непоклатими мнения. Струва ми се, че и като човек сте непоклатим.

Аз натъпках по-добре тютюна в лулата и пак я запалих. Не бързах да кажа нещо и докато вършех това, я наблюдавах внимателно.

— Вижте, мисиз Уейд — започнах най-накрая. — Моето мнение няма никакво значение. Такива неща се случват всеки ден. Най-невероятните хора извършват най-невероятни престъпления. Мили старици отравят по цели семейства. Деца от най-добри семейства грабят и стрелят. Изведнъж се оказва, че банкови служители с двайсетгодишен безупречен стаж са злоупотребявали от дълго време. А известни, привидно щастливи писатели с голям успех започват да пият и да хвърлят жените си по стълбите. Така че не можем да гарантираме и за най-добрите си приятели.

Очаквах да избухне, но тя само стисна устни и присви очи.

— Не е трябвало Хауард Спенсър да ви го казва. Вината беше изцяло моя. Трябваше да стоя по-надалеч от него. Но оттогава знам, че единственото нещо, което не можеш да искаш от един пиян мъж, е да спре навреме. Вие сигурно сте по-опитен от мен в тези работи.

— Положително не е възможно да го спрете с думи. Ако имате късмет или достатъчно сила, възможно е да му попречите да се нарани или да нарани някой друг. Но и за това трябва късмет.

Тя посегна към чашата и чинийката. Ръцете ѝ бяха прекрасни, както всичко останало. Ноктите ѝ бяха красиво оформени, лакирани и само леко оцветени.

— Хауард спомена ли, че този път не можа да се срещне с мъжа ми?

— Да.

Тя допи кафето си и внимателно върна чашата върху подноса. Една-две секунди въртя лъжичката из ръцете си. После заговори, без да вдигне очи към мен.

— Но не ви е казал защо, тъй като самият той не знае. Много обичам Хауард, но мисля, че е прекалено властен, иска веднага да вземе нещата в ръце. Смята, че с всичко може да се справи.

Аз чаках и не се обаждах. Настигни мълчание. Тя ми хвърли един поглед и веднага извърна очи. После продължи много тихо:

— Съпругът ми изчезна преди три дни. Не знам къде е. Дойдох да ви помоля да го откриете и да го върнете у дома. Това не се случва за пръв път. Веднъж отиде с кола до Портланд и там така се напил, че в хотела му станало лошо и викали лекар. Цяло чудо е, че все пак е стигнал дотам здрав и читав. Три дни не беше ял. После пак изчезна и се оказа, че бил в някаква сауна в Лонг Бийч, а последния път беше в някакъв частен и, изглежда, с не особено добро име санаториум. Оттогава няма и три седмици. Не ми каза името, нито къде се намира, а само че се лекувал там и се чувствувал добре. Но беше много блед и отслабнал. Едва успях да мярна человека, който го докара. Високо младо момче, облечено в свръхелегантен ковбойски костюм като за театър или цветтен музикален филм. Остави Роджър на алеята, даде заден ход и веднага изчезна.

— Може да е бил в една от модерните ферми за граждани. Там се обличат като ковбои и яздят коне. Някои си дават всичките пари, за да се издокарат като онова момче. Жените много си падат по такива. Затова и ходят там.

Мисиз Уейд отвори чантата си и извади сгънат лист хартия.

— Ето ви чек за петстотин долара, мистър Марлоу. Ще го приемете ли като предварителен хонорар?

Тя постави сгънатия чек върху масичката. Погледнах го, но не го докоснах.

— Защо? Нали казахте, че от три дни го няма? Нужни са три-четири дни, за да изтрезнее човек и да може да поеме някаква храна. Защо мислите, че няма да се върне? Или имате някакви основания да се съмнявате?

— Той не може да продължава така, мистър Марлоу. Няма да издържи. Интервалите стават все по-кратки. Много съм обезпокоена. И

дори нещо повече — страх ме е. Не е нормално. Женени сме от пет години. Роджър винаги си е пийвал, но никога не е бил алкохолик. Нещо се крие зад всичко това. Искам да разбера какво. Снощи не можах да мигна.

— Имате ли представа защо пие?

Виолетовите очи ме гледаха, без да трепнат. Изглеждаше малко крехка тази сутрин, но не и безпомощна. Прехапа долната си устна и поклати глава.

— Освен ако причината не съм аз — каза почти шепнешком. — Случва се мъжете да разлюбват жените си.

— Като психолог съм само любител, мисиз Уейд, но в моята професия и това е необходимо. По-скоро допускам, че е разлюбил книгите, които пише.

— Напълно е възможно — тихо се съгласи тя. — Предполагам, че може да се случи с всеки писател. Вярно е, че нещо все не може да завърши книгата, която започна. Но той не пише за пари. Затова не мисля, че това е достатъчно основание.

— Що за човек е в трезво състояние? Тя се усмихна.

— Е, аз трудно мога да съм безпристрастна. Според мен е много свестен човек.

— А пийнал?

— Ужасен. Заядлив, мъчен и невъздържан. Мисли се за остроумен, а в същност е само зъл.

— Пропуснахте да кажете „буен“. Тя повдигна светлите си вежди.

— Един-единствен път, мистър Марлоу. И се вдигна излишен шум. Аз никога не бих казала на Хаурд Спенсър, но Роджър сам му разправил.

Станах и взех да се разхождам из стаята. Денят обещаваше да бъде горещ. Вече беше горещо. Пуснах щорите, за да не влеза слънце в стаята. После направо ѝ казах всичко:

— Още вчера следобед проверих какво пише за него в справочника за знаменитости „Кой какъв е“. Четиридесет и две годишен, единствен брак, деца нямате. Родът му е от Нова Англия, учили е в Андоумър и Принстън. През войната се е проявил добре. Написал е дванадесет тълсти полуисторически-полупорнографски романа и всички до един са били бестселъри. Явно е направил големи

пари от тиража. Ако е разлюбил жена си, по всичко личи, че би й го казал в очите и би поискал развод. Ако има замесена друга жена, сигурно щяхте да научите, пък и не е необходимо да се напива, за да докаже сам на себе си колко е гузен. Щом сте женени от пет години, значи тогава е бил на тридесет и седем. Достатъчно си е походил и доста добре е опознал жените. Казвам доста, защото никой не знае всичко за тях.

Млъкнах, погледнах я, а тя ми се усмихна. Явно не засягах чувствата ѝ. Така че продължих:

— Хауард Спенсър изказа предположение, макар да не знам кое му дава основание за това, че при чината може да е някаква случка от миналото на Уейд, отпреди да се ожените, и че сега е изплувала по някакъв начин и го е цапардосала като мокър парцал. Спенсър подозира изнудване, какво мисли те за това?

Тя бавно поклати глава.

— Ако питате дали Роджър е давал на някого големи суми — отговорът е: не зная. Не му се меся в сметките. Може да даде на някого много пари и аз изобщо да не разбера.

— Добре тогава. Без да познавам мистър Уейд, не мога да предположа как би реагирал, когато някой вземе да го изнудва. Ако е буен по характер, вероятно би строшил нечия глава. А ако тайната, каквато и да е тя, може да навреди на общественото му или професионално положение или, да допуснем най-лошото, заинтригува блюстителите на реда, възможно е да се съгласи да плаща — поне за известно време. Но всичко това нищо не обяснява. Искате да го открия и сте разтревожена, дори много повече от разтревожена. Но откъде да започна да го търся? Парите ви не ми трябват, мисиз Уейд, поне засега.

Тя бръкна отново в чантата си и извади два листа жълтеникова хартия. Имаха вид на втори копия, единият беше сгънат, а другият — смачкан. Тя ги разглади и ми ги подаде.

— Първия намерих на бюрото му. Беше късно през нощта, или по-скоро рано сутринта. Знаех, че се беше запил и че не се бе качил в спалнята си. Към два часа слязох да видя дали е добре, или поне относително — например да е заспал на пода или на кушетката. Но го нямаше. Вторият лист беше в кошчето за боклук, по-точно, беше се закачил на ръба му.

Погледнах първия лист, дето не беше смачкан. Върху него имаше написан на машина малък параграф и повече нищо.

„Нямам сили да обичам себе си и вече нямам кого да обичам. Подпис: Роджър (Ф. Скот Фицджералд) Уейд.

ПП. Ето защо така и не довърших «Последният магнат»^[1].“

— Това говори ли ви нещо, мисиз Уейд?

— Просто позира. Винаги е бил голям почитател на Скот Фицджералд. Казва, че той е най-големият писател пияница след Коулридж, който е вземал наркотици. Но забележете как е написано, мистър Марлоу. Чисто, равно, без грешки.

— Забелязах. Повечето хора, като се накъркат, не могат да си напишат и името без грешка.

Разтворих смачкания лист. Пак на машина, равно и без грешки: „Не ми харесвате, доктор В. Но само вие ще mi помогнете сега.“

Тя заговори още докато четях:

— Нямам представа кой е този доктор. Не познавам нито един, чието име да започва с В. Предполагам, че е от онова място, където Роджър беше последния път.

— Когато го доведе ковбоят ли? Съпругът ви не спомена ли никакво име, дори на местност?

Тя поклати глава.

— Не. Прегледах целия телефонен указател. Има десетки доктори на В, но инициалът може да не е на фамилно име.

— А може и дори и да не е доктор — добавих. — И тук изниква въпросът за парите. Един истински лекар ще приеме чек, но шарлатанинът ще иска в брой. Това може да се окаже следа. Нещо повече — един такъв мошеник взема скъпо. Пълен пансион в къщата му ще струва много, да не говорим за иглата.

Тя се озадачи.

— Каква игла?

— Всички тези мошеници бият наркотици на пациентите си. Така най-лесно се оправят с тях. Съборят ги в леглото за десетдванадесет часа, а като дойдат на себе си, са кротки като агънца. Но

използуването на наркотици без разрешително може да им спечели пълен пансион на държавна сметка при Чичо Сам, което още повече покачва цената.

— Разбирам. Роджър винаги държи в бюрото си няколкостотин долара. Не знам защо. А сега чекмеджето е празно.

— Добре. Ще се опитам да открия доктор В. Не знам как, но ще направя всичко, което е по силите ми. Вземете си чека, мисиз Уейд.

— Но защо? Нали ...

— Като го намеря — тогава. И предпочитам да го получа от мистър Уейд. От всяко положение онова, което ще направя, няма да е по вкуса му.

— Да, но ако е болен и безпомощен...

— Можеше да се обади на своя лекар или да помоли вас за това. Което показва, че не е искал.

Тя прибра чека в чантата си и стана. Имаше много отчаян вид.

— Нашият лекар отказа да го лекува — каза е горчивина.

— Освен него има стотици други, мисиз Уейд. И всеки незабавно би го приел, а повечето от тях ще стоят до него неотлъчно. Конкуренцията в медицината нарасна неимоверно.

— Разбирам. Прав сте, естествено.

Тя бавно се запъти към изхода. Последвах я и услужливо ѝ отворих вратата.

— Можехте да повикате лекар, без да искате съгласието му. Защо не го направихте?

Тя се обърна към мен. Очите и горяха. Може би заради влагата, която долових. Страшно маце, без грешка.

— Защото обичам мъжа си, мистър Марлоу. Бих направила всичко, за да му помогна. Но освен това го и познавам много добре. Ако всеки път, когато се напие, започна да викам лекари, няма да имам съдруг още дълго време. Не можещ да се отнасяш към възрастен мъж като към малко дете с ангина.

— Можете, ако е алкохолик. А често сте и задължена.

Беше съвсем близо до мен. Усетих парфюма ѝ. Или поне така ми се стори. Защото не беше изсипан отгоре ѝ с шишето. А може да е било и от летния ден.

— Да предположим, че в миналото му наистина има някаква срамна тайна — започна тя, като едва-едва изговаряше думите, сякаш ѝ

горчаха в устата. — Дори някакво престъпление. За мен е без значение. Не желая обаче аз да съм тази, която ще го разкрие.

— Но ако Хауард Спенсър ме наеме да го разкрия, тогава всичко е наред, така ли?

Тя бавно се усмихна.

— Допускате ли, че съм очаквала да дадете на Хауард различен отговор от онзи, който му дадохте? От човек, който е предпочел да влезе в затвора, отколкото да издаде приятел?

— Благодаря за комплиманта, но не това бе причината за затварянето ми.

Тя помълча една минута, после кимна с глава, каза ми довиждане и заслиза по секвоените стълби. Проследих я с поглед как влиза в колата си — елегантен сив „Ягуар“, чисто новичък. Подкара го към края на улицата и там обърна. Махна ми с ръкавицата си, когато започна да се спуска по хълма. Малката кола се мърна на завоя и изчезна.

Пред къщата растеше голям червен зокум. Като минавах покрай него, нещо изшумоля и отвътре записука новоизлюпен присмехулник. Открих го с поглед, вкопчан в едно от горните клончета. Пърхаше с крилца, сякаш му беше трудно да пази равновесие. От кипарисите до стената се дочу предупредително остро иззвирване. Писукането веднага секна и малкото тълсто птиче се закова на място.

Влязох в къщата и затворих вратата. Нека си учи урока по летене. И птиците трябва да се учат.

[1] „Последният магнат“ — недовършен роман на Скот Фицджералд. Б. Пр. ↑

15

Колкото и да се имаш за умен, все за нещо тряба да се захванеш — име, адрес, квартал, произход, атмосфера, някакво конкретно сведение. А аз имах само смачкан жълт лист, на който бе написано на машина: „Не ми харесвате, доктор В. Но само вие ще ми помогнете сега.“ Все едно да търся игла в копа сено. Можех цял месец да прелиствам списъците на лекарските асоциации на поне десет окръга и в резултат — една кръгла нула. В нашия край шарлатаните се плодят като зайци. В радиус сто километра от кметството на Лос Анджелис има осем окръга и във всяко градче има хиляди лекари, повечето истински медици, но има и разни знахари и фелдшери с разрешителни да изрязват мазоли или да скачат нагоре-надолу по гръбнака ти. Измежду истинските лекари има преуспяващи и бедни, има етични и такива, които не могат да си позволят подобен лукс. Заможен пациент с начало на делириум тременс означава златна мина за мнозина от онези, които са позакъснели с продажбата на витамини и антибиотици. Без следа нямаше откъде да почна. А следата я нямах, и Айлийн Уейд също я нямаше или пък не знаеше, че я има. Но дори и да намерех някой, който да се връзва със случая и името му да започва с В, можеше да се окаже, че в крайна сметка няма нищо общо с Роджър Уейд. Защото твърде беше възможно той да е направил само някаква далечна асоциация с въпросния лекар, докато си е седял накъркан пред пишещата машина. Както и споменаването на Скот Фицджералд можеше да се окаже оригинален начин на сбогуване.

В подобни ситуации малкият човек иска съвет от големия. Затова се обадих на един познат в „Организация Карн“ — една лъскава детективска агенция на Бевърли Хилз, специализирана в закрилата на паралиите, а под закрила в случая се има пред вид оправяне на всичко, дето с единия крак е извън закона. Познатият ми се казваше Джордж Питърз и ми отговори, че ако тръгна веднага, ще ми отдели десет минути.

Агенцията заемаше половината от втория етаж на една четириетажна сграда с бонбонен цвят, от онези, дето асансьорът им се отваря от само себе си, чрез фотореле, коридорите са прохладни и тихи, в паркинга всяко място е означено с име, а аптекарят на партера си е изкълчил ръката от пълнене на шишенца с приспивателно.

Вратата беше металносива, с релефни метални букви, чисти и остри като нож: ОРГАНИЗАЦИЯ КАРН, ПРЕЗИДЕНТ ДЖЕРАЛД КАРН. Отдолу с по-дребни букви: Вход. Сякаш бе тръст за инвестиции.

Зад вратата имаше малка грозна приемна, но грозотата бе преднамерена и скъпа. Мебелите бяха в червено и тъмнозелено, стените зелени, а рамките на картините, окачени по тях — с три гами по-тъмни. Самите картини изобразяваха мъже в червени сака върху едри коне, на които само им дай да прескачат високи огради. Имаше и две огледала без рамки, с лек, но отвратителен розов оттенък. Списанията върху полираните масички бяха най-нови броеве и всяко едно бе в прозрачна найлонова подвързия. Проектантът на интериора явно не се церемонеше много-много с цветовете. Вероятно се обличаше в керемидена риза, лилави панталони и раирани обувки, а бельото му бе алено с оранжеви инициали.

Но, така или иначе, приемната бе чист камуфлаж. Клиентите на организацията Карн плащаха най-малко стотарка на ден, срещу което очакваха да ги обслужат в домовете им. Самият Карн беше запасен полковник от военната полиция, едър бялорозов мъж, твърд като желязо. На времето ми предложи да работя за него, но никога не изпаднах чак дотам, че да приема. Има около сто и деветдесет начина да бъдеш мръсник и Карн ги владееше до един.

Стъклената преградка на гишето се отвори и оттам се показва секретарката. Усмивката ѝ беше от стомана, а очите ѝ брояха парите и във вътрешния ви джоб.

— Добро утро. Какво желаете?

— Дошъл съм при Джордж Питърз. Името ми е Марлоу.

Тя извади един зелен кожен, тефтер.

— Той очаква ли ви, мистър Марлоу? Защото не виждам името ви сред назначените срещи.

— Идвам по личен въпрос. Току-що говорих с него по телефона.

— Ясно. Как се пише името ви, мистър Марлоу? И бихте ли ми казали собственото си име?

Казах ѝ го. Тя записа всичко на дълъг тесен формуляр и пъхна края му в отвора на перфорирания часовник.

— Кого очаквате да смаеете с всичко това?

— Ние тук много държим на подробностите — студено ми отвърна тя. — Полковник Карн смята, че и най-незначителният факт може да се окаже от жизнено важно значение.

— Или обратното — добавих, но тя не ме разбра. След като привърши с бюрокрацията, вдигна очи и каза:

— Ще съобщя за вас на мистър Питърз. Отвърнах ѝ, че това ме прави щастлив. Минута по-късно в ламперията се отвори врата и Питърз ми махна от металносивия коридор, обзаведен от двете страни с канцеларийки, които приличаха повече на килии. Собственият му кабинет беше със звуконепроницаем таван, сиво метално писалище с два сиви метални стола, сив диктофон на сива поставка, телефон и писалищен комплект със същия цвят като стените и пода. На стените бяха окачени две снимки в рамки: една на Карн в униформа, с каска и друга на Карн в цивилни дрехи, седнал зад едно бюро, с непроницаемо изражение. Също в рамка висеше окачен малък вдъхновяващ надпис с метално-сиви букви върху сив фон. Той гласеше:

ВСЕКИ СЛУЖИТЕЛ НА КАРН СЕ ОБЛИЧА, ГОВОРИ И СЕ ДЪРЖИ КАТО ДЖЕНТЪЛМЕН ПО ВСЯКО ВРЕМЕ И НАВСЯКЪДЕ. ИЗКЛЮЧЕНИЯ ОТ ТОВА ПРАВИЛО НЯМА.

Питърз прекоси с две крачки стаята и свали единия портрет. Зад него в сивата стена беше монтиран магнетофон. Той го извади, изключи нещо, пъхна го на мястото му и пак закачи портрета.

— Кучият син отиде да оправя един артист — тикнали го в пандиза за шофиране в пияно състояние. Всички микрофони се контролират от неговия кабинет. Цялата агенция се подслушва. Онази сутрин му предложих да монтира зад някое фалшиво огледало в приемната микрокамера с инфрачервена светлина. Но не ми одобри идеята. Сигурно защото е хрумнала и на някой друг.

Той се отпусна в единия от двета твърди сиви стола. Огледах го внимателно. Беше непохватен дългокрак мъж с костеливо лице и оредяла коса. Кожата му беше загрубяла като на човек, прекарващ голяма част от времето си на открито. Очите му бяха дълбоко

хълтнали, а горната му устна беше дълга почти колкото носа му. Когато се усмихваше, долната част на лицето му изчезваше в две огромни бразди, които го прорязваха от ноздрите до ъгълчетата на широката му уста.

— Как понасяш всичко това?

— Седни, приятелче. Дишай дълбоко, не повишивай глас и помни, че в сравнение с едно евтино ченге като теб всеки служител на Карн е както Тосканини спрямо латернаджия. — Той се усмихна. — Понасям го, защото не ми пука. Плаща добре и ако започне да се държи, сякаш съм осъден да лежа в затвора с подсиленна охрана, на който е бил директор в Англия по време на войната, направо ще си вдигна чуковете. Какви неприятности имаш? Чух, че нещо си пострадал насърдо.

— Не става дума за онова. Искам да хвърля едно око на вашия списък на частни санаториуми, от които не може да се офейка. Знам, че имате такъв. Еди Дауст ми каза, след като напусна тук.

— Той кимна.

— Еди се оказа прекалено чувствителен за организацията Карн. Списъкът, за който говориш, е строго секретен. Поверителната информация в него не може да бъде съобщавана на външни хора при никакви обстоятелства. Ей сега ще го донеса.

Той излезе, а аз се загледах в сивото кошче за отпадъци, сивия линолеум и сивите кожени ъгълчета на попивателната върху бюрото. Питърз се върна със сива картонена папка. Сложи я на бюрото и я отвори.

— За бога, нямаете ли тук нещо, което да не е сиво?

— Цветът на неговия колеж, момчето ми. Напълно в духа на организацията. Да, имам нещо, което не е сиво.

Той отвори чекмеджето на бюрото и извади една пура, дълга около двадесет сантиметра.

— Истинска „Ђпман Търти“ — поясни. — Подарък от един възрастен англичанин, който вече четиридесет години живее в Калифорния и все още казва „радиоприемник“. В трезво състояние е приятно старче с повърхностен чар, което ми допада, защото повечето хора нямат никакъв, дори повърхностен, включително и Карн. Той има чар колкото разлигавен булдог. А когато не е трезв, клиентът има странния навик да пише чекове за изплащане в банки, които не са

чували за него. След това винаги се разплаща честно и почтено и благодарение на моята предана помощ още не е влязъл в пандиза. Та той ми я даде. Ако искаш, да я изпушим двамата като индиански главатари, замислящи голямо клане.

— Не мога да пуша пури.

Питърз тъжно погледна огромната пура.

— И аз не мога. По едно време мислех да я подаря на Карн, но това не е пура за сам човек, бил той и самият Карн. — Питърз се намръщи. — Знаеш ли в какво се улавям? Че прекалено много говоря за Карн. Явно не съм добре с нервите. — Той върна пурата обратно в чекмеджето и погледна към отворената папка. — Кого да търсим тук?

— Търся един алкохолик, паралия, с вкус към скъпи удоволствия и достатъчно пари да ги задоволява. Засега не се е забъркал с фалшиви чекове. Поне не съм чул такова нещо. Склонен е към буйства и жена му е разтревожена. Мисли, че е в някое изтрезвително заведение, но не е сигурна. Единствената следа е едно листче, в което споменава някой си доктор В. Само инициала. От три дни е изчезнал.

Питърз ме загледа замислено.

— Не е много време. Какво толкова?

— Ако го намеря бързо, ще взема сума пари. Той продължи да ме гледа и поклати глава.

— Не ми е съвсем ясно, но както и да е. Дай да видим. — После започна да прелиства папката. — Не е много лесно. Тия хора постоянно се менят. Една-единствена буква не е кой знае каква следа.

— Той измъкна някакъв лист, прелисти пак, измъкна друг и накрая трети. — Имаме трима такива. Доктор Еймъс Варли, специалист по гръбначния стълб и костната система. Голяма клиника в Олтадина. Прави или по-скоро е правел нощи визити срещу петдесет долара. Две медицински сестри. Имел е неприятности с отдела за наркотици преди една-две години и се е наложило да върне кочана с рецептите. Но тази информация е доста стара.

Записах си името и адреса в Олтадина.

— После имаме доктор Лестър Вуканич. Уши, нос и гърло, Стокуел Билдинг на булевард „Холивуд“. Този е голям сладур. Практикува само в кабинета си и се е специализирал по хроничните синузити. Действува много хитро. Отиваш значи при него, оплакваш се от хроничен синузит и той ти прави пункции. Но преди това,

естествено, трябва да те упои с новокаин. Ако обаче много му се харесаш, няма защо да е новокаин. Ясно ли е?

— Ясно — записах и този.

— Така. — Питърз продължи да чете. — Разбира се, доставките не са лесна работа. Затова доктор Вуканич често ходи да лови риба в Енсенада в Мексико и за целта лети със собствения си самолет.

— Мисля, че няма да прокопса много, щом сам си пренася наркотиците.

Питърз се замисли и поклати глава.

— Не, не съм съгласен. Ако не се лакоми прекалено, ще изкара безкрайно дълго. Единствената истинска опасност за него е недоволен клиент — извинявай, исках да кажа пациент, — но предполагам, че и с такава ситуация лесно се справя. Вече от петнайсет години е в един и същ кабинет.

— Откъде, дявол да те вземе, научаваш всичко това?

— Ние, момчето ми, сме организация. А не вълци единаци като теб. Някои неща научаваме от самите клиенти, а други от вътрешни източници. Карн не се свени да пръска пари за целта. Много е общителен, стига да поиска.

— Този разговор много би му допаднал.

— Да върви по дяволите. Последният е някой си Веринджър. Нашият служител, който е попълнил сведенията за него, отдавна вече не работи тук. Преди време някаква поетеса се самоубила в ранчото на Веринджър в Селълвида Каньон. Той държи там нещо като творчески дом за писатели и там подобни, които търсят уединение и дружеска атмосфера. Умерени цени. Изглежда, че всичко е в рамките на закона. Нарича себе си доктор, но не практикува медицина. Може да е доктор на философските науки. В същност не знам защо фигурира тук при нас. Освен може би във връзка с онова самоубийство. — Той взе изрезка от вестник, прикрепена към празен лист. — А, да — свръхдоза морфин. Но не се намеква, че Веринджър е знаел за това.

— Веринджър ми харесва, дори много — рекох. Питърз затвори папката и я плесна с ръка.

— Изобщо не си я виждал — напомни ми той. После стана и излезе от стаята. Когато се върна, аз станах да си ходя. Понечих да му благодаря, но той не ми разреши.

— Да знаеш, че твоят човек може да бъде поне на сто места.

Отговорих, че знам.

— А между другото чух нещо за твоя приятел Ленъкс, което може да те заинтересува. Едно от нашите момчета е срещнало преди пет-шест години в Ню Йорк човек, който напълно отговаря на описанието. Само че името му било Марстън, а не Ленъкс. Може да греши, разбира се. Онзи бил пиян през цялото време, така че кой знае.

— Съмнявам се, че е бил той — отвърнах. — Защо да си сменя името? Участвувал е във войната и винаги може да се направи справка във военното министерство.

— Виж, това не знаех. Нашият човек сега е в Сиатъл. Ако желаеш, можеш да поговориш с него, като се върне. Казва се Аштърфелт.

— Благодаря ти, Джордж, за всичко. Десетте минути излязоха бая дължки.

— И аз може да потърся помощта ти един ден.

— Организацията Карн — казах аз — никога не търси помощ от никого.

Той направи неприличен жест с палеца си. Оставил го в сивата килия и излязох през чакалнята. Сега вече ми се видя в друга светлина. Крещящите цветове придобиха някакъв смисъл след сивотата на канцелариите.

16

Встрани от пътя, в дъното на Сепълвида Каньон, имаше два квадратни жълти портала. Желязната решетеста порта на единия беше разтворена, а над нея имаше окначен надпис: „ЧАСТЕН ПЪТ. ВЛИЗАНЕТО ЗАБРАНЕНО“. Денят беше топъл и спокоен, ухаеше чувствено на евкалиптови дървета.

Минах с колата през портала и поех по чакълестия път, който се виеше спираловидно по хълма, стигаше до върха и се спускаше към една плитка долина. Въздухът в долината беше нажежен, с десет или петнадесет градуса потопъл, отколкото на пътя. Пътят свършваше, като заобикаляше около тревна площ, очертана с варосани камъни. Вляво имаше празен басейн, а няма нищо по-празно от празен басейн. От три страни го опасваха останките от тревна площ, по която още имаше шезлонги от червено дърво със силно избелели възглавници. Възглавниците са били многоцветни — в синьо, зелено, жълто, оранжево и ръждиво-червено. Шевовете се бяха поразпрали, копчетата бяха изхвръкнали и възглавниците се бяха изтумбили. От четвъртата страна басейнът бе ограден от високата мрежа на тенис-корт. Трамплинът над празния басейн имаше разкривен, уморен вид. Железните му части бяха ръждясали.

Стигнах до мястото за обръщане и спрях пред дървена постройка с козирка над входа и широка веранда. Вратата беше защитена с двойна мрежа. По мрежата дремеха големи черни мухи. Измежду вчнозелените и винаги прашни калифорнийски дъбове се виеха пътечки, а сред дъбовете, по склона на хълма небрежно бяха накацали бунгала, някои почти напълно скрити от погледа. Онези, които се виждаха, имаха изоставен, извънsezонен вид. Вратите им бяха затворени, прозорците закрити с тъмни пердета. Почти усетих дебелия слой прах по первазите.

Изгасих мотора и останах да седя ослушан, с ръце на волана. Нито звук. Мястото беше мъртво като египетски фараон, ако не се смяташе отворената врата зад двойната мрежа и че нещо шавна в

полумрака зад нея. После чух тихо, но ясно изсвирване и зад мрежата се открои фигурата на мъж, който бутна вратата и бавно слезе по стълбите. Гледката, която представляваше, заслужава да се опише.

На главата си имаше черно мексиканско сомбреро, завързано под брадата. Ризата му беше бяла, копринена, безупречно чиста, разгърдена, със стегнати маншети и буфан-ръкави. Около врата си беше вързал черно шалче с ресни — единият му край беше къс, а другият се спускаше почти до кръста. Имаше черен пояс и черни панталони, пътно прилепнали по бедрата му. Отстрани панталоните му бяха обточени със златен ширит, от коляното надолу бяха цепнати и клоширани, а по дължината на цепката и от двете страни имаше златни капси. Краката му бяха обути в лачени танцови обувки.

Той слезе по стълбата, спря и ме загледа, като непрекъснато си подсвиркаше. Беше гъвкав като змия. Имаше най-големите и най-празните сивкови очи, които бях виждал през живота си, обрамчени с дълги копринени мигли. Чертите на лицето му бяха фини и безупречни, без да издават слабост. Носът — прав, почти тесен, устните — красиво пълни, на брадичката си имаше трапчинка, а малките му уши бяха елегантно прилепнали към главата. Кожата му беше бледа, сякаш недокосната от слънцето.

Той зае поза — лявата ръка на хълбока, а с дясната очерта във въздуха красива дъга.

— Здравейте. Хубав ден, нали?

— Тук ми се вижда прекалено горещо.

— Аз обичам да ми е горещо. Последното бе изречено категорично, с което дискусията приключи. Той седна на последното стъпало, извади отнякъде дълга пила и започна да си пили ноктите.

— Вие от банката ли сте? — попита, без да вдигне поглед.

— Търся доктор Веринджър.

Той спря да движи пилата и се загледа в топлата далечина.

— Кой? — Въпросът бе зададен без особен интерес.

— Собственикът на това място. Много сте лаконичен. Сякаш не знаете.

Той отново прехвърли вниманието си върху пилата и ноктите.

— Грешно са те осведомили, миличък. Това тук е собственост на банката. Затворено е заради някакви юридически неурядици, които не са ми много ясни. Подробности не знам.

При тези думи вдигна поглед към мен, а изразът му беше на човек, за когото подробностите нищо не значат. Излязох от „Олдсмобила“ и се облегнах на нагорещената врата, но бързо се отдръпнах на по-проветриво място.

— За коя банка става дума?

— Щом не знаеш, значи не идваш оттам. А щом не идваш оттам, значи нямаш работа тук. Хайде, мърдай. Извезвай, и то веднага.

— Трябва да намеря доктор Веринджър.

— Заведението не работи. И както пише на входа, пътят е частен. Някой тъпанар е забравил да заключи.

— Ти ли си пазачът?

— Нещо такова. Но не ми задавай повече въпроси, миличък. Почваш да ми играеш по нервите.

— И като се разсърдиш, какво правиш — танцуваш танго с някоя категичка?

Той се изправи рязко и грациозно. После се усмихна безизразно:

— Май ще трябва да те хвърля обратно в бричката ти.

— По-късно. Та къде, каза, ще намеря доктор Веризджър?

Момъкът прибра пилата в ризата си и вместо нея в дясната му ръка се появи нещо друго. Само едно мълниеносно движение и на юмрука му блесна лъскав пиринчен бокс. Кожата на скулите му се изпъна и някъде в дъното на големите сивкави очи се мянра пламъче.

Сетне бавно запристиг към мен. Отстъпих назад, за да имам повече място за действие. Той пак взе да си подсвирква, но този път високо и пронизително.

— Не е нужно да се бием — обадих се. — Няма за какво. Пък и може да си сцепиш прекрасни те бричове.

Той беше по-бърз и от стрела. Хвърли се с един елегантен скок и лявата му ръка се стрелна светкавично. Очаквах нападението и доста бързо отметнах глава, но той целеше да хване дясната ми ръка и сполучи. А хватката му си я биваше. Дръпна ме рязко, за да изгубя равновесие, и ръката с бокса замахва широко. Ако ме цапардосаše по тила с това нещо, готов бях за болницата. Дръпнеш ли го, щеше да успее да ме удари по лицето или по ръката точно под рамото. Което означаваше осакатена ръка или обезобразено лице. В такава ситуация изходът е само един.

Дръпнах го силно към себе си, като при падането блокирах изотзад левия му крак, сграбчих ризата му и я чух как се раздира. Нещо ме удари по тила, но не беше боксът. Извъртях се наляво, а той се преобръна настрани като котка и миг след това бе отново на крака, преди аз да възвърна равновесието си. Хилеше се. Явно цялата работа много му харесваше. Любуваше се на собствената си ловкост. И незабавно се хвърли пак в атака.

Отнякъде изрева силен, плътен глас:

— Ърл! Престани веднага! Чуваш ли, веднага! Той замръзна. На лицето му се появи болезнена усмивка. С бързо движение скри бокса в широкия си пояс.

Обърнах се и видях едър, набит мъж с пъстра хавайска риза да тича забързан към нас по една от пътеките, размахал ръце. Пристигна запъхтян.

— Да не си полудял, Ърл!?

— Това друг път да не го казвате, докторе — тихо отвърна Ърл. После се усмихна, обърна се и отиде да седне на стълбите. Свали сомбрерото, извади гребенче, започна разсейно да реше гъстата си черна коса. След малко чух отново тихото му под свиркане.

Набитият мъж с ярката риза стобше и ме гледаше. И аз стоях и го гледах.

— Какво става тук? — изръмжа той. — Кой сте вие?

— Името ми е Марлоу. Попитах за доктор Веринджър, а момчето, което нарекохте Ърл, поиска да си поиграем. Сигурно от жегата.

— Аз съм доктор Веринджър — заяви той с достойнство. После извърна глава към другия: — Влез в къщата, Ърл.

Ърл бавно се надигна. Той изгледа доктора замислено и въпросително с големите си и безизразни сивкави очи. После се изкачи по стъпалата и дръпна покритата с мрежа врата. Облак мухи забръмча сърдито и щом вратата се затвори, отново се настани върху мрежата.

— Марлоу ли? — Доктор Веринджър отново се обърна към мен:

— С какво мога да ви помогна, мистър Марлоу?

— Ърл ми каза, че вече сте приключили с бизнеса.

— Точно така. Изчаквам само някои юридически формалности и се изнасям. Тук сме само двамата с Ърл.

— Жалко — отвърнах разочаровано. — Защото се надявах да намеря тук един човек на име Уейд.

Той вдигна вежди, които биха заинтересували някой производител на четки.

— Уейд ли? Може и да познавам лице с такова име, то се среща доста често. Но защо именно тук?

— На лечение.

Той се намръщи. С такива вежди гледката бе наистина внушителна.

— Аз съм лекар, сър, но вече не практикувам. За какво лечение става дума?

— Уейд е алкохолик. От време на време го прихващат и тогава изчезва. Понякога сам се прибира у дома, друг път го довеждат, а този път се налага да го търсим.

Извадих визитната си картичка и му я подадох. Той я прочете без особено удоволствие.

— Какво му е на Ърл? — попитах. — За Рудолф Валентино ли се мисли?

Докторът отново ми демонстрира номера с веждите. Не можех да си откъсна очите от тях. Някои от косъмчетата стърчаха самостоятелно — къдрави, дълги по два сантиметра. Той едва помръдна рамене.

— Ърл е напълно безвреден, мистър Марлоу. Само понякога леко се отнася. В някакъв свой измислен свят, малко като на игра, ако мога така да се изразя.

— Така си мислите вие, докторе. Защото от моя гледна точка играта му е доста груба.

— О, мистър Марлоу, преувеличавате. Ърл просто обича да се издокарва. В това отношение е като малко дете.

— С други думи, е откачен. Това тук е нещо като санаториум, нали? Или по-скоро беше?

— Ни най-малко. Беше нещо като колония за хора на изкуството. Осигурявах им храна, квартира, всичко необходимо за спорт и развлечения и преди всичко уединение. При това на умерени цени. Хората на изкуството, както знаете, рядко са богати. Под хора на изкуството разбирам писатели, музиканти и прочие. Много ми беше приятно да се занимавам с това — докато го имах.

Последните думи го натъжиха. Веждите му се отпуснаха под същия ъгъл, както и устата. Да бяха малко по-дълги, щяха дори да влязат в устата му.

— Знам — пише го в папката. Както и за самоубийството преди няколко години. Свръхдоза нарко тици, нали така?

Той престана да мърда вежди и настръхна.

— Каква папка?

— Имаме си една папка със списъка на всички частни санаториуми, в които лекуват алкохолици, наркомани и леки форми на всякакви мании. И които, доста добре се охраняват.

— Тези санаториуми са разрешени от закона — рязко отсече доктор Веринджър.

— Да, поне на теория. Но понякога собствениците им забравят да ги легализират просто от разсеяност.

Той се стегна. На всичкото отгоре този човек имаше и нещо като достойнство.

— Намекът ви е оскърбителен, мистър Марлоу, Не виждам причини името ми да фигурира в подобен списък. Ще ви помоля да си вървите.

— Да се върнем на въпроса за Уейд. Да не би да е тук под друго име?

— Тук сме само двамата с Ърл. Съвсем сами. А сега ще ме извините, но...

— Бих искал да се поразходя, да поразгледам... Понякога е възможно да докарат някого до такова състояние, че да изтърве нещо, което не би искал да каже. Но не и доктор Веринджър. Той запази позата си на достойнство. Веждите му също. Хвърлих поглед към къщата. Отвътре се чуваше музика — танцова. И тихо пощракване с пръсти.

— Обзалагам се, че танцува — забелязах. — Това е танго. Обзалагам се, че танцува сам. Явно му хлопа дъската.

— Ще си вървите ли, мистър Марлоу? Или да повикам Ърл и заедно да ви изхвърлим от имението ми?

— Добре, добре, тръгвам си. Не се сърдете, докторе. В списъка имаше само три имени на В и вие ми се сторихте най-подходящият. Това е единствената ни следа — преди да изчезне, надраскал на един лист „доктор В“.

— Много имена започват с В — отвърна докторът безизразно.

— Така е. Но не и в нашия списък. Извинете за отнетото време. Ърл малко ме притеснява.

Аз се обърнах, запътих се към колата и влязох в нея. Но като затварях вратата, докторът вече ме бе настигнал. Той подаде глава през прозорчето, любезно усмихнат.

— Прав сте, че няма за какво да се караме, мистър Марлоу. Напълно ми е ясно, че във вашата професия на човек му се налага да бъде по-нахален от обикновено. Но какво именно ви притеснява във връзка с Ърл?

— Очевидно не е много наред. А като усетиш нещо не наред, винаги очакваш още. Има маниакална депресия, нали? И сега е в период на внезапен подем.

Той ме загледа мълчаливо. Изразът му беше сериозен и учтив.

— Мистър Марлоу, тук, при мен, са отсядали много интересни, талантливи хора. И не всички са били уравновесени като вас. Талантливите често са невротици. Но при мен няма условия за алкохолици или луди, дори и да ми допадаше този вид работа. Ърл е единственият ми служител, а той не става за гледане на болни хора.

— А за какво става според вас, докторе? Като изключим танците и маскарада?

Той се надвеси през прозорчето. Гласът му стана тих и доверителен.

— Родителите му бяха много близки мои приятели, мистър Марлоу. Някой трябва да се грижи за него, а тях вече ги няма. Ърл има нужда от спокойствие, да е далеч от шума и изкушенията на големия град. Той е с лабилна нервна система, но иначе е напълно безвреден. Както видяхте, изцяло е под моя контрол.

— Много сте смел.

Той въздъхна. Веждите му леко се размърдаха като мустачките на разтревожено насекомо.

— Саможертвата от моя страна е голяма — съгласи се докторът.

— Надявах се, че Ърл ще може да ми помага в работата. Прекрасно играе тенис, плува, гмурка се като истински шампион и е в състояние да танцува по цели нощи. И почти винаги е в чудесно настроение. Но понякога имахме и... инциденти. — Той махна с голятата си ръка, сякаш за да пропъди лошите спомени. — И накрая трябваше да се

откажа или от Ърл, или от работата си тук. Той вдигна двете си ръце с дланите нагоре, разтвори ги и тежко ги отпусна. Очите му се навлажниха.

— Наложи се да продам всичко — продължи доктор Веринджър.
— Тази мирна долина ще се превърне в жилищен комплекс. Ще има тротоари, улични лампи, деца на тротонетки, ще гърмят транзистори. Ще има дори — с тежка въздишка — и телевизия. — После махна с ръка. — Надявам се поне да запазят дърветата, но боя се, че и това няма да стане. Горе, на хълма, вместо тях ще се извисяват телевизионни антени. Слава богу, че двамата с Ърл ще сме вече далеч оттук.

— Довиждане, докторе, сърцето ми се къса за вас.

Той протегна ръка. Беше влажна, но твърда.

— Ценя съчувствоето и разбирането ви, мистър Марлоу. И съжалявам, че не мога да ви помогна да намерите мистър Слейд.

— Уейд — поправих го аз.

— Прощавайте. Разбира се, че беше Уейд. Довиждане и желая ви успех.

Потеглих обратно по пътя, по който дойдох. Бях натъжен, но не колкото му се искаше на доктор Веринджър.

Излязох през портата и изминах достатъчно разстояние след завоя на шосето, че да паркирам на скришно място, което да не се забелязва от входа. Слязох и се върнах по бордюра назад, колкото да виждам портата през телената ограда. Застанах под един евкалипт и зачаках.

Минаха около пет минути. По частния път на имението се зададе кола, като пръскаше настани чакъл. Спря, но откъдето бях застанал, не я виждах. За всеки случай се дръпнах по-навътре в храстите. Чух някакво изскърцване, щракването на тежка ключалка и издрънчаването на верига. После моторът изрева и колата потегли обратно.

Щом шумът от мотора загълхна, аз се върнах при „Олдсмобила“, направих пълен завой и обърнах към града. Като минах покрай входа за частния път на доктор Веринджър, видях, че портата е заключена с верига и катинар. Край на гостите за този ден.

17

Изминах двадесетина мили до града и отидох да обядвам. Докато се хранех, постепенно взех да си давам сметка колко глупаво бях действувал през цялото време. Не можеш да откриеш когото и да било по начина, по който бях опитал. Може да попаднеш на типове като Ърл и доктор Веринджър, но не и на човека, когото търсиш. Само си хабиш на вятъра гумите, бензина, приказките и нервите. Да открия мята човек чрез трите имена, започващи с В, беше все едно да се опитам да бия на зарове професионален комардия.

Във всеки случай от първия път е изключено да улУчиш. Но и той не биваше да казва Слейд вместо Уейд. Беше интелигентен човек, а интелигентен човек не забравя толкова бързо едно име, или ако го забрави, няма изобщо нищо да си спомни.

Може би бях прав, а може и да грешах. Познанството ни беше кратко. Докато си пиех кафето, се замислих за доктор Вуканич и доктор Варли. Да или не? С тях можех да убия почти целия си следобед. Но, от друга страна, можех да се обадя в къщата на Уейдови в Айдъл Вали и да чуя, че главата на семейството се е завърнал у дома и всичко е цветя и рози.

Доктор Вуканич беше лесен — само на пет-шест преки оттук. Но затова пък доктор Варли се беше забил чак на Олтадинските възвищения и пътят дотам беше безкрайно дълъг, горещ и скучен. Да или не?

Накрая реших — да. По три причини. Първо, винаги е полезно да научиш нещо повече за тайнния бизнес и за хората, които го въртят. Второ, искаше ми се от благодарност към Питърз да прибавя нещо към папката, която той така услужливо ми даде да ползвам. И трето, нямах какво друго да правя.

Платих си сметката, оставил колата на паркинга и тръгнах по сенчестата страна на улицата към Стокуел Билдинг. Сградата беше много старомодна, с павилионче за цигари до входа и стар, ръчно управляем асансьор, който се люлееше и доста неохотно се отдели от

земята. Коридорът на шестия етаж беше тесен, а вратите имаха прозорчета от опушено стъкло. Постройката бе по- занемарена от онази, в която се намираше собствената ми кантора. Гъмжеше от лекари, зъболекари, не особено благоденствуващи адвокати — от тези, дето се надяваш, че са наети от противниковата страна. Лекарите и зъболекарите явно едва свързваха двата края: нито кой знае колко опитни, нито кой знае колко чисти, нито кой знае колко добросъвестни — три долара, моля, ако обичате, да платите на сестрата. Уморени, обезверени хора, без всякакви илюзии, които знайт какви клиенти ще потърсят помощта им и колко пари ще могат да изкопчат от тях. Моля, не искайте на кредит. Кътникът ви е доста разклатен, мисиз Казински. Ако желаете от новите пластмасови пломби — също като златни са, — ще ви я направя за 14 долара, ако желаете упойка, ще платите допълнително два долара. Докторът е тук, доктора го няма. Три долара, моля — платете на сестрата, ако обичате.

В такава сграда винаги има един-двама, които наистина печелят добри пари, но по нищо не им личи. Те се сливат с мърлявия фон, който им служи като защитна окраска. Адвокат, въвлечен в хитро скроено мошеничество, гинеколог, който се представя за какъв ли не, стига това да оправдава присъствието на някои инструменти в кабинета му. Продавач на наркотици, който се прави на уролог, дерматолог или специалист в някой друг клон на медицината, изискващ чести посещения при лекаря и редовно прилагане на местна упойка.

Доктор Лестър Вуканич имаше малка, зле мебелирана чакалня, в която бяха насядали десетина души и всички до един се чувствуваха неудобно. Изглеждаха най-обикновено, просто нищо особено. Впрочем контролирания от лекаря наркоман трудно можеш да различиш от счетоводител-вегетарианец. Наложи се да чакам тридесет и пет минути. Пациентите минаваха през две врати. Един чевръст специалист по уши, нос и гърло може да обслужва наведнъж до четирима пациенти, стига да има достатъчно място.

Най-после влязох. Посочиха ми да седна в кафяв кожен стол до масичка, покрита с бяла кърпа, върху която се виждаха множество инструменти. До стената къкреше стерилизатор. Доктор Вуканич влезе пъргаво, в бял халат и закрепено на челото кръгло огледало. Седна пред мен на кръгло столче.

— Сигурно синузитно главоболие? Много ли е силно?

Сестрата му подаде някаква папка и той я запрелнства.

Казах, че е ужасно. И че почти две не виждам от него. Особено сутрин, като стана от сън. Доктор Вуканич кимна мъдро.

— Типичен признак — забеляза и сложи върху нещо като писалка една стъклена капачка.

После ми я пъхна в устата.

— Затворете си устата, но не и зъбите, моля ви.

Докато казваше това, се пресегна и изгаси лампата. В стаята нямаше прозорец. Някъде бръмчеше вентилатор.

После извади стъклената тръбичка и отново светна. След което внимателно ме огледа.

— Няма и следа от конжестия, мистър Марлоу. Главоболието ви не е причинено от синузит. Дори бих казал, че никога не сте имали неприятности със синусите. Виждам, че са ви правили операция на преградката на носа.

— Да, докторе. Ритнаха ме по време на футболен мач.

Той кимна.

— Има една малка кост, която трябва да се изреже. Но едва ли пречи на дишането ви. — Облегна се назад и прегърна коляното си. — По какъв начин очаквахте да ви помогна? — попита след това. Имаше слабо лице с интересен блед тен. Заприлича ми на туберкулозна бяла мишка.

— Исках да поговорим за един мой приятел. Много е зле. Писател е, тъпкан с пари, но нервите му са в ужасно състояние. Трябва да му се помогне. Живее само от наркотици, а неговият лекар вече отказва да му помага.

— Какво точно разбирате под „помощ“?

— Една инжекция от време на време, за успокояване. Помислих, че ще можем да се разберем. Плаща добре.

— Съжалявам, мистър Марлоу, но не се занимавам с такива работи. — Той стана. — Малко грубо пипате, ако ви интересува мнението ми. Приятелят ви, ако иска, може да се консултира с мен. Но е желателно все пак да е болен от нещо, да има нужда от лечение. От вас десет долара, мистър Марлоу.

— Хайде, хайде, докторе, не се правете на толкова важен. Има ви в списъка.

Доктор Вуканич се облегна на стената и запали цигара. Явно се поразмисли. Взе да изпуска кълбета дим и да ги разглежда. Затова му връчих една от визитните си картички, та да я разгледа и нея. Той я прочете.

— За какъв списък става дума?

— Списък на хора, които се занимават с частно лекуване на наркомани и алкохолици. Предполагам, че познавате моя приятел. Името му е Уейд. Сигурно сте го скътвали в някоя бяла стаичка. Защото е изчезнал от дома си.

— Вие сте магаре — осведоми ме доктор Вуканич. — Аз не се занимавам с допногробни далавери като четиридневно лечение на алкохолици. Такивалечения между другото нищо не лекуват. Нямам бели стаички и не познавам вашия приятел — дори ако наистина съществува. Дължите ми десет долара — в брой, — и то веднага. Или предпочитате да се обадя в полицията и да се оплача, че сте ме молили за наркотик?

— Виж, това ще е бомба — отвърнах. — Хайде да опитаме.

— Я да се махаш, мошеник с мошеник! Станах от стола.

— Може и да съм сбъркал, докторе. Последния път, когато изчезна от къщи, беше избягал принят какъв доктор, чието име започва с В. Цялата операция е била извършена много тайно. Прибрали са го късно през нощта и са го върнали по същия начин, малко пооправен. Дори не са изчакали да влезе в къщата. Затова този път започнахме от досиетата, та дано открием някаква следа. Намерихме трима доктори с буквата В.

— Интересно — забеляза той с безизразна усмивка. Все още ме проучваше. — И на каква основа направихте подбора?

Огледах го внимателно. Той непрекъснато поглеждаше с дясната си ръка горната част на лявата, от вътрешната страна. Лицето му се покри с фини капчици пот.

— Съжалявам, докторе. Професионална тайна.

— Извинете за момент. Имам тук един пациент, който...

Той излезе, без да довърши фразата си. Докато го нямаше, в кабинета надникна една сестра, погледна ме и пак се прибра.

След още малко доктор Вуканич се върна с бодра, доволна крачка. Беше усмихнат и успокоен. Очите му блестяха.

— Ама вие още ли сте тук? — изненада се той, или поне се направи на изненадан. — Аз пък мислех, че срещата ни е приключила.

— Тъкмо си тръгвах. Стори ми се, че искахте да ви изчакам.

Той се разкилоти.

— Знаете ли, мистър Марлоу, живеем в удивително време. Срещу някакви си петстотин долара можех да ви пратя в болницата с няколко счупени ребра. Смешно, нали?

— Да си умреш от смях. Една малка венозна, нали, докторе? А как ви ободри — просто да не повярва човек!

Тръгнах към вратата.

— Аста луего, амиго^[1] — изчурулика той. — И да не забравите десетте ми долара. Платете на сестрата.

Когато излизах, той говореше нещо по вътрешния телефон. В чакалнята десетина души или други, подобни на тях десетина души, се чувствуваха неудобно. Сестрата беше на поста си.

— Десет долара, мистър Марлоу. Тук се заплаща в брой.

Прекрачих бодро през множеството крака към изхода. Тя скочи от стола си и заобиколи тичешком писалището. Отворих вратата.

— А какво ще стане, ако не ги платя? — попитах.

— Ще видите какво ще стане — сърдито ми отвърна тя.

— Да, разбира се, вие просто си вършите работата. Както и аз. Хвърлете един поглед на визитната картичка, която оставих, и ще видите какво работя.

И излязох. Чакащите пациенти ме огледаха неодобрително. Какво отношение към доктора!

[1] Довиждане, приятелю (исп.). Б. пр. ↑

18

Доктор Еймъс Варли беше съвсем друго нещо. Имаше голяма стара къща в голяма стара градина с големи стари сенчести дъбове. Беше массивна постройка с дървена основа и сложни къдрави орнаменти по козирката и белите парапети на верандата. Отвесните колони на парапетите бяха извити и гравирани като крака на едновремешен роял. Няколко крехки старци бяха насядали в шезлонги по верандата, добре увити в одеяла.

Входната врата беше двойна, с матови стъклa. Паркетът на широкото прохладно анtre беше лъснат и непостлан. Лятото в Олтадина е много горещо. Разположена е в подножието на хълмовете и ветровете направо я прескачат. Преди осемдесет години хората са умели да строят къщи за такъв климат.

Медицинска сестра с колосана бяла престилка взе визитната ми картичка и след като ме накара да почакам, доктор Еймъс Варли благоволи да ме приеме. Okаза се едър плешив мъж с жизнерадостна усмивка. Дългата му бяла престилка беше безупречно чиста, краката, обути в леки обувки с гумени подметки, стъпваха безшумно.

— С какво мога да ви бъда полезен, мистър Марлоу?

Гласът му беше мек, с богати нюанси, способен да уталожва болки и да успокоява разстроени души. Ето, докторът е тук, няма нищо страшно, всичко ще се оправи. Лекарският подход се беше наслойил в него на дебели, сладки, лепкави пластове. Беше чудесен и твърд като броненосец.

— Докторе, търся един човек на име Уейд — богат алкохолик, изчезнал от дома си. От редица прецеденти имаме основание да предполагаме, че се е скрил в някое дискретно лечебно заведение, където знаят как да го оправят. Единствената ми следа е негова бележка за някой си доктор В. Вие сте третият доктор В. и вече се отчайвам.

Той ми се усмихна благодушно.

— Нима само третият, мистър Марлоу? Аз пък не се съмнявам, че в Лос Анджелис и околностите има поне сто доктора, чиито имена започват с В.

— Така е, но не всички имат стаи с решетки по прозорците. А тук забелязах, че имате — например на горния етаж отстрани.

— Това са стари хора — тъжно поясни доктор Варли с една гъста като петmez тъга. — Самотии стари хора, подтиснати и нещастни стари хора. Понякога ... — Той махна изразително с ръка: кръгообразно движение отвътре навън, задържа, после изобрази падането — нежно, като увехнало листо, което леко се носи към земята. — Но аз не лекувам алкохолици — добави накрая категорично. — А сега, ако ме извините ...

— Вие извинявайте, докторе. Но понеже ви имаше в списъка... Сигурно е станала някаква грешка. Нещо във връзка с неприятностите, които сте имали с отдела за наркотици преди година-две.

— Нима? — Той се озадачи, после лицето му изведнъж светна.
— Ах, да, един мой асистент, когото имах неблагоразумието да назнача. Но за много кратко време. Той злоупотреби с доверието ми. Да, да, спомних си.

— Аз чух друга версия. Но сигурно не е вярна.

— Каква версия чухте, мистър Марлоу? — Той все още ме даряваше щедро с топли усмивки и кадифени тонове.

— Че се е наложило да върнете кочана с рецептите за наркотици.

Това му подействува донякъде. Не че се озъби, но свали няколко пласта от очарованието си. Сините му очи блеснаха студено.

— И какъв е източникът на тази фантастична информация?

— Една голяма детективска агенция, която е в състояние да съставя подобни досиета.

— Сбирщина от евтини изнудвачи, както предполагам.

— За евтини, не са евтини. Вземат по сто долара на ден. Собственикът е бивш полковник от военната полиция. Та съвсем не е евтин, докторе. Един от най-скъпите.

— Ще споделя някои мисли с него — каза доктор Варли с хладно отвращение. — Как му е името? — Сълнцето бе залязло в държането на доктора. Вечерта щеше да е доста прохладна.

— Това са поверителни сведения, докторе. Но не се затормозявайте с такива дреболии. Значи името Уайд не ви говори

нищо?

— Предполагам, че знаете къде е изходът, мистър Марлоу.

Зад гърба му се отвори вратата на малък асансьор. Една медицинска сестра избута отвътре инвалиден стол на колелца. Столът съдържаше останките от разнебитен старец. Очите му бяха затворени, кожата му — синкова. Целият беше увит в одеяло. Сестрата безшумно буташе стола по лъснатия паркет и двамата излязоха през една странична врата. Доктор Варли се обади с топъл глас:

— Старци. Болни старци. Самотни старци. Не се връщайте тук, мистър Марлоу. Може да ме ядосате. А като се ядосам, ставам доста неприятен. Бих казал дори много неприятен.

— Няма да се връщам, докторе. Извинете за времето, което ви отнех. Уредили сте много хубав дом за умиране.

— Какво казахте? — Той направи крачка към мен и обели останалите слоеве сладост. Меките черти на лицето му се изостриха.

— Какво толкова съм казал? Много добре виждам, че моят клиент не може да е при вас. Тук няма да търся човек, на когото са му останали някакви съпротивителни сили. Болни старци. Самотни старци. Вие сам го изтъкнахте, докторе. Ненужни стари хора, но с много пари и алчни наследници. Повечето сигурно са обявени от съда за малоумни.

— Започвам да се ядосвам — заплаши ме докторът.

— Лека храна, леки успокоителни, твърдо отношение. Извеждане, на слънце, после обратно в леглото. И решетки за онези, на които им е останала някаква смелост. Те ви обожават, докторе, всички до един. И като умират, ви държат ръката и прочитат тъга в очите ви. При това истинска.

— Истинска, разбира се — изръмжа той гърлено. Ръцете му вече бяха свити на юмруци. Може би трябваше да се въздържа, но ми се беше доповръщало от него.

— Не се съмнявам в това — на кой му се ще да изгуби един добре плащащ пациент? Особено такъв, на когото няма нужда да угаждаш.

— Все някой трябва да върши тази работа. Все някой трябва да се грижи за тези тъжни старци, мистър Марлоу.

— Както трябва да се изгребват помийните ями. Впрочем, като си помисля, това е чиста, почтена работа. Е, сбогом, доктор Варли.

Когато моята ме накара да се почувствува омърсен, ще си спомня за вас и това безкрайно ще ме ободри.

— Ах, ти, кирлива въшко! — процеди докторът през белите си зъби. — Защо ли не те смачкам! Аз се занимавам с една от най-почтениите професии.

— Така е — уморено се съгласих. — Знам го. Само че мирише на смърт.

Той не ме удари, така че го оставих и излязох. Стигнах широката двойна врата и се обърнах да го погледна. Не бе помръднал. Беше зает — напластяващ обратно слоевете лепкава сладост.

19

Подкарах колата назад, към Холивуд. Чувствувах се като сдъвкан. Рано беше за вечеря и прекалено горещо. Прибрах се в кантората и пуснах вентилатора. От това въздухът не стана по-хладен, но поне малко се раздвижи. От булеварда се носеше неспирният грохот на движението. А вътре в главата ми мислите залепваха една за друга като мухи върху мухоловка.

Три опита, и трите пъти не улучих. Но поне се нагледах на лекари.

Обадих се у Уейдови. Някой ми отговори с мексикански акцент, че мисиз Уейд не е в къщи. Попитах за мистър Уейд. Гласть отвърна, че и мистър Уейд не си е в къщи. Казах кой съм. Той схвана името ми без особени трудности и на свой ред ми обясни, че бил прислужникът.

Обадих се после на Джордж Питърз в организацията Карн. Може би знаеше още някой лекар. Но го нямаше. Оставил измислено име и правилния си телефонен номер. Часовете се влачеха като болни хлебарки. Бях като зрънце пясък в пустинята на забравата. Бях като каубой, с два пищова, на който току-що са му свършили патроните. Три изстрела, и трите пъти нищо. Много мразя числото три. Отиваш при мистър А — нищо. После при мистър Б — нищо. После при мистър В — пак нищо. И след една седмица научаваш, че бил мистър Д. Само дето не си подозирал за съществуването му, а когато си го открил, клиентът вече е размислил и е прекратил разследването.

Докторите Вуканич и Варли можех да задраскам от списъка. Варли играеше прекалено на едро, за да си губи времето с алкохолици. Вуканич беше пълен боклук — вършеше работата в собствения си кабинет. Медицинските му сестри сигурно знаеха. И поне една част от пациентите също знаеха. Достатъчно беше някой от клиентите да го заболи глава и да се обади в полицията, за да го свърши. Уейд никога не би отишъл при него, дори и мъртво пиян. Той може да не е най-интелигентният човек на този свят — много известни писатели съвсем

не са титани на мисълта, — но няма да е толкова тъп, че да рискува с Вуканич.

Единствената възможност беше доктор Веринджър. Той разполагаше с необходимото пространство и уединение. Сигурно беше и достатъчно търпелив. Но Сепълвида Каньон беше много далеч от Айдъл Вали. Къде може да са се срещнали, как са се запознали, пък и щом Веринджър бе собственик на такова имение и му е намерил купувач, значи в скоро време нямаше да си знае парите. Хрумна ми една идея. Реших да звънна на един познат, който работеше в бюро за недвижими имоти, и да разбера нещо за имението. Никой не се обади. Вече бяха приключили.

Аз също приключих за деня и потеглих към Ла Сиенага за „Скарата“ на Руди. Казах името си на главния келнер и зачаках великия момент, седнал на високо столче пред бара с чаша уиски в ръка и валс в ушите. Не след дълго ми разрешиха да мина през плюшения кордон и да изям един от „световноизвестните“ бифтеци на Руди, който не е нищо друго освен опечено на дървени въглища кюфте, гарнирано с картофено пюре, залято със сос от запържено масло, пържен лук на колелца и мешана салата — от онези, дето мъжете ги ядат най-покорно в ресторантите, но не дай си боже, жената да се опита да им я поднесе у дома.

След това се прибрах в къщи. В момента, в който отключих вратата, телефонът започна да звъни.

— На телефона Айлийн Уейд, мистър Марлоу. Търсили сте ме.

— Исках само да разбера дали има нещо ново при вас. Аз целия ден прекарах по лекари, но не се сприятелих с нито един от тях.

— Нима? Жалко. Той все още не се е появил. Много съм разтревожена. Предполагам, че нямате новини — гласът й беше глух, обезсърчен.

— Страната е голяма и многолюдна, мисиз Уейд.

— Довечера ще станат четири деноноция.

— Да, но това не е чак толкова много време.

— За мен е много. — Тя помълча. — Доста мислих днес, все се мъчех да си опомня нещо, — добави след малко. — Трябва да има някакъв намек или спомен. Роджър много приказва, за какво ли не.

— Чували ли сте името Веринджър, мисиз Уейд?

— Не, боя се, че не съм. Трябва ли да ми говори нещо?

— Вие ми споменахте, че мистър Уейд е бил докаран у вас от висок младеж, облечен като ковбой. Ще го познаете ли, ако го видите?

— Предполагам, че ще го позная — колебливо отвърна тя, — ако го видя при същите обстоятелства. Но аз го зърнах само за секунда. Веринджър ли се казва?

— Не, Веринджър е едър, набит мъж на средна възраст, собственик, или по-скоро бивш собственик, на нещо като ранчо за гости в Сепълвида Канъон. При него работи едно издокарано като ковбой момче на име Ърл. А Веринджър нарича сам себе си „доктор“.

— Та това е чудесно — разпали се тя. — Попаднали сте на добра следа.

— Засега нямам такова чувство. Ще ви се обадя, щом науча нещо. Исках само да проверя да не би Роджър да се е приbral или да сте си спомнили нещо.

— Страхувам се, че не можах да ви помогна — каза тя тъжно. — Моля ви, звънете ми по всяко време, колкото и да е късно.

Обещах и затворих. Този път взех със себе си пистолет и фенерче с три лампички. Пистолетът беше надежден, с късо дуло, калибрър 32 и патрони с плосък връх. Момчето на доктор Веринджър — Ърл, можеше да има и друга играчка освен бокса и достатъчно беше откачен, за да поиграе с нея.

След малко отново бях на шосето и карах като бесен — доколкото смеех. Нощта беше безлунна и докато стигнах до имението на доктор Веринджър, щеше съвсем да се стъмни. А аз имах нужда от тъмнина.

Портата беше все така заключена с верига и катинар. Отминах я и паркирах доста встрани от пътя. Под дърветата още не беше достатъчно тъмно, но нямаше да е за дълго. Изкатерих се през портата и тръгнах нагоре по хълма, като се опитвах да попадна на пътека. Някъде в долината изкряка яребица. После гургулица се оплака от живота. Нямаше пътека, или поне не можех да я открия, така че се върнах обратно на пътя и тръгнах отстрани по чакъла. След евкалиптите се заредиха дъбове; скоро преминах хребета и съзрях в далечината някакви светлинки. Трябваха ми четиридесет и пет минути, за да заобиколя басейна и тенис-корта, така че да имам поглед към главната постройка в дъното на пътя. Беше осветена и отвътре се чуваше музика. Между дърветата се виждаше още едно осветено

бунгало. Навсякъде имаше малки тъмни бунгала. Най-после излязох на пътека, ала в този момент откъм гърба на главното бунгало светна прожектор. Замръзнах. Но прожекторът не търсеше нищо. Беше насочен право надолу и обливаше със светлина задната веранда и земята около нея. После с трясък се отвори врата и от бунгалото излезе Ърл. И аз разбрах, че съм достигнал целта си.

Този път се беше издокарал като ковбой от Дивия Запад, а именно такъв бе довел Уейд у дома му предишния път. Ризата му беше тъмна, с бели тегели, а около врата си имаше небрежно вързано шалче на точки. Коланът му беше широк, кожен, целият обкован в сребро, с два кожени кобура, от които стърчаха пищови с дръжки от слонова кост. Елегантни бричове за езда и чисто нови ботуши, обшити с бяло, допълваха тоалета му. Беше килнал на главата си бяло сомбреро, от което висяха свободно връзки, изплетели от нещо като сребърна нишка.

Стоеше сам в ярката светлина на прожектора и въртеше едно ласо около себе си — актьор без публика, висок, строен, красив псевдоковбой, който сам си изнасяше представление и безкрайно се забавляваше. Ърл Двата пищова, Ужаса на Кочайска област. Мястото му беше в някое ранчо за гости от града, където така откачат на ковбойска тема, че и телефонистката ходи на работа с ботуши за езда.

Изведнъж той чу нещо, или се престори, че чува.

Ласото се отпусна, ръцете му светкавично измъкнаха пищовите и докато ги насочи, пръстите му вече бяха на спусъците. Той се взираше в тъмнината. Не смеех да шукна. Проклетите пистолети може да бяха и заредени. Но прожекторът го заслепяваше и той нищо не виждаше. Върна пищовите обратно в кобурите, вдигна ласото, нави го хлабаво и се прибра в къщата. Светлините изгаснаха и аз се размърдах.

Минах отстрани покрай дърветата и се приближих до бунгалото с осветените прозорци. Отвътре не се чуваше нито звук. Доближих единния прозорец и надникнах вътре. Светлината идваше от нощна лампа, поставена на шкафче до легло, върху което лежеше отпуснат по гръб един мъж. Ръцете му, в ръкави на пижама, бяха извадени от постелята, а широко отворените му очи се взираха в тавана. Сигурно беше висок. Лицето му бе донякъде в сянка, но все пак виждах колко е блед и брадясал — не се беше бръснал около четири дни. Разперените

пръсти на дланите му лежаха безжизнено отпуснати извън леглото. Имах чувството, че не е помръднал от часове насам.

От другата страна на бунгалото се чуха стъпки, Изскърца врата и след малко се показва едрата фигура на доктор Веринджър. В ръцете си носеше голяма чаша доматен сок. Той запали един лампион и хавайската му риза стана още по-ярка. Мъжът на леглото дори не го погледна.

Докторът постави чашата на нощното шкафче, придърпа един стол до леглото и седна. Посегна и взе едната ръка на мъжа да измери пулса му.

— Как се чувствувате, мистър Уейд? — Гласът му беше мил и загрижен.

Мъжът в леглото нито му отговори, нито го удостои с поглед. Продължи да зяпа в тавана.

— Хайде, хайде, мистър Уейд, няма защо да сме унили. Пулсът ви е съвсем малко по-ускорен от нормалното. Леко сте отпаднал, но иначе...

— Теги — проговори внезапно легналият мъж. — Кажи му на този, че след като му е известно как се чувствувам, няма защо да ме питате.

Гласът му беше приятен, ясен, но в тона се усещаше горчивина.

— Кой е този Теги? — търпеливо попита доктор Веринджър.

— Моят официален говорител. Ей го там горе, в къшето.

Докторът погледна нагоре.

— Виждам само едно малко паяче. Престанете да се занасяте, мистър Уейд. На мен тия не ми минават.

— Тегенария доместика, или обикновен скачащ паяк — продължи мъжът. — Обичам паяците. Те никога не носят хавайски ризи.

Докторът облиза устните си.

— Нямам време за шеги, мистър Уейд.

— Теги не може да се нарече шегаджия. — Уейд бавно обърна главата си, сякаш му тежеше, и презрително се втренчи в доктора. — Теги е много сериозен. Той бавно се приближава и щом не го гледате, скача безмълвно към вас. И така, малко по малко се е доближил и прави последния скок. И ви изсмуква до капка, докторе. До последната капка. Не, Теги не ви изядва. Той просто ви изсмуква, докато остане

само кожата. Ако имате намерение още дълго да носите тази риза, докторе, боя се, че това може да стане много по-рано от предполагаемото.

Доктор Веринджър се облегна назад.

— Трябват ми пет хиляди долара — спокойно каза той. — Кога мога да ги получа?

— Нося със себе си шестстотин и петдесет — отвърна Уейд злобно — и малко дребни. Вашият бардак повече и не заслужава, дявол да го вземе.

— Това е нищо — продължи докторът: — Нали ви казах, че таксата ми много се качи.

— Но не казахте, че се е изкачила на Чомолунгма.

— Стига приказки, Уейд! — сряза го докторът. — Във вашето положение шагите са неуместни. Освен това сте злоупотребили с доверието ми.

— Не знаех, че имате доверие.

Доктор Веринджър тупна по облегалките за ръце.

— Извикахте ме посред нощ, отчаян, заплашихте, че ако не дойда, ще се самоубиете. Не исках да се заемам с тази работа и вие много добре знаете защо. Нямам разрешително да практикувам медицина в този щат. Опитвам се да се отърва от имението, без да загубя всичко. Трябва да се грижа за Ърл, а той всеки момент може да влезе в един от лошите си периоди. Предупредих ви, че ще струва много пари. Но вие въпреки това настояхте и аз дойдох. Трябват ми пет хиляди долара.

— Не бях на себе си от много пие. В такова състояние човек какво ли не обещава. Но и така ви платих достатъчно добре.

— А освен това —бавно продължи доктор Веринджър — сте споменали името ми пред жена си. Казали сте й, че идвам да ви взема.

Уейд се изненада.

— Не съм правил нищо подобно. Дори не я видях. Тя спеше.

— Тогава друг път сте го споменали. Тук идва един частен детектив и разпитваше за вас. Няма начин да знае, ако някой не му е казал. Отпратих го, но може пак да дойде. Трябва да си вървите у дома. Но преди това си искам петте хиляди долара.

— Вие май не сте от най-съобразителните, а, докторе? Ако жена ми знаеше къде съм, защо й е детектив? Можеше да дойде самата тя —

при положение, че толкова много я интересувам. Можеше да доведе и Канди — прислужника. Канди ще накълца вашето поззорче на кайма, докато онзи решава коя филмова роля ще изиграе днес.

— Много оствър език имате, Уейд. И изобщо сте злобен.

— И петте хиляди ли са злобни? Хайде, опитайте се да ги вземете.

— Ще ми напишете чек — твърдо заяви докторът. — Сега, веднага. После ще се облечете и Ърл ще ви закара у дома.

— Чек ли? — Уейд почти се засмя. — Ама, разбира се, ще ви напиша чек. И как ще го осребрите?

Доктор Веринджър се усмихна.

— Мислите, че ще можете да предотвратите плащането му, но няма да го направите. Уверявам ви, че няма да го направите.

— Тълст мошеник! — изкрещя Уейд. Докторът поклати глава.

— В някои отношения, да. Но не във всички. И аз като всеки човек си имам добрите и лошите страни. Ърл ще ви закара.

— И дума да не става. Като го видя само, и ми настръхва косата.

Докторът се надигна спокойно, пресегна се и потупа легналия мъж по рамото.

— Според мен Ърл е напълно безвреден, мистър Уейд. Аз умея да го контролирам.

— Как например? — чу се нов глас и в стаята влезе Ърл, издокаран във филмовия си тоалет. Доктор Веринджър се обърна усмихнат към него.

— Махнете го този психопат — изкрещя Уейд и за първи път изглеждаше уплашен:

Ърл сложи ръце на декоративния си колан. Лицето му беше напълно безизразно. През стиснатите му зъби излизаше свирещ звук. Той бавно тръгна към средата на стаята.

— Не биваше да казвате това — бързо изговори докторът и се обърна към Ърл. — Добре, добре, Ърл. Аз сам ще се оправя с мистър Уейд. Ще му помогна да се облече, докато ти докараш колата пред вратата. Мистър Уейд е много отпаднал.

— След малко съвсем ще отпадне — закани се Ърл със свирещ глас. — Махай се от пътя ми, шишко.

— Слушай, Ърл... — Веринджър се пресегна и сграбчи ръката на красавеца. — Нали не искаш да те върна в Камарильо? Една дума да

кажа и...

Но не можа да продължи. Ърл тръсна ръката си и я освободи, а в другата му ръка нещо проблесна. В следващия миг бронираният му юмрук се стовари върху ченето на доктор Веринджър. Той се строполи като пронизан в сърцето. Цялото бунгало се разтърси. Аз се втурнах, стигнах вратата и рязко я отворих. Ърл се обърна светкавично и се втренчи в мен, но не ме позна. От гърлото му излизаше някакво бълбукане. После се хвърли към мен.

Бързо измъкнах пистолета и му го показах. Но това не го впечатли. Или пищовите му не бяха заредени, или изобщо ги беше забравил. Смяташе, изглежда, че ще се оправи с бокса. Затова продължи да се носи към мен.

Аз стрелях през затворения прозорец над леглото. В малкото пространство на стаята изстрелът прогърмя по-силно от обикновено. Ърл замръзна на място. Главата му бавно се извърна и той загледа дупката в мрежата за комари. После пак се обърна да ме погледне. Лицето му бавно се оживи и той се ухили.

— Кие става? — попита ме жизнерадостно.

— Хвърляй бокса — заповядах аз, без да го напускам от очи.

Той наведе изненадан поглед към ръката си. После свали бокса и го захвърли небрежно в ъгъла.

— А сега колана с пищовите — продължих. — Без да се докосваш до тях, само разкопчай токата.

— Те не са заредени — усмихнат обясни той. — Дори не са истински.

— Колана. Хайде, бързо.

Ърл хвърли поглед към късото дуло на пистолета.

— Ама този истински ли е? Ами да, разбира се — мрежата.

Човекът в леглото вече не беше в него. А зад гърба на Ърл. Бързо се пресегна и измъкна единия от лъскавите пищови. На Ърл това не му хареса. И си пролича по лицето му.

— Не го закачайте — сърдито му се скарах. — Върнете го обратно.

— Той не лъже — обади се Уейд. — Не са истински. — Отстъпи назад и сложи лъскавия пищов върху масата. — Боже, колко слаб се чувствувам.

— Сваляй колана — наредих за трети път. Като започнеш нещо с такъв като Ърл, трябва да го довършиш докрай. Твърдо и без много-много приказки.

Той най-сетне изпълни наредждането ми, при това е готовност. После с колана в ръка отиде до масата, взе си втория пищов, върна го в кобура и пак си сложи колана. Не го закачих; И чак тогава той забеляза доктор Веривджър, скуччен на пода до стената. Зацъка загрижено, прекоси бързо стаята, влезе в банята и донесе стъклена кана с вода. Изсипа я всичката върху главата на доктора. Той се задави и се обърна на другата си страна. После изстена. После се хвана за ченето. После взе да се надига. Ърл му помогна да стане.

— Извинете ме, докторе. Ударил съм ви, без да видя кой е насреща ми.

— Добре, добре, няма нищо счупено — махна с ръка докторът.

— Докарай колата, Ърл. И не забравяй ключа за катинара.

— Колата, да я докарам, да, добре. Веднага. Ключа за катинара. Разбрах. Тръгвам, докторе.

И той излезе от стаята, като си подовиркваше. Уейд беше приседнал на крайчеца на леглото и имаше доста немощен вид.

— Вие ли сте детективът, за когото спомена докторът? Как ме открихте?

— Като задавах въпроси на хора, дето разбират от тези работи. Ако искате да се приберете у дома, почнете да се обличате.

Доктор Веривджър се беше облегнал на стената и си разтриваше ченето.

— Аз ще му помогна — обади се той с надебелял глас. — Цял живот помагам на хората и за благодарност получавам крошета в зъбите.

— Представям си какво ви е — отвърнах. Излязох и ги оставил да се обличат.

20

Колата беше паркирана съвсем наблизо, но Ърл го нямаше. Беше спрял колата, изгасил фаровете и после се бе върнал в голямото бунгало, без да ми каже дума. Все още си подсвиркваше, като се опитваше да налучка някаква почти забравена мелодия.

Уейд внимателно ое намести отзад, а аз седнах до него. Караше доктор Веринджър. Ако ченето и главата го боляха, той с нищо не го показва. Преминахме хребета и се спуснахме към чакъления път.

Ърл вече бе отключил и отворил портата. Казах на Веринджър къде съм оставил колата и той ни закара дотам. Уейд се прехвърли в нея и седна безмълвен, загледан в празното пространство. Веринджър слезе, отиде при него и тихо му заговори:

— По въпроса за петте хиляди долара, мистър Уейд. Чекът, дето ми го обещахте.

Уейд се протегна назад и опря глава на облегалката.

— Ще си помисля.

— Но вие обещахте. Тези пари ми трябват.

— Действувах по принуда, Веринджър, обаче сега имам закрила.

— Нахраних ви и ви изкъпах — настоя Веринджър. — Дойдох посред нощ, закрилях ви, излекувах ви — поне засега.

— Но не и за пет хилядарки — присмя му се Уейд. — И без това достатъчно измъкнахте от мен.

Но Веринджър не го оставяше на мира.

— Обещаха ми една връзка в Куба, мистър Уейд. Вие сте богат човек. Трябва да помагате на другите, когато са в нужда. Аз имам да се грижа и за Ърл. За да се възползвам от тази възможност, ми трябват нари. Ще ви се изплатя до последния цент.

Взех да се притеснявам. Много ми се пушеше, но се страхувах на Уейд да не му прилошее.

— Как ли пък не — уморено възрази Уейд. — Няма да доживеете толкова. В най-скоро време онова, откаченото, ще ви заколи, както спите.

Веринджър отстъпи назад. Не можех да видя лицето му, но гласът му стана по-груб.

— Има и по-неприятни начини да се умре и, струва ми се, вашият ще бъде именно такъв.

Той се върна при колата си, качи се, мина през портата и изчезна. Аз дадох заден, обърнах и потеглих към града. Като изминахме един-два километра, Уейд промърмори:

— Защо да му давам на този шишкав мърльо пет хилядарки?

— Нямате основание.

— Тогава защо се чувствувам мръсник, задето не му ги дадох?

— Пак нямате основание.

Той едва помръдна глава, колкото да ме погледне.

— Грижеше се за мен като за малко бебе. Не ме оставяше сам нито за миг от страх да не влезе Ърл и да ме пребие от бой. Прибра всички пари, които имах в себе си, до последния цент.

— Сигурно с ваше съгласие.

— Вие на негова страна ли сте?

— Хайде стига. Аз само си върша работата. Още километър-два мълчахме. Прекосихме едно отделено от града предградие. Уейд отново заговори:

— Все пак по-добре да му ги дам. Той е разорен. Имението е ипотекирано, а ипотеката е пресрочена. Няма да му платят нито цент. И всичко заради онова, откаченото. Защо ли го прави?

— Не мога да знам.

— Аз съм писател — продължи Уейд. — Трябва да знам какво мотивира хорските постъпки. А изобщо не познавам хората.

Минахме дефилето и след още едно изкачване пред нас се ширнаха до безкрай светлините на долината. Спуснахме се към северозападната магистрала, която води към Вентура. След малко прекосихме и Енсино. Спрях на един светофар и хвърлих поглед нагоре към светлините на хълма, където бяха големите къщи. В една от тях са живели Ленъксови. После продължихме напред.

— След завоя — уточни Уейд. — Или може би знаете пътя?

— Знам го.

— Между другото не ми казахте името си.

— Филип Марлоу.

— Хубаво име. — Гласът му изведнъж рязко се промени и той попита: — Я чакайте! Вие ли бяхте замесен в случая с Ленъкс?

— Да.

Той се втренчи в мен от тъмнината. Минахме последните сгради на главната улица на Енсино.

— Аз я познавах — обади се Уейд. — Слабо. А него изобщо не съм го виждал. Цялата история е много странна. Полицията май много-много не се е церемонила с вас, а?

Не му отговорих.

— Може би не желаете да говорим за това.

— Има нещо такова. Вие защо се интересувате?

— Ами че нали съм писател, дявол да го вземе. Кой знае колко е интересна цялата история.

— Починете си от работа тази нощ. Сигурно се чувствувате много отпаднал.

— Добре, добре, Марлоу. Не ви се харесвам. Разбрах.

Стигнахме завоя и аз свих към ниските хълмове и долинката помежду им, което и беше Айдъл Вали.

— Нито ми харесвате, нито не ми харесвате — обясних му. — Не ви познавам. Жена ви ме нае да ви открия и да ви заведа у дома. Щом ви закарам, повече нямам работа с вас. Защо е избрала мен, не знам. Но, както вече ви казах, просто си върша работата.

Завихме покрай един хълм и излязохме на по-широк и по-гладко асфалтиран път. Той се обади, че къщата им била на един километър по-нататък, от дясната страна. Каза ми номера, който вече ми беше известен. За човек в неговото състояние бе доста бъблив.

— И колко ви плаща за тази работа?

— Не сме говорили по въпроса.

— Колкото и да плати, малко ще е. Дължа ви хиляди благодарности. Голяма работа свършихте, приятелю. Не заслужавам толкова усилия.

— Така ги виждате нещата тази нощ.

Той се изсмя.

— Знаете ли, Марлоу? Може би ще ми харесате. И вие сте копеле — като мен.

Стигнахме къщата. Беше двуетажна, покрита с шинди, с малък портик с колони и дълга тревна площ от входа до гъстата редица

храсти, започваща от бялата ограда. Портикът бе осветен. Вкарах колата в алеята и спрях до гаража.

— Ще се оправите ли без моя помощ?

— Разбира се. — Той се измъкна от колата. — Няма ли да дойдете на чашка?

— Сега не, благодаря. Ще изчакам тук, докато влезете.

Но той стоеше и дишаше тежко. После каза само едно кратко „добре“, обърна се и тръгна внимателно към входната врата по покритата с плочи пътека. Подпря се за миг на една от белите колони, пробва вратата, тя се отвори и той влезе. Вратата остана отворена и върху зелената трева падна сноп светлина. Чуха се високи гласове. Дадох заден, като си светех само с габаритните светлини. Някой ме повика.

Погледнах и видях Айлийн Уейд, застанала в светлината на отворената врата. Не спрях и тя се затича към мен. Нямаше как, трябваше да спра. Изгасих фаровете и излязох от колата. Когато тя наближи, казах:

— Трябваше да ви се обадя, но ме беше страх да го оставя.

— Разбира се. Трудно ли беше?

— Ами ... малко по-трудно, отколкото да звъннеш на вратата.

— Хайде заповядайте вътре и ми разкажете всичко поред.

— Той трябва да си легне. И утре ще е като чисто нов.

— Канди ще му помогне. Тази нощ няма да пие, ако това имате пред вид.

— И през ум не ми е минало. Лека нощ, мисиз Уейд.

— Сигурно сте изморен. Не ви ли се иска една чашка?

Запалих цигара. Имах чувството, че от две седмица не съм пушил. Вдишвах дълбоко пушека.

— Ще ми позволите ли да си дръпна веднъж?

Тя се приближи и аз ѝ подадох цигарата. Дръпна и се закашля.

Върна ми я и се засмя.

— Съвсем съм любителка, както виждате.

— Значи познавахте Силвия Ленъкс? Затова ла поискахте да ме наемете?

— Кого съм познавала? — Гласът ѝ беше озадачен.

— Силвия Ленъкс. — Цигарата ми бе върната и аз бързах да я изпуша.

— О! — Тя като че се сепна. — Убитото момиче. Не, не я познавах лично. Само съм чувала за нея. Не ви ли казах?

— Съжалявам, но вече не помня какво сте ми казали.

Тя продължаваше да стои до мен, безмълвна, близка, стройна и висока, в бяла рокля. Светлината от отворената врата се докосваше до краищата на русата ѝ коса и те меко пламтяха.

— Защо попитахте дали затова съм поискала, както се изразихте, да ви наема? — А като не отговорих, веднага додаде:

— Роджър ли каза, че я познавал?

— Спомена нещо за делото, като му казах името си. Не ме свърза веднага, обаче после си спомни. Но той толкова много приказваше, че вече не си спомням и половината от онова, което каза.

— Разбирам. Трябва да се прибирам, мистър Марлоу, да видя дали мъжът ми няма нужда от нещо. Щом не искате да влезете...

— Ще ви оставя това.

Хванах я, придърпах я към себе си и отметнах главата ѝ. После я целунах жадно по устните. Тя не се възпротиви, но и не отвърна на целувката ми. Дръпна се леко настрани и ме погледна.

— Не биваше да правите това. Съркахте. Вие сте такъв добър човек.

— Знам. Много сърках — съгласих се. — Но през целия ден бях такова добро, вярно, възпитано куче. Въвлякохте ме с чара си в една от най-идиотските истории, в които някога съм се забъркал, и бас държа, че действието се разви като по сценарий. Знаете ли, имам чувството, че през цялото време сте знаели къде се намира, или поне сте знаели името на доктор Веринджър. Просто сте искали да се сближа с мъжа ви, да се обвържа по някакъв начин, за да ме обземе чувството на отговорност и да се грижа за него. Или съм луд?

— Луд сте, естествено — студено ми отвърна тя. — Това са най-възмутителните глупости, които съм чувала в живота си.

И тя понечи да си тръгне.

— Един момент — спрях я аз. — Целувката няма да ви остави белег. Само така ви се струва. И не ме наричайте добър човек. Предпочитам да съм мръсник.

Тя се обърна и ме погледна.

— Защо?

— Защото, ако не бях добър, Тери Ленъкс щеше да е още жив.

— Нима? — попита мисиз Уейд тихо. — Откъде сте толкова сигурен? Лека нощ, мистър Марлоу. И много ви благодаря почти за всичко.

И тя се прибра, като вървеше по ръба на тревната площ. Гледах подире ѝ, докато влезе в къщата. Вратата се затвори. Светлината на площадката изгасна. Махнах с ръка и подкарах колата.

21

На другата сутрин станах късно като награда за големия хонорар, спечелен предишината вечер. Изпих едно кафе в повече, изпуших една цигара в повече, изядох парче пущен бекон в повече и за стотен път се заклех никога вече да не използвам електрическата самобръсначка. Така че денят започна както винаги. В кантората пристигнах към десет часа, прибрах нахвърляната поща, разрязах пликовете и ги оставил на бюрото. Отворих широко прозорците, за да проветря миризмата на прах и вехто, насибрала се през нощта и наслоена в застояния въздух, въглите на стаята, в цепките на щорите. В единия край на бюрото се бе проснал мъртъв молец. По дървената рамка на прозореца едва-едва пълеше изнемощяла пчела и бръмчеше уморено, сякаш разбрала, че всичко е безполезно, че с нея е свършено, че си е изпяла песента и никога вече няма да се прибере в родния кошер.

Имах предчувствието, че денят ще бъде от най-напрегнатите. Всеки има такива дни. Дни, когато при теб се дотъркуват само петите колела — несретници, които те занимават с проблемите си; катерички, които не могат да открият орехите си; техници, на които им е останало едно зъбчато колело в повече.

Пръв пристигна огромен рус здравеняк на име Куисинен или нещо подобно, финландско. Той успя да намести массивния си задник във фотьойла за клиенти, стовари две грамадни мазолести ръце върху бюрото, осведоми ме, че работел на екскаватор и живеел в Кълвър Сити и че онази мръсница, съседката, се опитвала да отрови кучето му. Всяка сутрин, преди да пусне животинчето да си потича из задния двор, му се налагало да претърси всичко от ограда до ограда за кюфтета, които тя хвърляла през живия плет от съседния двор. Досега намерил девет и всички били напълнени с някакъв зелен прах, за който знаел, че е хербицид на базата на арсеника.

— Колко ще ми вземете да я пипнете? — Мистър Куисинен ме загледа, без да мигне, като риба в аквариум.

— Защо сам не свършите тази работа?

— Аз трябва да си печеля хляба, господине. От това, че съм дошъл тук само да ви питам, губя по четири и двайсет и пет на час.

— Опитахте ли полицията?

— Опитах. Може да ми дойде редът по някое време догодина. Но засега са много заети да се подмазват на Метро Голдуин Майер.

— Ами Дружеството за защита на животните? Ами Клатиопашките?

— Тия пък какви са?

Обясних му за Клатиопашките. Но той не прояви никакъв интерес. А за дружеството знаеше. Дружеството да вървяло по дяволите. Те не забелязвали нищо по-дребно от кон.

— На вратата пише, че сте детектив — настоя той заядливо. — Тогава се грабнете и детективствуайте. Петдесетачка, ако я пипнете.

— Съжалявам, но в момента съм зает с друго дело. Пък и не е по моята част да се вра две седмици в някоя къртичина в задния ви двор — дори за петдесетачка.

Той стана и ми се озъби.

— Много пък си надут. Не му трябвали мангизи! Не може да си развали кефа, за да спаси живота на едно мъничко кученце. Върви по дявалите!

— И аз си имам проблеми, мистър Куисинен.

— Ще ѝ извия врата, ако я пипна — закани се той и не се усъмних, че би го направил. Можеше да отвие задния мрак на някой слон. — Затова искам друг да ми свърши работата. Да го трови само защото мъничкото ми лаело по минаващите коли! Дърта вещица!

Той се запъти към вратата.

— Сигурен ли сте, че иска да отрови именно кучето? — попитах гърба му.

— Разбира се, че съм сигурен. — Беше почти стигнал до вратата, когато загря. И тогава се обърна много бързо: — Я повтори, умнико!

Но аз само поклатих глава. Не ми се разправяше с него. Ще вземе да ме халоса по главата със собственото ми бюро. Той изгрухтя и излезе, като за една бройка да отнесе и вратата.

Следващото „куку“ беше жена — нито стара, нито млада; нито чиста, нито много мръсна, очевидно бедна, опърпана, заядлива и глупава. Момичето, е което живеела в една стая — такива наричат всяка жена, която работи и е независима, момиче, — крадяло пари от

портмонето ѝ. Веднъж, долар, втори път десет цента, но се събирава. Направила сметка, че вече била ограбена с близо двайсет долара. Не можела да си го позволи. Не можела да си позволи да смени квартирантката. Не можела да си позволи да наеме и детектив. Смяташе, че трябва да посплаша съквартирантката ѝ по телефона, без да споменавам имена.

Нужни бяха двайсет минути, за да ми разправи всичко. И през цялото време, докато говореше, мачкаше чантата си.

— Това може да го направи всеки ваш познат — изтъкнах ѝ аз.

— Да, ама нали сте детектив, все си е друго.

— Нямам разрешително да плаша хора, за които нищо не ми е известно.

— Ще ѝ кажа, че съм била при вас. Няма да споменавам, че съм идвала заради нея. Само — че работите за мен.

— На ваше място не бих говорил такива неща. Ако споменете името ми, тя може да ми се обади и тогава ще ѝ изложа фактите.

Тя скочи на крака и се ударни по корема с овехтялата си чанта.

— Вие не сте джентълмен — извика пискливо.

— А къде пише, че съм?

Тя излезе, като си мърмореше нещо под носа.

Рано следобед ме посети мистър Симпсън Еделвайс. Даде ми и визитната си картичка като доказателство, че това е истинското му име. Бил управител на агенция за шевни машини. На вид беше дребен изморен човечец на около четирийсет и осем — петдесет години, с малки ръце и крака, с кафяв костюм с прекалено дълги ръкави, колосана бяла яка и лилава вратовръзка с диамантена игла. Седна на крайчета на стола, без да мърда, и ме загледа с тъжни черни очи. Косата му също беше черна, гъста и твърда, без нито един бял косъм, доколкото можех да видя. Мустаците му бяха късо подстригани, леко червеникави. Можеше да мине за трийсет и пет годиштен, но ръцете го издаваха.

— Наричайте ме Симп — започна той. — Всички така ми викат. Знаех, че ще се случи. Аз съм евреин, а се ожених за друговерка, двайсет и четири годишна, красавица. Вече два пъти е бягала от мен.

Той извади нейна снимка и ми я показва. Може би на него му се струваше красива, но аз видях една едра, отпусната крава с размазана уста.

— С какво мога да ви помогна, мистър Еделвайс? Защото с разводи не се занимавам. — Опитах се да му върна снимката, но той махна с ръка да я задържа. — Към всеки клиент се обръщам с „мистър“ — добавих. — Поне докато не е излъгал един-два пъти.

Той се усмихна.

— Нямам причини да лъжа. Не става дума за развод. Просто искам Мейбъл да се върне при мен. Но тя не идва, докато не я намеря. Сигурно така ѝ е по-забавно.

И той ми разказа всичко за жена си — търпеливо, без злоба. Пиела, ходела по мъже, не била добра съпруга според неговите разбириания, но и той бил възпитан прекалено строго, затова не можел да съди. Душата ѝ била голяма като хамбар, както се изрази, и я обичал. Не си правел илюзии, че е идеалният съпруг, само един трудов човек, който редовно носел заплатата си у дома. Сметката в банката им била обща, на двамата. Тя изтеглила всичко, но той бил подготвен за това. Знаел много добре с кого е офейкала и ако бил прав в преценката си, мъжът щял да я оскубе до последния цент и да я зареже.

— Казва се Керигън, Мънроу Керигън. Нямам намерение да злословя по адрес на католиците. И между евреите има боклук. Този Керигън е бръснар, когато работи. И за бръснарите не ща да злословя. Макар че много от тях са вагабонти и комарджии. Не са солидни хора.

— Тя няма ли да се обади, като остане без цент?

— Обикновено я хваща голям срам. Може дори да си причини нещо неприятно.

— Но това е работа за службата „Изчезнали лица“, мистър Еделвайс. Трябва да се явите там и да подадете молба.

— Не, нищо лошо не казвам за полицията, но не искам да уреждам въпроса по този начин. Мейбъл ще се почувствува унижена.

Светът, изглежда, беше пълен с хора, за която мистър Еделвайс не искаше да каже нищо лошо. Той сложи на бюрото няколко банкноти.

— Двеста долара. Плащам веднага в брой. Предпочитам да върша работа по този начин.

— Пак ще избяга.

— Разбира се. — Той вдигна рамене и леко разпери ръце. — Та тя е на двайсет и четири, а аз почти на петдесет. Какво друго да очаквам? Но с времето ще улегне. Лошото е, че нямаме деца. Тя не

може да има. Евреинът обича голямо семейство. Мейбъл знае това и се чувствува унижена.

— Вие много прощавате, мистър Еделвайс.

— Е, не съм християнин. Не че искам да кажа нещо лошо за християните, нали ме разбирате. Но аз съм си такъв. Не само на думи. О, щях да забравя най-важното.

Той извади пощенска картичка и я сложи на бюрото до парите.

— Изпрати я от Хонолулу, А парите в Хонолулу просто се топят. Един мой чичо беше бижутер там. Но сега вече не работи и живее в Сиатъл.

Взех отново снимката в ръце.

— Ще трябва да извадя още екземпляри.

— Знаех, че така ще кажете, мистър Марлоу, затова съм се подготвил. — И той извади един плик с още пет снимки. — Имам и на Керигън, но е само моментална.

Бръкна в друг джоб и ми подаде втори плик. Погледнах Керигън. Мазно, нечестно лице — нещо, което не ме изненада. Три снимки и на Керигън.

Мистър Симпсън Еделвайс ми връчи друга визитна картичка, на която освен името фигурираха адресът и телефонният му номер. Каза, че се надявал да не струва прекалено скъпо, но щял да отклине незабавно на всяко мое искане за още пари и се надявал да му се обадя в най-скоро време.

— Двеста ще стигнат, ако е още в Хонолулу — отвърнах. — Но сега ми трябва подробно описание на външността и на двамата, така че да мога да ги обрисувам в телеграма. Ръст, тегло, възраст, цвят на кожата, отличителни белези, какви дрехи е носела на гърба си и със себе си, колко пари сте имали в банковата сметка, която е отмъкнала. Щом и друг път ви се е случвало, мистър Еделвайс, тогава знаете какво имам пред вид.

— Имам едно особено предчувствие по отношение на Кернгън. Като на тръни съм.

Отиде ми още половин час, за да издоя от него необходимите сведения и да ги запиша. После той стана, тихо се ръкува с мен, кимна с глава и тихо излезе.

— Предайте на Мейбъл, че всичко е по старому — заръча на тръгване.

Работата беше от най-лесните. Изпратих телеграмата до една детективска агенция в Хонолулу, както и плик със снимките и останалата информация, която не се побра в телеграмата. Откриха я. Работеше като чистачка в един от луксозните хотели — миела вани, подове и т. н. Керигън бе постъпил точно както предположи мистър Еделвайс — обрал я, докато спяла, и я оставил да се оправя и със сметката за хотела. Тя заложила един пръстен, който Керигън не можел да задигне, без да упражни насилие, и получила за него колкото да плати хотела, но не и билета си за връщане. Така че Еделвайс взе на бърза ръка самолета и замина да си я прибере.

Тя не го заслужаваше. Изпратих му сметка за двайсет долара и таксата за телеграмата. Двете стоточки ги завлече хонолулската агенция. С портрета на Мадисън в касата можех да си позволя ниски такси.

Така мина един ден от живота на частния детектив. Не съвсем типичен, но не и изцяло нетипичен. И не ме питайте защо се занимавам с такава работа. От нея не се забогатява, пък и не е особено интересна. От време на време ти дръпват по някой пердах или стрелят по теб, или те хвърлят в пандиза. Понякога, немного често, те убиват. През месец решаваш да я зарежеш и да си намериш най-после разумно занятие, докато все още си в състояние да вървиш, без да тресеш склеротично глава. И тогава се звънва, отваряш междинната врата към чакалнята и ето ти едно ново лице, с нов проблем, с нов товар от неприятности и малко пари.

— Заповядайте, мистър Едикойси. С какво мога да ви бъда полезен?

Сигурно има все пак някаква причина, за да се занимавам с това.

Три дни по-късно, следобед, по телефона се обади Айлийн Уейд и ме покани у тях за следващата вечер. Щели да дойдат няколко приятели на малък коктейл. Роджър искал да ме види и да ми благодари, както се полагало. И бих ли й изпратил сметката?

— Не ми дължите нищо, мисиз Уейд. За малкото, което направих, ми беше платено.

— Сигурно ви се сторих голяма глупачкл с викторианското си поведение. Една целувка нищо не значи в днешно време. Нали ще дойдете?

— Предполагам. Макар да знам, че не бива.

— Роджър е вече добре, започна да пише.

— Радвам се.

— Днес сте доста официален. Изглежда, че вземате живота много несериозно.

— От време на време. Защо?

Тя се засмя сладко, каза довиждане и затвори. Аз останах така известно време и продължих да вземам живота насериозно. После се помъчих да се сетя за нещо забавно, та да се посмея. Нищо не излезе, затова извадих от сейфа прощалното писмо на Тери Ленъке и го прочетох още веднъж. То ми напомни, че така и не отидох „При Виктор“ за „гимлета“, който ме бе помолил да изпия вместо него. Времето беше подходящо, барът сигурно бе обезлюден — така, както той самият би го харесал, ако бяхме заедно. Мислех си за него с неясна тъга, но и жилеща горчилка. Като стигнах бара, за една бройка да го подмина. За една бройка, но не съвсем. Прекалено много негови пари имах в себе си. Беше ме направил на глупак, но пък добре си плати човекът.

22

„При Виктор“ беше толкова тихо, че още с влизането почти се чуваше как пада температурата. На едно от високите столчета пред бара седеше жена в черен костюм, който по това време на годината можеше да е само от нещо изкуствено като например орлон. Беше сама, пиеше нещо бледозеленикаво и пушеше с дълго нефритено цигаре. Имаше онова напрегнато изражение, което понякога е признак на нерви, понякога на сексуален глад, а понякога просто на жестока диета.

Седнах през две столчета от нея и барманът ми кимна, но не ми се усмихна.

— Един. „гимлет“ — рекох — без хининова вода. Той сложи пред мен салфетка и продължи да ме гледа.

— Знаете ли — обади се изведнъж любезно. — Чух ви една вечер с вашия приятел, като си приказвахте, и поръчах една бутилка от този лимонов сок — марка „Роуз“. Но вие след това не дойдохте и аз едва тази вечер я отворих.

— Приятелят ми не е в града. Направете го двоен, ако обичате. И благодаря, загдето сте си направили труда.

Той отиде да си върши работата. Жената в черно ми метна светкавичен поглед, после пак сведе очи към чашата си.

— Малко хора ги пият — обади се тя толкова тихо, че в първия момент не разбрах, че говори на мен. После пак ме погледна. Очите ѝ бяха много големи и черни. А по-червени нокти от нейните не бях виждал. Но нямаше вид на момиче, което очаква да го прибереш у дома си след бара, и в гласа ѝ не долових покана за игра. — Имам пред вид „гимлетите“.

— Един приятел ме научи.

— Сигурно е англичанин.

— Защо?

— Ами заради лимоновия сок. Той е чисто английско изобретение, също както и варената риба с онзи ужасен сос аншоа,

който изглежда, сякаш на готвача му е текла кръв от носа, докато го е правел. Затова им викат „лимони“ — на англичаните, не на рибата.

— Аз пък мислех, че е тропическо питие, за горещо време. От Малая например или друго подобно място.

— Может и да сте прав. — Тя отново се извърна.

Барманът постави коктейла пред мен. Лимоновият сок му придаваше зелениковожълт, мътен вид. Опитах го. Хем сладко, хем силно. Жената в черно ме следеше с поглед. После вдигна чаша към мен за наздравица. И двамата отпихме. Изведнъж разбрах, че и тя пие същото.

Следващият ход беше съвсем по реда на нещата. Затова не го направих. Само продължих да си седя.

— Той не беше англичанин — заговорих след малко. — Предполагам, че е бил там през войната. Идвахме тук от дъжд на вятър, по това време, преда да нахлуе тълпата.

— Да, това е най-приятният час. Единственият приятен час да си в някой бар. — Тя си изпразни чашата. — Да не би да познавам приятеля ви? Как се казва?

Не отговорих веднага. Запалих цигара и я гледах как вади фаса от цигарето си и слага друга цигара. Пресегнах се със запалката.

— Ленъкс — отговорих.

Тя ми благодари за огънчето и ми хвърли бърз, изучаващ поглед. После кимна.

— Да, познавах го добре. Дори прекалено добре. Барманът се приближи и погледна въпросително чашата ми.

— Две от същите — поръчах. — В някое сепаре. Слязох от столчето и зачаках. Можеше да ме прати по дяволите, но можеше и да не го направи. Не ми пукаше кой знае колко. Случва се от време на време в тази страна, където всеки мисли само заекс, да се срещнат един мъж и една жена, без да намесват леглото в разговора си. Случаят можеше да е такъв, но можеше и да помисли, че я свалям. Тогава да върви по дяволите.

Тя се поколеба, но не за дълго. Взе от тезгяха чифт черни ръкавици и черна валурена чанта със златна рамка и закопчалка, запъти се към едно сепаре в дъното и седна, без да пророни дума. Настаних се срещу нея.

— Казвам се Марлоу.

— А аз Линда Лоринг — спокойно се представи тя. — Изглежда, сте сантиментален, а, мистър Марлоу?

— Защото съм тук за един „гимлет“ ли? Ами вие самата?

— Може би ги обичам.

— Може и аз да го обичам. Но в такъв случай стават прекалено много съвпадения.

Тя се усмихна неопределено. Носеше изумрудени обеци и на ревера си бе забола брошка с изумруд. Камъните явно бяха истински — личеше си от начина, по който бяха шлифовани — плоско и скосено в краищата. И дори в приглушената светлина на бара светеха със свой вътрешен блясък.

— Значи вие сте това — каза тя най-сетне.

Барманът донесе напитките и ги постави на малката масичка. Изчаках да си отиде и чак тогава се обадих:

— Аз съм един човек, който познаваше Тери Ленъкс, харесваше го и от време на време се отбиваше тук с него на чашка. Дружбата ни беше случайна и не играеше съществена роля в живота и на двама ни. Никога не съм ходил у тях и не познавах жена му. Само веднъж я зърнах на един паркинг.

— Това не е всичко, нали?

Тя посегна към чашката си. На ръката си имаше пръстен с изумруд, заобиколен от диаманти. Тънката платинена халка на съседния пръст говореше, че е омъжена. Изглеждаше на около тридесет и пет-шест години.

— Възможно е. — отговорих. — Този човек още ме беспокои. А вие какво ще кажете?

Тя се облегна на ръката си и ме погледна безизразно.

— Казах вече, че го познавах прекалено добре. Прекалено добре, за да се замислям какво му е тежало. Имаше богата жена, която му осигуряваше охолен живот, а в замяна искаше само да я остави да прави каквото си иска.

— Направо нищо не е искала.

— Не бъдете саркастичен, мистър Марлоу. Има такива жени. Такива са си и туйто. Пък и той от самото начало си я знаеше. Ако му хрумнеше да има достойнство — прав му път. Нямаше защо да я убива.

— Съгласен съм.

Тя се облегна и ме загледа напрегнато. Устните ѝ се свиха.

— Но той избяга и ако вярно съм чула, с ваша помощ. Предполагам, че се гордеете с това.

— А не, не съм такъв — направих го за пари.

— Никак не е смешно, мистър Марлоу. Откровено казано, не знам защо седя тук и пия с вас.

— Това лесно може да се поправи, мисиз Лоринг. — Пресегнах се за чашата си и я пресуших на един дъх. — Мислех, че ще mi кажете нещо за Тери — нещо, което не знам. Не ме интересуват разсъжденията ви защо е направил лицето на жена си на кайма.

— Как можете да говорите така! — сърдито ме отряза тя.

— Не ви ли харесват моите думи? И на мен също. Нямаше да съм тук на чаша „гимлет“, ако допусках, че е извършил подобно нещо.

Тя ококори очи. После бавно каза:

— Той се самоуби и остави пълни признания. Какво повече?

— Тери имаше пистолет. В Мексико това може да е достатъчен повод за някой по-нервен полицай да го надупчи с куршуми. Много наши полицаи убиват по същия начин, дори направо през врати, когато им се стори, че се отварят прекалено бавно. А що се отнася до признанието — не съм го видял.

— Едва ли е било фалшифицирано от мексиканската полиция — остро възрази тя.

— Да, в малък град като Отатоклан няма да знаят как да го направят. Признанието вероятно е истинско, но в никакъв случай не доказва, че е убил жена си. Поне на мен. За мен то означава, че просто не е виждал друг изход. В подобно положение определен тип хора — наречете ги слаби, мекушави или сантиментални, както предпочитате — понякога решават да спестят на други хора неприятния шум във вестниците.

— Това не е възможно. Човек не се самоубива и не се оставя нарочно да го убият само за да избегне някакъв скандал. Силвия вече беше мъртва, а колкото до сестра ѝ и баща ѝ — те много добре могат да се погрижат за себе си. Богатите, мистър Марлоу, винаги могат прекрасно да се оправят.

— Добре, да кажем, че греша за мотива. Може във всяко отношение да бъркам. Преди малко ми се разсърдихте. Искате ли да ви оставя да си изпиете „гимлета“ на спокойствие?

Тя се усмихна.

— Извинете ме. Започвам да мисля, че сте искрен. Но отначало ми се стори, че искате да се оправдате — повече себе си, отколкото Тери. Сега вече съм на друго мнение.

— Права сте. Извърших глупост и си платих за това. Поне донякъде. Не отричам, че признанието на Тери ме отърва от много по-големи неприятности. Ако го бяха върнали от Мексико и съдили, сигурно и аз щях да съм в кюпа. В най-добрия случай щеше да ми струва повече пари, отколкото имам.

— Да не говорим за разрешителното ви — сухо добави тя.

— Възможно е. Имаше времена, когато всеки полицай, страдащ от махмурлук, можеше да ми го отнеме. Но сега е друго. Сега трябва да ме разследва комисия на щатската служба за разрешителни. А те не си падат особено по градските полициаи.

Тя отпи една гълтка и бавно рече:

— Като се вземе всичко пред вид, не ви ли се струва, че нещата се развиха възможно най-добре? Никакъв съдебен процес, никакви сензационни заглавия, никакво хвърляне на кал, само и само да се качи тиражът, независимо каква е истината или как се чувствуват някои невинни хора.

— Ами аз какво казах? А вие ми отговорихте, че било невъзможно.

Тя се облегна назад и подпра глава на облегалката.

— Отговорих ви, че е невъзможно Тери Ленъкс да се е самоубил само за да постигне това. А не че е невъзможно най-добрият изход за всички да е избягването на съдебен процес.

— Имам нужда от още една чашка — промърморих аз и махнах на келнера. — Усещам някакво ледено дихание в тила си. Случайно да имате роднински връзки с Потърови, мисиз Лоринг?

— Силвия Ленъкс ми беше сестра — простичко отвърна тя. — Мислех, че знаете.

Келнерът се приближи и аз бързо му казах поръчката си. Мисиз Лоринг поклати глава и заяви, че не иска повече. Келнерът си отиде и аз рекох:

— Като се има пред вид как Потър — пардон, мистър Харлан Потър — потули цялата история, направо е странно, че изобщо знам, дето Силвия е имала сестра.

— Преувеличавате. Баща ми съвсем не е толкова всесилен. И далеч не толкова безмилостен. Признавам, че по въпроса за личното си спокойствие и уединение има някои старомодни схващания. Никога не дава интервюта, дори на собствените си вестници. Не позволява да го фотографират, никога не прави публични изявления, пътува предимно с кола или с частния си самолет, със свой екипаж. Но въпреки това е много човечен. Той обичаше Тери. Казваше, че Тери е джентълмен през всяка минута на денонощието, а не за петнайсет минути — от идването на гостите до опитването на първия коктейл.

— Малко се поизложи накрая. Имам пред вид Тери.

Пристигна келнерът с третия ми „гимлет“. Отпих и поставих чашата на масата с пръст около кръглото й дъно.

— Смъртта на Тери беше голям удар за него, мистър Марлоу. Ето че пак ставате саркастичен. Моля ви, недайте. Татко знаеше, че на някои хора всичко ще им се види прекалено нагласено. Той би предпочел Тери просто да изчезне. Ако Тери го бе помогнал за помощ, мисля, че щеше да я получи.

— Не, не сте права, мисиз Лоринг. Убита е собствената му дъщеря.

Тя тръсна раздразнено глава и ме изгледа хладно.

— Това, което ще ви кажа, може да ви прозву чи грубо, но баща ми отписа Силвия още преди много години. Когато се срещаха, той не ѝ говореше. Ако направеше някакво изявление — а той не е правил и няма да го направи, — сигурна съм, че би изразил същите съмнения по отношение на Тери.

Но след като Тери е вече мъртъв, какво значение има? Все едно, че са загинали в самолетна катастрофа или в пожар, или са се бълснали с кола. Ако е трябало да умре, моментът бе възможно най-подходящ за нея. След още десет години щеше да е най-обикновена пачавра, изхабена от злоупотреба с пола си — като онези ужасни жени, които се срещат по холивудските приетии, или поне се срещаха допреди няколко години. Изметът на международното висше общество.

Изведнъж без никаква причина ме хванаха дяволите. Станах и погледнах зад преградата на сепарето. Съседното все още беше празно, а през едно някакъв мъж четеше вестник. Отново седнах, бутнах чашата настрани и се наклоних към нея. Бях много ядосан, но успях да си наложа да говоря тихо.

— Дявол да го вземе, мисиз Лоринг, какви ми ги разправяте? Че Харлан Потър е някакъв прекрасен сладур, на който и през ум не би му минало да упражни натиск върху един прокурор е амбиции за политическа кариера и да го накара да потули разследването — защото убийството изобщо не беше разследвано! Че се е съмнявал във вината на Тери, но не е позволил на своите хора и пръста си да мръднат, за да открият кой е истинският убиец? Че не е упражнил политически натиск чрез своите вестници, банкова сметка и хиляди наемници, които ще си изпотрошат краката, за да се досетят какво му се иска, преди той самият да е решил? Че не е наредил нещата така, та само един послушен адвокат и никой друг — никой от прокуратурата или полицията — не замина за Мексико да потвърди, че Тери се е застрелял в главата, а не е бил пречукан просто за кеф на някой индианец, когото го е сърбял пръстът на спусъка? Баща ви има сто милиона долара, мисиз Лоринг. Не знам как ги е спечелил, но едно знам — това не може да стане без силна организация с мощнни пипала. Той не е мекушав добряк. Той е суров, здраво пипаш вдвек. В наше време само такъв може да натрупа толкова пари. И това не става без вземане-даване с особен вид хора. Може да не се ръкува с тях, но върти бизнеса си с тяхна помощ.

— Вие сте глупак! — сърдито изсъска тя. — Не желая повече да ви слушам.

— Ами да, разбира се. Аз не издавам melodичните звуци, които сте свикнали да галят слуха ви. Но ще ви кажа още нещо. Тери е разговарял с баща ви през нощта на убийството. За какво? Какво му е казал старият? „Тичай в Мексико и се застреляй, момчето ми. Нека всичко си остане в тесен семеен кръг. Знам, че дъщеря ми е пачавра и всеки един от многото пияници, с които спеше, може да е откачил и да я е направил на кайма. Но какво да се прави, нещастен случай, момчето ми. Онзи ще изтрезне и много ще съжалява за стореното. А ти досега само намазваше, време е да платиш. Ние трябва да запазим честното име на Потърови чисто като планинска роса. Тя се ожени за теб, защото ѝ трябваше параван. А сега, когато е мъртва, този параван ѝ трябва повече отвсякога. Ако можеш да направиш така, че да изчезнеш и да не те открият — много добре. Но пипнат ли те — излез достойно от положението. Е, хайде, довиждане в мортата.“

— Наистина ли мислите — в гласа на жената в черно звънна лед,
— че баща ми говори по този начин?

Аз се облегнах назад и се изхилих неприятно.

— Може да позагладим диалога, ако смятате, че това ще помогне.

Тя събра нещата си и се плъзна по пейката, готова да стане.

— Бих искала да ви отправя едно малко предупреждение — започна тя бавно и много внимателно. — Едно малко, простишко предупреждение. Ако мислите, че баща ми е такъв човек, и ако тръгнете да разпространявате мнението, което току-що изразихте пред мен, кариерата ви в този град не, само в детективския, но и във всеки друг бранш има опасност да е краткотрайна и да свърши много внезапно.

— Браво, мисиз Лоринг! Браво! Това съм го чувал от полицаи и гангстери, а ето че го чувам и от висшето общество. Думите са различни, но смисълът един и същ: не се бъркай. Дойдох тук да изпия един „гимлет“, както ме помоли моят приятел. Я ме погледнете. Та аз съм практически в гробищата. Тя стана и кимна с глава.

— След три двойни „гимлета“ може и да сте пиян.

Оставил прекалено много пари на масичката и станах заедно с нея.

— А вие изпихте един и половина, мисиз Лоринг. Защо изобщо се спряхте на „гимлетите“? Помоли ли ви някой, или идеята ви хрумна просто така? Ама и вашият език доста се поразвърза.

— Кой знае, мистър Марлоу? Кой знае? Кой изобщо знае нещо? Ей там един човек седи и ни наблюдава. Познавате ли го?

Обърнах се да погледна, изненадан, че изобщо е забелязала. На крайното столче пред бара, до самата врата, седеше тъмен слаб субект.

— Казва се Чик Агостино — обясних ѝ. — Телохранител е на един гангстер комарджия на име Менендес. Хайде да го съборим на земята и се поразходим отгоре му.

— Вие определено сте пиян — бързо отвърна тя и тръгна към изхода. Последвах я. Човекът на столчето се извърна, после се втренчи пред себе си. Като се изравних с него, отидох зад гърба му и бързо го опипах под мишниците. Може би наистина бях малко пийнал.

Той ядосано се завъртя и слезе от столчето.

— Внимавай какво вършиш, малкият — озъби се насреща ми. С периферното си зрение забелязах, че тя е спряла до вратата и ни гледа.

— Никакви пищови, а, мистър Агостино? Колко сте безответорен. Та навън вече се стъмва. Ами ако налетите на някой лош човек?

— Изчезвай! — изръмжа той побеснял.

— А тази реплика си я откраднал от „Ню Йоркър“.

Устата му се движеше, но от нея не излезе нито звук. Оставил го и последвах мисиз Лоринг през вратата до навеса. Белокос шофьор разговаряше с момчето от паркинга. Той докосна фуражката си с два пръста, изчезна и след малко се върна с елегантен „Кадилак“. Отвори вратата и мисиз Лоринг влезе вътре, а той я затвори, сякаш беше капак на кутия с бижута. После заобиколи лимузината и седна зад кормилото.

Тя спусна прозорчето и ме погледна полуусмехната.

— Лека нощ, мистър Марлоу. Беше приятно — впрочем беше ли?

— Ами ние в същност се скарахме.

— Искате да кажете, че вие се карахте, и то главно със самия себе си.

— То обикновено така става. Лека нощ, мисиз Лоринг. Вие, разбира се, не живеете наблизо?

— Не съвсем. Живея в Айдъл Вали. На другия край на езерото. Съпругът ми е лекар.

— Случайно да познавате семейство Уейд? Тя се намръщи.

— Да, познавам ги. Защо?

— Защо питам ли? Защото те са единствените хора в Айдън Вали, които познавам.

— Нима? Е, хайде, пак ще ви кажа лека нощ, мистър Марлоу.

Тя се облегна назад. „Кадилакът“ любезно замърка и се плъзна, за да се влече в движението на главната улица.

Обърнах се и налетях върху Чик Агостино.

— Кое е това маце? — ухили се той. — И гледай да я няма следващия път, като ти скимне да се шегуваш.

— Не е от хората, която биха искали да те познават — отговорих на въпроса му.

— Добре, умнико. Аз все пак запомних номера на „Кадилака“. Менди обича да е в течение на такива дреболии.

Вратата на някаква кола се отвори с тръсък. От нея излезе човек, около два метра висок и метър и двадесет широк, зърна Агостино, направи огромна крачка и го хвана за гърлото само с едната ръка.

— Колко пъти ще ви казвам, бандити такива, да ви няма наоколо, като се храня? — изрева той.

После разтърси Агостино и го запрати през тротоара върху отсрещната стена. Чик се преви на две и се закашля.

— Следващия път — продължи да реве огромният мъжага, — ще те продупча и окото ми няма да мигне, и едно нещо да знаеш, момчето ми — като дойдат да приберат трупа ти, ти ще държиш пищов в ръката си!

Чик само поклати глава и нищо не каза. Мъжагата ми хвърли един кос поглед и се ухили.

— Каква приятна нощ — забеляза той и с тези думи влезе в „При Виктор“, без да бърза.

Наблюдавах как Чик се изправи на крака и се опита да възвърне част от самочувствието си.

— Как се казва приятелят ти? — попитах го.

— Големият Уили Магун — отговори той с надебелен глас. — От отдела за борба с порока. Смята се за много силен.

— Искаш да кажеш, че не си сигурен в това ли? — учтиво попитах.

Той ме измери с празен поглед и тръгна да ся ходи. Изкарах колата от паркинга и потеглих към къщи. В Холивуд всичко може да се случи — ама всичко!

23

Нисък „Ягуар“ се плъзна от хълма и намали пред мен, за да не ме окъпе в гранитния прах на доловилата километър занемарен път при входа на Айдъл Вали. Впоследствие научих, че нарочно не го оправяли, за да обезкуражават неделните излетници, разглезени от супермагистралите. Мярна ми се ярко шалче и тъмни очила. Някаква ръка ми махна небрежно като на съсед. После прахът отново взе да се сляга на шосето и се присъедини към бялата пелена, която се стелеше над шубрака и изгорялата от слънцето трева. Ала щом прекосих оголената местност и пътят се заизкачва нагоре по хълма, всичко изведнъж стана както трябва — гладко и грижливо поддържано. Огромните дъбове покрай пътя сякаш бяха любопитни да видят кой минава, а розогушви врабчета подскачаха и кълвяха неща, които само едно врабче може да оцени, както трябва.

После започнаха тополите, но евкалипти не видях. След тях гъсто засадени каролайнски тополи образуваха стена пред една бяла къща. Някакво момиче водеше за юздата кон по банкета на пътя. Беше в джинси и ярка риза и дъвчеше едно клонче. Конят имаше уморен вид, но без пяна около устата, а момичето нежно му гукаше. Зад ниска каменна стена видях градинар, който косеше с мощна електрическа косачка просторна вълнообразна морава, свършваща далеч зад портала на огромна къща в колониален стил. Някъде някой свиреше на роял упражнения за лява ръка.

После всичко това остана зад гърба ми и пред мен блесна езерото — горещо и искрящо, и аз започнах да следя номерата на къщите. Бях идвал в Уейдови само веднъж, и то по тъмно. Сега къщата им не ми се видя толкова голяма. Алеята беше задръстена от коли, затова паркирах до банкета на пътя и влязох в двора. Вратата ми отвори прислужник мексиканец в бяло сако. Беше строен, спретнат момък и сакото му стоеше като излято — имаше вид на човек, на когото плащат петдесетачка на седмица, без да го смазват от работа.

Той ме поздрави:

— Buenas tardes, señor.^[1]

После се усмихна, сякаш ми е погодил страшен номер, и продължи: — Su nombre de usted, por favor?^[2]

— Марлоу — отговорих. — На кого ги продаваш тези номера, Канди? Нали говорихме вече по телефона.

Той се ухили и влезе в къщата. Коктейлът представляваше до болка позната картичка: всички говореха на излишно висок глас, никой никого не слушаше, всеки се бе хванал за шишето като за спасителен пояс, очите блестяха, а бузите бяха зачервени, бледи или потни в зависимост от погълнатото количество алкохол и капацитета на поглъщащия. После отнякъде изникна Айлийн Уейд, застана до мен в нещо бледосиньо, което никак не ѝ се отразяваше зле. В ръката си стискаше чаша, но останах с впечатлението, че беше само за заблуда.

— Толкова се радвам, че дойдохте — сериозно каза тя. — Роджър иска да поговори с вас в кабинета си. Той ненавижда коктейлите. Затова работи.

— При тази дандания?

— Шумът никога не го смущава. Канди сега ще ви донесе нещо за пиење или ако предпочитате да отидете на бара...

— Така и ще направя. Извинявам се за онази нощ.

Тя се усмихна.

— Вие вече се извинихте. Няма защо.

— Как да няма!

Тя задържа още за миг усмивката, кимна, обърна се и си тръгна. Зърнах бара в ъгъла, до огромните двойни стъклени врати. Беше подвижен, на колелца. Бях почти стигнал средата на стаята, като внимавах да не се бълсна в някого, когато един глас ме повика:

— А, мистър Марлоу!

Обърнах се и видях мисиз Лоринг, седнала на едно канапе до някакъв префърцуен мъж с очила без рамки. Под устните си имаше лепнато нещо, което се оказа козя брадичка. Тя държеше чаша в ръка и явно скучаше. А той седеше със скръстени ръце и гледаше сърдито.

Приближих се. Тя ми се усмихна и ми подаде ръка.

— Това е моят съпруг, доктор Лоринг. Едуард, запознай се с мистър Марлоу.

Мъжът с козята брадичка ми хвърли светковичен поглед и още по-светковично ми кимна. Иначе не се помръдна. Явно си пестеше

енергията за нещо по-добро.

— Едуард е много уморен — поясни Линда Лоринг. — Едуард е винаги много уморен.

— С лекарите често е така. Да ви донеса ли нещо за пиене, мисиз Лоринг? Или на вас, докторе?

— Тя пи достатъчно — отряза докторът, без да погледне нито мен, нито нея. — А аз не пия. И колкото повече гледам пиещи хора, толкова по се радвам, че не пия.

— Върнете се после, Марлоу — каза тя провлечено.

Той се обърна и я изгледа зверски. Изчезнах на бърза ръка по посока на бара. В компанията на мъжа си Линда Лоринг беше друг човек. В гласа ѝ сякаш имаше нож, а в израза на лицето — подигравка, които липсваха в разговора ѝ с мен дори когато ми се разсърди.

Барът се обслужваше от Канди. Попита ме какво ще желая.

— Засега нищо, благодаря. Мистър Уейд искал да ме види.

— Es tuu ocupado, senor.^[3] Много зает.

Май че нямаше да станем приятели с Канди. Само го изгледах и той добави:

— Но аз провери. De pronto, senor.^[4]

Той се провря гъвкаво през тълпата и за нула време се върна и жизнерадостно ми съобщи:

— Всичко е наред, приятелче, да вървим. Последвах го през цялата стая. Той отвори една врата, влязох, затвори след мен и изведнъж шумът утихна. Стаята бе ъглова, голяма, прохладна и тиха, с двойни стъклени врати, пред които растиха рози, и климатична инсталация, монтирана от едната страна на вратите. Видях езерото, както и Уейд, изтегнат по гръб на дълга кушетка, тапицирана с бледа кожа. На бюрото от светло дърво имаше пишеща машина, а до нея купчина жълта хартия.

— Много мило, че дойде, Марлоу — лениво проговори той. — Разполагай се. Пи ли нещо?

— Не съм още. — Седнах и го погледнах. Все още имаше блед и измършавял вид. — Как върви работата?

— Добре, само че прекалено бързо се изморявам. Жалко, че човек така бавно се оправя след четиридневно къркане. Често работя най-добре след еднодневно пиянство. В моя бизнес не може да не се пие — само че тогава целият се вдърняваш и написаното излиза кофти.

Когато е хубаво, то се лее от само себе си. Ако си чел или слушал нещо друго по въпроса, да знаеш, че е лъжа.

— Зависи може би от писателя. Флобер е пишел с усилие, но каквото е написал, е все хубаво.

— Добре, добре — надигна се Уейд от кушетката. — Щом си чел Флобер, значи си интелектуалец, критик, познавач на литературния свят. — Той разтри челото си. — Аз се отказах от пиенето и това ми е крайно неприятно. Мразя всеки, който държи чаша в ръка. Трябва да отида сега в хола и да се усмихвам на онези кретени. Те до един знаят, че съм алкохолик. И си задават въпроса, какво искам да удавя в алкохола. Фройдистите го набиха това в главите на хората. Всяко десетгодишно хлапе го знае. Ако имах десетгодишен син, от което господ ме опази, сега копелето щеше да ме пита: „Какво се мъчиш да удавиш в алкохола, тате?“

— Доколкото ми е известно, алкохолизмът ти не датира от много отдавна.

— Сега просто се влоши, но по принцип винаги съм обичал шишето. Когато си млад и закъсаш, много неща прегъльщаши с лекота, но като наближиш четирийсетте, реакциите ти стават доста забавени.

Облегнах се назад и запалих цигара.

— За какво ме повика?

— Ами ти как смяташ, Марлоу — какво се мъча да удавя?

— Нямам представа. Не разполагам с достатъчно информация. Освен това всеки се опитва да удави нещо.

— Но не обезателно в алкохол. Ти например какво се опитваш да удавиш? Младостта си, гузната си съвест, съзнанието, че си нищожен детектив с нищожен бизнес?

— Сега вече ми стана ясно — изпитваш нужда да обиждаш някого. Е хайде тогава, давай, приятелче. Като вземеш да удряш прекалено силно, ще се обадя.

Той се ухили и разроши гъстата си къдрава коса. После забоде показалец в гърдите си.

— Това, което виждаш пред себе си, Марлоу, е нищожен писател с нищожен бизнес. Всички писатели са кофти, ама от мен по-кофти няма. Написал съм дванайсет бестселъри и ако някога завърша онази купчина смет ей там на бюрото, броят им ще нарасне на тринайсет. И нито една от тях не заслужава клечката кибрит, с която бих ги запалил

да вървят по дяволите. Имам разкошна къща в най-разкошния жилищен район, собственост на най-богатия мултимилионер. Имам прекрасна жена, която ме обича, и прекрасен издател, който ме обича, а аз обичам себе си най-много от всички. Но съм един egoцентричен кучи син, една литературна проститутка или ако предпочиташи — сводник и истински мръсник. Та кажи сега, какво можеш да направиш?

— Ти кажи.

— Ами защо не се ядосаш?

— Че какво има да се ядосвам? Седя и те слушам как мразиш себе си. Е, скучно ми е, но това с нищо не накърнява чувствата ми.

Той се изсмя грубо.

— Харесваш ми. Дай да пийнем по нещо.

— Не тук, приятелче. Не двамата насаме. Не желая да бъда свидетел на първата ти чашка. Никой не може да те спре после, пък и предполагам, че никой няма и да се опита. Но не искам да допринеса за разливането ти.

Той се изправи.

— Няма защо да пием тук. Да отидем в хола и да погледаме отбраната паплач, с която човек се събира, след като натрупа достатъчно мръсни пари, за да живее, където и те живеят.

— Виж какво, я недей — забрави. Те не са по-различни от всеки друг.

— Така е — процеди той през зъби. — А трябва да са по-различни. Ако не са, каква полза от тях? Те са висшето общество на тази страна, а с нищо не са по-добри от шофьори на камиони, накъркани с евтино уиски. Дори не са толкова добри.

— Хайде стига — отново се опитах да го успокоя. — Ако искаш да се нафиркаш, твоя работа. Но няма защо да си го изкарваш на хората, които могат да фирмкат, без след това да прибягват до помощта на доктор Веринджър и без да откачат дотам, че да хвърлят жените си надолу по стълбите.

— Да — съгласи се той и изведнъж стана спокоен и замислен. — Ти, приятелче, издържа изпита. Какво ще кажеш да дойдеш да поживееш тук известно време? Ще ми бъдеш от голяма полза само с присъствието си.

— Не виждам как именно.

— Аз обаче виждам. Само с присъствието си. Какво ще кажеш за хиляда на месец? Като се напия, ставам опасен. А не искам нито да съм опасен, нито да съм пиян.

— Не бих могъл да ти попреча.

— Опитай три месеца. Искам да свърша проклетата си книга и да замина за известно време. Ще полежа някъде из швейцарските планини и ще се пречистя.

— Книгата, казваш? Имаш ли нужда от тези пари?

— Не. Но щом съм започнал нещо, трябва да го свърша. Моля те като приятел. За Ленъкс направи много повече.

Станах, приближих се до него и го погледнах право в очите.

— Направих и ето че Ленъкс е мъртъв сега. Мъртъв.

— Я стига. Не се разкисвай. — Той опря ръба на ръката си до гърлото. — Дотук ми е дошло от разнежени лигльовци.

— Разнежени? Или просто добри?

Той отстъпи назад и се препъна в ръба на кушетката, без обаче да загуби равновесие.

— Върви по дяволите — каза Уейд с равен глас. — Значи не щеш. Не ти се сърдя, естествено. Има едно нещо, което искам да разбера, защото трябва да го разбера. Но ти нямаш представа какво е то, а и аз не съм сигурен, че имам. Едно само ми е ясно — че има нещо и трябва да го науча какво е.

— За кого се отнася? За жена ти ли?

Той сви устни.

— За самия мен, струва ми се. Хайде да вървим най-после да пийнем по нещо.

Той тръгна към вратата, отвори я и ние излязохме от стаята.

Ако намерението му е било да се почувствувам неудобно, можеше да се поздрави с големия успех.

[1] Добър ден, господине (исп.). Б. пр. ↑

[2] Вашето име, моля? (исп.). Б. пр. ↑

[3] Много е зает, господине (исп.). Б. пр. ↑

[4] Веднага, господине (исп.). Б. пр. ↑

24

Още с отварянето на вратата шумът от хола гръмна в ушите ни. Беше по-висок отпреди, ако това изобщо беше възможно. С около две чашки по-висок. Уейд поздрави тоз-онзи и хората се радваха, че го виждат. Впрочем те биха се зарадвали в момента и на Бостънския удушвач. Животът им се виждаше един голям весел спектакъл.

По пътя към бара минахме покрай доктор Лоринг и жена му. Докторът стана и се изправи срещу Уейд. Лицето му беше изкривено от омраза.

— Приятно ми е да ви видя, докторе — любезно поздрави Уейд.
— Здравей, Линда. Къде се губиш? Впрочем глупав въпрос. Аз...

— Мистър Уейд — започна Лоринг с треперещ глас. — Трябва да ви кажа нещо. Нещо много просто и, надявам се, ясно. Оставете жена ми на мира.

Уейд го изгледа с любопитство.

— Докторе, вие сте уморен. Освен това не пияте. Сега ще ви донеса нещо.

— Аз не пия, мистър Уейд. И вие много добре го знаете. Дойдох тук с една-единствена цел и пределно ясно я изразих.

— Струва ми се, че ви разбрах — все така любезно продължи Уейд. — Но тъй като сте в къщата ми в качеството на гостенин, не мога да ви отговоря нищо друго, освен че дъската ви леко хлопа.

Разговорите наоколо заглъхнаха. Всичко живо се превърна в слух. Голям цирк. Доктор Лоринг извади от джоба си чифт ръкавици, оправи ги, хвана едната за пръстите и силно перна Уейд през лицето. А той дори не мигна с око, само попита тихо:

— Пистолети и шпага по изгрев слънце? Погледнах към Линда Лоринг. Беше поруменяла от гняв. После бавно се надигна и застана пред доктора.

— Боже мой, окъпи, какъв си кретен. Престани, моля те, да се правиш на глупак. Или предпочиташ да стърчиш тук, докато някой те шамароса и теб, а, скъпи?

Лоринг се извърна към нея и вдигна ръкавиците. Уейд застана между двамата.

— Спокойно, докторе. Ние тук бием жените си само насаме.

— Ако имате пред вид себе си, това ми е известно — жълчно отвърна Лоринг. — И нямам нужда вие да ми давате уроци по добро държане.

— Аз вземам само интелигентни ученици — не се смути Уейд.
— Съжалявам, че трябва толкова бързо да си тръгвате. — Той повиши глас: — Канди! Que el Doctor Loring saiga de aqui en el acto! — После пак се обърна към Лоринг. — В случай че не разбирате испански, докторе, това значи, че вратата е ей там. — И той посочи.

Лоринг го гледаше, без да помръдне.

— Предупредих ви, мистър Уейд — каза той с леден глас. — И то публично. Повече предупреждения няма да има.

— Не се и опитвайте — остро отсече Уейд. — Или ако решите, нека да е на неутрален терен — така ще имам по-голяма свобода за действие. Извинявай, Линда, но ти се омъжи за него. — И той леко потърка бузата си, където го бе ударил тежкият край на ръкавицата. Линда Лоринг се усмихваше горчиво. После вдигна рамене.

— Ние си тръгваме — заяви Лоринг. — Хайде, Линда.

Тя седна пак на мястото си и посегна към чашата. После изгледа мъжа си с кротко презрение..

— Ти си тръгваш. Имаш да ходиш при двама болни, нали не си забравил?

— Тръгвай с мен — изсъска той побеснял.

Но тя му обърна гръб. Той се пресегна внезапно и я сграбчи за ръката. Уейд го хвана за рамото и го обърна рязко към себе си.

— Спокойно, докторе. Не можете да имате всички жени.

— Свалете веднага ръката си!

— Разбира се, но преди това се успокойте. Имам чудесна идея, докторе, защо не се консултирате с някой добър лекар?

Някой се изсмя високо. Лоринг се напрегна като див звяр, който се готови да скочи. Уейд усети това, обърна му гръб и си тръгна. И оставил доктора с пръст в устата. Ако последваше Уейд, щеше да изглежда дори по-глупаво, отколкото сега. Не му оставаше нищо друго, освен да напусне стаята, което и направи. Загледан право пред себе си, той се насочи с големи крачки към вратата, широко отворена от Канди.

Канди затвори след него с непроницаемо лице и се върна на бара. Аз отидох при него и си поисках едно уиски. Не видях Уейд къде отиде. Той просто изчезна. А и Айлийн никъде не се виждаше. Обърнах гръб на стаята и ги оставих да бръмчат, докато си пиех уискито.

Дребно момиче с коса с пръстен цвят и панделка, вързана през челото, се качи на столчето до мен, сложи чашата си на бара и изbleя нещо. Канди кимна и сипа нещо в чашата й.

Дребното момиче се обрна към мен:

— Интересува ли ви комунизмът? — Очите ѝ бяха като стъклени топчета и малкият ѝ червен език непрекъснато близеше устните, сякаш търсеше по тях трохи от шоколад. — Според мен всички трябва да се интересуват, но като попитам някой от тукашните мъже, той все гледа да ме опипа.

Аз кимнах и хвърлих поглед над чашата си към вирнатия ѝ нос и загрубялата от сънцето кожа.

— Не че имам нещо против, когато се прави, както трябва — осведоми ме тя и посегна към пълната чаша. Показа ми кътниците си и погълна половината.

— Не разчитайте на мен — предупредих я аз.

— Как се казвате?

— Марлоу.

— Като поета ли?

— Да.

— Значи Марлоу? — пропя тя. — Какво красиво име.

Постави полуизпразнената чаша на бара, затвори очи и разпери ръце, като за малко не ми бръкна в окото. И с пулсиращ от чувство глас издекламира:

— Това ли е лицето, що изведе хиляда кораба и срина в огън на Илион безвърховите кули? С целувка ме обезсмърти, Елена.^[1]

Тя отвори пак очи, сграбчи чашата и ми намигна.

— Много хубаво си го казал това, приятелче. Напоследък как си с поезията?

— Зле.

— Можеш да ме целунеш, ако искаш — игриво предложи тя.

Зад гърба ѝ се появи мъж със сако от шантунг и разкопчана на врата риза и ми се усмихна над главата ѝ. Косата му беше къса и рижа,

а лицето му приличаше на колапсиран бял дроб. По-грозен човек не бях виждал. Той потупа дребното момиче по темето.

— Хайде, коте, време е да се прибираме. Тя яростно се нахвърли върху него.

— Искаш да кажеш, че пак е време да полееш онези проклети бегонии?

— Е, хайде, коте...

— Не ме докосвай, мръсен изнасилвач — изпищя тя и хвърли остатъка от питието си в лицето му. Остатъкът представляващ малко повече от две лъжички плюс две парчета лед.

— За бога, коте, аз съм твоят съпруг — изкрешя той в отговор и започна да си бърше лицето с носна кърпичка. — Разбра ли? Съпруг!

Тя изхлипа истерично и се хвърли на врата му. Заобиколих ги и изчезнах. Всички коктейли са еднакви, включително и диалогът.

Гостите струяха от къщата и изпъльваха вечерния въздух. Гласове загълхаха, коли се палеха, отвсякъде като гумени топки подскачаха сбогувания. Излязох през стъклените врати на покритата с площи тераса, която, се спускаше към езерото, неподвижно като спяща котка. Там, долу, се виждаше къс дървен мостик и завързана с бяло въже лодка. Близо до отсрещния бряг, който не беше много далеч, черва водна кокошка правеше мързеливи кръгчета като кънкьор, а водата почти не се набръчкваше.

Изтегнах се върху възглавницата на алуминиев шезлонг, запалих една лула и започнах мирно да си пуша и да се чудя какво, дявол да го вземе, правя тук. Роджър Уейд очевидно достатъчно добре се контролираше, стига да пожелаеше. Я как се справи с Лоринг! Нямаше да се учудя, ако беше халосал доктора по острата брадичка. Това нямаше да е в тон с правилата на доброто поведение, но докторът беше още по-малко в тон.

Ако изобщо тези правила все още значеха нещо, те в никой случай не допускаха да си избереш пълна стая с хора за най-подходящото място, където да заплашваш някого и да го удриш през лицето с ръкавици, а жена ти да стои до теб и ти практически да я обвиняваш в изневяра. За човек, все още отпаднал след жесток запой, Уейд се справи повече от добре. Вярно, че пиян не бях го виждал. Не знаех как изглежда като къркан. Дори не знаех със сигурност, че е алкохолик. Защото разликата е голяма. Един мъж, който пие прекалено

много по никакъв повод, си остава същият човек, както и в трезво състояние. Докато алкохоликът, истинският алкохолик, съвсем не е вече същият. За него нищо не можеш да предвидиш, освен че ще се държи като човек, когото никога преди не си виждал.

Зад гърба си дочух леки стъпки. Айлийн Уейд прекоси терасата и седна до мен на ръба на един шезлонг.

— Е, какво мислите? — тихо попита тя.

— За джентълмена, дето размахва ръкавици ли?

— А, не. — Тя се намръщи. После се засмя. — Мразя хора, които правят такива живописни сцени. А иначе е добър лекар. Тази сцена я направи вече на половината мъже в Айдъл Вали. А Линда Лоринг не е лека жена, нито видът ѝ, нито приказките ѝ, нито поведението ѝ е на лека жена. Не знам кое дава основание на доктора да се държи така, сякаш вярва в лекото ѝ поведение.

— Може да е излекуван алкохолик. Много от тях се превръщат в големи пуритани.

— Възможно е — съгласи се тя и се загледа в езерото. — Това място е толкова спокойно. Един писател би трябвало да се чувствува щастлив тук — ако писателите изобщо могат да са щастливи някъде.

— Тя се обърна и ме погледна. — Значи Роджър не можа да ви убеди.

— Безсмислено е, мисиз Уейд. С нищо не мога да помогна. Вече ви казах. Не мога да бъда около него всеки път, когато потрябва. За целта трябва да го следвам неотълчно. А това е невъзможно, дори и да нямам друга работа. Ако откачи — може да се случи и съвсем внезапно. А аз не забелязах никакви признания на каквото и да било откачане. Доколкото виждам, напълно се владее.

Тя сведе поглед към ръцете си.

— Само да можеше да завърши тази книга, нещата биха се оправили.

— Тук вече не мога да му помогна. Тя погледна нагоре, подпря ръце на облегалките на шезлонга и се наклони напред.

— Можете, щом той така смята. А това е най-важното. Да не би да ви е неприятно, че ще гостувате в една къща и ще ви плащат за това?

— Той има нужда от психиатър, мисиз Уейд. Познавате ли някой, който да не е мошеник?

Тя се изненада.

— Психиатър ли? Защо?

Изтръсках пепелта от лулата, взех я в шепа и зачаках да изстине, за да я прибера.

— Ако настоявате за мнението на един любител, ще ви кажа следното. Той мисли, че някъде в под съзнанието му е скрита тайна, която не може да разнищи. Може да е някаква гузна истина, свързана със самия него, а може да е за някой друг. Той мисли, че именно затова пие — защото не може да се добере до нея. Изглежда, смята, че това, което се е случило, е станало, докато е бил пиян, и сега иска да разбере какво правят хората в пияно състояние — в свински пияно състояние, така както той се напива. А това е работа за психиатър. Дотук добре. Но ако причината не е там, тогава пие, защото му се иска и не може да се пребори със себе си, а номерът с тайната е просто предлог. Не може да напише книгата, или поне не е в състояние да я завърши. Защото се напива. Всички предполагат, че не може да я завърши, защото се напива до безсъзнание, а в същност може да е обратното.

— А, не. Не. Роджър е много талантлив. Абсолютно съм сигурна, че тепърва ще напише най-добрите си неща.

— Казах ви, че мнението ми е съвсем любителско. Вие споменахте онази сутрин, че може би е разлюбил жена си. И това също може да е точно обратното.

Тя погледна към къщата, после ѝ обърна гръб. Проследих погледа ѝ. До прозореца бе застанал Уейд и гледаше към нас. После отиде зад бара и посегна към едно от шишетата.

— Няма смисъл да му се месим — бързо изрече тя. — Аз никога не му се бъркам. Никога. Вероятно сте прав, мистър Марлоу. Единственото, което можем да направим, е да го оставим сам да се пребори със себе си.

Лулата бе изстинала вече и аз я прибрах.

— След като, така или иначе, налучкваме, какво ще кажете за второто ми предположение — че е точно обратното?

— Аз обичам мъжа си — простичко ми отвърна тя. — Не съм влюбена като младо момиче, разбира се, но го обичам. Жената само веднъж в живота си е младо момиче. Мъжът, когото обичах тогава, е мъртъв. Убиха го във войната. И името му, колкото и да е странно, започващо със същите букви като вашето. Но вече какво значение има! Освен дето понякога не мога да повярвам, че е мъртъв. Трупът му не бе

открит. Но не беше само той. — Тя ме изгледа продължително, изучаващо. — Понякога, не често, разбира се, като вляза в тихо барче или във фоайето на някой хубав хотел в мъртъв час, или ако се намирам на палубата на презоceanски-параход рано сутрин или късно вечер, все очаквам да го видя в някой тъмен ъгъл; седи и ме чака. — Тя замълча и наведе очи. — Глупаво е, естествено. Срам ме е от това. Ние бяхме много влюбени, с онази дива, тайнствена, невероятна любов, която идва само веднъж.

Тя мълкна и се загледа в езерото като в транс. Аз пак се обърнах към къщата. Уейд стоеше до стъклените врати откъм стаята с чаша в ръка. После пак погледнах Айлийн. За нея вече не съществувах. Станах и влязох в къщата. Уейд продължаваше да стои с чашата, а тя беше много пълна. Пък и погледът му никак не ми хареса.

— Как напредваш с жена ми, Марлоу? — Устата му бе изкривена.

— Не я свалям, ако това имаш пред вид.

— Точно това имам пред вид. Онази нощ нали те видях, като я целуна. Сигурно се мислиш за много бърз сваляч, но трябва да те предупредя, че си губиш времето, приятелче. Дори ако подходът ти е най-правилният.

Опитах се да го заобиколя, но той ми препреши пътя с едрото си рамо.

— Не бързай толкова, старче. Приятно ни е да се навърташ около нас. Толкова малко частни ченгета идват у дома.

— Аз май съм в повече.

Той вдигна чашата и отпи. После я свали и ми се ухили, цинично.

— Изчакай да мине малко време, че да си изградиш някакви съпротивителни сили — посъветвах го аз. — Или това са само празни думи?

— Добре, учителю. Много те бива да четеш конско. Как може да си толкова тъп, че да даваш съвети на един пияница. Пияниците не разбират от добра дума, приятелю. Те просто се разпадат. И една част от този процес е много забавна. — Той пак отпи от чашата, като почти я изпразни. — А останалата част е направо страшна. Но ако ми позволиш да цитирам крилатите думи на добрия доктор Лоринг — копеле на всички копелета с черна лекарска чанта, — остави жена ми

на мира! Знам, че си падаш по нея. Всички си падат. Иска ти се да спиш с нея. Всички искат. Иска ти се да споделяш мечтите й и да помириш розата на нейните спомени. И аз бих искал. Но няма нищо за споделяне, приятелю — нищо, нищо, нищо. Ти си сам в тъмнината.

Той пресуши чашата и я обърна с дъното нагоре.

— Празна е като тази чаша, Марлоу. Нищо няма. Аз знам.

Постави я на барчето и тръгна с несигурна стъпка към стълбите. Изкачи десетина стъпала, като се крепеше за парапета, спря и се облегна на него. После погледна ухилен към мен.

— Прощавай за старомодния ми сарказъм, Марлоу. Ти си добро момче и не бих искал да ти се случи нещо.

— Като например?

— Може би тя още не е забравила вълшебния копнеж по първата си любов — онзи, дето изчезнал без вест в Норвегия. Нали не би искал и ти да изчезнеш без вест? Ти си моят любим, собствен частен детектив. Откриваш ме, като се изгубя в дивите красоти на Сепълвида Каньон. — Той започна да гали с кръгови движения на ръката полированото дърво на парапета. — Безкрайно ще ми бъде мъчно, ако изчезнеш без вест. Като онзи, нейния, дето се свързал с англичаните. Той така изчезнал, че понякога се чудя дали изобщо е съществувал. Допускаш ли, че го е измислила, за да има с какво да се забавлява?

— Аз пък откъде да знам?

Той ме погледна. Между очите му имаше дълбоки бръчки и устата му се изкриви от вътрешна болка.

— А кой знае? Може би и тя самата не знае. Бебето е уморено. Прекалено дълго време си игра със счупени играчки. Бебето иска да нанка. — И той се качи в стаята си.

Аз останах долу и след малко се появи Канди и започна да прибира около бара, да нарежда чаши на един поднос, да оглежда шишетата дали не е останало нещо в тях. Без да ми обръща внимание. После изведнъж се обади:

— Сеньор, тук е останало доста — жал ми е да го изхвърлям.

И ми протегна една бутилка.

— Ти го изпий.

— Gracias, señor, no me gusta. Un vaso de cerveza, no mas.^[2] —

Повече от чаша бира не пия.

— Умно момче си ти.

— Стига ни един алкохолик в къщата — продължи той, като ме гледаше напрегнато. — Английският ми е добър, нали?

— Да, много.

— Но аз мисля на испански. Понякога мисля с нож в ръка. Шефът е мой човек. И не се нуждае от ничия помощ, hombre^[3]. Аз достатъчно добре се грижа за него.

— Много се грижиш, мухльо.

— Hijo de la flauta^[4] — промърмори той между белите си зъби. Вдигна напълнения поднос и го подпра на рамо с едната си длан като същински келнер.

Тръгнах към вратата и излязох, без някой да ме Пирати, като се чудех как един израз със значение „Син на флейта“ се е превърнал на испански в псувня. Но не се чудих дълго време. Имах достатъчно Други неща, за които да се чудя. Проблемът в семейство Уейд не беше само алкохолът. Той беше само една прикрита реакция.

По-късно през нощта, между девет и половина и десет, избрах телефонния номер на Уейдови. След десет, сигнала затворих, но едва бях свалил ръката си от апарата, и той започна да звъни. Беше Айлийн Уейд.

— Някой току-що звъня — каза тя. — Имах предчувствие, че сте вие. Тъкмо щях да влизам в банята.

— Аз бях, но не е нещо важно. Той беше с много размътена глава, като го оставих — имам пред вид Роджър. И понеже вече се чувствувам някак си отговорен за него...

— Нищо му няма. Спи дълбоко в леглото си. Мисля, че доктор Лоринг го разстрои много повече, отколкото показа. Нищо чудно, ако ви е наговорил куп глупости.

— Каза, че е изморен и че иска да си ляга. Всичко беше напълно разумно.

— Ако само това е казал — тогава да. Е, лека нощ и благодаря, че се обадихте.

— Не казах, че само това е казал. Казах, че го каза.

Тя помълча. После тихо изрече:

— От време на време на всеки му хрумват невероятни неща. Не вземайте всичко, което говори, на сериозно, мистър Марлоу. В края на краишата той има много развитена фантазия. И то е съвсем естествено. Не биваше да пие толкова скоро след последната история.

Моля ви да забравите всичко това. Предполагам, че ви е нагрубил между другото.

— Не беше груб. Всичко, което каза, беше много смислено. Вашият мъж е човек, който може да погледне навътре в себе си и да си даде сметка какво представлява. Не всеки има тази дарба. Повечето хора прахосват половината си енергия, за да защищават някакво въображаемо свое достойнство, което никога не са имали. Лека нощ, мисиз Уейд.

Тя затвори и аз извадих шахматната дъска. Напълних една лула, подредих фигураните като за парад и минах на проверка да видя дали всички са избръснати и със защиты копчета, след което изиграх шампионска среща между Горчаков и Менинкин — равен мач на седемдесет и втория ход — ненадминат образец за това, как непобедимата сила се сблъсква с непреодолима преграда: битка без оръжие, война без кръвопролитие и най-сложното прахосване на човешка изобретателност, което може да се срещне извън стените на някоя рекламна агенция.

[1] От пиесата „Доктор Фаустус“ (V действие, I сцена) от английския драматург и поет Кристофър Марлоу (1564–1593). Превод Александър Шубранов. Б. пр. ↑

[2] Благодаря, господине, не ми харесва. Чаша бира. Нищо повече (исп.). Б. пр. ↑

[3] Човече (исп.). Б. пр. ↑

[4] Ругатня, буквально — „Син на флейта“ (исп.). Б. пр. ↑

25

Една седмица мина без произшествия. Работех си както винаги, само дето нямаше работа. Една сутрин ми се обади Джордж Питърз от организацията Кари й каза, че ходил по посока на Сепълвида Кањон и от любопитство надзърнал да види имението на доктор Веринджър. Но той вече не бил там. Заварил пет-шест екипа земемери, които размервали мястото. Онези, с които говорил, не били чували за доктора.

— Метнали са го, горкия, по параграфа за доверената собственост — продължи Питърз. — Аз проверих — бутнали са му хилядарка, за да се откаже от всякакви претенции и права, колкото да спестят време и разноски, а сега някой ще направи милиони само от това, че ще размери мястото на отделни жилищни парцели. Ето каква е разликата между престъпността и бизнеса. За бизнес ти трябва капитал. Май че това е единствената разлика.

— Забележката ти е доста цинична, но трябва да ти кажа, че и едрата престъпност не може без капитал.

— А откъде го вземат, приятелче? Не от хлапетата, дето обират лавките. Хайде, довиждане.

Един четвъртък, в единадесет без десет през нощта, се обади Уейд. Гласът му беше дрезгав, сякаш си правеше гаргара, но аз успях да го позная. Освен това го чувах как диша — тежко и начесто.

— Много съм зле, Марлоу. Много. Пак закъсвам. Можеш ли да дойдеш веднага?

— Мога, но първо ми дай да говоря с жена ти.

Той не отговори. Чу се трясък, последван от мъртва тишина, а след още малко — някакви тъпи удари. Изкрещях в слушалката, но отговор не получих.

Времето минаваше. Накрая се чу щракването на поставената на място слушалка и сигнал свободно.

След пет минути бях на път. Стигнах там за малко повече от половин час — и аз не знам как. Прелетях през прохода, излязох на

булевард „Вентура“ полузаслепен от насрещното движение, едва успях да направя ляв завой, промуших се между камиони и, общо взето, се правих на глупак. Минах през Енсино с деветдесет километра в час и с насочен към паркираните коли фар, за да пресека всякакво желание някой да изскочи внезапно. Имах късмет — като всеки път, когато не ми пушка. Нито полицай, нито сирени, нито слънчогледи. Само някакви видения какво може да се е случило в Уейдови, и то много неприятни: тя сама в къщата с полуудял алкохолик, тя под стълбата със счупен врат, тя зад заключена врата, а някой крещи и се опитва да разбие вратата, тя тича по осветената от луната алея боса, гонена от огромен негър със сатър в ръката.

Нищо такова нямаше. Когато завих в тяхната алея, заварих къщата окъпана в светлина, а тя стоеше до отворената врата с цигара в устата. Слязох и тръгнах по плочите към нея. Беше с панталони и разкопчана на врата риза. Погледна ме най-спокойно. Ако изобщо имаше някаква тревога, тя бе внесена от мен.

Пъrvите ми думи бяха безумни като цялото ми поведение:

— Нали не пушите?

— Моля? Не, по принцип не пуша. — Тя извади цигарата от устата си, погледна я, хвърли я на земята и я настъпи. — Много рядко. Той се обади на доктор Веринджър.

Гласът ѝ беше спокоен, сякаш отдалеч, без никакво напрежение.

— Няма начин, доктор Веринджър не е вече там. На мен се обади.

— Нима? Аз само чух, че върти телефона и моли някого да дойде веднага. Помислих, че е доктор Веринджър.

— Къде е сега?

— Падна. Изглежда, прекалено силно е наклонил стола си назад. И друг път го е правил. Ударил си е главата. Има кръв, но не много.

— Това вече е добре. Много кръв е лошо нещо. Попитах ви къде е сега.

Тя ме погледна тържествено. После посочи с ръка.

— Някъде там. Край пътя или в храстите до оградата.

Аз се наведох и я загледах втренчено.

— Боже мой, нима не проверихте къде е?

Бече ми беше ясно, че е в шоково състояние. Погледнах назад, към ливадата. Нищо не се виждаше, но до оградата имаше някаква

плътна сянка.

— Не, не проверих — спокойно ми отвърна тя. — Вие го намерете. Аз не мога повече. Дори и толкова не мога. Вие го намерете.

Обърна се и влезе в къщата, като остави вратата отворена. Но не отиде далеч. На около метър от вратата просто се свлече на пода и там си остана. Вдигнах я и я сложих да легне на едно от канапетата, разположени от двете страни на дълга масичка от светло дърво. Пулсът ѝ не беше прекалено slab или несигурен. Очите ѝ бяха затворени, а клепачите имаха синкав цвят. Оставил я да лежи и пак излязох.

Намерих го, където тя посочи. Лежеше на една страна в сянката на хибискуса. Пулсът му беше бърз, думкащ, дишането неестествено често. На тила си имаше нещо лепкаво. Извиках го по име и леко го разтърсих. Ударих му един-два плесника. Той промърмори нещо, но не дойде на себе си. Придърпах го да седне, сложих едната му ръка върху рамото си и се помърсих да го изправя, като почти го бях качил на гърба си и същевременно се опитвах да докопам единия му крак. Не успях. Беше тежък като чувал цимент. Седнахме и двамата на тревата, отдъхнах си малко и отново започнах. Най-сетне успях да го преметна през раменете си и се заклатушках през поляната към отворената врата. Стори ми се като околосветско пътешествие. Имах чувството, че двете стъпала към площадката са по един метър високи. Стигнах със залитане до канапето, коленичих и го претърколих. Изправих се с чувството, че гръбнакът ми е строшен поне на три места.

Айлийн Уейд не беше там, където я оставил. Освен нас с Уейд в стаята нямаше никой. Но бях толкова капнал, че ми беше все едно. Седнах и го загледах, като междувременно се опитвах да си възстановя нормалното дишане. После огледах главата му. Цялата беше в кръв. Косата му лепнеше. Раната нямаше вид на много тежка, но човек не знае какво да очаква от тези рани в главата.

Изведнъж до мен се появи Айлийн, загледана в мъжа си с някакъв отвлечен поглед.

— Извинете ме за припадъка. Не мога да си го обясня.

— Добре ще е да извикате лекар.

— Обадих се на доктор Лоринг. Той е моят лекар. Не искаше да идва.

— Тогава опитайте някой друг.

— А, ще дойде. Но не искаше. Каза, че ще пристигне веднага щом се приготви.

— Къде е Канди?

— Днес е почивният му ден. Четвъртък. Готовачката и Канди почиват в четвъртък. Тук така е прието. Можете ли да го качите в спалнята му?

— Сам не мога. Донесете завивка или одеяло. Нощта е топла, но в такова състояние лесно се пипва пневмония.

Тя обеща да донесе завивка. Помислих си колко мило от нейна страна. Но мислите ми не бяха много ясни. Бях направо капнал от пренасянето му.

Завихме го с леко одеяло. След около четвърт час пристигна доктор Лоринг с колосаната си яка, очилата без рамки и израза на човек, когото са накарали да почисти повърнатото от кучето.

Той прегледа главата на Уейд.

— Повърхностна рана и натъртено. Сътресение няма. Дъхът му говори красноречиво за състоянието му.

Посегна да си вземе шапката. Вдигна лекарската си чанта от пода.

— Да стои на топло. Може леко да измиете главата му, колкото от кръвта. Като се наспи, нищо няма да му има.

— Сам не мога да го кача доторе, докторе.

— Тогава го оставете тук. — Той ме изгледа равнодушно. — Лека нощ, мисиз Уейд. Както знаете, не лекувам алкохолици. А дори и да лекувах, съпругът ви нямаше да е сред пациентите ми. Надявам се, че ме разбирате.

— Никой не ви кара да го лекувате — намесих се аз. — Помолих ви да ми помогнете да го кача в спалнята му, за да мога да го разсъблека.

— Вие пък кой сте? — Гласът му целеше да ме смрази на място.

— Казвам се Марлоу. Бях тук миналата седмица. Жена ви ме представи.

— Интересно. Откъде познавате жена ми?

— Какво значение има, дявол да го вземе? Само ви помолих...

— Вашите молби не ме интересуват — отряза ме той. Обърна се към Айлийн, кимна й с глава и тръгна да си ходи. Застанах между него и вратата и дори се облегнах на нея.

— Минутка, докторе. Сигурно много отдавна не сте поглеждали малкото произведение в проза, наречено „Клетвата на Хипократ“. Този човек ме повика по телефона, а аз живея много далече. Разбрах, че е зле, и наруших всички правила на движението, за да пристигна незабавно. Намерих го паднал на земята, пренесох го тук и, вярвайте ми, тежи повече от перце. Прислужникът има почивен ден и няма кой да ми помогне да го кача.

— Махнете се от пътя ми — процеди той през зъби. — Ако не, ще се обадя в полицията и ще помоля да изпратят човек. Като лекар...

— Като лекар вие сте една дрисня — прекъснах го аз и се отместих от вратата.

Той почервя — бавно, но определено. Задави се в собствената си жълч. После отвори вратата и излезе. Внимателно я затвори след себе си. А докато я затваряше, не откъсна поглед от мен. Това бе най-злобният поглед, с който са ме удостоявали, и най-злобното лице, което съм виждал.

Когато се обърнах, видях, че Айлийн се смее.

— Какво смешно има? — изръмжах.

— Ами вие самият. Май не ви пушка какво ще кажете на хората. Знаете ли кой е доктор Лоринг?

— Да, и знам какво представлява.

Тя погледна часовника на ръката си.

— Канди трябва да се е приbral вече. Ще отида да проверя. Стаята му е зад гаража.

Тя излезе, а аз седнах и се загледах в Уейд. Великият писател хъркаше. Лицето му беше изпотено, но го оставих завит. След минутадве Айлийн се върна, придружена от Канди.

26

Мексиканецът беше със спортна риза на бяло и черно каре, широки черни панталони, без колан и безупречно чисти обувки в два цвята — черно и бяло. Гъстата му черна коса беше сресана назад и лъщеше от брилянтин или някакво мазило за коса.

— Сеньор — обърна се той към мен и ми се поклони подигравателно.

— Канди, помогни на мистър Марлоу да пренесе мъжа ми додоре. Той падна и леко се нараши. Извинявай за беспокойството.

— De nada, senora^[1] — усмихна се Канди.

— Ще ви пожелая лека нощ — обърна се тя към мен. — Много съм уморена. Канди ще ви усълужи, ако нещо ви потрябва.

И тя безшумно изкачи стълбите. Двамата с Канди я проследихме с поглед.

— Страшно маце — доверително ми каза той. — Ще останеш ли да спиш тук?

— Едва ли.

— Es lastima^[2] Тя, горката, е много самотна.

— Я изгаси блясъка в очите си, малкият. Дай да го пренесем в леглото.

Той тъжно погледна към хъркащия Уейд.

— Pobrecito. Borracho como una cuba.^[3]

— Че е пиян като свиня, така е, но в никой случай не е мъничък. Ти го хвани за краката.

Вдигнахме го и дори за двама ни тежеше като оловен ковчег. На горната площадка минахме покрай открит балкон и една затворена врата.

— La senora — прошепна той. — Ако почукаш тихичко, сигурно ще ти отвори.

Нищо не казах, защото имах нужда от него. Продължихме с отпуснатото като чувал с картофи тяло в ръце, влязохме в друга стая и го стоварихме върху леглото. И чак тогава сграбчих ръката на Канди

високо, близо до рамото, където впитите пръсти причиняват най-силна болка. Постарах се да заболи.

Той се намръщи леко, но в следващия миг лицето му пак стана каменно.

— Как ти е името, cholo^[4]?

— Махай си ръката — озъби се той. — И не ме наричай чоло. Аз не съм мексиканец. Името ми е Хуан Гарсиа де Сото. И съм чилиец.

— Добре, дон Хуан. И внимавай да не сгазиш някъде лука. Мери си приказките, когато говориш за хората, които ти плащат.

Той се освободи с рязко движение и отстъпи назад. Черните му очи мятаха разярени мълнии. Ръката му се плъзна в ризата и измъкна оттам тънък дълъг нож. Закрепи го с върха на острието към дланта си, без дори да го погледне. После отпусна внезапно ръка и хвана дръжката в движение. Всичко това бе извършено със светковична бързина и без никакво усилие. Вдигна си ръката до височината на рамото, замахна, ножът политна във въздуха и се заби, трептящ, в рамката на прозореца.

— Ciudad, señor^[5] — изсмя се той презрително. — И не ми се фукайте много. С мен шега не бива.

Той прекоси стаята с гъвкова походка, измъкна ножа, подхвърли го нагоре, завъртя се на токовете кръгом и го хвана зад гърба си. В следващия миг ножът изчезна някъде в гънките на ризата му.

— Чиста работа — похвалих го. — Но номерът е прекалено циркаджийски.

Той се приближи с подигравателна усмивка.

— Освен това могат да ти счупят лакътя — продължих аз. — Ето така.

Хванах го за дясната китка, дръпнах го, за да го извадя от равновесие, извъртях се встрани и зад него, а в същото време пъхнах сгънатата си ръка зад лакътя му. Натиснах го, като използвах ръката си за опорна точка.

— Едно по-рязко движение и лакътят ще се пукне. А едно пукване ти стига. Излизаш от строя като хвърляч на ножове поне за няколко месеца. А ако движението е малко по-рязко, излизането от строя ще е за постоянно. Свали обувките на мистър Уейд.

Пуснах го и той се ухили.

— Хубав номер, ще го запомня.

После се обърна към Уейд, посегна към едната му обувка, но замръзна на място. Възглавницата беше изцапана с кръв.

— Кой е ударил шефа?

— Не съм аз. Паднал и се порязал на нещо. Но раната е повърхностна. Докторът го прегледа.

Канди бавно издиша.

— Ти беше ли тук, като падна?

— Не, станало е, преди да дойда. Ти май си привързан към него, а?

Той не ми отговори. Събу го, после двамата постепенно го разсъблякохме. Канди извади една пижама в зелено и сребристо. Облякохме Уейд, пъхнахме го в завивките и добре го покрихме. Той беше все така потен и все така хъркаше. Канди тъжно го изгледа, като клатеше бавно гладко сресаната си глава.

— Някой трябва да стои при него. Ще отида да се преоблека.

— Ти иди се наспи, пък аз ще остана тук. Ако ми потрябваш, ще те повикам.

Той се обърна към мен и тихо каза:

— Добре да се грижиш за него. Много добре. И излезе. Аз влязох в банята и намокрих една кърпа и един пешкир. Обърнах Уейд на една страна, постлах пешкира на възглавницата и изтрих Кръвта от главата му — много внимателно, за да не разкървавя отново раната. Показа се тесен и плитък разрез, около пет сантиметра дълъг. Дребна работа. В това отношение доктор Лоринг се оказа прав. Не беше излишен някой и друг шев, но не беше и крайно необходим. Намерих ножици и подрязах косата, Колкото да мога да сложа лейкопласт. После пак го обърнах по гръб и избърсах лицето му. Но това се оказа грешен ход.

Той отвори очи. Бяха празни, блуждаещи, но след малко се проясниха и той ме видя. Ръката му се вдигна към главата и напипа лейкопласта. Устните му промърмориха нещо неразбрано, но след малко и гласът му се избистри.

— Кой ме удари? Ти ли?

— Никой не те е ударил. Сам си паднал.

— Паднал ли съм? Кога? Къде?

— Там, откъдето ми се обади. Обади ми се по телефона. Чух те, като падна. По телефона дори се чу.

— Обадих ли ти се? — Той бавно се усмихна. — Ти си винаги на разположение, а, приятелю? Колко е частът?

— Един минава.

— Къде е Айлийн?

— Легна си. Много ѝ се струпа.

Той се замисли, без да продума. Очите му се изпълниха с болка.

— Аз да не би... — После мълкна и се намръщи.

— Не си я докоснал, доколкото знам. Ако това имаш пред вид.

Просто си излязъл на двора и си изгубил съзнание до оградата. Стига приказки. Спи.

— Спи — повтори Уейд тихо и бавно като дете, което си учи урока. — Какво значи това?

— Я вземи едно приспивателно. Имаш ли?

— В чекмеджето на нощното шкафче.

Отворих и намерих пластмасово шишенце е червени хапчета.

Секонал, 1,5 грана. По рецепта, на доктор Лоринг. Ах, този добър доктор Лоринг! Рецепта на името на мисиз Уейд.

Извадих две хапчета, върнах шишенцето на мястото му и налях чаша вода от термоса на нощното шкафче. Той каза, че едно хапче му стигало. Изпи го, после гълтна още малко вода, отпусна се назад върху възглавницата и пак се втренчи в тавана. Времето минаваше. Седях в един стол и го наблюдавах. Не личеше да му се спи. После каза бавно:

— Спомних си нещо. Направи ми една услуга, Марлоу. Написах едни ужасни глупости и не искам да попаднат в ръцете на Айлийн. На машината са, под кальфа. Моля те да ги унищожиш.

— Добре. Само това ли си спомни?

— Айлийн добре ли е? Сигурен ли си?

— Да. Само е уморена. Хайде, стига, Уейд, престани да мислиш.

Не биваше да те питам.

— „Престани да мислиш“, казваш. — Гласът му вече бе леко сънлив. Говореше сякаш на себе си. — Престани да мислиш, престани да сънуваш, престани да обичаш, престани да мразиш. Лека нощ, прекрасни мой принце. Ще взема и второто хапче.

Дадох му го с остатъка от водата. Той пак се отпусна назад, но този път обърна главата си така, че да ме вижда.

— Слушай, Марлоу, написах едни неща и не ми се иска Айлийн...

— Вече ми го каза. Ще се погрижа за това, щом заспиш.

— Благодаря ти. Много мило, че си тук. Много мило.

Последва още една дълга пауза. Клепачите му натежаха.

— Убивал ли си човек, Марлоу?

— Да.

— Неприятно усещане, нали?

— Има хора, на които им харесва.

Очите му бяха съвсем затворени. После пак ги отвори, но вече бяха безизразни. — Как е възможно?

Не му отговорих. Клепачите му пак се отпуснаха много бавно, като завеса в театъра. Почаках още малко. После изгасих едната лампа и излязох.

[1] Няма нищо, госпожо (исп.). Б. пр. ↑

[2] Жалко (исп.). Б. пр. ↑

[3] Бедничкият. Пиян като свиня (исп.). Б. пр. ↑

[4] Презрително обръщение към мексиканец (исп.). Б. пр. ↑

[5] Внимавайте, господине (исп.). Б. пр. ↑

27

Спрях пред вратата на Айлийн и се ослушаех. Не чух никакво движение, затова не почуках. Ако се интересуваше от състоянието на мъжа си, щеше сама да попита. Холът беше ярко осветен и празен. Загасих някои от лампите. Отидох до входната врата и погледнах нагоре, към балкона. Средната част на хола се издигаше по цялата височина на къщата и се пресичаше от открити греди, които поддържаха и балкона. Той беше ограден от двете страни със солиден парапет, висок, доколкото можех да видя, близо метър. Горната част на подпорите беше квадратна, за да отива на напречните греди. В столовата се влизаше през двойна врата с щори. Над столовата, изглежда, че бяха стаите на прислугата. Тази част на втория етаж беше отделена със стена, затова предположих, че дотам се стигаше по друга стълба откъм кухнята. Стаята на Уейд беше ъглова, над кабинета му. Светлината на отворената врата на спалнята му се отразяваше във високия таван. Виждаше се също и горната част на вратата.

Изгасих всичко освен един лампион и прекосих хола, за да вляза в кабинета. Вратата беше затворена, но вътре светеха две лампи — един лампион до кожената кушетка и работна лампа върху бюрото. Пишещата машина беше поставена под лампата върху подложка, а до нея имаше разхвърлян куп жълта хартия. Седнах на един тапициран стол и огледах обстановката. Исках да разбера как си бе удариł главата. Преместих се в работния му стол. Телефонът се оказа до лявата ми ръка. Столът беше много нестабилен. Ако се наклоня прекалено силно назад и се прекатуря, главата ми евентуално можеше да се удари в ръба на бюрото. Наплюнчих носната си кърпа и потърках дървото. Нито кръв, нито дявол. Бюрото бе отрупано с вещи, включително цял ред книги, затиснати между два бронзови слона, и старомодна стъклена квадратна мастилница. Проверих ги и тях с кърпичката, но без резултат. Впрочем това, което вършех, беше безсмислено, защото, ако друг го беше удариł, предметът можеше да не е в стаята. А нямаше кой друг да го направи. Станах и запалих

централното осветление. Светлината проникна дори и в най-отдалечените ъгълчета и отговорът, разбира се, се оказа много прост. До стената лежеше преобърнато металическо кошче за отпадъци с разпилени наоколо хартии. Нямало е крака, за да иде само дотам, значи е било хвърлено или ритнато. Избърсах острите му ръбове с наплюнчената кърпичка. Този път по нея останаха червеникавокафяви петънца. Никаква загадка в последна сметка. Уейд бе паднал и се бе ударил на острия ръб на кошчето — най-вероятно съвсем леко, — след което станал и ритнал проклетото нещо в другия край на стаята. Елементарно.

След това пак е пийнал набързо. Алкохолът стоеше на масичката пред канапето: празна бутилка, друга, почти пълна, кана с вода и сребърна купичка, пълна с вода, която е била лед. Имаше само една чаша, от най-големите.

След като си пийнал, се почувствуval по-добре. Забелязал, че слушалката на телефона не е на мястото си и с размътеното си съзнание сигурно не си е спомнил какво е правил с нея. Само прекосил стаята и я сложил върху вилката. По време всичко съвпадаше. Телефонът има странно въздействие върху человека. Ние, децата на техническия век, го обичаме, мразим и се страхуваме от него. Телефонът е един фетиш. Всеки нормален човек ще каже „ало“, преди да затвори, просто за всеки случай. Но не и човек с помрачен от алкохола мозък, който освен това току-що е паднал и се е ударил. Пък и какво значение! Може и жена му да е затворила телефона — ако е чула падането и удара на кошчето в стената, може да е влязла при него да провери какво става. Тъкмо тогава последната глътка вече го е била бълснала в главата и той е излязъл от къщата, залитайки, прекосил е зелената площ и е изгубил съзнание на мястото, където го намерих. Някой е щял да дойде да го приbere. Вече не си е спомнял кой. Може би добрият доктор Веринджър.

Дотук добре! Но какво би направила жена му? Не би могла да се справи с него, да го убеди в каквото и да било, а нищо чудно и да се е страхувала. Най-вероятно е повикала някого на помощ. Прислугата я няма, значи по телефона. Впрочем нали се беше обадила! На милия доктор Лоринг. Бях предположил, че му е позвънила по телефона след пристигането ми. Тя обаче не спомена такова лещо.

Но оттук нататък нещата вече не се връзваха. Редно е било да го потърси, да го намери и да се увери, че е добре. Нищо е нямало да му се случи, ако полежи на земята в такава топла лятна нощ. Не би могла да го пренесе. Аз трябаше да вложа всичките си сили в тази работа. Но в никой случай не би трябвало да стои до отворената врата, да пуши и да има съвсем смътна представа къде се намира в момента мъжът ѝ. Или грешах? Откъде можех да знам какво е изживяла с него, доколко бе опасен в такова състояние, дали не се е страхувала да се доближи до него. „Аз не мога повече — бяха думите ѝ, когато пристигнах. — Вие го намерете.“ После влезе вътре и припадна.

Нешто продължаваше да ме глажде, но престанах да мисля. Да предположим, че ако често е изпадала в подобна ситуация и е знаела със сигурност, че няма какво да направи, освен да остави нещата, както си бяха, то именно така и би постъпила. Именно така. Нищо да не прави. Да го остави да лежи на земята, докато се появи някой с физически възможности да се справи с него.

Това все още ме тревожеше. Тревожеше ме и фактът, че ни заряза и се прибра в стаята си, а ние с Канди го качихме и го сложихме да си легне. А твърдеше, че го обичала. Той бе неин съпруг, били женени от пет години, бил много добър в трезво състояние — това бяха нейни думи. Пиян бил друг човек — трябвало да се пази от него, защото ставал опасен. Добре де, Марлоу, стига вече.

Но то продължаваше да ме тревожи. Ако наистина бе наплашена, нямаше да стои до отворената врата и да пуши. А ако беше само огорчена, отчуждена и отвратена, нямаше да припадне.

Имаше нещо друго. Може би друга жена. И тя точно днес го бе открила. Линда Лоринг? Защо не? Това бе мнението на доктор Лоринг и той го изрази по един много публичен начин.

Спрях да мисля за тези неща и свалих калъфката на пишещата машина. Написаното беше там — няколко листа жълта хартия, които трябаше да унищожа, за да не попаднат в ръцете на Айлийн. Взех ги, седнах на кушетката и реших, че съм заслужил една чашка, докато чета. До кабинета имаше тоалетна стаичка с умивалник. Изплаквах голямата чаша, сипах си и седнах да чета. А това, което прочетох, беше направо идиотско. Ето го:

28

„Четири дни изминаха, откак имаше пълнолуние и на стената блести четвъртито петно лунна светлина и то прилича на голямо сляпо млечнобяло око — стенно око. Шега. Ужасно тъпо сравнение. Писатели. Всичко трябва да е като нещо друго. Усещам си мозъка като разбита сметана, но не толкова сладък. И това е сравнение. Повръща ми се, като се сетя за тази гадория. И без да мисля за нея, ми се повръща. И сигурно ще повърна. Но не ме насиливайте. Дайте ми време. Червеите в слънчевото ми сплитане пъплят ли, пъплят. По-добре да си легна в леглото, но под него ще има едно черно животно и то ще мърда, и ще шумоли, и ще се свива на топка, и ще се бълска в пружината, и аз ще изпищя, но писъка ще чуя само аз. Писък на сън, писък на кошмар. Няма от какво да ме е страх и не ме е страх, но веднъж лежах така в леглото и черното животно се бълскаше в пружината и тогава получих оргазъм. Това ме отврати повече от всички гадости, които съм вършил.

Мръсен съм и съм брадясал. Ръцете ми треперят. Потя се. Воня. Ризата ми е мокра под мишниците, на гърдите и на гърба. Ръкавите ѝ са мокри на сгъвките на лактите. Чашата на масата е празна. Ще трябва да хвана шишето с две ръце, за да си сипя. По-добре направо от бутилката, да живна малко. Вкусът му е отвратителен. Пък и няма да ми помогне. Накрая дори ще ми попречи да заспя и целият свят ще стене от ужаса на изтерзаните ми нерви. Това май не беше лошо, а, Уейд? Дай още.

Пъrvите два-три дни не е зле, но после вече става неприятно. Започваш да се измъчваш и пиеш, за да се почувствуваш за кратко време по-добре, но плащаш все по-скъпо, а по-добре не ти става, докато идва моментът, в който само повръщаш. И тогава се обаждаш на Веринджър. Добре, Веринджър, пристигам. Но вече няма Веринджър. Замина за Куба или е мъртъв. Оня педераст го е пречукал. Горкият Веринджър, каква съдба — да умре с педераст в леглото си. Хайде, Уейд, ставай, че трябва да ходим на едно-две места. Места,

където не сме били и откъдeto няма да се върнем, когато отидем там. Това изречение как ти звучи? Не. Добре де, не ти искам пари за него! Тук се прави кратка пауза и се пуска дълга реклама.

Брей, успях. Станах. Страшен съм! Успях да стигна до кушетката и ето ме, коленичил до нея, опрял ръце и захлупил лице в длани — плача. После се помолих и се презрях за това, че се моля. Един допнапробен алкохолик се самопрезира. За какво се молиш бе, глупако? Когато се моли нормален човек, значи вярва. Ако се моли болен човек, значи го е страх. Стига молитви! Този свят ти сам си го създаде, а малката помощ отвън — е, и нея Сам си я изпроси. Стига си се молил, извратен тип такъв! Изправи се на крака и си пийни! Вече е късно за нещо друго.

Най-после успях да хвана шишето с две ръце. И си сипах в чашата. Без да разлея почти нищо. Сега остава да вдигна чашата, без да повърна. Я да добавя малко вода. Полека, спокойно. Стана ми топло. Дори горещо. Ако можех да спра да се по-агя! Чашата е празна. И пак е на масата.

Лунната светлина нещо се замъгли, но въпреки това успях да оставя чашата, внимателно, внимателно, като роза във висока ваза. Розите кимат с росни главички. Може и аз да съм роза. Ето на — покрит съм с роса. А сега да се кача горе. Какво ще кажеш за една гълътка за из път? Не? Добре, добре, каквото кажеш. Вземи шишето със себе си. Ако стигна догоре, поне ще ме чака нещо приятно. Ако успея да се кача, имам право на награда. Знак на признателност от мен за мен. Аз така силно се обичам и което е най-приятно — нямам никакви съперници.

Два интервала. Бях горе, слязох долу. Горе не ми харесва. От височината сърцето ми замира. Но продължавам да удрям по клавишите на тази машина. Какъв вълшебник е подсъзнанието! Ако можех да работя редовно. И горе светеше луна. Може би е била същата. Никакво разнообразие по отношение на луните. Идва и си отива като млекаря, и млякото на луната е все едно и също. Луната на млякото — хайде, стига, приятелче. Нещо се пообърка. Няма време да описваме историята на болестта на луната. Достатъчно истории на болести имаш в главата си — на цялата Айдъл Вали.

Тя спеше на една страна и не издаваше нито звук. Със свити колене. Стори ми се, че спи прекалено беззвучно. Когато човек спи,

винаги издава някакъв звук. Може би не спи, а само се мъчи да заспи. Ако се приближа, ще разбера. Но може ли да падна. Едното й око се отвори — или май че не... Погледна ли ме, или не? Не. Иначе щеше да се понадигне и да попита: Не ти ли е добре, мили? Не ми е добре, мила. Но не се беспокой, мила, защото на мен ми е зле, не на теб, а ти спи, кротка и прекрасна, и нищо не си спомняй, и не се мърси с мен, и не допускай до себе си нищо мръсно, сиво, грозно.

Ти си некадърен, Уейд. Набълска цели три определения — некадърни писателю. Не можеш ли да пишеш поне а ла потока на съзнанието, без да слагаш по три прилагателни? Слязох, като се държах за перилата. Стомахът ми се качваше в устата с всяко стъпало и аз едва се сдържах. Добрах се долу, до кабинета, стигнах до канапето и изчаках сърцето ми да се успокои. Шишето ми е подръка. Когато Уейд подрежда нещата, едно е сигурно — шишето е винаги подръка. Никой не го крие, никой не го заключва. Никой не казва: «Не мислиш ли, че вече пи достатъчно, мили? Ще ти прилошее, мили.» Никой не казва такова нещо. Само си спи на една страна тихо като роза.

Прекалено много пари дадох на Канди. Грешка. Трябваше отначало да му дам малко, за да стигнем постепенно до многото. Така апетитът е винаги изострен. А като му дадеш много от първия път, бързо ще се насити. В Мексико може цял месец да живее и да издържа семейство със сумата, която му давам тук за един ден. А като се насити, какво ще направи? И стигат ли на човек парите, ако знае, че може да получи още? Дали да не убия това чернооко копеле? Заради мен вече умря един добър човек, защо не и една хлебарка с бяло сако?

Стига с този Канди. Винаги има начин да се затъпи една игла. Виж, другия никога няма да го забравя. Той е изписан с огън върху сърцето ми.

Я по-добре да се обадя по телефона. Нещо губя контрол над себе си. Усещам ги как подскочат, подскочат, подскочат. Я да побързам, докато тези розови животинки не са ме полазили по лицето. Хайде, обади се, обади се! Обади се на Сю от Су Сити. Ало, момиче, искам междуградски. Ало, междуградски, дайте ми Сю от Су Сити. Номера й ли? Няма номер, само име. Ще я намерите лесно — тя се подвизава на десета улица, откъм сенчестата страна, под високите палми с разперени листа. Добре де, добре! Оставете поръчката, ще ви кажа нещо друго, впрочем ще попитам нещо. Кой ще плати за банкетите,

дето Гифърд ги дава в Лондон, ако анулирате поръчката ми? Аха, смятате, че мястото ви е сигурно, ама така си мислите. Я ми дайте да говоря с него. Свържете ме направо. Прислужникът току-що му е занесъл чая. Ако не може да говори, ще изпратим някой, който може.

Това пък защо го написах? Какво се опитвах да си спомня? А, да, телефона. Трябва да се обадя. Веднага. Вече ми става зле, много, много зле...“

Това беше всичко. Сгънах листовете и ги пъхнах във вътрешния си джоб до портфейла. Отворих широко стъклената врата и излязох на терасата. Луната бе малко начената. Но беше лято в Айдъл Вали, а лятото е хубаво нещо. Стоях загледан в неподвижното безцветно езеро, мислех и се чудех. Тогава чух изстрел.

29

Откъм балкона се виждаха две отворени и осветени врати: на Айлийн и неговата. Нейната стая беше празна. От неговата се дочуваше шум от боричкане и аз с един скок се озовах там. Тя беше приведена над него и се опитваше да го надвие. Черен пистолет се стрелна във въздуха, две ръце — голяма мъжка и малка женска — го държаха едновременно, но не за дръжката. Роджър седеше в леглото приведен напред и дърпаше пистолета към себе си. Тя беше в светлосин халат, от тези на баклавички; косата ѝ бе паднала върху лицето и ето че вече държеше пистолета с две ръце и със силно дръпване го измъкна от ръцете му. Изненадах се, че в нея може да се крие толкова сила, колкото и да беше той изтощен. Роджър се отметна рязко с изцъклени очи и забързано дишане, а тя отстъпи назад и се бълсна в мен.

Остана така, облегната на мен, стисната пистолета с две ръце до гърдите си. Тресеше се от задъхани ридания. Аз се пресегнах през нея и хванах пистолета.

Тя се обърна, сякаш едва разбра, че съм до нея. Очите ѝ се разтвориха широко и тялото ѝ се отпусна. Остави ме да ѝ отнема пистолета. Беше тежко, неудобно оръжие, марка „Уебли“, автоматичен, без ударник. Дулото беше топло. Хванах я с една ръка, пуснах пистолета в джоба си и погледнах към него. Никой от нас не проговори.

После Уейд отвори очи и познатата уморена усмивка се появи на устните му.

— Няма ранени — промърмори той. — Случаен изстрел в тавана.

Усетих как тялото ѝ се напряга. В следващия миг се отдръпна. Очите ѝ бяха фокусирани, ясни.

— Роджър — гласът ѝ беше болезнен шепот. — Защо си такъв?

Той я погледна тъпо, облиза устните си и нищо не каза. Тя се облегна на тоалетката. Ръката ѝ механично се вдигна и отметна косите

от лицето. Потрепера цялата, от главата до петите, после поклати глава.

— Роджър — прошепна отново. — Горкият Роджър. Горкият, нещастен Роджър.

Сега той гледаше право нагоре, в тавана.

— Имах кошмар — промълви бавно. — Някой с нож в ръка се бе надвесил над леглото ми. Не знам кой. Приличаше ми на Канди. Но няма начин да е бил той.

— Разбира се, че не, мили — нежно го успокои тя. Отдръпна се от тоалетката и седна на ръба на леглото. Пресегна се и почна да го гали по челото. — Канди отдавна спи. Пък и за какво му е нож?

— Нали е мексиканец. Те всички носят ножове — отговори той със същия безличен, сякаш далечен глас. — Много си падат по ножовете. И хич не си пада по мен.

— Никой не си пада по теб — грубо се намесих аз.

Тя бързо се обърна към мен.

— Моля ви, не говорете така. Откъде да знае? Сънувал е...

— Къде беше пистолетът? — изръмжах тази аз, без да му обръщам внимание.

— В нощното шкафче. В чекмеджето.

Уейд обърна глава и срещна погледа ми. В чекмеджето нямаше никакъв пистолет и той знаеше, че аз знам. Там се въргалаха хапчета и някои други дреболии, но пистолет не бе имало.

— Или под възглавницата — добави той. — Не съм много сигурен. Стрелях веднъж... — Роджър повдигна натежала ръка и посочи — ей там, горе.

Вдигнах поглед. В мазилката на тавана наистина имаше дупка. Отместих се, за да я видя по-добре. Да. Приличаше на дупка от куршум. Изстрелян от пистолет като този, той би пронизал тавана и би се забил някъде в горния кат. Върнах се при леглото му и го загледах сърдито.

— Не е вярно. Искал си да се застреляш. Никакви кошмари не си сънувал. Плувал си в морето на самосъжалението. Нито в чекмеджето, нито под възглавницата имаше пистолет. Станал си, взел си го, пак си легнал и си се приготвил да си теглиш куршума. Само че не ти е стискало. Стрелял си напосоки и жена ти веднага е дотърчала — което си и целял. Просто да те съжалят и да ти съчувствуват. Нищо друго. И

боричкането беше в по-голямата си част представление. Тя не би могла да ти отнеме пистолета, ако ти не си искал да ти го вземе.

— Лошо ми е. Но може и да си прав. Какво значение има?

— Значението е следното. Ще те затворят в психиатрична болница и, вярвай ми, персоналът там не е по-състрадателен от каторжнически конвой.

Айлийн рязко се изправи.

— Престанете — сряза ме тя. — Той наистина е болен и вие много добре го знаете.

— Той иска да е болен. Само му напомням какво може да му струва.

— Сега не е моментът да му го казвате.

— Вървете си в стаята. Сините ѝ очи замятаха мълнии.

— Как смеете...

— Вървете си в стаята. Освен ако не искате да се обадя в полицията. Такива неща трябва да се съобщават.

Той се ухили.

— Ами да, обади се в полицията. Колкото се обади за Тери Ленъкс.

Не обърнах внимание на думите му. Продължих да я гледам. Имаше изморен вид — крехка и безкрайно красива. Светковичният ми ѣд бе преминал. Протегнах ръка и я докоснах.

— Хайде, няма нищо. Той няма да прави повече опити. Вървете и си легнете.

Айлийн го изгледа продължително и излезе от стаята. Приседнах на крайчеца на леглото, където бе седяла тя.

— Искаш ли още едно хапче?

— Не, благодаря. Няма значение дали ще заспя. Вече ми е много по-добре.

— Познах ли за изстрела? Нали беше театър?

— Донякъде. — Той извърна глава. — Мисля, че малко прекалих.

— Никой не може да ти попречи да се самоубиеш, ако наистина го искаш. Знам това със сигурност. Както и ти.

— Да. — Той продължаваше да лежи с обърната на другата страна глава. — Направи ли каквото те помолих... листовете в пишещата машина?

— Да. Изненадан съм, че помниш. Писал си големи глупости. Интересна работа — напечатано е без грешка.

— Винаги пиша така — пиян или трезв, — поне до един момент.

— Не се страхувай от Канди. Грешиш, че не те харесва. И не е вярно, че никой не те харесва. Казах го само за да ядосам Айлийн.

— Защо?

— Защото вече припадна веднъж тази нощ. Той леко поклати глава.

— Айлийн никога не припада.

— Значи се е престорила. И това не му хареса.

— Какво искаш, да кажеш с думите, че един добър човек е умрял заради теб? — продължих аз.

Той се намръщи и се замисли.

— Глупости. Нали ти казах, че сънувах...

— Говоря за написаното.

Сега вече Уейд ме погледна, като бавно обърна главата си, сякаш му тежеше безкрайно.

— И онова е сън.

— Пак те питам, Канди с какво те държи в ръцете си?

— О, я стига. — И той пак склопи очи. Станах да затворя вратата.

— Не можеш да избягаш от всичко, Уейд. Канди може да е изнудвач, от това по-лесно няма. Може дори да го прави много мило — да те харесва и да ти прибира паричките. С какво те държи — някоя жена ли?

— Вярваш на онзи глупак Лоринг — отвърна той със затворени очи.

— Не съвсем. По-скоро си мисля за сестрата — мъртвата.

Беше само налучкване, но, изглежда, попаднах в целта. Уейд разтвори широко очи. На устните му се появи пяна.

— Затова ли си тук? — попита той бавно, шепнешком.

— Много добре знаеш. Бях поканен от теб.

Той взе да си върти главата първо на една страна, после на другата. Въпреки секонала нервите му не бяха в ред. Лицето му се покри с капчици пот.

— Не съм първият любещ съпруг, изневерил на жена си. Я ме остави, дявол да те вземе. Остави ме на мира.

Влязох в банята, взех един пешкир и му избърсах лицето. После му се ухилих подигравателно. Ама съм подлец, втори като мен няма. Чакам жертвата ми да се строполи на земята и тогава почвам да я ритам. Нали е слаб. Не може да ми го върне.

- В един от близките дни ще се върнем на въпроса.
- Не съм луд — промърмори той.
- Само се надяваш, че не си луд.
- Знаеш ли какво изживях...

— Ами то се вижда. Но въпросът е защо. На, вземи. — Извадих още един секонал от чекмеджето и му дадох вода. Той се повдигна на лакът, посегна за чашата и се размина с нея поне с десет сантиметра. Сложих я в ръката му. Успя да отпие и да гълтне хапчето. После се отпусна по гръб изтощен, с напълно безстрастно лице. Носът му беше изострен като на мъртвец. Тази нощ нямаше да хвърля никого надолу по стълбите. Най-вероятно никоя нощ изобщо...

Клепачите му натежаха и аз излязох от стаята. Усещах тежестта на пищова до бедрото си — джобът ми бе увиснал. Тръгнах за надолу. Вратата на Айлийн беше отворена. В стаята ѝ беше тъмно, но лунната светлина стигаше, за да различа силуета ѝ, откроен до самата врата. Тя извика нещо, което ми прозвуча като име, но не моето. Направих няколко крачки към нея.

- Не викай — сгълчах я. — Той легна да спи.
- Знаех, че ще се върнеш — нежно ми каза тя. — Макар и след десет години.

Аз се опулих. Единият от нас двамата не беше в ред.

— Затвори вратата — продължи тя със същия галещ глас. — През всичките тези години се пазех за теб.

Обърнах се и затворих вратата. За момента идеята ми допадна. А като се обърнах пак към нея, тя вече бе политнала към мен. Така че я подхванах. Нямаше как. Притисна се силно до мен и косата ѝ докосна лицето ми. Устата ѝ потърси моята за целувка. Цялата трепереше. Устните ѝ се разтвориха и езикът ѝ се стрелна. После ръката ѝ се спусна надолу, тя дръпна нещо, дрехата, която я загръщаше, се разтвори и се оказа, че под нея е гола, както майка я е родила, но далеч не така целомъдрена.

— Отнеси ме до леглото — прошепна тя.

Така и направих. Прегърнах я и докоснах гола кожа, нежна кожа, мека, податлива плът. Вдигнах я и я пренесох на ръце до леглото, после я сложих да легне. Тя обаче продължи да обгръща врата ми с ръце, а от гърлото ѝ излизаха някакви особени свистящи звуци. После взе да се мята и да стене. Това направо ме уби. Почувствувах се като жребец. Усетих, че губя контрол над себе си. Човек не получава такава покана от такава жена много често.

Канди ме избави от това ужасно положение. Чу се слабо изскърцване, обърнах се рязко и видях как дръжката на вратата се помръдна. Освободих се с едно движение от нея и скочих към вратата. Отворих я, изхвърчах навън и зърнах мексиканец да тича по коридора, а после надолу по стълбите. Някъде по средата спря и ми се захили цинично. После изчезна.

Върнах се и затворих вратата — този път от външната стража. Отвътре жената издаваше някакви странни звуци, но сега ги възприех само като странни звуци. Магията се бе развалила.

Слязох бързо по стълбите, прекосих хола, влязох в кабинета, грабнах бутилката уиски и отпих направо от гърлото. Когато не бях в състояние да гълтам повече, се облегнах задъхан на стената и оставил огнената течност да ме изгаря, докато не усетих, че е стигнала до мозъка ми.

Много време бе минало от вечеря. Много време бе минало от всичко нормално. Уискито ме удари бързо и силно, но аз продължих да се наливам, докато стаята потъна в мъгла, мебелите се разместиха, а светлината на лампата ми заприлича на букет от летни мълнии. В следващия миг лежах безжизнен на коженото канапе и се опитвах да балансирам шишето на гърдите си. То ми се стори празно. Търкулна се и тупна на пода.

И това беше последното, което си спомням.

30

Слънчево зайче гъделичкаше глезните ми. Отворих очи и видях короните на дърветата, които леко трептяха в маранята на синьото небе. Обърнах се на другата страна и кожата на канапето докосна бузата ми. Сякаш брадва зацепи главата ми. Седнах, Бях наметнат с одеяло. Отхвърлих го и свалих краката си на пода. Озъбих се на часовника. Показаваше една минута преди шест и половина.

Станах, но за целта трябваше да впрегна силния си характер. И всичката си воля. И всичко в себе си, а то не беше много като едно време. Трудните години си бяха взели своето.

Затътрах се към малката тоалетна стаичка, свалих вратовръзката и ризата и заплисках с шепи студена вода по лицето и главата си. Водата взе да се стича по мен и аз се избърсах с хавлията, като се търках жестоко. Облякох отново ризата, сложих връзката, посегнах за сакото и пистолетът в джоба издрънча, като се удари в стената. Извадих го, завъртях цилиндъра и изсипах патроните в шепата си — пет цели, от единия бе останала почерняла гилза. После си помислих — какъв смисъл има, лесно ще намери други. Затова ги върнах на мястото им, отнесох пистолета в кабинета и го прибрах в едно от чекмеджетата на бюрото.

Когато вдигнах поглед, видях Канди до вратата — изряден в бялото си сако, със сресана назад лъскава черна коса и изпълнени с омраза очи.

— Кафе ще пиете ли?

— Да, благодаря.

— Изгасих лампите. Шефът е добре. Спи. Затворих вратата на стаята му. Защо се напихте?

— Трябваше.

Той ми се ухили подигравателно.

— Не ти бутна, а? Теглиха ли ти шута, а, ченге?

— Гледай си работата.

— Тази заран нещо хич не си корав. И май че изобщо не си, а?

— Я тичай да ми донесеш кафето — изревах аз.

— Hijo de puta.^[1]

С един скок се озовах до него и го сграбих за ръката. Той не помръдна. Само ме изгледа презрително. Изсмях се и го пуснах.

— Имаш право, Канди. Не съм корав.

Той се обърна и излезе, но за нула време се върна обратно със сребърен поднос, върху който имаше малка сребърна каничка с кафе, захар, мляко и старателно сгъната триъгълна салфетка. Сложи подноса на масичката и прибра празната бутилка заедно с всичко останало. Вдигна и една бутилка от пода.

— Прясно е. Току-що го направих — поясни той и излезе.

Изпих две чаши без захар и мляко. После запалих цигара. Всичко дойде на мястото си. Все още бях човек. Канди пак се появи в стаята.

— Закуска искате ли? — попита ме мрачно той.

— Не, благодаря.

— Разкарай се тогава, не те щем.

— Кои сте вие?

Той отвори някаква кутия и си взе цигара. Запали я и най-нагло ми духна в лицето.

— Аз се грижа за шефа.

— Добре ли припечелваш? Канди се намръщи, после кимна.

— Да, добре плаща.

— И колко ти бута отгоре — за да си мълчиш? Той пак обърна на испански.

— No entiendo.^[2]

— Много добре разбиращ. Колко го ръсиш? Бас ловя, че не е по-малко от двеста.

Той се ухили.

— Двеста ще ми дадеш ти, ченге. За да не кажа на шефа, че снощи излезе от стаята й.

— С двеста мога да купя цял рейс такива като тебе.

Той се направи, че не чува.

— Шефът става много лош, като го прихванат. Така че плащай, ченге.

— Дребна риба си ти — презрително му отвърнах. — И на дребно работиш. Много мъже се хващат, когато им налетят. А и тя не е вчерашна. Така че няма да ме уплашиш.

В очите му се появи лош блясък.

— Повече да не си се мярнал насам, храбрецо.

— Тръгвам си.

Изправих се и заобиколих масата. Той се помръдна колкото да остане с лице към мен. Следях ръцете му, но очевидно не носеше нож тази сутрин. Когато го наближих достатъчно, му отвъртях един шамар.

— Не разрешавам на прислугата да ме нарича курвин син, черньо. Тук съм по работа и ще идвам, когато сметна за необходимо. Затова внимавай какво приказваш. Може и с пищова да те наложа. Тогава язък за красивата ти мутричка.

Той не реагира изобщо, дори на шамара, който заедно с „черньото“ сигурно беше смъртна обида за него. Само си остана неподвижен, с каменно лице. После, без да каже дума, вдигна подноса и го изнесе.

— Благодаря за кафето — рекох на гърба му. Той не спря. Като си отиде, опипах космите по брадата си, стегнах се и реших да си тръгвам. До гуша ми беше дошло от семейство Уейд.

Когато прекосях хола, по стълбата заслиза Айлийн, обута в бели панталони и сандали без пръсти, с бледосиня риза. Погледна ме много изненадана.

— Не знаех, че сте тук, мистър Марлоу — каза го, сякаш не се бяхме срещали от миналата седмица, когато просто съм се бил отбил на чай.

— Прибрах пистолета му в бюрото.

— Пистолета ли? — Най-после като че ли загря. — А снощи беше малко напрегнато, нали? Мислех, че сте си отишли.

Приближих се до нея. На врата си носеше тънка златна верижка и никакъв особен медальон в златно и синьо върху бял емайл. Синята част ми заприлича на две неразперени криле. Срещу тях имаше широко поле бял емайл и златна кама, пронизала свитък. Думите не можах да прочета. Медалионът беше някаква военна значка.

— Напих се. Нарочно и грозно. Чувствувах се самотен.

— Нямаше защо да сте самотен — отвърна тя с чисти като вода очи, в които не открих ни следа от лукавство.

— Въпрос на мнение. Тръгвам си и не знам дали някога пак ще дойда. Нали чухте какво казах за пистолета?

— Че сте го сложили в бюрото. Може би ще е по-добре да го прибера другаде. Той в същност нямаше намерение да се застреля, нали?

— Не мога да кажа. Следващия път и това може да се случи.
Тя поклати глава.

— Не вярвам, наистина не вярвам. Вие страшно ми помогнахте снощи, не знам как да ви се отблагодаря.

— Е, поне се опитахте.

Айлийн порозовя. После се изсмя.

— Снощи сънувах много особен сън — започна тя бавно, загледана някъде над рамото ми. — Един човек, когото познавах, беше тук, в къщата. Той е мъртъв от десет години. — Пръстите ѝ докоснаха медальона от злато и емайл. — Затова днес си сложих това. То ми е от него.

— И аз сънувах странен сън. Но няма да ви го разкажа. Дръжте ме в течение за Роджър и ако мога с нещо да помогна...

Тя ме погледна в очите.

— Нали казахте, че повече няма да идвate тук?

— Казах, че не знам дали пак ще дойда. Може да ми се наложи. Надявам се да не стане нужда. В този дом има много нещо нередно. И само една част се дължи на бутилката.

Айлийн впери поглед в мен, намръщена.

— Какво искате да кажете?

— Мисля, че знаете за какво говоря.

Тя се замисли. Пръстите ѝ все още докосваха медальона. После въздъхна — бавно и примирено.

— Винаги има замесена друга жена. Рано или късно. Не непременно фатално. Но май говорим за различни неща?

— Възможно е — отвърнах. Тя продължаваше да стои на стъпалата — на третото отдолу нагоре. И пръстите ѝ продължаваха да докосват медальона. В нея имаше нещо нереално красиво. — Особено ако под друга жена разбирате Линда Лоринг.

Тя пусна медальона и слезе едно стъпало по-долу.

— И доктор Лоринг е на моето мнение — продължи с безразличие. — Сигурно има основания за това.

— Нали ми казахте, че е правил същата схема на половината мъже в Айдъл Вали?

— Нима? Ами... какво друго можех да кажа тогава? — Тя слезе още едно стъпало.

— Не съм се обръснал — подхвърлих аз. Това я стресна. После се засмя.

— О, не очаквах да ме целунете.

— А какво очаквахте от мен, мисиз Уейд? В началото, когато ме убеждавахте да се заема с тази работа? И защо се спряхте на мен — какво мога аз да ви предложа?

— Вие оставате верен, когато това никак не е лесно — тихо ми отвърна тя.

— Трогнат съм. Но не съм убеден, че това е била истинската причина.

Тя слезе на последното стъпало и вдигна поглед към мен.

— Каква е тогава причината?

— Дори да е така, много е неоснователна — по-лоша не можете да измислите, дори да поискате.

Тя едва-едва се намръщи.

— Защо?

— Защото онова, което направих тогава — като останах верен, — бе нещо, което и глупакът няма да стори два пъти.

— Знаете ли — подметна тя небрежно, — разговорът ни стана много загадъчен.

— Ами вие сте загадъчна личност, мисиз Уейд. Хайде сбогом и ви желая късмет, а ако наистина сте загрижена за Роджър, намерете му някой добър лекар — и то незабавно.

Тя пак се засмя.

— О, това снощи не беше нищо. Да го видите, когато получи действително тежък пристъп. А днес вече ще бъде на крака и следобед сигурно ще седне да работи.

— Ами, ще работи.

— Вярвайте ми, като ви казвам. Достатъчно добре го познавам.

Нанесох ѝ последния удар право в зъбите и думите ми наистина прозвучаха много злобно.

— Вие в същност никак не желаете да го спасите, нали? Просто се правите, че се опитвате.

— Това са много жестоки думи — бавно изрече тя.

Мина покрай мен, после през вратата на трапезарията. А аз прекосих хола и излязох от къщата. Беше прекрасно лятно утро в тази светла уединена долина, достатъчно отдалечена от големия град, за да няма и следа от индустриална мъгла, оградена с високи планини, които я предпазваха от океанската влага. По-късно щеше да стане горещо, но по един изискан, приятен начин — не жестоко като в пустинята и не лепкаво и вонящо като в града. Айдъл Вали беше идеално място за живееене. Идеално. Приятни хора с приятни домове, приятни коли, приятни коне, приятни кучета — нямаше да се учудя, ако и децата им бяха приятни.

Но единственото, което един човек на име Марлоу искаше от Айдъл Вали, беше да се измъкне оттам. И то бързо.

[1] Курвин син (исп.). Б. пр. ↑

[2] Не разбирам (исп.). Б. пр. ↑

31

Прибрах се у дома, взех един душ, избръснах се, преоблякох се и отново започнах да се усещам чист. Приготвих си закуска, изядох я, измих съдовете, изметох кухнята и площадката пред задния вход, запалих една лула и се обадих на телефонната служба, към която бях абониран. Никой не ме беше търсил. Тогава за какво да ходя в кантората? Нямаше да намеря нищо освен още един умрял молец, още един слой прах и портрета на Мадисън в сейфа. Можех да си поиграя с него и с петте новички стотачки, които още миришеха на кафе. Можех, но не исках. Нещо се бях вкиснал. В същност те не бяха мои. Какво можех да си купя с тях? Колко вярност му трябва на един мъртвец? Пфу. Явно гледах на живота през мъглата на махмурлука.

Беше една от онези сутрини, които като че ли нямат край. Усещах се изсмукаи, изморен, безразличен и отлитащите минути сякаш потъваха в празното пространство с мек, бръмчащ звук, като изстреляни ракети. Отвън в храстите чуруликаха птички, а колите фучаха безспир нагоре-надолу по Лоръл Каньон Булевард. Обикновено дори не ги чувах. Но сега бях умислен, раздразнителен, озлобен и свръх-чувствителен. Реших да се справя с махмурлука.

Сутрин обикновено не пия. Климатът в Южна Калифорния е прекалено мек за това. Обмяната на веществата е забавена. Но този път си налях в една висока чаша, сложих лед, седнах във фотьойла с разкопчана риза, заразлиствах едно списание и прочетох един идиотски разказ за някакъв тип, който имал два живота, и двама психоаналитици — единият човек, а другият някакво насекомо в кошер. Той ходеше ту при единия, ту при другия и, общо взето, разказът беше много шантав, но забавен — по един такъв, по-особен начин. Пиех внимателно, гълтка по гълтка, и чаках.

Около, обед телефонът звънна и един глас каза:

— Обажда се Линда Лоринг. Позвъних първо в кантората ви, но от телефонната служба ме посъветваха да опитам у дома ви. Бих желала да се видим.

— Защо?

— Предпочитам да ви обясня лично. Предполагам, че ходите в кантората си от време на време?

— Аха. От време на време. Пари ще има ли?

— Не бях се замисляла по този въпрос, но нямам нищо против, ако желаете да ви се заплати. Мога да бъда в кантората ви след около час.

— Окей.

— Ама какво ви става? — рязко попита тя.

— Махмурлия съм. Но не съм парализиран. Ще дойда. Освен ако не предпопечатете вие да дойдете тук.

— Предпочитам в кантората.

— Тук при мен е много приятно. Задънена улица, никакви съседи наблизо.

— Намекът ви не ме привлича, ако правилно съм ви разбрала.

— Никой не ме разбира, мисиз Лоринг. Много съм загадъчен. Добре, ще се опитам да се добера дотам.

— Безкрайно ще съм ви благодарна. — И тя затвори.

Забавих се, защото по пътя се отбих да хапна един сандвич. Проветрих кабинета, включих звънеца, надникнах в чакалнята и тя вече беше там, в същия стол, където бе седял Менди Менендес, и прелистваше най-вероятно същото списание. Беше в бежов габардинен костюм и изглеждаше много елегантна. Остави списанието, погледна ме сериозно и каза:

— Тази папрат трябва да се полее. Освен това, струва ми се, че трябва и да се пресади — прекалено много въздушни корени има.

Отворих вратата и ѝ направих място да мине. По дяволите папратта. Тя влезе, оставих вратата сама да се затвори, държах ѝ стола, докато седна, и тя огледа кабинета ми като всеки клиент. А аз седнах от другата страна на бюрото.

— Не бих нарекла кантората ви дворец. Дори и секретарка ли нямате?

— Животът ми е тежък, но аз съм свикнал.

— А ми се струва, че и работата ви не е особено доходна.

— Е, зависи. Искате ли да ви покажа един портрет на Мадисън?

— Един какво?

— Банкнота от пет хиляди долара. Хонорар. Тук я държа, в сейфа.

Станах, завъртях диска, отворих сейфа, отключих вътрешното чекмедже, извадих малък плик и го сложих пред нея. Тя го загледа изумена.

— Не се заблуждавайте от обстановката. Веднъж работих за един, който имаше двайсет милиона. Даже вашият старец би го поздравил. А канцеларията му не беше по-луксозна от моята, само дето беше глух и си беше направил тавана звуконепроницаем. А на пода имаше кафяв линолеум, без килим.

Тя взе в ръка портрета на Мадисън и го повъртя между пръстите си. После отново върна банкнотата в плика.

— Това е от Тери, нали?

— Бре, та вие всичко знаете!

Тя бутна плика по-далеч от себе си и се намръщи.

— Той имаше такава. Винаги я носеше със себе си, след като се ожениха със Силвия втория път. Наричаше я своята щура пара. Не я намериха в него, като умря.

— За това може да има и други причини.

— Да, но колко хора носят в себе си банкноти от по пет хиляди долара? И колко от тях, ако могат да си позволяят да ви платят такъв хонорар, ще ви го поднесат в подобна форма?

Въпросът не предполагаше отговор. Аз само кимнах. И тя продължи рязко:

— И каква работа трябваше да свършите срещу тези пари, мистър Марлоу? Или не желаете да ми отговорите? По време на онова последно пътуване до Тихуана сте имали достатъчно време да си попри каззвате. Онази вечер ясно ми дадохте да разбера, че не вярвате на самопризнанието му. Даде ли ви той списък на любовниците на жена си, та да откриете сред тях убиеца?

Пак не отговорих, но по други причини.

— И случайно името Роджър Уейд да фигурира в този списък? — продължи тя все така рязко. — Ако Тери не е убил жена си, убиецът трябва да е някой избухлив и невменяем тип, някой луд или разюздан пияница. Само такъв човек е можел, нека употребя собствения ви отвратителен израз, да направи лицето й на кайма. Затова ли сте толкова услужлив към Уейдови — истински малък домашен

помощник, който се грижи за него като за дете, щом се напие, намира го, като се изгуби, и го води у дома, когато е напълно безпомощен?

— Нека ви поясня един-два момента, мисиз Лоринг. Тери може и да ми е дал тази прекрасна гравюра, но нито ми е давал списък, нито е споменавал имена. И нищо не е искал от мен освен онова, което сте така сигурна, че съм направил — да го закарам до Тихуана. Що се отнася до моето вземане-даване с Уейдови, то е дело на един нюйоркски книгоиздател. Той умира Роджър Уейд да му завърши започнатата книга, което значи, че трябва да бъде относително трезв, което от своя страна пък значи, че трябва да се открие причината, заради която пие. Ако има такава, и тя може да се открие, следващата стъпка би била да се направи опит да се премахне. Казвам опит, защото това най-вероятно не може да стане. Но поне можем да опитаме.

— Мога веднага да ви кажа с едно-единствено изречение причината, поради която пие — изрече тя презрително. — Онази анемична блондинка, за която е женен.

— О, не бих казал. Не бих я нарекъл анемична.

— Нима? Колко интересно! — Очите ѝ метнаха мълнии.

Вдигнах моя портрет на Мадисън.

— Не се опитвайте да ме клъвнете, мисиз Лоринг. Не съм спал с нея. Съжалявам, ако ви разочаровах.

Отидох до сейфа, прибрах парите и заключих чекмеджето. Затворих отново сейфа и врътнах диска.

— Впрочем, като си помисли човек — каза тя зад гърба ми — едва ли някой изобщо спи с нея.

Обърнах се и седнах на ръба на бюрото.

— Започвате да ставате по женски злобна, мисиз Лоринг. Защо? Да не би да си падате по нашия приятел алкохолика?

— Мразя подобни подмятания — хапливо ми отвърна тя. — Мразя ги. Изглежда, идиотската сцена, която направи мъжът ми, ви дава основание да мислите, че можете и да ме оскърбявате. Не, аз не си падам по Роджър Уейд. И никога не съм си падала по него — дори когато още не се беше впиянчил и умееше да се държи. И още по-малко сега — когато е това, което е.

Отпуснах се в стола и се пресегнах за кибрита, без да откъсвам очи от нея. Тя погледна часовника си.

— Ама вие, богатите, не си поплювате — забелязах. — Мислите, че винаги сте в правото си да приказвате, каквото си щете, колкото и неприятно да е то. Пускате злобни подмятания по адрес на Уейд и жена му пред един човек, когото почти не познавате, но ако той ви върне със същата монета, това вече е оскърбление. Добре, дайте да си кажем петата направо. Всеки пияница рано или късно се хваща с някоя уличница. Уейд е пияница, но вие не сте уличница. Онова беше само една случайна забележка, която вашият благовъзпитан съпруг подхвърли ей така, за да развесели компанията. Той не е мислил онова, което каза — значи е било просто за смях. Затова вас ви изключваме и търсим уличницата другаде. И колко надалеч трябва да я търсим, мисиз Лоринг — така че тя да има достатъчно отношение към вас, за да оправдаем злобарските ви подмятания по мой адрес? Трябва да е някой близък ваш човек — иначе защо ще си правите труда?

Мисиз Лоринг седеше, без да отвори уста, и само ме гледаше втренчено. Измина една дълга половина минута. Ъгълчетата на устните й побеляха, а ръцете й лежаха скованы върху габардинената чантичка, подбрана в тон с костюма.

— Значи не сте си губили времето — най-после се обади тя. — Колко удобно, че този книгоиздател се е сетил да ви наеме. Та казвате, че Тери не ви спомена никакви имена? Нито едно? Впрочем това е без значение за вас, нали, мистър Марлоу? Вашият усет е безпогрешен. Мога ли да попитам каква ще бъде следващата ви стъпка?

— Никаква.

— Ау, какво прахосване на талант! И как съчетавате това бездействие със задълженията си към портрета на Мадисън? Сигурно все пак трябва да направите нещо.

— Между нас казано, започвате да се повтаряте. Значи Уейд е познавал сестра ви. Благодаря, че ми го признахте, макар и не направо. Вече се бях досетил. Е, и какво излиза? Той е бил само един експонат от, както разбирам, доста богатата й колекция. Но както и да е. А сега да попитам, защо искахте да ме видите? Този въпрос нещо загълхна, докато си разменяхме любезности.

Тя стана. После погледна часовника си.

— Долу чака кола. Мога ли да ви поканя у дома на чаша чай?

— Хайде да чуем всичко.

— Нима съм толкова прозрачна? Имам един гостенин, който желае да поговори е вас.

— Старецът ли?

— Аз не го наричам така — забеляза тя с равен глас.

Станах и се надвесих над бюрото.

— Мила, понякога сте голяма сладурана. Честна дума. Да си взема ли пищова?

— Нима се страхувате от един старец? — Ти повдигна презрително едната си устна.

— А защо не? Бас държа, че и вас ви е страх от него — и то много.

Тя въздъхна.

— Да, страх ме е. Открай време. Понякога наистина е страшен.

— Я по-добре да си взема два пищова — пошегувах се аз и в следващия миг съжалих за думите си.

32

Такава къща не бях виждал. Голяма сива кутия на три етажа, с мансарден покрив, много стръмен и начупен от двайсет-трийсет двойни капандури с безброй орнаменти като на сватбена торта. Входът беше украсен е двойни каменни колони, но върхът на всичко беше външната вита стълба с каменен парапет, увенчана с наблюдателница, от която сигурно се виждаше цялото езеро.

Дворът беше павиран с камъни. Онова, което може би липсваше на къщата, бе половинкилометрова алея за коли с шпалир от тополи, парк с елени, цветна градина, обширна ливада на тераси, няколкостотин рози пред прозореца на библиотеката и безкраен зелен изглед от всеки прозорец, завършващ с гора, тишина и спокойна празнота. Това, което имаше, бе едно оградено с каменна стена имение от около шест-седем декара, което е много за нашия пренаселен край. От двете страни на алеята се зеленееха кипариси, подкастрени в кръгла форма. Наоколо имаше безброй декоративни дървета и храсти, които хич не ми приличаха на калифорнийски. Явна вносна стока. Архитектът очевидно се бе опитал да вмъкне в нашите скалисти планини парче от атлантическото крайбрежие. Много се бе старал, но без особен успех.

Възрастният негър шофьор Еймъс спря плавно „Кадилак“ през колонадата на входа, изскочи, заобиколи и отвори вратата на мисиз Лоринг. Изпреварих го и му помогнах да държи вратата. Откак бяхме потеглили, тя почти не бе отворила уста. Имаше изморен и притеснен вид. Може би я подтискаше това идиотско произведение на архитектурата. При вида му и най-големият веселяк би посърнал.

— Кой го е сътворил това? И на кого е имал зъб?

Тя най-сетне се усмихна.

— За пръв път ли го виждате?

— Никога не съм прониквал толкова навътре в Айдъл Вали.

Тя ме поведе към отсрещната страна на алеята и посочи нагоре.

— Човекът, който го построил, скочил от онази наблюдателница и се строполил на мястото, където стоите в момента. Бил е френски

граф на име Ла Турел и за разлика от повечето френски графове бил много богат. Оженил се за Рамона Десбъро, а тя също не е била гола и боса. По времето на немите филми е печелела по трийсет хиляди на седмица. Ла Турел построил къщата за тяхното семейно гнездо. Това е миниатюрно копие на замъка Блоа. Сигурно го знаете.

— Като петте си пръста. Сега си спомням. Беше голяма сензация на времето. Тя го остави и той се самоуби. Имаше и някакво много странно завещание, нали?

Тя кимна.

— Оставил на жена си няколко милиона, колкото за трамвайни билети, а останалите поставил под попечителство. Имотът трябвало да запази вида си, нищо да не се променя, всяка вечер тържествено да се нареджа голямата маса в столовата и никой да не се допуска в имението освен слугите и адвокатите. Завещанието било оспорвано, естествено. В крайна сметка поорязали земите и когато се омъжих за доктор Лоринг, татко ми подари имението за сватбата. Трябва да е дал цяло състояние, за да го направи обитаемо. Мразя го. Винаги съм го мразила.

— Че кой ви задължава да живеете тук? Тя сви уморено рамене.

— Трябва, поне част от времето. Редно е едната дъщеря да му покаже, някакви признания на улегналост. Пък и на доктор Лоринг му харесва.

— Това не ме учудва. Човек, способен да направи онази сцена в Уейдови, сигурно носи черна вратовръзка дори когато е по пижама.

Тя повдигна вежди.

— О, благодаря ви за интереса, който проявихте, мистър Марлоу. Но смяtam, че достатъчно вече се каза по въпроса. Хайде да влизаме. Баща ми мрази да го карат да чака.

Отново прекосихме алеята, изкачихме се по каменните стъпала и едното крило на голямата двойна врата безшумно се отвори. Някакъв скъпо платен и високомерен тип се отдръпна настрани, за да ни направи място да минем. Входното антре беше по-просторно от целия ми апартамент. Подът бе мозаечен, а прозорците в дъното бяха рисувани. Ако през тях проникваше светлина, може би щях да видя какво друго имаше в антрето. Минахме през още една двойна врата, цялата в дърворезба, и влязохме в мрачна стая, дълга не по-малко от

двайсет метра. Вътре мълчаливо чакаше някакъв мъж, който ни изгледа студено.

— Закъснях ли, татко? — попита припряно мисиз Лоринг. — Това е мистър Филип Марлоу. Мистър Харлан Потър.

Мъжът само ме погледна и мръдна ченето си надолу с около един сантиметър.

— Позвъни да донесат чай — нареди той. — Седнете, мистър Марлоу.

Седнах и го загледах. И той ме загледа, както ентомолог разглежда бръмбар. Никой нищо не каза. До внасянето на чая цареше пълна тишина. Поставиха го на китайската масичка върху огромен сребърен поднос. Линда седна и започна да го налива в чашите.

— Две, чаши — обади се Харлан Потър. — Ти. Линда, ще пиеш твоя чай в друга стая.

— Да, татко. Как предпочитате чая си, мистър Марлоу?

— Няма значение.

Гласът ми сякаш отекна в далечната стена и ми прозвуча малък и самотен.

Тя подаде по една чаша първо на стария, после на мен. След което безмълвно стана и излезе от стаята. Гледах подире ѝ. Сръбнах си от чая и извадих една цигара.

— Ще ви помоля да не пушите. Страдам от астма.

Върнах цигарата обратно в пакета. Загледах го изучаващо. Не знам как трябва да изглежда един притежател на сто miliona, но той нямаше вид на човек, който се радва на живота. Беше огромен, не понисък от метър и деветдесет и два и със съответното телосложение. Сивият му костюм беше без подплънки. Раменете му не се нуждаеха от подобно нещо. Освен това носеше бяла риза и тъмна връзка, а от малкото му джобче не се показваше носна кърпичка. Вместо нея се подаваше кальфка за очила, черна като обувките му. Косата му също беше черна, без нито един бял косъм, сресана на една страна. Заподозрях го, че под нея черепът му бе гол. Веждите му бяха гъсти и черни. Гласът му сякаш идваше отдалече. Пиеше чая, сякаш го беше гнус.

— Ще спестим време, мистър Марлоу, ако направо ви изложа становището си. Имам подозрението, че се бъркате в моите работи. Ако това се окаже така, възнамерявам да му сложа край.

— Не съм достатъчно в течението на работите ви, за да се бъркам в тях, мистър Потър.

— Не съм съгласен с вас.

Той отпи още от чая и бутна чашата настрана. Облегна се във фотьойла и ме разглоби на съставните ми части с проницателните си сиви очи.

— Аз, естествено, знам всичко за вас. И как си печелите препитанието — ако изобщо го печелите, — и как сте се забъркали с Тери Ленъкс. Докладвано ми беше, че сте му помогнали да се измъкне от страната, че храните съмнения относно вината му и че междувременно сте влезли във връзка с един човек, когото покойната ми дъщеря е познавала. С каква цел, не можаха да ми обяснят. Това вие ще ми обясните.

— Ако въпросният човек има име, кажете ми го. Той се подсмихна, но не както ако ме бе харесал.

— Уейд. Роджър Уейд. Писател, доколкото разбрах, на доста непристойни романи, които никога не бих прочел. Научих също, че бил опасен алкохолик. Може би именно това ви е подсказало невероятната идея.

— Може би ще ми позволите да имам някои идеи, мистър Потър? Те, естествено, не са нищо особено, но аз друго си нямам. Първо, не вярвам, че Тери е убил жена си, поради начина, по който е било извършено убийството, и защото не мисля, че беше такъв човек. Второ. Не съм се свързвал с Уейд. Помолиха ме да живея известно време в къщата му и да се грижа да не пие до завършването на книгата. Трето, ако той е опасен алкохолик, то с нищо не го е показал в мое присъствие. Четвърто. Първият ми контакт с него бе осъществен по искане на нюйоркския му издател и тогава нямах представа, че изобщо е познавал дъщеря ви. Пето, отказах да се заема с тази работа, но мисиз Уейд ме помоли да открия съпруга ѝ, който беше някъде на лечение. Намерих го и го върнах у дома му.

— Много сте педантичен — сухо забеляза той.

— И още не съм свършил. Шесто, вие или някой друг по ваше нареждане изпрати един адвокат на име Сюъл Ендикът да ме измъкне от затвора. Той не ми каза кой го изпраща, но нямаше кой друг да бъде. Когато излязох от затвора, един гангстер на име Менди Менендес дойде да ме сплаши и ме предупреди да не си пъхам носа в тази

работка, разказа ми някаква неправдоподобна история за това, как Тери му спасил живота — на него и на един собственик на казино в Лас Вегас на име Ранди Стар. Историята може и да е вярна. Менендес се направи на много обиден, задето Тери не се обърнал към него за помощ при бягството си в Мексико, а помолил едно нищожество като мен. Той, Менендес, можел да свърши тази работа само като си помръднел малкия пръст, при това много по-добре.

— Надявам се — подхвърли Харлан Потър с хладна усмивка, — не сте останали с впечатлението, че мистър Менендес и мистър Стар са мои познати.

— Откъде да знам, мистър Потър? Човек не може да спечели пари като вашите по някой от известните ми начини. След това бях предупреден от вашата дъщеря, мисиз Лоринг, да не газя тревата на съдилищата. Срещнахме се случайно в един бар и се заприказвахме, защото и двамата пиехме „гимлети“ — любимия коктейл на Тери, който е нещо необичайно за този край. Не знаех коя е, докато тя самата не ми каза. Споделих с нея някои свои мисли по повод на историята с Тери и тя ми намекна, че ме очаква кратка и злополучна кариера, ако имам неблагоразумието да ви ядосам. Вие ядосан ли сте, мистър Потър?

— Когато се ядосам — студено ми отвърна той, — няма да има нужда да ме питате. Защото няма да има съмнение по въпроса.

— Така си и помислих. Аз общо взето, отдавна очаквам появата на наемните убийци, но те още не са дали признак на живот. Полицайт също не са ме беспокоили напоследък. А можеха. Можеха да ми дадат да се разбера. Изглежда, че единственото, което искахте, мистър Потър, бе да не се вдига шум. Затова какво именно съм сторил, че сте се разтревожили толкова?

Той се ухили. Малко кисело, но все пак се ухили. Сплете дългите си жълти пръсти, кръстоса крак върху крак и се облегна удобно назад.

— Доста интересен разказ, мистър Марлоу. А сега вие ще ме изслушате. Познахте, като казахте, че единственото, което искам, е да няма шум. Напълно възможно е връзката ви с Уайдови да е най-случайна. Нека си остане такава. Аз съм глава на семейство във времена, когато това вече почти нищо не значи. Голямата ми дъщеря се омъжи за един надут пуйк от Бостън, другата сключи няколко идиотски брака, последния от тях с един приятен бедняк, който й позволяваше

да живее безцелно и безпътно, докато внезапно и без никаква смислена причина него го прихванаха и я уби. Вие не вярвате в това поради зверския начин, по който го е извършил. Грешите. Първо я застрелял с автоматичен „Маузер“ — същия пистолет, който взел със себе си в Мексико. И след като я застрелява, прави всичко останало, за да замаскира раната от куршума. Признавам, че е направо зверство, но не забравяйте, че се е бил на фронта, бил е тежко ранен, много е страдал и се е нагледал на чужди страдания. Може да не е искал да я убие. Може да са се сбили, защото пистолетът принадлежеше на дъщеря ми. Беше малък, но много мощн. Куршумът е минал през главата и се е забил в стената зад пердeto. Не го откриха веднага, затова този факт не е известен. А сега нека обсъдим положението. — Той мъкна и ме погледна. — Толкова ли ви се пуши?

— Извинете, мистър Потър. Съвсем механично съм я извадил. По силата на навика. — За втори път прибрах цигарата обратно в пакета.

— Значи Тери току-що е убил жена си. От ограничената полицейска гледна точка за това има достатъчно основания. Но в съда би имал и чудесна защита — пистолетът е бил в ръцете ѝ и той се опитал да ѝ го отнеме, не успял и тя сама се застреляла. Един добър адвокат би могъл да използува това чудесно. Сигурно щяха да го оправдаят. Ако ми се беше обадил тогава, щях да му помогна. Но след като превърна убийството в такава зверщина, за да прикрие следите от куршума, той си отряза този път. Затова се е наложило да бяга, но също го прави много неумело.

— Така е, мистър Потър, но първо ви се е обадил в Пасадина. Знам го от него.

Големият мъж кимна.

— Казах му да изчезва и че ще видя какво мога да направя въпреки всичко. Не исках да ми казва къде отива. Налагаше се. Аз не мога да укривам престъпник.

— Звучи добре, мистър Потър.

— Правилно ли долавям саркастичната нотка? Впрочем какво значение има. След като научих подробностите, нищо не можех да направя. Не можех да допусна дело по подобно убийство. Искрено казано, зарадвах се, като разбрах, че се е застрелял в Мексико и оставил пълни признания.

— Разбирам ви, мистър Потър.

Той помръдна сърдито вежди.

— Внимавайте, млади човече. Не обичам иронията. Разбирате ли сега защо не мога да допусна каквото и да било по-нататъшно разследване от когото и да било? И защо използувах всичкото си влияние проведеното разследване да бъде възможно най-кратко и възможно най-безшумно?

— Разбира се — ако сте убеден, че той е убиецът.

— Естествено, че е той. Доколко предумишлено, това е вече друг въпрос. Но аз не обичам да бъда на показ пред обществото и нямам намерение да бъда. Винаги съм правил всичко възможно да избягна какъвто и да било шум около името си. Аз имам силно влияние, но не злоупотребявам с него. Главният прокурор на окръга Лос Анджилиз е амбициозен мъж, достатъчно разумен да не рискува кариерата си заради моментната слава. Виждам една лоша искрица в очите ви, Марлоу. Изгасете я. Ние се наслаждаваме на така наречената демокрация — управление на по-голямата част от народа. Прекрасен идеал, ако можеше да се осъществи. Хората избират, но кандидатурите се издигат от партийните машини, а за да се задействуват те, са нужни много пари. Някой трябва да им ги даде и този някой независимо дали е индивид, финансова групировка профсъюз, или нещо друго, очаква в отплата някакво внимание. Това, което аз и хората като мен очакват, е да ни оставят да си живеем живота в прилично уединение. Аз съм собственик на вестници, но не ги обичам. За мен те са една постоянна заплаха за личното ни уединение, колкото ни е останало. Неспирният им вой за свобода на печата означава, с няколко достойни изключения, свобода да ни пробутват скандали, престъпления,екс, сензации, омраза, намеци, политическа и финансова пропаганда, Вестникът е бизнес, който печели чрез приходи от реклами. Той зависи от тиража, а вие знаете тиражът от какво зависи.

Станах и заобиколих стола си. Той ме наблюдаваше с хладно внимание. Пак седнах. Имах нужда от малко късмет. Божичко, имах нужда от страшно много късмет.

— Добре, мистър Потър, какво следва от всичко това?

Но той не ме чу. Мръщеше се на собствените си мисли.

— Има нещо много особено в парите — продължи Харлан Потър. — Когато са в големи количества, те живеят свой собствен

живот, дори имат собствена съвест. Човекът винаги е бил продажно животно. Нарастването на населението, огромните разходи по време на войните, непрекъснатият натиск, упражняван чрез данъците — всичко това го прави още по-продажен. Средният гражданин е уморен и уплашен, а уплашеният уморен човек не може да си позволи да има идеали. Той трябва да осигурява храна на семейството си. В наши дни наблюдаваме шокиращо спадане на обществения и личния морал. Не можете да искате качество от хора, чийто живот е подчинен на липсата на качество. Не може да има качество в масовото производство. Не се и стремим към него, защото качествените стоки са прекалено дълготрайни. Затова го заместваме с модата, която е търговска хитрост, целяща изкуствено оstarяване. Масовото производство не би могло да пласира стоките си идната година, ако тазгодишната продукция не стане старомодна. Ние имаме най-белите кухни и най-блестящите бани в целия свят. Но в прекрасната си бяла кухня американска домакиня не може да сготви свистно ядене, а прекрасната блестяща баня е по-скоро склад за дезодоранти, разхлабителни, приспивателни и всякакви измишльотини на козметичната индустрия — този мошенически бизнес, който злоупотребява с доверието на хората. Ние произвеждаме най-красивите опаковки в света, мистър Марлоу. Но стоката вътре е главно боклук.

Той извади една голяма бяла кърпа и си избърса челото. А аз седях с отворена уста и се чудех за какво живее този човек — та той мразеше всичко.

— Тук е прекалено топло за мен — оплака се той. — Свикнал съм на по-прохладен климат. Май почнах да говоря като уводна статия, която е забравила какво в същност е искала да каже.

— Много добре разбрах какво искате да кажете, мистър Потър. Не ви харесва накъде върви светът и затова използвате всичката си власт, за да си оградите едно частно кътче и да живеете в него по възможност както си спомняте, че се е живеело преди около петдесет години, преди ерата на масовото производство. Имате сто милиона долара и единственото, което сте си купили с тях, е хроническилошо настроение.

Той хвана носната си кърпичка за двата противоположни края, опъна я, после я смачка на топка и я прибра в джоба си.

— Е, и? — попита кратко.

— Ами това е, друго няма. В същност вас не ви интересува кой е убил дъщеря ви. Вие отдавна сте я били отписали като разхайтена. На вас не ви пuka дори, ако Тери Ленъкс не я е убил и убиецът се разхожда на свобода. Не искате да бъде хванат, защото това ще раздуха наново скандала, ще трябва да има дело и неговият адвокат ще вдигне уединението ви във въздуха. Освен, разбира се, ако и той не се окаже достатъчно услужлив да се самоубие, преди изобщо да има дело. За предпочитане в Таити или Гватемала, или най-добре на сред Сахара. Където и да е, стига на окръжния съд да не му се дават пари да праща човек, който да провери какво в същност е станало.

Внезапно той се усмихна — широка ръбеста усмивка, изпълнена с доста голяма доза дружелюбие. — Какво искате от мен, мистър Марлоу?

— Ако имате пред вид пари, нищо. Не съм искал да идвам тук — мен ме докараха. Казах ви истината за това, как се запознах с Роджър Уейд. Той действително е познавал дъщеря ви и е имал една-две необуздани прояви, макар че аз лично не съм бил свидетел на нишо такова. Снощи направи опит да се застреля. Мъчи го комплекс за голяма вина. Ако случайно търсех кого да заподозра, бих се спрял на него. Знам, че е един от многото, но все пак единственият, когото познавам.

Харлан Потър се надигна и прав се оказа наистина огромен. И суров. Приближи се и застана до мен.

— Едно телефонно обаждане, мистър Марлоу, и ще загубите разрешителното си. Не ми се пречкайте. Няма да допусна такова нещо.

— Две телефонни обаждания — и ще целуна канавката без задната част на главата си.

Той се изсмя грубо.

— Аз не работя по този начин. Но предполагам, че във вашия бранш всички така разсъждavате. Отделих ви прекалено много време. Ще звънна на иконома да ви изпрати.

— Не е необходимо — отвърнах и също станах. — Предупреждението ви е ясно. Благодаря ви за времето, което ми отделихте.

Той протегна ръка.

— Благодаря ви, че дойдохте. Мисля, че сте честен човек. Но не ставайте герой, млади човече. Нищо няма да спечелите.

Той стисна ръката ми като с гаечен ключ. Този път ми се усмихна благодушно. Нали беше мистър Голяма клечка, винаги отгоре, цар на всяко положение.

— В близките дни може да ми се удаде възможност да ви подхвърля малко работа. И не мислете, че купувам политици или служители на закона. Не ми е нужно. Довиждане, мистър Марлоу. И пак ви благодаря, че дойдохте.

Изпрати ме с поглед от стаята. Тъкмо хванах дръжката на входната врата, и от някаква сянка в дъното се материализира Линда Лоринг.

— Е — тихо попита тя, — как мина срещата с татко?

— Чудесно. Разясни ми какво представлява цивилизацията. В смисъл — как му изглежда на него. Смята да я остави на мира още известно време. Но тя трябва много да внимава да не пречи на личния му живот, в противен случай ще се обади на дядо господ и ще анулира поръчката.

— Не, вие сте безнадежден — въздъхна тя.

— Аз? Аз да съм безнадежден? Скъпа моя, погледнете баща си. В сравнение с него съм направо синеоко бебе с нова дрънкалка.

Излязох, а Еймъс вече ме чакаше с „Кадилака“. Закара ме обратно в Холивуд. Предложих му един доллар, но той ми отказа. Тогава предложих да му купя стихосбирката на Т. С. Елиът. Каза, че я имал.

33

Мина една седмица — от Уейдови нито дума. Времето беше горещо и лепкаво, а смогът, който стигна чак до Бевърли Хилз, щипеше очите. От върха на Мълхоланд Драйв се виждаше как се стеле над целия град като ниска мъгла. Човек, без да иска, го вкусваше, вдишваше миризмата му, а той дразнеше очите. Всички мърмореха и се оплакваха. В Пасадина, където се бяха наврели надутите милионери, след като тълпата от кинаджии им оскверни Бевърли Хилз, направо виеха от яд. Смогът беше виновен за всичко. Ако канарчето не искаше да пее, ако разносвачът на мляко закъснееше, ако кучето хванеше бълхи, ако някой стар глупак с колосана яка получеше сърдечен пристъп на път за църквата — за всичко се обвиняваше смогът. Там, където живеех, рано сутрин обикновено беше ясно, както и през нощта. Понякога, неизвестно защо, се случваше и цял ден да няма смог.

Беше именно такъв ден — един четвъртък, — когато се обади Роджър Уейд.

— Как си? Уейд на телефона.

Звучеше бодро.

— Добре съм, а ти?

— Боя се, че съм трезв. Трудих се да си изкарам хляба. Трябва да поговорим. Дължа ти пари.

— Нищо не ми дължиш.

— Какво ще кажеш да обядваме заедно? Можеш ли да дойдеш към един часа?

— Предполагам. Как е Канди?

— Канди ли? — Той се озадачи. Явно нищо не помнеше от онази нощ. — А, да, нали ти помогна тогава да ме качиш до стаята.

— Да, голям помощник — в някои отношения. А мисиз Уейд?

— И тя е добре. Днес е в града на пазар.

Разговорът приключи и аз се залюлях във въртящия се стол. Трябваше да го попитам как му върви книгата. Сигурно е редно човек

да попита един писател как му върви писането. От друга страна пък, може да им е писнало да ги питат все едно и също.

След малко телефонът пак звънна. Този път непознат глас.

— Казвам се Рой Аштърфелт. Джордж Питърз ме помоли да ви се обадя, мистър Марлоу.

— А, да, благодаря. Познавали сте Тери Ленъкс от Ню Йорк. Тогава се наричал Марстън.

— Точно така. Беше много пиян, но със сигурност става дума за същия човек. Няма начин да го събъркаш. Тук го срещнах една нощ в един бар. Беше с жена си. Аз пък бях с клиент. Страхувам се обаче, че не мога да ви разкрия името на клиента.

— Разбирам ви. И без това няма значение. Как му беше собственото име?

— Един момент, да си спомня. А, да, Пол. Пол Марстън. И още нещо, ако ви интересува. Носеше значка на британската армия. Тяхната представа за двуглав орел.

— Разбирам. И какво стана с него?

— Не знам. Аз заминах на запад. Следващия път, когато го видях, беше вече тук, женен за вятърничавата дъщеря на Харлан Потър. Но вие знаете всичко това.

— Да, сега и двамата са мъртви. Благодаря ви за информацията.

— Няма защо. Радвам се, ако съм ви помогнал. Разбрахте ли нещо все пак?

— Абсолютно нищо — изльгах. — Аз така и не го разпитах за самия него. Веднъж спомена, че е израснал в приют за сираци. Не допускате да сте сгрешили, нали?

— Какво говорите, с тази бяла коса и нашарено от белези лице? Не бих казал, че съм страшен физиономист, но това лице много се помни.

— А, той видя ли ви?

— Ако ме е видял, не се издаде с нищо. Не бих и очаквал да покаже, че ме е познал. Но не допускам изобщо да ме е запомнил — нали ви казах, че беше много на градус, като се видяхме в Ню Йорк.

Благодарих му още веднъж, той каза „няма защо“ и затворихме. Замислих се над разговора Шумът на колите от улицата акомпанираше доста немузикално мислите ми. Беше прекалено силен. Лятно време, в горещините, всеки шум е прекалено силен. Станах, затворих долната

половина на прозореца и се обадих на инспектор Грийн от отдел „Убийства“. Той беше достатъчно мил да вдигне слушалката.

— Слушай — започнах направо, — чух нещо за Тери Ленъкс, което ме озадачи. Един познат го срещнал в Ню Йорк под друго име. Ти провери ли военното му досие?

— Ама кога най-после ще разбереш от дума? — грубо ме отряза Грийн. — Кога ще се научиш да си гледаш своята работа? Това дело е приключено, заключено, овързано с камъни и пуснато на дъното на океана. Ясно ли е?

— Миналата седмица прекарах цял един следобед с Харлан Потър в къщата на дъщеря му в Айдъл Вали. Провери, ако искаш.

— И какво правихте? — кисело попита той. — Ако предположим, че ти вярвам.

— Приказвахме си. Той ме покани. Много ме хареса. Между другото спомена, че е била застреляна с „Маузер“, модел ППК, калибрър 7,65 мм. Знаеше ли това?

— Е, и?

— Собственият ѝ пистолет, приятелче. Може би все пак това променя малко нещата? Само не ме разбирай погрешно — не желая да си пъхам носа. Интересувам се по лични причини. Къде е бил ранен?

Грийн помълча. Чух как някъде в дъното се затвори врата. После тихо се обади:

— Може да е от нож, в Мексико.

— О, стига, Грийн, нали му взехте отпечатъците? И както винаги, сте ги изпратили във Вашингтон, и както винаги, сте получили отговор. Попитах те само за участието му във войната — нищо повече.

— Кой казва, че е участвувал?

— Ами например Менди Менендес. Твърди, че Ленъкс му спасил живота и именно тогава го ранили. Попаднал в плен при немците и оттогава ходел с това лице.

— Значи Менендес? И ти му вярваш на това копеле? Май че ти хлопа дъската. Ленъкс няма никакво военно досие. Под никакво име. Сега доволен ли си?

— Щом казваш. Но не виждам защо Менендес ще си прави труда да идва при мен, да ми разправя разни бабини деветини и да ме предупреждава да не се меся, защото Ленъкс му бил приятел — на

него и на Ранди Стар във Вегас, а те не искали никой да се бърка. Та нали Ленъкс беше вече мъртъв?

— Кой ги знае как разсъждават тези бандити? — горчиво попита Грийн. — Или защо? Може Ленъкс да е участвувал заедно с тях в някоя афера, преди да се ожени и да стане почен човек. Нали е работил известно време в заведението на Стар в Лас Вегас? Там именно се е запознал с момичето. Една усмивка, един поклон, черен фрак... Забавлявал клиентите и държал под око играчите — предполагам, че това е била работата му.

— Той имаше чар. Това е нещо, което не се използва в полицейската работа. Много съм ти задължен, сержант. Как е капитан Григориъс?

— Пенсионира се. Ти не четеш ли вестници?

— Не чета за криминални престъпници, сержант. Прекалено са гадни.

Започнах да си вземам довиждане, но той ме отряза.

— Какво искаше от теб мистър Големи Мангизи?

— Просто си пихме заедно чая. Бях му на гости. Обеща да ми подхвърли малко работа. Също така намекна — само намекна, не го изрази е думи, — че всеки полицай, който ме погледне накриво, го очаква мрачно бъдеще.

— Той да не е шеф на полицията!

— Признава, че не е. Дори ми каза, че не купувал съдии, нито прокурори. Те просто се гушели в ската му и мъркали, докато си дремел след обяд.

— Върви по дяволите — изръмжа Грийн и ми затвори.

Трудна работа е да си полицай. Никога не знаеш кого можеш да мачкаш до насита.

34

Разбитият път от магистралата до извивката на хълма танцуваше пред очите ми в обедната мараня, а жалките храсталаци, накацали тук-таме от двете страни на пътя, вече бяха като набрашнени от гранитния прах. От мириса на тревите направо ми се повдигаше. Духаше слаб ветрец, но с някакъв кисел привкус. Бях си свалил сакото и навил ръкавите, но вратата на колата беше нагорещена и не можех да се подпра на нея. Под една групичка от дъбови дървета уморено дремеше спънат кон. До него седеше мургав мексиканец и ядеше нещо, увито във вестник. Купчина сухи бодли бавно и мързеливо се търкулнаха през пътя и спряха до един гранитен храст, а гущерът, който само миг преди това се приличаше на същото място, изчезна, без видимо да се по мръдне.

Заобиколих хълма изотзад и вече бях в друг свят. След пет минути влязох в алеята на Уейдови, паркирах, прекосих плочите и позвъних на вратата. Отвори ми самият Уейд с риза на бели и кафяв карета, с къси ръкави, светлосини джинси и домашни чехли. Стори ми се почернял и изобщо изглеждаше добре. На едната си ръка имаше мастилено петно, а носът му беше изцапан с пепел от цигара.

Поведе ме към кабинета си и седна зад бюрото. Върху него имаше дебел куп изписана на машина жълта хартия. Метнах сакото си на стола и седнах на кушетката.

— Благодаря ти, че дойде, Марлоу. Ще пиеш ли нещо?

Усетих, че гледам като човек, попитан от алкохолик какво ще пие. Той се ухили и ме успокои.

— Аз ще пия една кока-кола.

— Бързо се учиш. Не ми се пие в тази жега. Ще ти направя компания с една кола.

Той натисна нещо с крака си и след малко се появи Канди. Имаше нацупен вид. Беше по синя риза с оранжево шалче на врата, обувки в бяло и черно, елегантни габардинени панталони с висока талия, но без бяло сако.

Уейд поръча колите. Канди ме изгледа суроно и излезе.

— Това книгата ли е? — посочих купа на бюрото.

— Да. Адски бълвоч.

— Не ти вярвам. Докъде си стигнал?

— Написал съм около две трети, ако изобщо струва нещо. Но силно се съмнявам. Знаеш ли по какво познава един писател, че се е изчерпал?

— Нищо не знам за писателите — отговорих, докато си пълних лулата.

— Щом започне да препрочита старите си книги и да търси в тях вдъхновение. Сигурен признак е. Тук съм навъртял петстотин страници — около сто хиляди думи. Моите книги са все дълги. Публиката обича дълги книги. Тъпите читатели мислят, че щом книгата има много страници, значи има много за четене. Не смея да си го изчета. И не помня половината от написаното. Направо ме е страх да погледна собствената си работа.

— Поне ти самият изглеждаш добре. Като си спомня на какво приличаше онази нощ, направо не мога да повярвам. По-издръжлив си, отколкото мислиш.

— Трябва ми нещо повече от издръжливост, нещо, което не се получава само със силно желание — вяра в себе си. Аз съм един разглезн писател, който вече не вярва в себе си. Имам красива къща, красива жена, книгите ми се продават като топъл хляб. Но единственото, което ми се иска, е да се напия и да забравя.

Той подпря глава на ръката си и ме загледа.

— Айлийн каза, че съм правил опит да се застрелям. Имаше ли такова нещо?

— Не си ли спомняш? Той поклати глава.

— Нищо, освен че паднах и си ударих главата. После изведенъж се оказах в леглото. И ти беше до мен. Айлийн ли те повика?

— Да, тя не ти ли каза?

— Оттогава много-много не разговаря с мен. Изглежда, че дотук ѝ е дошло — той опря ръба на ръката си на гърлото. — Пък и сцената, дето Лоринг я направи, не допринесе за доброто ѝ настроение.

— На мен ми каза, че това нищо не значело.

— Ами какво друго да каже? То си е така, но едва ли го е мислила наистина. Онзи е направо болезнено ревнив. Не дай боже, да

поканиш жена му на чашка в някое заведение, да се посмеете заедно и да я целунеш по бузата за довиждане — край, значи спиш с нея. Една от причините е, че самият той не спи с нея.

— Това, което най ми харесва в Айдъл Вали, е, че всички живеете дружно и нормално.

Той се намръщи, но вратата се отвори и на прага се появи Канди с две коли и чаши. Той наля колите в чашите и постави едната пред мен, без да ме погледне.

— Сервирай обяд след половин час — обади се Уейд. — И защо не си с бялото сако?

— Днес е почивният ми ден — отвърна Канди с каменна физиономия. — Освен това, шефе, аз не съм готвач.

— Дай тогава студени сандвичи и бира. Днес, Канди, и готвачката има почивен ден, а аз съм поканил приятеля си на обяд.

— Тоз ли ви е приятел? Питайте по-добре жена си! — изсумтя Канди.

Уейд се облегна в стола си и му се усмихна.

— Внимавай в приказките си, момче. Тук си живееш царски. Често ли ти искам услуги, кажи?

Канди наведе поглед. След малко вдигна очи и се усмихна.

— Добре, шефе. Ще облека бялото сако и ще сервирам обяд.

Той се обърна безшумно и излезе. Уейд гледаше подире му, докато затвори вратата. После сви рамене.

— Едно време ги наричахме слуги. А сега — домашни помощници. Кога ли ще започнем да им носим закуската в леглото? Много му плащам — разглезил се е.

— Само заплата ли му даваш, или и по нещо отгоре?

— Например? — рязко попита той. Станах и му подадох няколко жълти листа.

— Я по-добре прочети това. Явно не си спомняш, че ме помоли да ги скъсам. Бяха на машината, под кальфа.

Той разгъна жълтата хартия, облегна се и зачете. Чашата с кока-кола пускаше мехурчета, забравена на бюрото пред него. Той четеше бавно и се мръщеше. Когато стигна до края, сгъна отново листовете и поглади с пръст свивката.

— Айлийн видя ли ги? — попита напрегнато.

— Не знам. Може и да ги е видяла.

— Звучи налудничаво, какво ще кажеш?

— На мен ми хареса. Особено за добрия човек, дето умрял вместо теб.

Уейд разгъна отново листовете, накъса ги злобно на дълги ленти и ги натъпка в кошчето за боклук.

— Пияният човек пише, говори и върши каквото му скимне — бавно каза той. — Не знам какво съм имал пред вид. Канди не ме изнудва. Той ме харесва.

— Защо пак не се напиеш? Може и да си спомниш какво си искал да кажеш. Може и други неща да си спомниш. Вече говорихме за това — онази нощ, когато стреля с пистолета. Предполагам, че и секоналът е допринесъл за загубата на памет. Защото говореше като трезв. Но сега се преструващ, че не си спомняш изобщо да си писал това. Нищо чудно, че не можеш да допишеш книгата, Уейд. Чудя се, че си още жив.

Той се протегна настрани и издърпа едно от чекмеджетата на бюрото. Порови вътре и извади чекова книжка. Отвори я и посегна за писалка.

— Дължа ти хиляда долара — бавно изговори той. Написа нещо в книжката. После на фишчето отстрани. Откъсна чека, мина отсам бюрото с него в ръка и го остави пред мен. — Доволен ли си?

Облегнах се назад и вдигнах очи към него, без да докосна чека и без да му отговоря. Лицето му беше опънато и изморено, очите — хълтнали и безизразни.

— Изглежда, мислиш, че съм я убил и съм оставил Ленъкс да опере пешкира вместо мен — бавно започна той. — Тя че си беше уличница, беше. Но това не е повод да размажеш лицето на една жена. Канди знае, че от време на време ходех там. Най-смешното е, че не допускам да каже на някого. Може и да греша, но едва ли.

— И да каже, какво значение? Никой от приятелите на Харлан Потър няма да го изслуша. Освен това тя не е била убита с бронзовата статуетка. Била е застреляна в главата със собствения ѝ пистолет.

— Може да е имала пистолет — замислено каза той, — но не знаех, че е била застреляна. Нищо такова не писаха.

— Не знаеше или не помниш? А че не беше писано, това е факт.

— Какво се опитваш да направиш с мен, Марлоу? — попита той все така замислено, почти ласково. — Какво искаш да направя? Да

кажа на жена си? Или на полицията? Каква полза?

— Ти писа, че един добър човек е умрял вместо теб.

— Единственото, което имах пред вид с тези думи, беше, че ако бяха направили разследване, можеха да ме посочат като един — но само един — от многото възможни убийци. А това би ме довършило в няколко отношения.

— Не съм дошъл да те обвинявам в убийство, Уейд. Това, което те мъчи е, че и ти самият не си много сигурен. Знае се, че си се отнесъл веднъж грубо с жена си. Като се напиеш, не знаеш какво вършиш. Твърдението, че никой няма да претрепе една жена само защото е уличница, не е никакъв аргумент. Защото някой именно това е направил. И човекът, който пострада, според мен е по-неспособен да го извърши и от теб.

Той отиде до отворените стъклени врати към терасата и се загледа в маранята, трепкаща над езерото. Минута-две нито помръдна, нито проговори. На вратата се почука и влезе Канди, като буташе пред себе си масичка на колелца, покрита в колосана бяла покривка. На нея имаше покрити сребърни съдове, кана с кафе и две бутилки бира.

— Да отворя ли бирата, шефе? — попита той гърба на Уейд.

— Донеси ми бутилка уиски — нареди Уейд, без да се обърне.

— Съжалявам, шефе, не може.

Уейд се извъртя към него и му закрещя, но Канди дори не трепна. Той се беше загледал в чека на масичката и го четеше с извита на една страна глава. После ме погледна и изсъска нещо през зъби. И чак тогава погледна към Уейд.

— Тръгвам вече. Днес ми е почивен ден. Обърна се и излезе. Уейд се изсмя.

— Значи сам ще си я взема — рязко каза и излезе от стаята.

Повдигнах единния похлупак и видях акуратно нарязани триъгълни сандвичи. Взех един, налях си бира и започнах да дъвча прав. Уейд се върна с бутилка и чаша. Седна на кушетката, сипа си доста нещо и го изгълта. Чу се моторът на отдалечаваща се от къщата кола — вероятно Канди потегли по алеята на черния вход. Взех си още един сандвич.

— Седни удобно — обади се Уейд. — Имаме цял следобед на разположение. — Той беше живнал.

Гласът му прозвуча бодро и весело. — Ти, Марлоу, не можеш да ме траеш, нали?

— Вече ми зададе веднъж този въпрос и аз ти отговорих.

— Знаеш ли, ти си едно безчувствено копеле. Готов си на всичко, само и само да се добереш до онова, което те интересува. Готов си и с жена ми да спиш, докато лежа безпомощен и мъртво пиян в съседната стая.

— Ти, изглежда, вярваш на всяка дума на онзи хвърляч на ножове?

— Не, не на всяка — отговори той, наля си уиски и вдигна чашата към светлината. — Какъв красив цвят има уискито. Да удавя в златния порой — хубаво го казах. И да издъхна в полунощ без болка. А това как ти се струва? Ax, извинявай, откъде ще знаеш? Прекалено е литературно за теб. Ти беше някакво ченге, нали? Би ли ми казал какво търсиш в къщата ми?

Той отпи от уискито и ми се захили. После зърна чека върху масичката. Пресегна се и го зачете над чашата си.

— Изدادен на името на някой си Марлоу. Интересно защо и за какво. Прилича на моя подпис. Ама че съм глупав. Много съм лековерен.

— Стига си се лигавил — грубо го срязах. — Къде е жена ти?

Той ме погледна учтиво.

— Жена ми ще се прибере, като ѝ дойде времето. Дотогава аз несъмнено ще се търкалям в безсъзнание и тя ще те забавлява на воля. Къщата ще е изцяло на ваше разположение.

— Къде е пищовът? — попитах неочеквано.

Той ме изгледа с празен поглед. Обясних му, че го прибрах онази нощ в едно от чекмеджетата на бюрото.

— Сега го няма там, сигурен съм — отговори той. — Ако не вярваш, претърси всичко. Само не ми задигай гумичките, че ми трябват.

Отидох при бюрото и го претърсих. От пистолета ни следа. Интересно. Може Айлийн да го е скрила някъде другаде.

— Слушай, Уейд, попитах те къде е жена ти. Мисля, че трябва да се прибере. Не заради мен, приятелче, а заради теб. Някой трябва да се погрижи за теб и проклет да съм, ако това бъда аз.

Той ме погледна безизразно. Все още държеше чека. Сложи чашата на масичката и започна да къса чека на парчета, после ги пусна на пода.

— Очевидно сумата се е оказала прекалено малка. Твоите услуги са скъпо платени. Дори хиляда долара плюс жена ми не те задоволяват. Съжалявам, но повече не мога да ти предложа. Освен от това — и той потупа бутилката.

— Тръгвам си — казах аз.

— Защо? Нали искаше да си спомня? Ето тук, в шишето, е моята памет. Не си отивай, приятелю. Като си кръкна достатъчно, ще ти разкажа за всички жени, които съм убил.

— Добре, Уейд, ще остана още малко. Но не тук. Ако ти потрябвам, удари с един стол по стената.

Излязох и оставих вратата отворена. Прекосих просторния хол, минах във вътрешния двор, придърпах един шезлонг на сянка под навеса и се изпънах в него. Синкавата мараня над езерото ясно се открояваше на фона на отсрещните хълмове. Океанският ветрец бе започнал да прониква през хълмовете от запад. Той издухваше мръсния въздух и непоносимата жега. Лятото в Айдъл Вали нямаше грешка. Така си е било замислено от самото начало. Корпорация Рай, Вход с Ограничена Достъп. Само за най-приятни хора. Никой от Централна Европа. Само каймакът. Само най-прекрасни хора. Като Лорингови и Уейдови. От чисто злато.

35

Полежах така около половин час и се чудех какво да предприема. Донякъде ми се искаше да го оставя да се напие, както си знае, и да се опитам да изкопча нещо от него. Едва ли щеше да го сполети нещо лошо в собствения му кабинет, в собствената му къща. Най-много пак да падне, но дотогава имаше време. Той много носеше. Пък и пияният никога не се наранява зле. Може да му се върне комплексът за вина. Но най-вероятно този път просто да заспи.

Част от мен искаше да си тръгне и да стои настрана, но аз никога не се вслушвах в вея. Ако я бях послушал на времето, щях да си остана в родното градче, да се хвана на работа в железарския магазин, да се оженя за дъщерята на шефа, да имам пет деца, в неделя сутрин да им чета хумористичния вестник, да ги шляпам зад врата, като не слушат, да се сдърпвам с жената за това, колко пари трябва да им се дават и какви програми по радиото и телевизията да им разрешаваме. Можех дори да забогатея — според мащабите на малкия прад, — да имам осемстайна къща, две коли в гаража, пиле за обяд всяка неделя, „Рийдърз Дайджест“ на масичката в хола, жената със студено накъдрена коса и аз с мозък като торба цимент. Това е за теб, приятелю, пък аз ще си остана в големия, отвратителен, мръсен, покварен град.

Станах и се върнах в кабинета. Той седеше и зяпаše в празното пространство. Бутилката беше преполовена, лицето му бе сбръчкано в неопределена гримаса и очите му светеха с мътен блясък. Погледна ме като кон над ограда.

— Кво искаш?

— Нищо, добре ли си?

— Не ме закачай. Едно джудженце е седнало на рамото ми и ми разказва приказки.

Взех си още един сандвич от масичката на колелца и си налях още една бира. Задъвках сандвича и отпих от бирата, облегнат на

бюрото му. Изведнъж той заговори и гласът му прозвуча много по-ясно:

— Знаеш ли, по едно време си бях взел секретар и му диктувах. Уволних го. Играеше ми по нервите, като седеше там и ме чакаше да творя. Голяма грешка. Трябаше да го задържа. Веднага щяха да пуснат слух, че съм педераст. Онези копелета, дето пишат критики, защото не ги бива да пишат нищо друго, веднага щяха да се хванат и да ми направят страшна реклама. Те много държат на своите хора. До един са педерасти. А педерастът е художественият арбитър на нашия век, приятелю. Сега най-важат извратените копелета.

— Нима? А аз мислех, че открай време си е така. Той не ме гледаше. Само говореше. Но ме чу какво казах.

— Така си е от памтивека. И най-вече в големите епохи на изкуството. Атина, Рим, Възраждането. Елизабетинската епоха, романтичното движение във Франция — всички гъмжат от педерасти. Чел ли си „Златната клонка“? Впрочем какво те питам — тя е много дълга за теб. Но има и съкратено издание. Вземи да го прочетеш. Там се доказва, че сексуалните навици не са нищо друго освен общоприети условности, както е прието да се слага черна връзка, когато си с фрак. Аз пиша за секс, но при мен всичко е с къдрички, дантелки и нормално.

Той вдигна очи към мен и се изсмя подигравателно.

— Да ти призная ли нещо? Аз съм лъжец. Героите ми са по два метра високи, а героините ще хванат мазоли на задниците си от лежане по гръб с вдигнати крака. Дантели и волани, мечове и карета, елегантност и безделие, дуели и достойна смърт. Всичко това са лъжи. Те са използвали парфюм вместо сапун, зъбите им са били изгнили, защото никога не са ги миели, ноктите им са воняли на гранясало. Френските благородници са пикаели от стените на мраморните коридори във Версай, а след като успявали да свалят няколкото ката бельо от някая прекрасна маркиза, първото нещо, което искали, било хубавичко да се изкъпят. Би трябвало така именно да пиша.

— А защо не пишеш така? Той се разкилоти.

— Да, нали, и да живея в петстайна къща в Комтън — ако имам късмет. — Той се пресегна и погали бутилката уиски. — Ти си ми самотно, приятелче. Сега ще ти доведа компания.

Стана и почти без да залита, излезе от стаята. Чаках и не мислех за нищо. По езерото с адски трясък профуча някакъв скутер. Когато се появи в зрителното ми поле, видях, че е вдигнал нос високо над водата и влачи зад себе си дъска за сърфинг, на която бе стъпил широкоплещест, загорял момък. Отидох до стъклена врата към терасата и проследих как скутерът взема завои. Прекалено бързо — за малко да се обърне. Момъкът затанцува на един крак в отчаян опит да запази равновесие, след което се стрелна във водата. Скутерът намали и спря, човекът доплува до него с мързелив кроул, заобиколи отзад, където беше въжето за теглене, и се претърколи върху дъската.

Уейд се върна с втора бутилка уиски. Скутерът набра скорост и изчезна в далечината. Уейд постави новата бутилка до старата. Седна и мрачно се замисли.

— Боже мой, нали нямаш намерение да изпиеш всичко това?

Той ме погледна накриво.

— Я изчезвай, лепка такава. Върви си в къщи и измий пода на кухнята. Засенчваш ми светлината.

Езикът му отново бе станал трудноподвижен. Явно бе гаврътнал в кухнята една-две на крак.

— Ако ти потрябвам, викай.

— Няма да изпадна чак дотам, че да ми потрябваш.

— Ах, благодаря. Ще се навъртам наоколо, докато се приbere жена ти. Чувал ли си името Пол Марстън?

Той бавно вдигна глава. Очите му се събраха на фокус, но с голямо усилие. Виждах го как се бори, за да се вземе в ръце. И за момента спечели борбата. Лицето му стана безизразно.

— Никога — отговори ми внимателно и много бавно. — Кой е той?

Когато надникнах следващия път да го погледна, той спеше с отворена уста, с влажна от пот коса и вонеше на уиски. Устните му бяха оголили зъбите в отпусната гримаса, а побелелият му език беше пресъхнал.

Едната от бутилките беше празна. На масичката имаше чаша с около два пръста течност, а от втората бутилка липсваше почти четвърт. Сложих празната бутилка на масичката на колелца и я изнесох от стаята, после се върнах да затворя стъклена врата и да спусна

щорите. Скутерът можеше да се върне и да го събуди. Затворих след себе си вратата на кабинета.

Подкарах масичката към кухнята, която се оказа в бяло и синьо, голяма, просторна и празна. Още бях гладен. Изядох един сандвич, налях си кафе и го изпих. Бирата беше известряла, но кафето все още беше горещо. После се върнах в задния двор. Мина доста време, преди скутерът отново да се понесе по езерото. Беше почти четири часът, когато чух далечното бучене на мотора, което прерасна в оглушителен рев. За такива трябва да има закон. А може и да има, но на онзи със скутера не му пукаше. Правеше му кеф да тормози хората — подобно на много други, които познавам. Слязох към брега на езерото.

Този път успя да вземе завоя. Намали достатъчно и загорелият момък на дъската се наклони силно настрани в противовес на центробежната сила. Дъската излезе почти изцяло извън водата, но единият ѝ ръб се плъзгаше по нея, така че когато скутерът се изправи от завоя, момъкът беше все така върху дъската и полетя обратно натам, откъдето беше дошъл. Вълните, вдигнати от скутера, се понесоха към брега на езерото и се разбиха в краката ми. Заудряха подпорите на малкия мостик и завързаната за него лодка заподскача нагоре-надолу. Те още се плискаха, когато се обърнах и се прибрах в къщата.

Щом влязох в двора, дочух откъм кухнята някакъв звънец. Отново се звънна и аз реших, че това може да е само външната врата. Прекосих хола и отворих.

Пред мен стоеше Айлийн Уейд, загледана в посока, обратна на къщата. Тя се обърна:

— Извинявай, забравих си ключа. — После ме видя. — О, помислих, че е Роджър или Канди.

— Канди го няма. Днес сме четвъртък.

Тя влезе и аз затворих след нея. Постави чантата на масичката между двете канапета. Имаше хладен, отчужден вид. Свали белите си кожени ръкавици.

— Какво е станало?

— Ами малко си пийна. Но иначе нищо му няма. Спи на канапето в кабинета.

— Той ли ви повика?

— Да, но не за това. Покани ме на обяд. Той самият обаче нищо не хапна.

Тя бавно се отпусна на канапето.

— Съвсем забравих, че днес е четвъртък. И готвачката я няма.

Ама че глупаво.

— Канди ни сервира обяд, преди да излезе. Е, хайде, аз ще си тръгвам. Надявам се, че колата ми не ви е препречила пътя.

Тя се усмихна.

— Не, имаше достатъчно място да мина. Няма ли да останете за чаша чай? Сега ще направя.

— Добре — съгласих се и аз, не знам защо. Не ми се пиеше чай и въпреки това се съгласих.

Тя свали лененото си сако. Беше без шапка.

— Само ще надникна да видя Роджър как е. Прекоси хола и отвори вратата на кабинета. Ос тана там за миг, после затвори и се върна при мен.

— Все още спи. Не помръдва. Ще се кача доторе за момент. Няма да се бавя.

Проследих я с поглед как си взема сакото, ръкавиците и чантата, после как се качва по стълбите и влиза в стаята си. Вратата се затвори. Тръгнах към кабинета с намерението да прибера бутилката. Щом спи, значи не му трябва.

36

След затварянето на двойната стъклена врата стаята бе станала задушна, а със спускането на щорите — мрачна. Във въздуха се усещаше някаква парлива миризма и тишината беше прекалено тежка. Не бях изминал повече от пет метра, но и това ми беше достатъчно, за да разбера, че на канапето лежеше труп.

Беше обърнат с лице към облегалката, легнал на едната си ръка, а другата бе метнал върху очите си. Между гърдите му и облегалката имаше локва кръв, в която се търкаляше автоматичният „Уебли“. Лицето му бе цялото в кръв.

Наведох се над него и заразглеждах широко отвореното му око и голата безжизнена ръка — през вътрешната ѝ извивка се виждаше подпухналата почерняла дупка в главата, от която още се стичаше кръв.

Оставил го така. Ръката му беше топла, но нямаше съмнение, че бе мъртъв. Огледах се за някаква бележка или писмо. Нищо освен купчината ръкопис на бюрото. Не винаги оставят писма. Пишещата машина беше на поставката си, непокрита. В нея нямаше лист. А иначе всичко изглеждаше напълно нормално. Самоубийците се подготвят по най-различни начини — едни с алкохол, други с пищни вечери с шампанско. Някои се обличат в официално облекло, други без никакво облекло. Хора са се самоубивали до стени, в канавки, в бани, във водата, над водата, върху водата. Бесили са се в барове и са се задушавали в гаражи. Това самоубийство беше елементарно. Не бях чул изстрела, сигурно беше станало, докато съм бил при езерото и скутерът е правел завоя си. Вдигаше се адски шум. Но какво значение е имало това за Роджър Уейд? Може и да е нямало. Последното му решение просто е съвпаднало с преминаването на скутера. Тази работа не ми хареса, но кой ме пита.

Парчетата от накъсания чек още така се търкаляха по пода и аз ги оставил там. А парчетата от написаното онази нощ бяха в кошчето за отпадъци. Тях не ги оставил. Събрах ги, проверих да не съм

пропуснал някое и ги натъпках в джоба си. Кошчето беше почти празно, така че не се затрудних особено. Безсмислено беше да се питам къде може да е бил скрит пистолетът. Скришни места колкото щеш. Може и да е бил на някой стол, на канапето, под някоя възглавница, на пода, зад книгите — с една дума, навсякъде.

Излязох и затворих след себе си. Ослушаех се. От кухнята се носеха някакви звуци. Запътих се натам.

Айлийн се беше препасала със синя престилка, а чайникът тъкмо започваше да свири. Тя намали пламъка и ми хвърли бърз безразличен поглед.

— Как предпочитате чая си, мистър Марлоу?

— Направо от чайнника.

Облегнах се на стената и извадих цигара, колкото да въртя нещо между пръстите си. Взех да я мачкам, да я стискам, счупих я на две и изтървах едната половинка на пода. Наведох се и я вдигнах. Направих от двете половинки малко топче.

Тя приготви чая.

— Аз го пия със сметана и захар — каза през рамо. — Странно нали, при положение, че кафето го пия черно, без захар. Чай се научих да пия в Англия. Тогава вместо захар слагахме захарин. А когато избухна войната, и сметана вече нямаше, естествено.

— Живели сте в Англия?

— Работех. И войната изкарах там. Срещувах един мъж — впрочем за него вече ви разказах.

— А с Роджър къде се запознахте?

— В Ню Йорк.

— И там ли се оженихте?

Тя се обърна рязко, намръщена. — Не, не се оженихме там. Защо?

— Питам, колкото да се намирам на приказки, докато се запарва чаят.

Тя се загледа през прозореца над мивката. През него се виждаше езерото. Облегна се на перваза и пръстите ѝ започнаха да мачкат една стъната салфетка.

— Трябва да се сложи край на това, но не знам как. Може би ще се наложи да го изпратя в болница. Но умът ми не го побира. Сигурно се подписват някакви документи?

Обърна се към мен, като задаваше последния въпрос.

— Той може и сам да го направи. По-скоро можеше.

Курдисаният часовник на чайничето звънна. Тя се обърна към мивката и пресипа чая от един чайник в друг. Сложи втория чайник на подноса, в който вече бе наредила чашите. Взех подноса и го отнесох в хола, на масичката между двете канапета. Тя седна срещу мен и наля чая. Пресегнах се за моята чаша и я сложих пред себе си да изстива. Наблюдавах я как приготвя своя чай — с две бучки захар и сметана. После го опита.

— Какво означава последната ви забележка? — попита ме тя внезапно. — Че можел да го направи — да постъпи в болница ли имахте пред вид?

— Просто да се намирам на приказки. Прибрахте ли пистолета, като ви казах тогава? Онази сутрин, след сценката горе, в спалнята?

— За какво да го прибирам? — намръщи се тя. — Това е безсмислено. Не вярвам в такива неща. Защо питате?

— А днес си забравихте значи ключа? — Вече ви казах.

— Но не и ключа от гаража. В къщи като тая ключът от къщата и гаража е един и същ.

— Нямах нужда от ключ за гаража — рязко отвърна тя. — Той се отваря от специално фотореле, което се задействува на излизане отвътре, а за влизане има друго реле до вратата на гаража. Но често оставяме гаража отворен. Канди го заключва.

— Ясно.

— Днес разговаряте много странно — забеляза тя кисело. — Както впрочем и онази сутрин.

— Защото в тази къща ми се случиха странни неща. Пистолети стреляха през нощта, пияници се търкаляха по поляната, лекари идваха и отказваха да помогнат, прекрасни жени ме прегръщаха и ми приказваха сякаш съм някой друг, мексикански прислужници мятаха ножове. Жалко за пистолета. Вие в същност не обичате мъжа си, нали? Впрочем и този въпрос вече ви го зададох веднъж.

Тя бавно се изправи. Беше напълно спокойна, но виолетовите ѝ очи леко промениха цвета си и като че ли изгубиха от обичайната си мекота. После устата и се разтрепера.

— Нещо — нещо да не се е случило? — попита бавно и погледна към кабинета.

Докато кимна, и тя вече тичаше натам. Метна се като стрела през вратата. Ако бях очаквал безумен писък, останах разочарован. Нищо не чух. Почувствувах се ужасно. Трябаше да я задържа навън и внимателно да ѝ съобщя новината с обичайното „нещо неприятно се е случило, подгответе се, защо не седнете, страхувам се, че трябва да сте готова за най-лошото“. Дрън-дрън-дрън. И след като минеш през всичко това, се оказва, че на никой нищо не си спестил. Най-често си влошил нещата.

Станах и я последвах в кабинета. Бе коленичила пред канапето и стискаше главата му до гърдите си, цялата оплескана в кръв. Не издаваше нито звук. Очите ѝ бяха затворени. Люлееше се напред-назад на коленете си и го притискаше с все сила.

Излязох отново и потърсих телефон и указател. Обадих се в най-близкия участък. Впрочем това беше без значение, така или иначе, щяха да съобщят по радиото на когото трябва. После отидох в кухнята, пуснах водата да тече, започнах да вадя парчетата жълта хартия от джобовете си и да ги хвърлям в електрическата мелачка за боклук. Накрая пуснах вътре и чая от първия чайник със запарката. За секунди всичко изчезна. Спрях водата, после и моторчето. Върнах се в хола, отворих входната врата и излязох.

Изглежда, че някакъв помощник-шериф се бе навъртал наблизо с колата си, защото не минаха и пет минути, и той довтаса. Когато го въведох в кабинета, тя все още клечеше пред канапето. Шерифът веднага се приближи до нея.

— Съжалявам, госпожо, разбирам чувствата ви, но не бива нищо да докосвате.

Тя се обърна към него и после бавно се изправи на крака.

— Това е мъжът ми. Застрелян.

Той свали шапка, сложи я на бюрото и посегна към телефона.

— Името му е Роджър Уейд — продължи тя с висок крехък глас.

— Известният писател.

— Знам, госпожо — отвърна шерифът, докато набираше някакъв номер.

Тя погледна блузката си.

— Може ли да се преоблека?

— Разбира се. — Той ѝ кимна, каза нещо по телефона, затвори и се обърна. — Казвате, че е застрелян. Значи ли това, че някой друг го е

застрелял?

— Мисля, че този човек го е убил — отвърна тя, без да ме погледне, и бързо излезе от стаята. Помощник-шерифът ме погледна. После извади тефтерче и записа нещо.

— Я ми кажете името си — небрежно подхвърли той. — И адреса. Вие ли се обадихте?

— Да.

Съобщих му името и адреса си.

— Чакайте тук, докато дойде лейтенант Оулз.

— Бърни Оулз ли?

— Да. Познавате ли го?

— Разбира се. Отдавна се знаем. Още когато работеше в прокуратурата.

— Вече не е там. Сега е заместник-началник на отдел „Убийства“, но не към прокуратурата. Вие личен приятел ли сте на семейство Уейд?

— Мисиз Уейд не ви остави с такова впечатление.

Той сви рамене и се усмихна.

— Не се притеснявайте, мистър Марлоу. Носите ли пистолет?

— Днес не нося.

— Я по-добре да проверя.

Което и направи. После погледна към канапето.

— В квартал като този, изглежда, не е редно съпругата да прави големи сцени. Най-добре да чакаме навън.

37

Оулз беше набит мъж на средна възраст, с ниско подстригана избеляла руса коса и избелели сини очи. Белите му вежди бяха щръкнали и едно време, когато още носеше шапка, винаги се изненадвах, щом я сваляше — защото под нея се криеше много поголяма глава, отколкото човек можеше да предположи. Като полицай пипаше твърдо, нищо не прощаваше и гледаше мрачно на живота, но в същност беше много свестен човек. Отдавна трябваше да е повишен в чин капитан. Поне пет-шест пъти беше вземал изпитите, и то с най-висок успех, но шерифът не го обичаше, както и той не обичаше шерифа.

Слезе по стълбите, като си потъркваше замислено брадата. В кабинета от suma ти време вече снимаха със светковици. Постоянно се влизаше и излизаше. А аз седнах в хола с един цивилен полицай и просто чаках.

Оулз седна на ръба на един стол и отпусна ръце. Дъвчеше незапалена цигара. Загледа ме умислено.

— Спомняш ли си едно време, когато в Айдъл Вали имаха портал и частен патрул?

Кимнах.

— И се играеше на комар.

— Ами да. Нищо не можехме да, направим. Цялата долина е все още частна собственост. Както Ароухед и Емералд Бей на времето. Отдавна не съм работил, без разни репортери да ми се мотаят из краката. Някой е подшушнал на шерифа Петърсен каквото трябва. Изобщо не пуснаха новината по телетайпа.

— Боже, колко са деликатни. Как е мисиз Уейд?

— Прекалено спокойна. Трябва да се е нагълтала с хапчета. Какво ли няма горе в стаята й — дори и демерол, а това е вече истински наркотик. На твоите приятели напоследък хич не им върви — мрат като мухи.

Нищо не можах да му отвърна на това.

— Самоубийствата с пистолет винаги са ми били интересни — небрежно продължи Оулз. — Толкова лесно се инсценират. Тя твърди, че ти си го убил. Защо ги разправя тия, имаш ли представа?

— Тя няма предвид в буквалния смисъл.

— Освен теб друг човек не е имало в къщата. Според нея ти си знаел къде е пистолетът, знаел си, че е започнал да се напива, че вече бил стрелял една нощ и тя се борила с него да му отнеме пистолета. И ти си бил тук. Доколкото виждам, не си помогнал кой знае колко.

— Тази сутрин претърси бюрото му, но пистолета го нямаше. Бях ѝ казал къде е, казах ѝ също да го прибере. Но днес ми заяви, че не вярвала в предпазните мерки.

— По кое време ти го каза?

— След като се прибра и преди да се обадя в участъка.

— Защо си претърси бюрото?

Оулз постави ръце на коленете си. Гледаше ме безразлично, сякаш му беше все едно какво ще отговоря.

— Защото почна да се напива. Реших по-добре да преместя пищова някъде другаде. Впрочем онази нощ не е искал да се самоубива, а само разиграваше театър.

Оулз кимна. Извади от устата си сдъвканата цигара, хвърли я в пепелника и лапна нова.

— Оставил пушенето. Много взех да кашлям. Но още не мога да се отърва от този проклет навик. Като нямам цигара в устата, имам чувството, че нещо не ми е наред. Ти какво — трябваше да го следиш, докато е сам ли?

— Нищо подобно. Той ме покани на обяд. Заприказвахме се. Беше много подтиснат, защото не му вървяло писането. И реши да се накърка. Мислиш ли, че трябваше да му попречаш?

— Още нищо не мисля. Само се опитвам да разбера как стоят нещата. Ти колко си пил?

— Една-две бира.

— Нямал си късмет, Марлоу, че си бил тук. Чекът за какво беше? Този, дето го е написал и после го скъсал.

— Ами те всички настояваха да дойда тук да живея и да го пазя да не пие. Имам пред вид него самия, жена му и издателя Хаурд Спенсър. От Ню Йорк е, доколкото знам. Можеш да го попиташи. Аз не се съгласих. После пак тя дойде и ми разправи, че мъжът ѝ изчезнал и

много се беспокояла, та да отида да го намеря и да го докарам. Намерих го и го докарах. И докато се усетя, вече го носех на ръце от поляната до леглото му. Не съм искал изобщо да се занимавам с тях, Бърни. Всичко ми се струпа по един много особен начин.

— Да няма нещо общо със случая Ленъкс?

— Пази боже, такъв случай не съществува.

— Много си прав — сухо се съгласи Оулз и стисна коленете си с ръце. Някакъв човек се приближи до входната врата и каза нещо на полицая. После дойде при Оулз.

— Тук е някой си доктор Лоринг, лейтенанте. Твърди, че тя го повикала. Бил нейният лекар.

— Пусни го да влезе.

Полицаят се върна и след малко се зададе доктор Лоринг със спретнатата си черна чанта. Беше спокоен и елегантен, с камгарен тропически костюм. Мина покрай мен, без да ме погледне.

— Горе ли е? — обърна се той към Оулз.

— Да, в стаята си. — Оулз се изправи на крака. — Защо сте ѝ предписали демерол, докторе?

Доктор Лоринг се намръщи.

— Предписвам на пациентите си, каквото сметна за необходимо — отвърна той студено. — И не съм длъжен да ви давам обяснения. Кой казва, че съм ѝ предписал демерол?

— Аз казвам. Видях горе шишето с вашето име. Банята ѝ прилича на истинска аптека. Може би не ви е известно, докторе, но ние в управлението имаме истинска изложба на хапчета — сойки, червеношийки, жълтушки, топчета за глупаци и всичко останало. Демеролът е най-опасен. Някъде съм чел, че Гъоринг е бил пристрастен към него. Когато го пипнали, вече бил стигнал до осемнадесет хапчета на ден. Армейските лекари изгубили три месеца с него, докато намалят дозата.

— Не знам какво означават тези думи — надменно заяви докторът.

— Нима? Жалко. Сойките са натриев амитал. Червеношийките — секонал. Жълтушките — нембутал. А топчета за глупаци казват на всяко приспивателно, съдържащоベンзедрин. Демеролът е синтетичен наркотик и човек лесно се пристраствава към него. А вие си ги раздавате ей така, с лека ръка. Госпожата страда ли от нещо сериозно?

— Един съпруг пияница може да е много сериозно оплакване за всяка чувствителна жена.

— Но него не можахте да излекувате. Жалко. Мисиз Уейд е горе, докторе. Благодаря за вниманието.

— Вие сте нагъл, господине! Ще докладвам за вашето поведение.

— Ами докладвайте. Но преди това направете още нещо. Запазете ѝ главата свежа. Трябва да ѝ задам няколко въпроса.

— Ще правя това, което сметна за необходимо в нейното състояние. Вие знаете ли аз кой съм? Освен това държа да ви изясня, че мистър Уейд не ми беше пациент. Аз не лекувам алкохолици.

— А само жените им ли? — изръмжа Оулз. — Много добре знам кой сте, докторе. Треперя от страх. Името ми е Оулз. Лейтенант Оулз.

Доктор Лоринг се заизкачва по стълбите, а Оулз седна и ми се ухили.

— Човек трябва да е голям дипломат с такива хора — обясни ми той.

От кабинета излезе някакъв цивилен и дойде при Оулз. Беше къльоща, много сериозен, с очила и голямо умно чело.

— Лейтенанте — обърна се той към Оулз.

— Казвай!

— Раната е от упор, типична за самоубийства, силно разширена от налягането на газовете. Очите поради същата причина са ексофтальмични. Не мисля, че ще намерите отпечатъци по оръжието — прекалено много кръв е изтекла отгоре му.

— Ако е спял или е бил изгубил съзнание от препиване, възможно ли е да е бил убит? — попита Оулз.

— Разбира се. Но нямаме основание да мислим така. Пистолетът е „Уебли“ без ударник. Типично за тази марка е, че ударникът се запъва много трудно, но за да се стреля, е нужно много малко усилие. Положението, в което намерихме оръжието, се обяснява с ритането след изстрела. Дотук не виждам нещо, което да противоречи на тезата за самоубийство.

Очаквам алкохолната концентрация да е висока. Ако е прекалено висока — той мълкна и многозначително повдигна рамене, — тогава вече ще имам основания да се съмнявам в самоубийство.

— Благодаря. Някой обади ли се на следователя? Човекът кимна и се отдалечи. Оулз се прозя и погледна часовника си. После прехвърли погледа си върху мен.

— Искаш ли да си ходиш?

— Ами да, ако ме пуснеш. Мислех, че съм заподозрян.

— По-нататък и до теб може да стигнем. Навъртай се наблизо — при нужда да ни бъдеш подръка. Бил си полицай и знаеш какъв е редът. В някои случаи трябва много бързо да се пипа, докато уликите не са се изпарили. Но в този случай е точно обратното. Ако е убийство, на кого му е потрябала неговата смърт? На жена му? Да, ама не е била в къщата. На теб? Ти си имал цялата къща на разположение, знаел си къде е пистолетът. Идеални обстоятелства. Всичко освен подбудата, пък и опита ти трябва да имаме пред вид. Предполагам, че ако решиш да утрепеш някого, няма да го правиш така левашки.

— Благодаря ти, Бърни. Виж, тук си прав.

— Прислугата също не е била в къщата. Значи някой, който само се е отбил. И този някой е трябало да знае къде е пистолетът на Уейд, да го завари достатъчно пиян или в безсъзнание, да дръпне спусъка точно когато е минавал скутерът и е вдигал достатъчно шум, за да заглуши изстрела, и да изчезне, преди ти да се върнеш в къщата. Това не се връзва с никой от известните ми факти. Единственият, който е имал пълната възможност да го убие, е човекът, който изобщо не би я използвал — по простата причина, че я е имал.

Станах да си ходя.

— Добре, Бърни, ще си бъда у дома цялата вечер.

— Има още нещо — продължи Оулз замислено. — Този Уейд е бил голям баровец. Много пари, много слава. Аз самият не чета такъв боклук. И в най-долнопробния бардак ще срещнеш по-приятни хора от неговите герои. Но това е въпрос на вкус и не ми влиза в служебната работа. Та значи много пари, разкошна къща в едно от най-хубавите места в страната, красива жена, много приятели, никакви грижи. Затова искам да знам — от какво му е дошло толкова до гуша, че си е теглил куршума? Все никаква причина трябва да има. И ако я знаеш, пригответи се да изплюеш камъчето. Хайде, пак ще се видим.

Тръгнах към вратата. Човекът, който пазеше, се обърна към Оулз, онзи му направи знак и той ме пусна. Подкарах колата и трябваше да се кача върху поляната, за да заобиколя служебните коли, препречили

цялата алея. До портата още един ме изгледа, но нищо не каза. Сложих си тъмните очила и потеглих към шосето. Пътят беше безлюден и спокойен. Следобедното слънце огряваше подстриганите поляни и огромните, просторни, скъпи къщи.

Един небезизвестен човек бе издъхнал посред локва кръв в Айдъл Вали, но нищо не бе нарушило ленивото спокойствие на долината. Колкото до вестниците, все едно, че това се беше случило в Тибет.

На единия от завоите оградите на две от именията се срещаха до самия път. Тук бе паркираната тъмнозелена кола на шерифа. От нея слезе един помощник-шериф и вдигна ръка. Спрях. Той дойде и надникна през прозорчето.

— Може ли да ви видя шофьорската книжка?

Извадих портфейла си и му го подадох отворен.

— Само книжката, ако обичате. Не ми е разрешено да докосвам портфейла ви.

Извадих я и му я подадох.

— Какво се е случило?

Той хвърли поглед вътре в колата и ми върна книжката.

— Нищо. Най-обикновена проверка. Извинете за беспокойството.

Махна ми да продължа и се върна в паркираната кола. Типично по полицейски. Никога няма да ти кажат защо вършат това или онova. По този начин прикриват факта, че и на тях самите не им е ясно.

Прибрах се в къщи, почерпих се една-две добре изstudени чашки. Излязох да вечерям, върнах се, отворих прозореца, разкопчах си ризата и зачаках нещо да се случи. Дълго чаках. Беше девет часът, когато се обади Бърни Оулз и ми каза да тръгвам и да не спирам по пътя да бера цветя.

38

Бяха сложили Канди да седне на един твърд стол срещу вратата на шерифа. Изгледа ме с омраза, когато минах покрай него на път към голямата квадратна стая, където шерифът Петърсен бе седнал царствено сред колекцията си от грамоти от признателното общество за неговите двадесет години вярна служба на народа. По стените нямаше празно място от снимки на коне, като шерифът присъствуваше лично на всяка една. Щеглите на бюрото му бяха издялани във формата на конски глави. Мастилницата му представляваше специално монтирана излъскана конска подкова, а писалките бяха забучени в подобна подкова, напълнена с бял пясък. И на двете имаше по една златна плака, на която пишеше по нещо, свързано с някаква дата. Върху безупречно чистата попивателна се виждаше кесия тютюн „Бул Дърам“ и пакет кафява хартия за цигари. Шерифът Петърсен сам си свиваше цигарите. Можеше да си я свие с една ръка, докато яздеше, и често го правеше, особено начело на парад, яхнал едър бял кон с мексиканско седло, цялото обковано в сребро. Когато яздеше, винаги носеше плоскодънно мексиканско сомбреро. Яздеше красиво и конят му знаеше прекрасно кога да си кротува и кога да се разлудува, така че шерифът да може да го обуздае само с една ръка, с уверена, непроницаема усмивка на лицето. Красива гледка беше. Шерифът имаше хубав орлов профил. Е, вече се беше поотпушнал под брадичката, но затова пък умееше да държи главата си така, че това почти да не личи. Продължително и старателно се трудеше да докара нещата дотам, че да го снимат. Беше преминал петдесетте и беше наследил доста пари от баща си, датчанин по произход. Самият шериф не приличаше на датчанин, защото косата и кожата му бяха тъмни и имаше невъзмутимата стойка на индианец, продаващ цигари, и също толкова акъл. Но никой никога не бе казвал за него, че е корумпиран. Вярно, в отдела му беше имало мошеници, но те го бяха мамили, както бяха мамили и обществото, така че тяхната корумпираност ни най-малко не бе засегнала репутацията на шерифа. Преизбраха го

непрекъснато, без той самият да си мръдне пръста за това. Яздеши си бели коне начало на паради и разпитващ заподозрени пред камерите. Така пишеше под снимките. В същност не бе разпитал ни един човек. Нямаше си понятие как става тази работа. Той просто сядаше зад бюрото си и гледаше суроно заподозрения, с профил към камерата. Светкавиците святкаха, фотографите почтително благодаряха, заподозрения го отвеждаха, без да си е отворил устата, а шерифът се прибираще в ранчото си в долината Сан Фернандо. Човек винаги можеше да го намери там. Ако не лично, то поне можеше да поговори с някой от конете му.

От време на време, като наближеха изборите, някой заблуден политик се опитваше да се кандидатира за поста на шерифа Петърсен и дори проявяваше неблагоразумието да го нарече примерно Каменния Профил или Самоопушващата се Шунка, но с това нищо не постигаше. Шерифът си го преизбраха — живо свидетелство за факта как в нашата страна можеш цял живот да заемаш важни обществени длъжности, без да имаш за това други данни освен чиста биография, фотогенично лице и затворена уста. А ако на всичко отгоре изглеждаш добре на седлото — тогава си непоклатим.

Когато двамата с Оулз влязохме, шерифът Петърсен стоеше изправен зад бюрото си, а фотографите вече се изнизваха от другата врата. Шерифът беше с бялата си ковбойска шапка. В момента си свиваше цигара. Вече бе готов да потегли към къщи. Погледна ме суроно.

— Кой е този? — попита с плътен баритон.

— Името му е Филип Марлоу, шефе — отговори Оулз. — Единствено той е бил в къщата, когато Уейд се е застрелял. Искате ли да се снимате с него?

Шерифът ме огледа.

— Не, няма нужда — и се обърна към мъжагата с уморен вид и стоманеносива коса. — Ако ви потрябвам, капитан Ернандес, аз съм на ранчото.

— Да, сър.

Петърсен си запали цигарата с клечка от обикновен кухненски кибрит. Драсна я в нокътя си. Никакви запалки за шерифа Петърсен. Той стриктно се придържаше към установения си образ на мъжествен юначага.

Пожела ни лека нощ и си излезе. Подире му тръгна някакъв субект с непроницаемо лице и жестоки черни очи. Личният му телохранител. Вратата се затвори. Тогава капитан Ернандес седна зад бюрото в огромния стол на шерифа, а стенографът в въгъла примъкна масичката си по към центъра, за да има повече простор за действие. Оулз седна на ръба на бюрото и имах чувството, че добре се забавляваше.

— Хайде, Марлоу — започна Ернандес делово, — казвайте, каквото има.

— Защо не ме фотографирахте?

— Нали чухте шерифът какво каза.

— Да, но защо? — захленчих аз. Оулз се изсмя.

— Много добре знаеш защо.

— Искаш да кажеш, защото съм висок, тъмен и хубав и някой може да събърка и да ме погледне?

— Хайде стига — студено ме сряза Ернандес. — Да пристъпим към показанията ви. Започнете отначало.

Разказах му всичко от игла до конец: срещата ми с Хауард Спенсър, после с Айлийн Уейд, молбата й да намеря съпруга ѝ, как го открих, какво той ме помоли да направя, как го намерих в безсъзнание до храстите и така нататък. Стенографът записваше всяка моя дума. Никой не ме прекъсна. Всичко си беше самата истина. Истината и само истината. Но не и цялата истина. А какво изпуснах, си е моя работа.

— Добре — каза Ернандес, когато свърших. — Но не е пълно. — Той беше хладнокръвен, компетентен и опасен, пустият му Ернандес. Все трябваше да има поне един такъв на служба при шерифа. — Нощта, когато Уейд е стрелял случайно с пистолета си, вие сте влезли в стаята на жена му и сте останали там известно време при затворена врата. Какво правихте там?

— Тя ме извика да попита как е той.

— А защо трябваше да затваряте вратата?

— Уейд още не беше заспал напълно и не исках да вдигам шум. Освен това прислужникът се навърташе наоколо с наострени уши. И накрая тя ме помоли да затворя вратата. Откъде да знам, че това ще се окаже толкова важно?

— И колко време останахте там?

— Не знам. Около три минути.

— Аз пък твърдя, че сте били там около два часа — студено заяви Ернандес. — Ясен ли е смисълът на думите ми?

Обърнах се към Оулз. Той гледаше, в празното пространство. И както винаги, дъвчеше една незапалена цигара.

— Грешно са ви информирали, капитане.

— Ще видим. След като сте били в стаята, сте слезли долу, в кабинета, и сте прекарали нощта на канапето. По-скоро би трябвало да кажа — остатъка от нощта.

— Беше единадесет без десет, когато той ми се обади и ме повика, и много след два, когато за последен път влязох в кабинета през онази нощ. Или остатъка от нощта, ако предпочитате.

— Доведете прислужника — заповяда Ернандес. Оулз излезе и след малко се върна с Канди.

Сложиха го да седне на един стол. Ернандес му зададе няколко въпроса — какъв е, как се казва и така нататък. После попита:

— Добре, Канди — ще те наричам така за по-удобно, — какво се случи, след като помогна на Марлоу да сложи Роджър Уейд в леглото?

Вече ми беше ясно в общи линии. Канди разказа версията си с тих, злобен глас, почти без акцент. Изглежда, можеше да включва и изключва акцента си, както му се поискава. А версията му беше, че се навъртал нания етаж за в случай, че го повикат — ту в кухнята, където хапнал, ту в хола. Докато бил в хола и седял на един стол близо до входната врата, видял Айлийн Уейд да се съблича до вратата на спалнята си. После си облякла халат на голо, а аз съм влязъл в стаята ѝ, затворил съм вратата и дълго съм стоял там — около два часа, както му се сторило. Качил се горе и се послушал. Чул скърцането на леглото. Чул шепот. Нямаше съмнение за какво намекваше. След като свърши, ме изгледа с изпепеляващ поглед и устата му се изкриви от омраза.

— Изведете го — нареди Ернандес.

— Един момент — обадих се аз. — Искам да го разпитам.

— Тук аз разпитвам — отсече Ернандес.

— Но не знаете какви въпроси да зададете, капитане. Защото не сте били там. Той лъже и знае това, както и аз го знам.

Ернандес се облегна назад и взе една от писалките на шерифа. Изви я като дъга. Беше дълга, с изострен край и направена от слепени конски косми. Отпусна края ѝ и тя отскочи като пружина.

— Хайде, давай — разреши най-сетне.

Аз се обърнах към Канди.

— Къде беше застанал, като видя мисиз Уейд да се съблича?

— Седях на един стол близо до входната врата — нацупено ми отговори той.

— Значи между входната врата и двете канапета?

— Да.

— А къде беше мисиз Уейд?

— До самата врата, от вътрешната страна на стаята. Вратата беше отворена.

— Кои лампи светеха в хола?

— Само една — високият лампион.

— На балкона светеше ли?

— Не. В спалнята ѝ светеше.

— Колко лампи светеха в спалнята ѝ?

— Не много. Може би само нощната лампа.

— От тавана не светеше значи?

— Не.

— И след като си съблякла дрехите, както твърдиш, застанала до вътрешната страна на вратата и си сложила халат. Какъв халат?

— Син. Дълъг като пеньоар. И го завърза с колан.

— Значи, ако не я беше видял да си съблича дрехите, нямаше да знаеш по какво е отдолу?

Той сви рамене. Погледът му изрази смътно беспокойство.

— Si. Така е. Но нали я видях да се съблича.

— Лъжеш. Няма такова място в хола, от което да я видиш да се съблича тъкмо пред вратата си, а камо ли по-навътре в стаята. За целта тя трябва да излезе на края на балкона. А ако беше излязла, щеше да те види.

Той само ме пронизваше с изпепеляващ поглед. Обърнах се към Оулз.

— Вие бяхте в къщата, нали, а капитан Ернандес май не е — или може би сте ходили вече там?

Оулз леко поклати глава. Ернандес се намръщи, но нищо не каза.

— Няма такова място в хола, капитане, от което да може да види дори темето на мисиз Уейд, ако ще да е бил изправен на пръсти (а той твърди, че е седял), ако тя е била от вътрешната страна на вратата. Аз съм с десет сантиметра по-висок от не го и от входната врата можех да

зърна само една педя от горната част на спалнята. За да види това, което твърди, че е видял, тя е трябвало да стои на края на балкона. А защо ѝ е било нужно? И защо изобщо ще се съблича до самата врата? Всичко това е безсмислено.

Ернандес ме гледаше мълчаливо. После прехвърли погледа си върху Канди.

— А какво ще кажеш за времето? — тихо ме попита той.

— Ами тук вече трябва да приемете моята дума срещу неговата. Това, което аз твърдя, може да се докаже.

Ернандес изсъска нещо на испански, прекалено бързо, за да го разбера. Канди само го гледаше нацупено.

— Изведете го — нареди Ернандес.

Оулз му направи знак с палец и отвори вратата. Канди излезе. Ернандес извади кутия цигари, забучи една в устата си и я запали със златна запалка.

Оулз се върна в стаята. Ернандес обясни спокойно:

— Казах му, че ако има разследване и разкаже тази история под клетва, може да се озове в пандиза с присъда от една до три години за лъжесвидетелствуване. Впрочем май не го стреснах особено. Явно е какво го яде отвътре. Класически случай на мераклийство. Ако той беше се намирал в къщата и имахме основания да подозирате убийство, сигурно щяхме да се спрем на него — с тази разлика, че той би използувал нож. Направи ми впечатление, че много е разстроен от смъртта на Уейд. Имаш ли въпроси, Оулз?

Оулз поклати глава. Ернандес ме погледна и продължи:

— Елате сутринта да подпишете показанията си. Дотогава ще са написани на машина. До десет часа трябва да получим резултатите от аутопсията, поне предварителните данни. Нещо да не ви харесва в тази история, Марлоу?

— Бихте ли ми задали въпроса си по друг начин? Така, както питахте, човек може да помисли, че нещо в нея ми харесва.

— Добре — уморено махна той. — Изчезвайте. И аз се прибирам.

Станах от стола.

— Аз, разбира се, от самото начало не повярвах на всичките глупости, дето ги надрънка Канди — продължи той. — Просто ги

използувах, за да измъкна нещо от вас. Надявам се, че не таите лоши чувства.

— Никакви чувства, капитане, никакви.

Те гледаха след мен, но не ми пожелаха лека нощ. Изминах дългия коридор към изхода на Хил Стрийт, качих се в колата и подкарах към дома.

Точно така си беше — никакви чувства. Усещах се кух и празен като междузвездно пространство. В къщи си сипах едно неразредено, застанах до отворения прозорец на хола и си го пийнах, заслушан в грохота на колите по Лоръл Каньон Булевард и загледан в ослепителните светлини на големия сърдит град, надничащ иззад хълмовете, през които бе прорязан булевардът. Някъде далече внезапно се нададе и пак загълхна писъкът на полицейска или пожарна сирена, после пак, и пак, и така без край. Денонощно някой бяга, а друг се мъчи да го хване. Някъде там, в нощта на хилядите престъпления, хора умираха или оставаха осакатени, падащи стъкла ги нараняваха, тежки автомобилни гуми ги смазваха. Други ги биеха, ограбваха, удушаваха, изнасилваха, убиваха. Имаше хора гладни, болни, скучаещи, отчаяни от самотата, измъчвани от угрizения на съвестта или страх, ядосани, жестоки, трескави, хълцащи от плач. Град, не по-лош от всеки друг, богат, бликащ от енергия и гордост, отчаян, смазан, град, изпълнен с празнота.

Зависи от гледната ви точка и личната ви сметка. Аз нямах сметка. И не ми пукаше.

Изпих си питието и си легнах.

39

Следствието бе пълен провал. Следователят се намеси, преди да се изнесат всички данни от аутопсията, от страх да не би да изтърве полагащото му се място във вестникарската шумотевица. Но беспокойството му беше напразно. Смъртта на един писател, дори ироочут, е чудо за три дни, пък и лятото се случи много натоварено със събития. Един крал абдикира, друг го убиха, за една седмица катастрофираха три големи пътнически самолета, шефът на голяма телеграфна агенция беше надупчен от куршуми в Чикаго, в собствения му автомобил, двайсет и четири затворници изгоряха в пожар, избухнал в един затвор. Така че нашият следовател нямаше късмет. Изпусна една чудесна възможност.

Когато напусках свидетелското място, забелязах Канди. Неизвестно защо, се хилеше широко и злобно и както винаги, се беше издокарал малко прекалено грижливо — в шоколадовокафяв габардинен костюм, с бяла найлонова риза и тъмносиня папионка. На свидетелското място се държа спокойно и направи добро впечатление. Да, напоследък шефът често се напивал. Да, помогнал да го сложат в леглото през нощта, когато горе гръмнал пистолетът. Да, шефът му поискал уиски преди той, Канди, да си тръгне през онзи последен ден, но той отказал да му донесе. Не, нищо не знаел за писателската дейност на мистър Уейд, освен че напоследък шефът бил много оклюмал. Непрекъснато хвърлял написаното в кошчето и после пак го вадел оттам. Не, не бил чул мистър Уейд да се кара с някого. И така нататък. Следователят се опита да го издои, но Канди почти нищо не пусна. Някой добре го беше подковал.

Айлийн Уейд беше облечена в черно и бяло. Беше бледа и говореше с тих ясен глас, който дори и микрофонът не можа да развали. Следователят я пипаше с два цифта кадифени ръкавици. Като ѝ говореше, сякаш едва сдържаше хълцането си, а когато тя си тръгна от свидетелското място, той стана да ѝ се поклони, пък тя му пусна

една бегла усмивка, от която той за малко да се задави в собствените си лиги.

Тя за една бройка да мине покрай мен, без да ме погледне, но в последния момент обърна главата си с два-три сантиметра и едва-едва ми кимна като на човек, когото е познавала преди доста време и не може много добре да си спомни кой беше.

След като всичко приключи, на стъпалата отвън се сблъсках с Оулз. Той зяпаше движението по улицата, а може и да се преструваше.

— Добре го изработи — обади се той, без да обърне глава. — Поздравявам те.

— И ти добре си обработил Канди.

— Не съм аз, момчето ми. Прокурорът реши, че сексуалният акцент е неуместен в случая.

— За какъв сексуален акцент става дума? Той чак сега ме погледна и се изсмя.

— Ха, ха, ха. Нямам теб пред вид. — После погледът му се зарея в далечината. — Много години ги гледам, вече се изморих. Тази е правена по друг калъп. Запазена марка за специално ползване. Достъп само за висшите класи. Е, хайде, мухльо, довиждане. Обади ми се, като почнеш да носиш ризи по за двайсет долара. Тогава ще намина да ти държа палтото, докато се обличаш.

Хората, които се качваха и слизаха по стълбите, ни заобикаляха. А ние продължавахме да стоим там. Оулз извади една цигара, от джоба си, погледна я, пусна я на цимента и я стри на прах с тока си.

— Прахосник — казах аз.

— Това е само една цигара, приятелю. Не е човешки живот. Пък може след време и да се ожениш за нея, а?

— Хайде, стига.

Той се изсмя горчиво.

— Приказвах, с когото трябва, за каквото не бива. — После додаде кисело: — Да имаш нещо против?

— Нищо против, лейтенанте — отвърнах и слязох по стъпалата. Той каза още нещо, но аз не се обърнах.

Отидох в една закусвалня на „Флауър“. Подхождаше на настроението ми. До вратата висеше ужасно неприличен надпис: „Само за мъже. За кучета и жени вход забранен.“ Обслужването беше също толкова изискано. Келнерът, който ми подхвърли чинията,

плачеще за самобръсначка и си взе бакшиша от сумата, без да ме попита. Храната беше приста, но вкусна и сервираха тъмна шведска бира, която ме удари в главата, сякаш беше „Мартини“.

Когато се прибрах в кантората, телефонът вече звънеше. Беше Оулз.

— Идвам веднага. Има нещо ново.

Трябва да е бил в Холивудския полицейски участък или близо до него, защото довтаса след по-малко от двайсет минути. Настани се в стола за клиенти, кръстоса крак връз крак и изръмжа:

— Наприказвах ти глупости. Извини ме. Да забравим всичко това.

— Защо да го забравим? Дай пак да разчовъркаме раната.

— Нямам нищо против. Но без никой да разбере. Има хора, които смятат, че не бива да ти се вярва. Но аз не съм чул да си се забъркал в нещо кой знае колко нередно.

— Какво значеше шегата за двайсетдоларовите ризи?

— Абе глупости, просто ме беше яд. Мислех си за стария Потър. За това, дето казал на секретарката си да каже на един адвокат да каже на прокурора Спрингър да каже на капитан Ернандес, че си му личен приятел.

— Не вярвам да си е направил този труд.

— Нали си се срещал с него? Значи ти е отделил все пак малко време.

— Срещнахме се и толкова. Не го харесах, но това може да е от чиста завист. Прати да ме повикат, за да ми даде един съвет. Той е голяма властна клечка и кой знае още какво. Но не мисля, че е мошеник.

— Още няма измислен чистичък начин да спечелиш сто miliona. Може този, който е най-отгоре, да си мисли, че ръцете му са чисти, но някъде по веригата надолу са притиснали някой нещастник до стената, отнели са му хубав, малък, печеливш бизнес и той е трябало да го ликвидира за грошове. Честни хора са били уволнени, изкуствено са били качени или свалени цените на акции на борсата, пълномощници са били купувани на килограм, а големи адвокатски фирми са получили хонорари от по сто хиляди, загдето са успели да заобиколят някой закон, изгоден за бедните, но не и за богатите, защото е намалявал печалбата. Големите пари значат много власт, а

многото власт често се използува неправилно. Такава ни е системата. Може да е най-добрата, която заслужаваме, но от никое положение не е идеална.

— Абе ти говориш като някой червен — казах аз, колкото да го кълвна.

— Че откъде да знам какъв съм — презирително отговори той. — Още не са ме разследвали. Ама на теб май ти допадна присъдата на журито за самоубийство, нали?

— А какво друго може да бъде?

— Нищо, предполагам. — Той сложи големите си лопатести ръце на бюрото и заразглежда едрите кафяви лунички по тях. — Остарявам. Ей тези кафяви петънца се наричат кератоза. Появяват се, след като минеш петдесетте. Аз съм старо ченге, а старото ченге е от стара коза яре. Има някои неща в смъртта на този Уейд, които не ми харесват.

— Като например? — Облегнах се назад и се загледах в бръчките около очите му, образувани от взиране срещу слънцето.

— Човек с времето се научава да надушва отдалече, когато нещо не е в ред, дори и да знае, че нищо не може да направи. В такива случаи само седи и си приказва, както аз сега. Не ми харесва фактът, че не е оставил писмо.

— Беше пиян. Желанието за самоубийство е било внезапен, безумен порив.

Оулз вдигна избелелите си очи и свали ръцете си от бюрото.

— Разрових цялото му бюро. Пишел си е сам на себе си огромни писма. Пиян или трезв, той е сядал пред машината и е патраквал нещо. Някои писма са направо откачени, други са забавни, трети тъжни. Нещо му е тежало на душата. Все върти и суче около него, но конкретно не е написал нито ред. Ако човек като него реши да се самоубива, би оставил поне две страници писмо.

— Беше пиян — повторих аз.

— В неговия случай това е без значение — уморено настоя Оулз. — Другото, което не ми харесва, е, че е натиснал спусъка в момента, в който скутерът е заглушил изстрела. Какво значение би имало това за него? Още едно съвпадение, ще кажеш. И друго съвпадение — че жена му си е забравила ключовете в деня, когато прислугата има почивен ден, и е трябвало да позвъни, за да й отворят.

— Можеше да mine и през задния вход.

— Да, знам. Но аз ти говоря за ситуацията. Нямало е кой да ѝ отвори освен теб, а тя каза, че не знаела, че си бил там. Ако Уейд беше жив и работеше в кабинета си, той нямаше да чуе звънца. Вратата е звуконепроницаема. Прислугата я нямало. Забравила, че е четвъртък. Както си забравила и ключовете.

— И ти нещо забравяш, Бърни. Че колата ми беше паркирана пред къщата. Преди да звънне на вратата, тя е знаела, че съм вътре или че изобщо в къщата има някой.

Той се ухили.

— Мислиш ли, че съм го забравил? Добре, картината значи е следната. Ти си долу при езерото, скутерът вдига шум — между другото това са били двама от Лейк Ароухед, на гости, а скутера го мъкнели на буксир с колата си — Уейд спи или лежи в безсъзнание, някой предварително е измъкнал пистолета от бюрото, а тя е знаела къде е, защото ти си ѝ казал. Да предположим, че не си е била забравила ключовете, че е влязла в къщата, вижда, че стоиш чак долу при езерото, изчаква подходящия момент, пречуква го, пуска пистолета до него, къде то го намерихме, излиза пак от къщата, изчаква скутерът да отмине, звъни и чака да ѝ отвориш. Нещо да кажеш?

— Каква е подбудата?

— Е, да — кисело се съгласи той. — Тук ми е слабото място. Ако беше поискала развод, нищо по-лесно. Тя е много силна позиция — мъжът алкохолик, знае се, че е бил груб с нея. Щеше да го оскубе здравата за издръжка и имущество. Така че няма никаква подбуда. Пък и прекалено точно е изчислено времето. Да беше дошла пет минути по-рано, нищо не може да направи, освен ако и ти не си в играта.

Отворих уста да кажа нещо, но той вдигна ръка.

— Спокойно, никого не обвинявам, само разсъждавам. А пет минути по-късно — отговорът е същият. Значи е имала само десет минути на разположение.

— Десет минути — раздразнен се обадих аз, — които не е възможно да са били предвидени, още по-малко планирани.

Той се облегна назад и въздъхна.

— Знам. И аз като теб знам всички отговори. Въпреки това нещо не ми харесва и туйто. Ама и ти каква работа имаш с тези хора? Онзи ти пише чек за хиляда долара, после го къса. Бил ти се разсърдил. Не

си искал парите и нямало да го вземеш от никое положение — поне така твърдиш. Възможно е. Да не е мислел, че спиш с жена му?

— Стига, Бърни.

— Не те попитах дали си спал с нея, а дали той е мислел така.

— Отговорът е същият.

— Добре, да опитаме друг вариант. По какъв начин мексиканецът го е държал в ръцете си?

— Нямам представа.

— Защото разполага с прекалено много пари. Над хиляда и петстотин в книжка, богат гардероб и чисто нов шевролет.

— Может да търгува с наркотици.

Оулз се измъкна от стола, стана и ме изгледа сърдито.

— Голям късметлия си, Марлоу. На два пъти се измъкваш. Внимавай. Толкова услуги си им правил на Уейдови, а един цент не си им взел. И към някой си Ленъкс си бил много услужлив, поне така дочух. И оттам не си спечелил нито цент. Как се прехранваш бе, момче? Или толкова много си спестил, че вече няма защо да работиш?

Станах, заобиколих бюрото и се изправих с лице към него.

— Много съм романтичен, Бърни. Ако чуя глас в нощта да вика за помощ, ставам и отивам да видя какво има. А по този начин нищо, не се печели. Ти например си разумен човек, ще затвориш прозореца си и ще пуснеш високо телевизора. Или ще натиснеш педала с газта и ще изчезнеш по-надалеч от хорските неприятности. Защото от тях най-много да се изцапаш. Последния път, когато се видяхме с Тери Ленъкс, пихме кафе, което аз сварих у дома, и изпушихме по една цигара. И като научих за смъртта му, отидох в кухнята, сварих кафе, налях една чашка и за него, запалих една цигара за него и когато кафето истина, а цигарата изгоря, пожелах му лека нощ. И по този начин не се печели нито цент. Ти не би го направил. Затова именно си добър полицай, а аз — частно ченге. Айлийн Уейд се притеснила за мъжа си, и аз се вдигам, намирам го и го завеждам у дома му. После той закъсва, обажда ми се, аз се вдигам, отивам, пренасям го от поляната до леглото и не печеля нито цент. И никаква лихва, нищо — освен дето ме удариха с юмрук по лицето, хвърлиха ме в затвора и онова парвеню Менди Менендес ме заплаши с какво ли не. Но не и пари, нито цент. Ей тук, в сейфа си, имам банкнота от пет хиляди долара и никога няма да изхарча от нея и десет цента. Защото начинът, по който я получих,

не ми харесва. В началото си поиграх с нея, пък и сега от време на време я вадя и я разглеждам. Но това е всичко — няма да изхарча и един цент.

— Сигурно е фалшив — сухо забеляза Оулз — само че не ги правят с такава голяма деноминация. И какво искаш, да ми кажеш с цялата тази реч?

— Нищо. Обясних ти вече, че съм романтичен.

— Чух. И че не печелиш пари от това — също го чух.

— Но винаги мога да кажа на едно ченге да върви по дяволите. Върви по дяволите, Бърни.

— Нямаше да ми ги разправяш тия, ако беше в задната стаичка с насочен в лицето прожектор.

— Може би един ден ще изясним и този въпрос. Той се запъти към вратата и я отвори рязко:

— Да ти кажа ли още нещо, моето момче? Мислиш се за много хитър, но си само глупав. Аз от двайсет години съм полицай и нямам черна точка в досието си. Знам кога ме мотат и кога крият от мен. Такива умници като тебе лъжат само себе си. Запомни го от мен, приятелче, аз ги разбирам тези работи.

Той излезе и вратата се затвори след него. Стъпките му отекнаха в коридора. Още се чуваха, когато телефонът на бюрото ми иззвъня. Гласът беше ясен, професионален.

— От Ню Йорк търсят Филип Марлоу.

— Аз съм Филип Марлоу.

— Благодаря ви, един момент. Говорете. Вторият глас ми беше познат.

— Тук е Хауард Спенсър, мистър Марлоу. Научих за Роджър Уейд. Голям удар. Не знам никакви подробности, но разбрах, че вие сте в течение.

— Бях там, когато се случи. Просто се напи и се застреля. Мисиз Уейд се прибра малко след това. Слугите ги нямаше, четвъртък им е почивен ден.

— Вие сам ли бяхте с него?

— Не бях с него. Бях извън къщата, просто се навъртах наоколо, докато се върне жена му.

— Аха, ясно. Е, предполагам, че ще има следствие.

— Следствието приключи, мистър Спенсър. Самоубийство. Много малко гласност се даде.

— Нима? Интересно. — Не ми се стори разочарован, по-скоро озадачен и изненадан. — Та той беше много известен. Човек би помислил... но няма значение. Предполагам, че най-добре ще е да взема самолета и да пристигна, но не ми е възможно по-рано от края на другата седмица. Ще телеграфирам на мисиз Уейд. Ще гледам да ѝ помогна по някакъв начин... пък и за книгата. Може би е написал достатъчно и някой друг ще може да я завърши. Доколкото разбирам, все пак сте приели да работите за Уайдови.

— Не. Макар че и той лично ме помоли. Но аз му казах направо — не съм този, който ще му попречи да пие.

— Очевидно дори не сте се опитали.

— Вижте какво, мистър Спенсър, какво знаете вие за създалото се положение? Защо не изчакате да научите нещо, преди да си направите прибързаните изводи? Не че не се чувствувам виновен до известна степен. Това, изглежда, е неизбежно, когато си бил на местопроизшествието.

— Прав сте. Извинявайте. Нямах никакво право. Дали сега Айлийн Уейд си е в къщи, знаете ли?

— Не мога да знам, мистър Спенсър. Защо просто не ѝ се обадите?

— Не мисля, че ѝ се говори с когото и да било — бавно отговори той.

— Защо пък не? Тя разговаря най-спокойно със следователя и окото ѝ не мигна.

Той се изкашля.

— По думите ви съдя, че не ѝ съчувствувате особено.

— Роджър Уейд е мъртъв, Спенсър. Той беше донякъде гадно копеле, но може да е бил и гений. Не съм аз този, който ще прецени. Беше един egoцентричен пияница и мразеше самия себе си. Създаде ми куп неприятности, а накрая и силни тревоги. Откъде-накъде трябва да съчувствувам?

— Имах пред вид мисиз Уейд — кратко поясни Спенсър.

— Аз също.

— Ще ви се обадя, когато пристигна — рязко приключи той разговора. — Довиждане.

И затвори. Аз също затворих. Минута-две гледах телефона, без да помръдна. После взех указателя, сложих го на бюрото и затърсих един номер.

40

Обадих се в канцеларията на Сюъл Ендикът. Отговориха ми, че е в съда и ще мога да се свържа с него чак късно следобед. Бих ли оставил името си? Не.

После позвънних в заведението на Менди Менендес на главната улица. Тази година се наричаше „Ел Тападо“, което не беше лошо име. На латиноамерикански испански това между другото значи и заровено съкровище. Преди година-две беше само син неонов номер на една висока гола стена с лице към южната част на улицата, с гръб към хълма и алеята за коли, която го обикаляше, и не се виждаше откъм улицата. Много изискано. Никой не знаеше за него освен отела за борба с порока, гангстерите и хора, които можеха да си позволят трийсет долара за вкусна вечеря и до пет bona за голямата тиха зала на горния етаж.

Първо разговарях с някаква жена, която нищо не знаеше. После с някой от шефовете на заведението с мексикански акцент.

— Желаете да говорите с мистър Менендес ли? Кой се обажда?

— Без имена, амиго, по лична работа.

— Ун моменто, пор фавор.

Почаках доста време. Този път се обади някой от телохранителите главорези. Имах чувството, че говори през цепката на бронирана кола. Вероятно беше просто цепката на лицето му.

— Хайде, казвай! Кой го търси?

— Името ми е Марлоу.

— Кой Марлоу?

— Чик Агостино ли е?

— Не, не е Чик. Хайде де, казвай паролата.

— Иди си смени мутрата. Чух кикот.

— Почакай малко.

— Най-накрая друг глас каза:

— Здрави, нищожество. Тъкмо гледах някои номера за програмата на бара.

— Най-хубавият номер ще е, ако излезеш и си теглиш ножа.

— Тогава какво ще изпълня на бис?

Засмях се. И той се засмя.

— Нали не си си пъхал носа, където не трябва?

— Ама не си ли чул още? Сприятелих се с още един, който се самоуби. Вече ми викат Целувката на Смъртта.

— Това смешно ли е?

— Не. Освен това миналия следобед пих чай с Харлан Потър.

— Хубаво правиш. Аз лично не близвам чай.

— Та той поръча да внимаваш как се държиш с мен.

— Не го познавам и нямам намерение.

— Ръката му е доста дълга. Единственото, което ми трябва, Менди, е малко информация. Например за Пол Марстън.

— Не съм го чувал.

— Много бързо го каза. Пол Марстън е името, под което Тери Ленъкс се е подвизавал известно време в Ню Йорк, преди да дойде в този край.

— Е, та?

— Проверихме във Федералното бюро за отпечатъците от пръстите му. Няма досие, което значи, че не е служил в армията.

— Е, та?

— Ама всичко ли трябва да ти обяснявам? Това или значи, че онази история за дупката е пълна измишльотина, или че се е случила някъде другаде.

— Аз изобщо не съм ти споменавал къде се е случила, нищожество. Разбери се от дума и си налягай парцалите. Казаха ти, време е да мириясаш най-после.

— Ах, да. Ако направя нещо не по вкуса ти, ще заплувам за Каталина с торба цимент на врата си. Не се опитвай да ме сплашиш, Менди. Вече съм имал работа с професионалисти. Ходил ли си в Англия?

— Бъди разумен, нищожество. В този град какво ли не му се случва на човек. Дори на як мъжага като Големия Уили Магун. Прочети вечерния вестник.

— Ще си го купя, щом казваш. Може дори да са поместили моя снимка. Какво е станало с Магун?

— Нали ти казах — какво ли не. А как — не знам, информацията си я черпя от вестниците. Магун се изрепчил на четирима типове от една кола с невадски номер. Била паркирана точно пред къщата му. Номерът бил невадски, но цифрите били големи, каквото в Невада не слагат. Трябва да е била някаква шега, само че на Магун сега хич не му е до смях, с две гипсирани ръце, един крак, вдигнат нависоко с тежест за опъване, а ченето му на три места с тел е кърпено. Така че Магун вече не е същият юнак. И с теб може да се случи.

— Нещо те е ядосал, а? Видях го как хвърли твоя Чик като топка в стената пред „Виктор“. Дали да се обадя на един приятел от полицията и да му кажа?

— Обади се, нищожество — много бавно произнесе той. — Обади се.

— И ще спомена, че по същото време случайно сме си допивали питиетата с дъщерята на Харлан Потър. За да потвърди и тя показанията ми. Смяташ ли да я посмачкаш и нея?

— Чуй ме внимателно, нищожество...

— Бил ли си изобщо в Англия, Менди? Заедно с Ранди Стар и Пол Марстън или Тери Ленъкс, или както там се е казвал? Може би сте служили в британската армия? Имали сте малък процъфтяващ бизнес в Сохо, но станало много горещо и армията ви се сторила прохладно местенце?

— Стой така.

Останах. Нищо не се случи, само дето чаках и ми отмая ръката. Прехвърлих слушалката в другата си ръка. Най-после пак се обади.

— Сега ме слушай внимателно, Марлоу. Ако разчовъркаш делото Ленъкс, направо се отпиши. Тери ми беше приятел, а аз също имам чувства. Само в това отношение си приличаме. Бяхме заедно в батальон за командоси. Британски. Случката стана в Норвегия, на един от островите — те там имат милиони. През ноември на 1942. А сега ще си полегнеш ли да ти отпочине малко мозъкът?

— Благодаря, Менди, точно това и ще направя. Тайната ти е на сигурно място. На никой няма да я кажа, само на познатите си.

— Купи си вестник, нищожество. Чети и помни. Големия як Уили Магун. Да го пребият пред собствената му къща! Представи си само изненадата му, като се е събудил от упойката.

И затвори. Слязох до долу, купих си вестник и всичко беше, както ми го бе разказал Менендес. Имаше и снимка на Големия Уили Магун в болничното легло. Виждаше се половин лице и едно око. Останалото превръзки. Сериозно, но не и критично състояние. Момчетата много са внимавали в това отношение. Искали са да остане жив. В края на краищата Уили беше полицай. А в нашия град гангстерите не убиват полицаи. Те предоставят това на малолетните. Докато жив полицай, минал през машината за мелене на мясо, е много по-голяма реклама. Рано или късно се вдига на крака и пак се връща на работа. Но от този момент нататък нещо вече не е като преди — последният сантиметър стомана, от който зависи всичко. Той става един самоходен урок за това, колко е нездравословно да притиснеш гангстерите прекалено силно до стената — особено ако си в отдела за борба с порока, храниш се в най-добрите ресторани и караш „Кадилак“.

Седях и размишлявах така известно време, след което набрах номера на организацията Карн и помолих да ме свържат с Джордж Питърз. Бил излязъл. Оставил си името и казах, че е много спешно. Очакваха го да се върне към пет и половина.

Отидох до Холивудската обществена библиотека и зададох няколко въпроса на гишето за справки, но не намерих онова, което ми трябваше. Затова се върнах в „Олдсмобила“ и слязох до града, до централната библиотека. Намерих там онова, което търсех, в малка книжка в червена подвързия, издадена в Англия. Преписах необходимото и се прибрах у дома. Оттам пак звъннах в организацията Карн. Питърз още го нямаше, затова помолих телефонистката да прехвърли разговора в къщи, когато той се прибере.

Сложих шахматната дъска на малката масичка и наредих една задача, наречена Сфинксът. Беше поместена към края на една книга за шаха от английския гросмайстор Блекбърн — според мен най-динамичният шахматист на всички времена, макар че не би стигнал и до първото стъпало на днешния шах, който много напомня на студената война. Сфинксът се решава в единайсет хода и напълно оправдава името си. Шахматните задачи по начало не са за повече от четири-пет хода. Оттам нататък трудността при решаването им расте в почти геометрична прогресия. Задача в единайсет хода си е чиста проба средновековно мъчение.

Понякога, много рядко, когато особено ми докривее, аз я нареждам и търся нови решения. Това е един хубав, сигурен начин да полудееш. Само дето не крешиш, но за една бройка.

Джордж Питърз ми се обади в шест без двайсет. Разменихме си любезности и съболезнования.

— Забъркал си се в нова каша, както виждам — жизнерадостно каза той. — Защо не се преквалифицираш за някоя спокойна работа като балсамиране на трупове.

— Много време трябва да се обучавам. Слушай, искам да стана клиент на вашата агенция, ако не струва прекалено скъпо.

— Зависи какво ще искаш от нас. Освен това ще трябва да говориш с Кари.

— Не ми се ще.

— Хайде, казвай за какво става дума.

— Лондон гъмжи от такива като мен, но никого не познавам. Там се наричат частни агенти. Вашето бюро сигурно има връзки с някои от тях, а аз трябва да налучквам и най-вероятно ще ме баламосат. Нужна ми е информация, която лесно се получава, но я искам много бързо, преди края на другата седмица.

— Изплюй камъчето.

— Трябват ми сведения за дейността по време на войната на Тери Ленъкс или Пол Марстън независимо под кое име се е подвизавал. Бил е командос. Пленен и ранен през ноември 1942 при нападението срещу някакъв норвежки остров. Искам да знам в какво поделение е служил и какво е станало с него. Всички тези данни ги имат във военното министерство. Информацията не е поверителна, поне така мисля. Да кажем, че е нужна във връзка е наследство.

— За това не ти трябва частно ченге. Можеш сам да научиш всичко, като им пишеш едно писмо.

— Не, Джордж. Може да ми отговорят след три месеца, а на мен ми трябва за пет дни.

— Ти си прав. Нещо друго?

— Да, още нещо. Те държат всички важни архиви в едно място, наречено Съмърсет Хауз. Искам да разбера дали там има нещо и за него в някаква връзка — раждане, женитба, гражданство — каквото и да е.

— Защо ти е?

— Как така защо ми е? Кой плаща?

— Ами ако го няма под никакво име?

— Остава си за моя сметка. Но ако го има, трябват ми заверени копия от всичко намерено. Колко ще ме изръсите?

— Ще питам Карн. Може изобщо да ти откаже. На нас не ни трябва шумотевицата, която ти си печелиш. Ако ми го възложи и ти се съгласиш да не споменаваш познанството си с мен, предполагам, че ще ти струва около триста долара. Онези там вземат евтино по нашите стандарти. Може да ни поискат десет лири, което е по-малко от трийсет долара. Плюс разносите. Да речем, общо петдесет, но Карн не се заема с дело за по-малко от двеста и петдесет.

— Нали съм ви колега, нямате ли специални цени?

— Ха-ха. Той не е чувал такова нещо.

— Обади ми се, Джордж. Искаш ли да вечеряме заедно?

— Да речем, в „Романов“?

— Добре — изръмжах. — Ако ми запазят маса, в което се съмнявам.

— Ще поискам масата на Карн. Знам със сигурност, че ще обядва в дома на един клиент. Иначе ходи само в „Романов“. Той е от каймака на нашия бизнес. Голяма клечка е в този град.

— Ами, глупости. Познавам един човек — познанството ни е делово — който ще го завре под нокътя на малкото си пръстче.

— Браво, момчето ми. Винаги съм знаел, че ще стигнеш далеч. Значи в седем, на бара в „Романов“. Кажи там на главния мошеник, че чакаш полковник Карн. Ще разчисти около теб пространство, за да не ти се навират разни отрепки като сценаристи и телевизионни звезди.

— Значи в седем.

Затворихме и двамата и аз се върнах при дъската със задачата. Но Сфинксът вече не ме интересуваше. След малко Питърз пак се обади и каза, че Кари е съгласен при условие, че не споменават името на агенцията им. И добави, че веднага ще изпрати бърза телеграма в Лондон.

41

На другата сутрин, петък, ми се обади Хауард Спенсър. Отседнал в „Риц-Бевърли“ и ми предложи да се отбия на чашка в бара на хотела.

— Предпочитам във вашата стая.

— Добре, щом предпочитате, стая 828. Току-що говорих с Айлийн Уейд. Много е подтисната. Прочела ръкописа и смята, че лесно може да се завърши. Книгата ще излезе доста по-късно от останалите, но това ще се балансира от рекламата. Предполагам, че ни смятате нас, издателите, за много коравосърдечни. Айлийн ще си бъде в къщи днес следобед. Тя, естествено, иска да ме види, както и аз нея.

— Ще бъда при вас след половин час, мистър Спенсър.

Апартаментът му беше приятен и просторен, със западно изложение. Всекидневната имаше високи прозорци, от които се излизаше на тясно балконче с железни парапети. Мебелите бяха тапицирани с дамаска на бонбонени райета, което в комбинация с килима на цветя придаваше старомоден вид на стаята — само дето всичко, на което човек можеше да постави чашата си, беше покрито със стъкло и освен това забелязах поне двайсет пепелника, нацвъкани къде ли не. Хотелската стая е красноречив симптом за маниерите и възпитанието на отсядащите в нея. „Риц-Бевърли“ не очакваше от своите гости нито кой знае какви маниери, нито добро възпитание.

Ръкувахме се.

— Заповядайте, седнете — покани ме той. — Какво ще пиете?.

— Какво да е, или нищо. Не е задължително да бъда с чаша в ръка.

— На мен ми се иска чаша „Амонтиядо“. Калифорния не е много за пиене през лятото. В Ню Йорк човек може да се справи с четири пъти повече алкохол за сметка на половината махмурлук.

— Аз ще пия уиски с лимонов сок.

Той предаде поръчката по телефона. После седна на едно от креслата в бонбонено райе, свали си очилата и започна да ги чисти с

носната си кърпичка. След това пак си ги сложи, нагласи ги грижливо и ме погледна.

— Предполагам, че имате нещо пред вид, щом предпочетохте да се срещнем тук, а не в бара.

— Ще ви откарам с колата си до Айдъл Вали. Искам и аз да се видя с мисиз Уейд.

Той се почувствува неудобно.

— Не съм сигурен, че иска да ви види.

— Знам, че не иска. Затова ще ви използвам в качеството на пропуск.

— Няма да е много тактично от моя страна.

— Тя каза ли ви, че не желае да ме види?

— Не го каза, но го загатна. — Той се изкашля. — Останах с впечатлението, че ви вини за смъртта на Роджър.

— Да. И го каза направо... на помощник-шерифа, който дойде още тогава. Сигурно го е казала и на лейтенанта, който разследва случая. Но пред следователя не спомена нищо такова.

Той се облегна назад и започна бавно да почесва с пръст дланта на ръката си. Явно му беше навик в моменти на напрегнато мислене.

— Каква полза, ако се срещнете? За нея това беше много страшно изживяване. Предполагам, че напоследък животът ѝ е бил направо ужасен. Защо да я карате отново да преживява всичко? Или искате да я убедите, че нямаете никаква вина?

— Тя заяви пред помощник-шерифа, че съм го убил.

— Не го е казала в буквния смисъл. Иначе...

Звънецът на вратата избръмча. Той стана да отвори. Беше келнерът с напитките. Постави ги на масичката с такива церемонии, сякаш сервираше вечеря със седем основни ястия. Спенсър подписа сметката и му подаде четири долара. Келнерът си излезе. Спенсър взе чашата си с шери и веднага се отдалечи от масичката, сякаш не желаеше да ми подаде моята: Аз не станах да я взема.

— Иначе какво? — попита.

— Иначе нямаше да пропусне да го каже и на следователя. — Той ме погледна намръщено. — Струва ми се, че говорите глупости. За какво по-точно искахте да ме видите?

— Вие пожелахте да ме видите.

— Само защото, като разговарях с вас от Ню Йорк, вие ми заявихте, че си правя прибързани заключения. — Студено ми поясни той. — Което ми подсказа, че искате да ми обясните нещо. Е, какво е то?

— Бих искал обяснението да стане пред мисиз Уейд.

— Тази идея не ми харесва. Предпочитам сам да си уредите срещата. Аз много уважавам Айлийн Уейд. Като бизнесмен бих желал да спася работата на Роджър, ако това е възможно. Щом Айлийн мисли за вас това, което ми казахте, аз не мога да послужа като средство да проникнете в дома ѝ. Бъдете разумен.

— Прав сте. Да забравим предложението ми. Мога много лесно да се срещна с нея. Просто предпочитах срещата да стане пред свидетел.

— Свидетел за какво? — Той почти изляя.

— Ще чуете всичко пред нея или изобщо няма да го чуете.

— Тогава няма да го чуя.

Аз станах.

— Може би постъпвате съвсем правилно, Спенсър. На вас ви трябва книгата на Уейд — ако изобщо става за издаване. Освен това искате да бъдете добричък. И двете ви амбиции са похвални. Но аз не споделям нито една от тях. Желая ви всичко хубаво и довиждане.

Изведнъж той се изправи и тръгна към мен.

— Я почакайте, Марлоу. Не знам какво имате пред вид, но наглежда, че го вземате много па сериозно. Има ли някаква тайна около смъртта на Уейд?

— Никаква тайна. Застрелян в главата с „Уебли“ без ударник. Нима не сте прочели резултатите от следствието?

— Четох ги, разбира се. — Беше застанал съвсем до мен и имаше много разтревожен вид. — Писаха и в нашите вестници, а два дни след това четох всички подробности от тукашните. Бил сам в къщата, макар че вие сте се навъртали наблизо. Слугите, Канди и готвачката ги нямало, а Айлийн била на пазар в града и пристигнала малко след като се случило. В момента на самоубийството по езерото минавал шумен скутер и заглушил изстрела, така че и вие не сте го чули.

— Всичко беше така. Когато скутерът си замина, аз се прибрах обратно в къщата, чух звънеца на входната врата, отворих и видях Айлийн Уейд, която си беше забравила ключовете. Роджър вече е бил

мъртъв тогава. Тя надникна в кабинета, помисли, че е заспал на кушетката, качи се в стаята си и после слезе в кухнята да направи чай. Малко след нея и аз надникнах, забелязах, че Роджър не дишаш, и проверих каква е работата. После извиках полицията.

— Дотук не виждам нищо загадъчно — тихо произнесе Спенсър и в гласа му вече нямаше предишната острота. — Пистолетът е бил на Роджър и само седмица преди това е стрелял с него в собствената си стая. Вие сте ги сварили в момента, в който Айлийн се боричкала с него, за да му го отнеме. При следствието беше отбелязано състоянието му, поведението му и депресията във връзка с работата.

— Тя нали ви каза, че книгата е добра — защо тогава е бил депресиран?

— Това е нейно лично мнение. Може да се окаже и много лоша. А може той да е мислел, че е по-лоша, отколкото е. Хайде продължавайте. Не съм глупак и виждам, че това не е всичко.

— Полицаят от отдел „Убийства“, на когото повериха случая, ми е стар, приятел. Той е булдог, хрътка и старо мъдро ченге. Някои неща не му се харесват. Защо Роджър не е оставил прощално писмо, когато беше побъркан на тема писане? Защо се е застрелял по такъв начин, че жена му да получи шок, като го открие? Защо си е направил труда да избере именно момента, когато няма да чуя изстрела? Защо е забравила ключовете си и е трябало да звънне, за да влезе? Защо го е оставила сам в деня, когато прислугата има почивен ден? Не забравяйте думите ѝ, дето не знаела, че съм там. Ако е знаела, последните две са без значение.

— Господи — изблея Спенсър. — Нима ми намеквате, че това тъпо ченге подозира Айлийн?

— Не би се поколебал, ако тя имаше подбуда.

— Но това е смешно! А защо не подозира вас например? Имали сте целия следобед на разположение. Тя е можела да го извърши в течение само на няколко минути — при това е била забравила ключовете си.

— Ами моята подбуда?

Той се пресегна, сграбчи ускито ми и го гаврътна наведнъж. После внимателно постави чашата обратно на масичката, извади носна кърпичка и си избърса устните и пръстите, навлажнени от ледената чаша. После си прибра кърпичката и ме загледа облещено.

— Разследването продължава ли?

— Не знам. Но едно нещо е сигурно — вече знаят дали е бил погълнал достатъчно алкохол, за да изпадне в безсъзнание. Ако е така, неприятностите тепърва започват.

— А вие искате да разговаряте с нея пред свидетел —бавно изговори той.

— Точно така.

— За мен има само две обяснения, Марлоу. Или вие сте изплашен до смърт, или смятате, че тя трябва да е изплашена.

Аз кимнах.

— Кое от двете? — мрачно попита той.

— Аз не съм изплашен.

Той погледна часовника си.

— Моля се на господа да не сте с всичкия си. След което се изглеждахме мълчаливо.

42

Още докато прекосяхахме Голдуотър Каньон, взе да става горещо. Когато изкачихме върха и започвахме да се спускаме по спираловидния път към долината Сан Фернандо, слънцето ни напече безмилостно и аз направо се задушавах. Хвърлих един Поглед към Спенсър. Беше по сако, но горещината сякаш не му действуваше. Други неща го тревожеха далеч повече. Гледаше право пред себе си и не отваряше уста. Дебел пласт смог се стелеше по дъното на долината. Отвисоко приличаше на ниска мъгла, но като навлязохме в него, Спенсър не се стърпя и заговори:

— Господи, пък аз им завиждам за климата на Южна Калифорния. Какво е това, да не са горили стари автомобилни гуми?

— В Айдъл Вали няма и следа от него — успокоих го аз. — Там духа от океана.

— Радвам се, че има какво да им проветрява главите след преливане. От собствените ми наблюдения върху живеещите в богатите квартали стигам до заключението, че Роджър много сърка, дето дойде да живее тук. Писателят има нужда от вдъхновение, но не бутилирано. Тук няма нищо друго освен един безкраен махмурлук. Имам пред вид каймака на обществото, разбира се.

Свих от пътя, намалих по прашната отсечка до Входа на Айдъл Вали, после пак излязох на асфалта и не след дълго океанският ветрец се почувствува през пролуката между хълмовете в долния край на езерото. Над големите, гладко окосени ливади се въртяха пръскачки и водните струйки се удряха със свистене в тревата. По това време повечето баровци вече не си бяха по къщите. Личеше си веднага — по спуснатите щори и по начина, по който градинарите бяха паркирали камионетките си — точно насред алейте. Стигнахме къщата на Уейдови и аз паркирах зад „Ягуара“ на Айлийн. Спенсър слезе и тръгна с тежка стъпка по плочите на пътеката. На площадката стоеше Канди — с бяло сако, тъмно, красиво лице и пронизващи черни очи. Всичко си беше по старому.

Спенсър влезе. Канди ми хвърли един поглед и тресна вратата под носа ми. Аз изчаках, но нищо не се случи. Тогава се облегнах на звънеца и се заслушах в melodичните му звуци. Вратата рязко се разтвори и се показва озъбеният Канди.

- Изчезвай! Изпарявай се! Да не искаш да те наръгам в корема?
- Дошъл съм при мисиз Уейд.
- Тя не ще и да те чуе.
- Марш от пътя ми, селянтур. Тук съм по работа.
- Канди!

Това бе нейният глас, при това доста остьр.

Той ми се озъби за последно и отстъпи заднишком. Влязох и затворих вратата. Тя бе застанала до края на едно от срещуположните канапета, а Спенсър стоеше до нея. Изглеждаше великолепно. Беше обута в бели панталони с много висока талия, бяла спортна риза с къси ръкави, а от лявото ѝ джобче се подаваше люлякова кърпичка.

— Канди е станал напоследък истински диктатор — оплака се тя на Спенсър. — Радвам се да те видя, Хауард. Толкова мило, че дойде дотук. Не знаех, че няма да си сам.

- Марлоу ме докара. Той също иска да те види.
- Не мога да си представя защо — хладно забеляза тя. Най-после благоволи да ме погледне, но не останах с впечатлението, че моята едноседмична липса е оставила незаличима празнота в живота ѝ. — Е, слушам ви.

— Това, което имам да кажа, ще ни отнеме известно време.

Тя бавно се отпусна на канапето. Аз седнах на отсрещното. Спенсър се мръщеше. Свали си очилата и ги почисти. Това му даде възможност да се мръщи по-естествено. После седна на другия край на моето канапе.

— Сигурна бях, че ще дойдеш навреме за обяд — обърна се тя към него усмихната.

- Друг път, благодаря.
- Днес не можеш ли? Е, да, сигурно си много зает. Значи искаш само да прегледаш ръкописа.
- Ако ми разрешиш!
- Разбира се. Канди! Ах, сигурно си е отишъл. Ръкописът е в кабинета на Роджър, върху бюрото му.

Спенсър стана.

— Нали може да го взема?

И без да чака отговор на въпроса си, тръгна към кабинета. Направи десетина крачки, спря зад гърба и ме изгледа хладно и безизразно.

— Защо искахте да ме видите? — кратко полита тя.

— Ами, ей така. Виждам, че пак сте си сложили онзи медальон.

— Често го нося. Той ми е подарък от един много скъп човек, още от едно време.

— Да. Вече ми казахте. Това е някаква английска военна значка, ако не се лъжа?

Тя го хвана за края на дългата златна верижка и го протегна към мен да го разгледам.

— Това е само бижутероко копие. По-малко е от оригинала и освен това е направено от злато и емайл.

Спенсър се върна обратно, седна и сложи на масичката пред себе си дебел куп жълта хартия. Хвърли му един бегъл поглед, след което очите му се впиха в Айлийн.

— Ще разрешите ли да го разгледам по-отблизо? — попитах аз.

Тя завъртя верижката около врата си, за да може да я разкопчее. Подаде ми медальона или по-скоро го пусна в ръката ми. После скръсти ръце и ме загледа с любопитство.

— Защо се интересувате толкова? Това е значката на един полк, който се е казвал „Артистични пушки“. Човекът, който ми го подари, изчезна безследно скоро след това. В Андалснес, Норвегия, през пролетта на онази страшна година — 1940. — Тя се усмихна и махна е ръка. — Беше влюбен в мен.

— Айлийн изкара цялата война в Лондон — обади се Спенсър с кух глас. — Не можа да се измъкне.

И двамата не му обърнахме внимание.

— И вие сте била влюбена в него — подметнах аз.

Тя сведе поглед, после вдигна глава и очите ни се срециха.

— Това беше много, много отдавна. И имаше война. Какво ли не се случва.

— Имало е и нещо повече, мисиз Уейд. Изглежда, не помните колко много сте ми разказвали за него. „Безумна, тайнствена, невероятна любов, която идва само веднъж в живота“ — цитирам вас.

Вие все още го обичате по своему. Много мило от моя страна, че имам същите инициали. Предполагам, че за това сте се спрели на мен.

— Името ви изобщо не напомня неговото — студено ме сряза тя.

— И той е мъртъв, мъртъв, мъртъв.

Подадох медальона на Спенсър. Той го пое неохотно.

— Поправете ме, ако сгреша някъде. Значката представлява широка кама от бял емайл, очертан със златна нишка. Камата сочи надолу и тъпата ѝ страна пресича две светлосини криле, извити нагоре. После пресича изотзад някакъв свитък, на които пише: Дръзкият печели.

— Всичко е съвсем правилно — каза той. — Но кое го прави толкова важно?

— Ами тя твърди, че това е значката на „Артистичните пушки“, които са териториален полк. Подарил ѝ я човек, който е служил в същия полк и изчезнал без вест в Норвегия като войник от британската армия, през пролетта на 1940 в Андалснес.

И двамата ме слушаха внимателно. Спенсър ме наблюдаваше напрегнато. Не бях дошъл да им говоря празни приказки и той го знаеше прекрасно.

Както и Айлийн. Светлокрафявите ѝ вежди се събраха в озадачена бръчка, която можеше да е и искрена. Освен това не беше никак дружелюбна.

— Значката се носи на ръкава — продължих аз. — Била е създадена, когато „Артистичните пушки“ са минали към Специалните въздушни войски. Първоначално са били териториален полк към пехотата. Значката не е съществувала преди 1947 година. Което значи, че никой не я подарявал на мисиз Уейд през 1940 година. Освен това никакви „Артистични пушки“ не са изпращани в Андалснес през 1940 година. Там са се били Шъруудският и Лестършърският полк — и двата териториални. Но не и „Артистичните пушки“. Да не би да ставам неприятен?

Спенсър постави медальона на масичката и леко го побутна към Айлийн. Нищо не каза.

— Да не мислите, че нямаше да го знам, ако беше така? — презрително се обади Айлийн.

— А да не мислите, че Британското военно министерство не знае? — отрязах я аз.

— Очевидно има някаква грешка — примирително се обади Спенсър.

Аз се обърнах и го изгледах строго.

— И така може да се каже.

— С други думи, аз лъжа — каза Айлийн със смразяващ глас. — Никога не съм познавала човек на име Пол Марстън, никога не съм го обичала, нито той мен. Никога не ми е подарявал копие на полковата си значка, не е изчезвал без вест, не е съществувал. Купила съм си значката от някое нюйоркско магазинче, специализирано за вносни английски стоки, като кожени изделия, ръчно изработени шотландски обувки, полкови и училищни вратовръзки, блейзери за крикет, разни вещи с гербове по тях и така нататък. Такова обяснение задоволява ли ви, мистър Марлоу?

— Последната част би ме задоволила, но не и първата. Някой наистина ви е казал, че това е значката на „Артистичните пушки“, но е забравил да спомене каква именно значка, а може и да не е знаел. А Пол Марстън сте го познавали и той действително е служил в този полк и наистина е изчезнал по време на сражение в Норвегия. Но не през 1940, мисиз Уейд. Това се е случило през 1942 година, когато е бил командос. И не в Андалснес, а на едно малко островче до самия бряг, което командосите нападнали най-напред.

— Не виждам тук повод за враждебното ви отношение — упрекна ме Спенсър с тон, който очевидно използваше за подчинените си. Беше започнал да върти из ръцете си жълтия ръкопис. Не разбрах дали се опитваше да ме поучи, или просто беше ядосан. Взе част от ръкописа и го претегли на ръка.

— На кило ли ще го купувате? — заинтересувах се аз. Той се стресна, после се усмихна — с вяла, напрегната усмивка.

— Айлийн много преживя в Лондон — добави. — При такива обстоятелства мислите и спомените се объркват.

Извадих от джоба си сгънат лист хартия.

— Разбира се, като например за кого си женен. Това е заверено копие на брачно свидетелство. Оригиналът се намира в Какстън, в британските архиви. Бракът е бил сключен през август 1942 година между Пол Едуард Марстън и Айлийн Виктория Самсъл. Донякъде мисиз Уейд е права. Пол Едуард Марстън не е съществувал. Това е фиктивно име, защото в армията трябва специално разрешение, за да

се ожениш. Така че той си измислил името. В армията е бил познат под друго име. Имам цялото му военно досие. Странна работа, но на хората и през ум не им минава, че с питане всичко се научава.

Спенсър този път не се обади. Облегна се назад и впи поглед — не в мен, а в Айлийн. Тя отвърна на погледа му с една от онези полуумолителни-полусъблазнителни усмивки, с които жените така умело си служат.

— Та той е мъртъв, Хауард. Умря много преди да се запозная с Роджър. И какво значение има? Роджър знаеше всичко за него. Аз не взех името му поради споменатите обстоятелства. Паспортът остана на моминското ми име. А след като го убиха... — тя мълкна, пое си дълбоко въздух и отпусна плавно ръка на коляното си. — Всичко свърши, всичко бе изгубено.

— Сигурна ли си, че Роджър е знаел? — бавно попита той.

— Знаел е някои неща — отговорих аз. — Името Пол Марстън му беше познато. Попитах го веднъж и погледът му стана много особен. Но не ми обясни защо.

Тя не ми обърна внимание. Говореше само на Спенсър.

— Ама, разбира се, че Роджър знаеше всичко — сега се усмихваше търпеливо, като че ли той бавно загряваше. Страшни са им номерата!

— Тогава защо ти трябваше да лъжеш за датите? — сухо попита Спенсър. — Защо твърдиш, че е изчезнал през 1940, щом това е станало две години по-късно? Защо носиш значка, която той няма начин да ти е подарил, и непрекъснато твърдиш, че ти е подарък от него?

— Може би всичко е било сън — прошепна тя. — Или по-скоро кошмар. Много от приятелите ми загинаха по време на бомбардировките. В онези дни, когато си пожелавахме лека нощ, се опитвахме да не прозвучи като сбогом. А често си беше точно така. Но сбогуването с войник беше още по-страшно. Винаги убиват добрите, нежните.

Той не каза нищо. Аз също. Тя погледна към медальона, вдигна го, закопча верижката около врата си и невъзмутимо се облегна назад.

— Знам, че нямам право да те подлагам на разпит, Айлийн — бавно започна Спенсър. — Да забравим всичко. Марлоу вдигна голям

шум около тази значка и свидетелството за женитба. За един момент и мен ме озадачи.

— Мистър Марлоу — тихо му обясни тя — винаги прави от мухата слон. Но когато работата опре до нещо наистина голямо — като например да спаси нечий живот, тогава той е до езерото и гледа скутерите.

— Та значи оттогава вече не сте видели Пол Марстън? — попитах аз.

— Как да го видя, след като беше мъртъв?

— Че откъде знаете това? Червеният кръст не е съобщавал никога за смъртта му. Може и да е бил пленен.

Изведнъж тя потръпна и бавно заговори:

— През октомври 1942 Хитлер издаде заповед всички пленени командоси да се предават на гестапо. Знаете какво значи това. Изтезания и безименна смърт в някоя гестаповска килия. — Тя отново потръпна. После се нахвърли върху мен: — Вие сте ужасен човек. Искате отново да преживея всичко, за да ме накажете за една нищо незначеща лъжа. Ами ако някой любим ваш човек бе попаднал в ръцете на онези хора и знаете какво е станало, какво неминуемо е станало с него или нея? Чудно ли е тогава, че се опитах да си изградя нови спомени — дори и да не са истински?

— Пие ми се нещо — обади се Спенсър. — Много ми се пие. Може ли?

Тя плесна с ръце и Канди се появи от нищото, както си му беше обичаят, и се поклони на Спенсър.

— Какво желаете, сеньор Спенсър?

— Чисто шотландско уиски, и то много.

Канди отиде в ъгъла и издърпа барчето от стената. Извади бутилка и напълни една чаша. Върна се, сложи я пред Спенсър и тръгна да си ходи.

— Канди — тихо се обади Айлийн, — може би и мистър Марлоу желае нещо за пиене?

Той спря и я погледна — мрачно, упорито.

— Не, благодаря, няма да пия.

Канди изгрухтя и си отиде. Настипи тишина. Спенсър остави преполовената чаша на масичката. Запали си цигара и ме уведоми, без да ме погледне.

— Мисиз Уейд или Канди ще ме върнат в Бевърли Хилз. Или ще взема такси. Предполагам, че казахте вече, каквото имаше за казване.

Сгънах завереното копие от брачното свидетелство и го прибрах в джоба си.

— Сигурен ли сте, че предпочитате нещата да останат така?

— Всички предпочитаме.

— Добре — рекох и станах. — Глупаво беше от моя страна, че се опитах да играя по този начин. След като сте такъв голям книгоиздател и, предполагам, притежавате необходимия за този пост акъл, ако изобщо е необходим, можехте да предположите, че не съм дошъл тук само да се покажа колко много знам. Не съм съживявал стари истории и не съм си пръскал парите само за да ги хвърлям в нечие лице. Не съм проучвал историята на Пол Марстън, защото е бил убит от гестапо, защото значката на мисиз Уейд не отговаря на разказа й, защото е пообъркала датите и защото е сключила с него един от онези бързи, военновременни бракове. Когато започнах да разнищвам историята му, нито един от тези факти не ми беше известен. Знаех само името му. И откъде, мислите, че го знаех?

— Без съмнение някой ви го е казал — кратко и остро ми отвърна Спенсър.

— Точно така, мистър Спенсър. Някой, който го е срешинал в Ню Йорк след войната и по-късно го е видял тук, в бара на Чейсън, с жена му.

— Марстън не е рядко име — възрази Спенсър, като отпи от уискито си. Обърна главата си настрания и десният му клепач леко се отпусна. Така че аз пак седнах. — Дори Пол Марстън едва ли е единствено име. В телефонния указател на Ню Йорк има деветнайсет Хауард Спенсъровци. При това четириима от тях са само Хауард Спенсъровци без инициал по средата.

— Добре. Но колко Пол Марстъновци могат да имат половин лице, смазано от мина със закъснител, цялото в белези от пластичната операция, с която се е опитал да поправи нещата?

Устата на Спенсър се отвори. От нея излезе някакъв бълбукащ звук. Той извади носна кърпичка и си избърса челото.

— И колко Пол Марстъновци са спасили живота на двама професионални комарджии на име Менди Менендес и Ранди Стар по същото това време? Те са все още живи и паметта им е много добра. И

приказват, когато са на кеф. Защо да се преструваме още, Спенсър? Пол Марстън и Тери Ленъкс са едно и също лице. И това може да се докаже неоспоримо.

Не очаквах някой да подскочи три метра нагоре и да изпиши и никой не го направи. Но има тишини, които са по-пронизващи от писъци. И тази беше точно такава. Тя се стелеше около мен — гъста и сурова. Чу се как в кухнята тече вода. Откъм пътя долетя тъпият звук на търкалящ се вестник, който се удари в портата, после тихото фалшиво подсвиркане на момченце, каращо велосипед.

Усетих отзад, на врата си, леко убождане. Рязко се отдръпнах и се обърнах. Зад гърба ми стоеше Канди с ножа си в ръка. Тъмното му лице беше неподвижно, но в очите му видях нещо, което по-рано липсваше.

— Изморен си, амиго — прошепна той. — Да тя сипя нещо за пиене?

— Благодаря, уиски с лед.

— De pronto, señor^[1].

Той щракна копчето и затвори ножа, прибра го в джоба на бялото си сако и се отдалечи безшумно.

Чак тогава погледнах Айлийн. Тя седеше приведена напред, стисната силно ръце. Наведената глава криеше израза на лицето й, ако то изобщо изразяваше нещо. Когато заговори, гласът й беше ясен и безизразен като механичен глас, който ви съобщава точно време по телефона, а продължите ли да го слушате — нещо, което никой не прави, защото е съвсем ненужно, — той ще продължи да ви информира за отминаващите секунди без ни най-малка промяна в интонацията.

— Видях го един път, Хауард. Само веднъж. Изобщо не си проговорихме. Беше много променен. Косата му беше бяла, а лицето — не беше вече същото лице. Разбира се, аз го познах, както и той мен. Погледнахме се. И това беше всичко. После той излезе от стаята и на другия ден напусна къщата й. Това стана в Лорингови. Късно следобед. И ти беше там, Хауард. И Роджър. Предполагам, че и ти си го видял.

— Представиха ни един на друг — отвърна Спенсър. — Знаех за кого е женен.

— Линда Лоринг ми каза, че просто изчезнал. Без да каже защо. Без какъвто и да било скандал. След време тя се разведе с него. Той

изпадна. После пак се ожениха. Един господ знае защо. Предполагам, че е останал без пукната пара и му е било безразлично. Знаеше, че съм омъжена за Роджър. Бяхме загубени един за друг.

— Защо? — попита Спенсър.

Канди сложи чашата пред мен, без да каже дума. Погледна към Спенсър, но той поклати глава. Канди излезе тихо от стаята. Никой не му обърна внимание. Все едно, че беше отговорник за реквизита в китайска пиеса — човекът, който мести нещата по сцената, а актьорите и публиката се държат така, сякаш изобщо не съществува.

— Защо ли? — повтори тя. — Няма да ме разбереш. Това, което бяхме имали, беше изгубено. Вече не можехме да си го върнем. В крайна сметка се оказа, че не попаднал в ръцете на гестапо. Може да е имало някой свестен германец, който не се е подчинил на Хитлеровата заповед за командосите. Така че оцелял и се върнал. Едно време си представях как ще го намеря — но такъв, какъвто беше — въодушевен, млад, непокварен. Но да го намеря женен за онази червенокоса пачавра — направо се отвратих. Вече знаех за нея и Роджър. Не се съмнявам, че и Пол е знаел. Както и Линда Лоринг, която също е уличница в известен смисъл, но не напълно. Те са от един дол дренки. Питаш ме защо не съм оставила Роджър и не съм се върнала при Пол. След като е бил в прегръдките й и след като и Роджър е бил в същите винаги разтворени прегръдки? Не, благодаря. На Роджър можех да прости. Той пиеше и не знаеше какво върши. Тревожеше се за работата си и се мразеше за това, че е само един продажен драскач. Беше слаб, нескопосен, разочарован — но можех да го разбера. Защото беше просто един съпруг. А Пол беше или много повече, или нищо. Накрая се оказа едно нищо.

Отпих една голяма гълтка. Спенсър бе привършил своето уиски. Чоплеше дамаската на канапето. Беше забравил за купчината хартия пред себе си — недовършения роман на един вече свършил известен писател.

— Не бих го нарекъл нищо — обадих се аз. Тя вдигна очи, погледна ме безизразно и пак ги сведе.

— По-жалко от нищо. — Този път в гласа й имаше нова нотка, на сарказъм. — Той я знаеше какво представлява, нали беше женен за нея. И после, понеже я знаеше какво представлява, взе, че я уби, избяга и се самоуби.

— Той не я е убивал — възразих аз — и вие много добре го знаете.

Тя рязко вдигна глава и се втренчи в мен с празни очи. Спенсър издаде някакъв звук.

— Роджър я уби — продължих аз, — и това също много добре го знаете.

— Той ли ви каза? — тихо попита тя.

— Нямаше защо да ми го казва. Но ми намекна на няколко пъти. И щеше да ми каже след време — на мен или на някой друг. Защото това го разкъсваше отвътре.

Тя бавно поклати глава.

— Не, мистър Марлоу, не това го разкъсваше. Роджър не знаеше, че я е убил. Защото тогава е бил в безсъзнание. Знаеше, че нещо страшно се е случило, и се опитваше да го накара да изплува в съзнанието му, но не можеше. Шокът беше разрушил напълно спомена за извършеното. Може би рано или късно щеше да си спомни, а може и да си е спомнил в последните мигове от живота си. Но не и преди това.

Спенсър почти изръмжа:

— Такива неща, Айлийн, не се случват.

— Случват се — потвърдих аз. — Знам за два много известни случая. Единият беше пияница, който също губеше съзнание, като се напиеше. Уби случайна жена, която забърсал от един бар. Удушил я със собственото й шалче, което се закрепяло с много особена игла. Тя тръгнала с него към дома му и оттам нататък не се знае какво е станало, освен че е била убита и че когато най-после го хванали, носел иглата на вратовръзката си и нямал представа откъде я има.

— Изобщо? — попита Спенсър. — Или само за момента?

— Поне така и не си призна. А вече го няма, за да го питаме. Свърши в газовата камера. Вторият случай беше с един ранен в главата. Живееше с много богат извратен тип, който събираще първи издания, занимаваше се с изискана кулинария и имаше безкрайно скъпа тайна библиотека зад ламперията на стената. Та двамата се сбили. Здравата се пердашли — от стая в стая, цялата къща беше станала на сол, докато накрая на богатия му изневерил късметът. Убиецът, като го хванаха, беше целият в синини и имаше един счупен пръст. Единственото, което знаеше със сигурност, беше, че имал силно главоболие и че не можел да си намери пътя обратно за Пасадина.

Въртял се в кръг с колата и постоянно спирал на една и съща бензиностанция да пита накъде да поеме. Този от бензиностанцията го сметнал за луд и се обадил в полицията. При следващия кръг вече го чакали.

— За Роджър обаче не го вярвам това — настоя Спенсър. — Той не беше по-луд от мен.

— Губеше съзнание, като се напиеше — напомних му аз.

— Аз бях там и видях, като я уби — спокойно каза Айлийн.

Усмихнах се на Спенсър. По-скоро докарах някаква усмивка — може би не беше весела, но усещах, че лицето ми поне се стараеше.

— Тя сега всичко ще ни разкаже — осведомих го аз. — Вие само слушайте. Всичко ще разкаже. Повече не може да се сдържа.

— Точно така — сериозно потвърди тя. — Има неща, които човек и за врага си не иска да разкаже, камо ли за собствения си съпруг. И ако се наложи да го разкажа пред публика, от свидетелската скамейка, на теб, Хаурд, няма да ти стане много приятно. Твойт чудесен, талантлив, толкова известен и доходен автор ще се окаже една голяма нула.

Много секси, нали? Само че на хартия. Горкият, как се опитваше да бъде такъв и в живота. Онази жена не значеше за него нищо повече от още една бройка. Проследих ги. Знам, че това е срамно. Редно е поне да кажа, че ме е срам. Но не изпитвам нищо такова. Видях всичко, цялата гнусотия. Къщата за гости, която тя използваше за любовни срещи, е уединена, със свой отделен гараж и вход, който излиза на една странична задънена уличка, засенчена от огромни дървета. Дойде моментът, като при повечето мъже от типа на Роджър, когато той вече не беше задоволителен любовник. Прекаляваше с пиенето. Той поиска да си тръгне, но тя изскочи подире му чисто гола, развила се и размаха някаква статуетка в ръка. Думите ѝ бяха толкова долни и безсрамни, че никога не бих могла да ги повторя. После се опита да го удари със статуетката. Вие сте мъже и знаете, че няма нищо по-ужасно за един мъж от това, да чуе от устата на една дама думи, които се срещат само по стените на обществените писоари. Той беше пиян, а в подобно състояние често буйствуващ и сега случаят беше точно такъв. Изтръгна статуетката от ръката ѝ. За останалото се досещате.

— Сигурно е имало много кръв — обадих се аз.

— Кръв ли? — Тя се изсмя горчиво. — Да бяхте го видели в какъв вид се прибра у дома. Когато се втурнах към колата, за да се махна оттам, той стоеше над нея и я гледаше. После се наведе, вдигна я на ръце и я внесе в къщата. Тогава разбрах, че от шока бе поизтрезнял. Прибра се у дома след около час. Беше много мълчалив. Стресна се, като видя, че го чакам. Но вече не беше пиян. Кръв имаше по лицето, косата и цялото му сако отпред. Заведох го в малката тоалетна до кабинета, съблякох го и го измих и чак тогава му помогнах да се качи горе и да вземе един душ. Сложих го да си легне. После извадих един стар куфар, слязох пак долу, събрах кървавите дрехи и ги натъпках вътре. Почистих умивалника и пода, намокрих един пешкир и проверих да няма кръв по колата. Прибрах я в гаража и изкарах моята. Отидох с нея до Чатуъртския язовир и сигурно се досещате какво направих с куфара, пълен с окървавени дрехи и пешкири.

Тя мълкна. Спенсър почесваше дланта на лявата си ръка. Тя му хвърли един кос поглед и продължи:

— Докато ме нямало, той станал и се напил. И на другата сутрин не си спомняше абсолютно нищо. Искам да кажа, че не спомена нищо за това и се държеше, сякаш го тормозеше само тежкият махмурлук. Аз също не споменах нищо.

— Не може да не е забелязал, че му липсват някои дрехи — подметнах аз.

Тя кимна.

— Предполагам, че рано или късно се е усетил за това, но дума не е казал. Тогава толкова неща започнаха да се случват едновременно. Вестниците само за това гърмяха, Пол изчезна, после умря в Мексико. Как можех да предположа, че всичко ще се извърти така? Роджър беше мой съпруг. Той извърши ужасно престъпление, но и тя беше ужасна жена. Освен това той не знаеше какво върши. После шумът около случая загъръхна също така внезапно, както започна. Сигурно бащата на Линда имаше пръст в тази работа. Роджър четеше вестниците, разбира се, и подхвърляше забележки, каквито би правил и най-невинният страничен наблюдател, който случайно познава замесените лица.

— Ти не се ли страхуваше? — тихо я попита Спенсър.

— Умирах от страх, Хаурд. Ако изведнъж си спомнеше, сигурно щеше да ме убие. Беше добър артист — като повечето писатели, — а може би помнеше и само изчакваше удобния случай. Но не мога да

зnam със сигурност. Възможно беше — да, и такава възможност съществуваше — да бе забравил всичко завинаги. А и Пол беше вече мъртъв.

— Щом не е споменал дума за дрехите, които сте изхвърлили в язовира, значи е подозирал нещо — вметнах аз. — Помните ли какво беше написал онази нощ, когато стреля с пистолета в спалнята и аз ви сварих, като се опитвахте да му го отнемете — там се споменаваше, че един добър човек бил умрял вместо него.

— Нима е писал такова нещо? — Очите ѝ се разшириха точно толкова, колкото беше редно.

— Да, на пишещата машина. Унищожих го но негова молба. Предположих, че сте го чели.

— Не чета нищо, оставено в кабинета му.

— Обаче прочетохте бележката онзи път, когато Веринджър го беше приbral при себе си. Дори я изровихте от кошчето.

— Онова беше друго — студено отсече тя. — Тогава търсех някаква следа.

— Добре — съгласих се аз и се облегнах назад. — Има ли друго?

Тя бавно поклати глава — много, много тъжно.

— Мисля, че не. Може би в последния момент, когато се самоубил, си е спомнил всичко. Но никога няма да научим. Пък и искаме ли да знаем?

Спенсър се изкашля.

— Какво очакваше от Марлоу да направи в цялата тази история? Защо ти поиска да го наемем и ме убеди в това, ако си спомняш.

— Много се страхувах. Страхувах се от Роджър и за него. Мистър Марлоу беше приятел на Пол, едва ли не последният човек, който го видял жив. Предположих, че Пол му е казал нещо. Исках да съм сигурна. Ако представляваше някаква опасност, исках да е на моя страна. А ако откриеше истината, имаше шанс евентуално да спасим Роджър.

Изведнъж и на пръв поглед без никаква видима причина Спенсър се озлоби. Той се наведе напред и брадата му щръкна предизвикателно.

— Дай да изясним всичко, Айлийн. Този частен детектив вече си бе имал неприятности с полицията. Бяха го хвърлили в затвора. Предполагаше се, че е помогнал на Пол — наричам го така заради теб — да избяга в Мексико. Това е нарушение на законите, ако Пол беше

убиецът. Значи според теб, ако бе открил каква е истината и можеше да докаже своята невинност, щеше просто да си седи на задника и нищо да не прави. Така ли си я представяше работата?

— Но аз се страхувах, Хауард. Не разбираш ли? Живеех в една къща с убиец, който можеше да е патологичен случай. И през по-голямата част от денонощието бях съвсем сама с него.

— Разбирам — все така суроно продължи Спенсър, — но Марлоу не се съгласи и ти си остана сама. После Роджър стреля с пистолета, но една седмица след този случай ти беше все така сама с него. След това се самоуби и се оказа много удобно, че Марлоу е бил насаме с него?

— Така е — съгласи се тя. — Но какво искаш да кажеш? Аз какво можех да направя?

— Добре — продължи Спенсър, — да предположим, че си мислела така: ако Марлоу открие истината и вземе пред вид всички обстоятелства — например, че Роджър вече е стрелял с пистолета, — ще му го подаде и ще каже нещо от рода на: „Виж какво, мой човек, ти си убиец и на мен това ми е известно, както и на жена ти. Тя е прекрасна жена и достатъчно е изстрадала, да не говорим за мъжа на Силвия Ленъкс. Постъпи достойно, натисни спусъка и всички ще помислят, че просто си препил. Ето на, аз ще се поразходя до езерото и ще изпуша една цигара. Желая ти успех и сбогом. Ах, да, пистолетът. Той е зареден и е изцяло на твое разположение.“

— Започваш да ставаш гаден, Хауард. Не съм мислила нищо подобно.

— Казала си на помощник-шерифа, че Марлоу е убил Роджър. Какво си имала пред вид?

Тя ми хвърли един почти срамежлив поглед.

— Много събрках, като го казах. Не знаех какво приказвам.

— Може би си помислила, че Марлоу го е застрелял? — спокойно предположи Спенсър.

Очите ѝ се присвиха.

— Какво говориш, Хауард. Защо? Защо му е да го убива? Това е ужасно предположение.

— Защо ли? — заинтересува се Спенсър. — Че какво толкова ужасно има? И полицията си е помислила същото. А Канди им е предложил и подбуда. Казал им, че Марлоу останал два часа в

сналната ти през нощта, когато Роджър е стрелял в тавана — след като дал на мъжа ти приспивателно.

Тя се изчерви до корените на косата си и го загледа тъпо.

— При това си била без никакви дрехи — безмилостно продължи Спенсър. — Според думите на Канди.

— Но при следствието... — започна тя с разтреперан глас.

Спенсър я прекъсна:

— Полицията не му повярвала. Затова не го е повторил на следствието.

— Ох — въздъхна тя облекчено.

— Освен това — студено допълни той — са подозирали теб. И все още те подозират. Само им трябва подбудата. И както ми се струва, сега ще могат да я скальпят.

Тя скочи.

— И двамата напуснете веднага къщата ми. Веднага.

— Е, направила ли си го? — спокойно попита Спенсър, без да помръдне, ако не броим посягането към чашата, която се оказа празна.

— Какво да съм направила?

— Да си застреляла Роджър.

Тя стоеше и го изпепеляваше с поглед. Червенината се бе отдръпнала от лицето ѝ. Сега беше бледо, опънато и ядосано.

— Задавам ти въпросите, които ще ти зададат и в съда.

— Мен ме нямаше в къщата. Бях забравила ключовете си. Трябваше да звънна, за да ми отворят. Беше мъртъв, когато се прибрах. Всичко това вече се знае. Какво ти стана, за бога?

Той извади носна кърпичка и си избърса устните.

— Айлийн, поне двайсет пъти съм отсядал в тази къща и не помня външната врата някога да е би ла заключвана през деня. Не казвам, че си го застреляла. Само те попитах. И недей да твърдиш, че това е невъзможно. По всичко личи, че е била лесна работа.

— Значи аз съм застреляла мъжа си? — бавно, учудено попита тя.

— Ако предположим — все така безразлично продължи Спенсър, — че ти е бил мъж. Защото си имала друг, когато си се женела за него.

— Благодаря ти, Хауард. Много ти благодаря. Последната книга на Роджър, неговата лебедова песен, е пред теб на масичката. Вземай я

и се махай. И ако питаш мен, обади се в полицията и сподели мислите си с тях. Ще бъде чудесен завършек на нашата дружба. Сбогом, Хауард. Изморена съм и ме боли главата. Ще се кача горе да си легна. А колкото до мистър Марлоу — предполагам, че той ти е внушил всичко това, — мога само да му кажа, че ако не е убил Роджър в буквалния смисъл, поне със сигурност го докара до самоубийство.

Тя се обърна и тръгна да си ходи. Аз рязко я повиках:

— Ако обичате, мисиз Уейд, един момент. Нека приключим с тази работа. Няма защо да се озлобяваме. Опитваме се да изясним нещата. Куфарът, който сте изхвърлили в Чансуъртския язовир, беше ли тежък?

Тя се обърна и ме загледа учудено.

— Беше стар куфар. Да, много тежеше.

— Тогава как го прехвърлихте през телената ограда около язовира?

— Какво? Ограда ли? — Тя махна безпомощно с ръка. — В такива необичайни обстоятелства човек придобива небивала сила. Направила съм го някак си.

— Но там няма никаква ограда — продължих аз.

— Няма ограда — глухо повтори тя, сякаш тези думи нищо не ѝ говореха.

— И никаква кръв по дрехите на Роджър. И Силвия Ленъкс не е била убита вън от къщата, а вътре, на леглото. И е нямало почти никаква кръв, защото вече е била мъртва — застреляна с пистолет. И когато статуетката размазала лицето ѝ — тя е удряла по мъртва жена. А мъртвите, мисиз Уейд, много малко кървят.

Тя презрително сви устни.

— Сигурно сте били там.

И си излезе. А ние гледахме подире ѝ. Тя бавно се изкачи по стълбите, като се движеше със спокойна грация. Прибра се в стаята си и затвори вратата. Настипи тишина.

— Какво беше това за телената ограда? — разсеяно попита Спенсър. Той въртеше глава, зачервен и запотен. Добре се справяше, но не му беше леко.

— Само номер. Никога не съм бил толкова близо до язовира, че да знам как изглежда. Може и да има ограда, а може и да няма.

— Разбирам — промълви той нещастно. — Важното е, че и тя не знаеше.

— Разбира се. Тя ги е убила и двамата.

[1] Веднага, господине (исп.) Б. пр. ↑

43

Усетих никакво безшумно движение и видях Канди, застанал до другия край на канапето, загледан в мен. В ръката си стискаше познатия ми нож. Натисна копчето и острието изскочи. Пак го натисна и то се прибра. Очите му блестяха.

— Million de pardones, senor^[1] — каза той. — Не бях прав — тя е убила шефа. Мисля да... — Той мълкна и острието отново изскочи.

— Не! — Аз станах и протегнах ръка. — Дай ми ножа, Канди. Ти си добро момче, но понеже си мексикански прислужник, с удоволствие ще лепнат всичко на твой гръб. Точно такъв параван им трябва. Виждам, че не ти е ясно за какво говоря, но на мен самия ми е пределно ясно. Те така оплетоха конците, че и да искат, не могат да ги разплетат. А за искане, няма да искат. Ще ти изтръгнат признанието с такава бързина, че няма да имаш време да им кажеш пълното си име. И само след три седмици ще се озовеш в затвора Сан Куентин с доживотна присъда.

— Казах ти вече, че не съм мексиканец. Аз съм чилиец от Виня дел Мар, близо до Валпараисо.

— Ножът, Канди. Всичко това ми е известно. Свободен си. Имаш спестени пари. У дома сигурно ти чакат осем братя и сестри. Бъди разумен и се върни там, откъдето си дошъл. Работата ти в тази къща приключи.

— Работа колкото щеш — тихо каза той. После протегна ръка и ми подаде ножа. — Правя го заради теб.

Прибрах ножа в джоба си. Той погледна нагоре към балкона.

— А госпожата? Какво ще правим с нея?

— Нищо. Абсолютно нищо. Тя е много уморена. Напоследък е живяла в голямо напрежение. Не иска да я беспокоят.

— Трябва да съобщим в полицията — упорито настоя Спенсър.

— Защо?

— Боже мой, Марлоу, трябва!

— Утре. Хайде, вземайте си недовършения роман и да вървим.

— Трябва да се обадим в полицията. В края на краищата има закони.

— Изобщо не сме длъжни да се обаждаме. Нямаме доказателства. Нека полицията сама си върши мръсната работа. Нека юристите измислят нещо. Те създават закони, които други юристи правят на пух и прах пред трети юристи, наречени съдии, така че други съдии да могат да заявят, че първите съдии били сбъркали, или върховният съд да може да заяви, че вторите съдии били сбъркали. Разбира се, има закони. До шия сме затънали в тях. Единствената полза от тях е, че създават работа за адвокатите. Как смяташ, колко щяха да просъществуват големите гангстери, ако адвокатите не ги учеха как именно да действуват? Спенсър се разсърди:

— Това няма нищо общо с нашата работа. В тази къща е бил убит човек. Той беше писател, при това много добър, но и това няма нищо общо с таза работа. Той беше човек и вие знаете кой го е убил. Има правосъдие в края на краищата.

— Утре.

— Това е равносилно да ѝ позволим да се измъкне. Започвам да си задавам някои въпроси за вас, Марлоу. Можели сте да му спасите живота, ако бяхте внимавали. В известен смисъл сте ѝ позволили да го извърши. Пък и откъде да знам, че цялото представление днес следобед не беше нищо друго освен точно това — едно представление?

— Прав сте. Прикрита любовна сцена. Сам виждате, че Айлийн е луда по мен. Като се поуспокоят нещата, може да се оженим. Тя трябва да има бая pari. А аз още цент не съм спечелил от семейство Уейд. Започвам да ставам нетърпелив.

Той си свали очилата и ги почисти. Попи потта от торбичките под очите си, сложи си очилата и се загледа в пода.

— Извинете. Но много ми дойде. Достатъчно ми беше криво, че Роджър се е самоубил, но тази, втората версия ме кара да се чувствувам унизен само поради факта, че я знам. — Той вдигна поглед към мен. — Мога ли да ви имам доверие?

— За какво?

— За всичко. — Той се пресегна, взе купчината жълта хартия и я пъхна под мишница. — Впрочем да става каквото ще. Сигурно знаете какво вършите.. Аз съм добър книгоиздател, но всичко това не е по

моята специалност. Предполагам, че съм в същност един надут стар глупак.

Той мина покрай мен. Канди отстъпи на страна, за да му направи място да мине, после бързо отиде до вратата и я отвори. Спенсър излезе и само му кимна. Аз го последвах. Спрях до Канди и го погледнах в блестящите черни очи.

— И без номера, амиго.

— Госпожата е много уморена — тихо каза той. — Прибра се в спалнята си. Никой няма да я беспокои. Нищо не знам. No me acuerdo de nada... A sus ordenes, señor.^[2]

Извадих ножа и му го подадох. Той се усмихна.

— На мен никой ми няма доверие, но аз ти вярвам, Канди.

— Lo mismo, señor. Muchas gracias.^[3]

Спенсър вече ме чакаше в колата. Влязох и запалих, после дадох заден по алеята и го закарах обратно в Бевърли Хилз. Оставил го до страничния вход на хотела.

— През целия път си мислех — каза той, след като слезе. — Трябва да е малко ненормална. Предполагам, че няма да я осъдят.

— Няма дори да се опитат. Но тя не го знае.

Той се пребори е купчината жълта хартия, оправи я и ми кимна. Гледах го как отваря тежката врата и влиза. Отпуснах спирачката, „Олдсмобилът“ се отлепи от белия бордюр и това беше последният път, когато видях Хауард Спенсър.

Прибрах се късно — уморен и подтиснат. Нощният въздух беше тежък, а шумовете — приглушени и далечни... Високо в небето висеше мътна безразлична луна. Разходих се из стаята, пуснах няколко площи, но почти не ги слушах. Имах чувството, че чувам отнякъде едно непрекъснато тиктакане, но в къщата нямаше нищо, което да тиктака. То беше в главата ми. Аз самият бях като един часовник на смъртта.

Спомних си първия път, когато видях Айлийн Уейд, и втория, и третия, и четвъртия. След което нещо в нея започна да излиза от рамката. Престана да ми изглежда реална. Убиецът винаги ти изглежда нереален, щом разбереш, че е убиец. Някои убиват от омраза, други от страх или от алчност. Има хитри убийци, които планират убийството

си и никога не ги хващат. Има афектирали убийци, които изобщо не се замислят. А има и такива, които са влюбени в смъртта и за които убийството е един вид самоубийство. В известен смисъл те всички са ненормални, но не в смисъла, вложен от Спенсър. Почти се съмваше, когато си легнах. Звънецът на телефона ме измъкна от тъмния кладенец на съня. Изтърколих се от леглото, нахлузих си пипнешком чехлите и разбрах, че не съм спал повече от час-два. Чувствувах се като полусмляна храна, изконсумирана в допногробно заведение. Очите ми се бяха слепнали, а устата ми беше като пълна с пясък. Изправих се тежко на крака, затътрах се към хола, вдигнах слушалката и казах:

— Един момент.

Оставил телефон, отидох в банята и си наплисках лицето със студена вода. Навън до прозореца нещо щракаше — щрак-щрак-щрак. Погледнах с едно око и съзрях загоряло каменно лице. Беше градинарят японец, когото наричах Коравосърдечния Хари и който идваше веднъж в седмицата. Подкастряше декоративните храсти по начина, по който японските градинари подкастрят декоративните храсти. Молиш го четири-пет пъти да ги подкастри и той всеки път ти отговаря „другата седмица“, след което пристига в шест часа сутринта и започва от онзи храст, който е под прозореца на спалнята ти.

Избърсах си лицето и се върнах при телефона.

— Да?

— Тук е Канди, сеньор.

— Добро утро, Канди.

— La señora es muerta.

Мъртва. На всички езици това е една студена, черна, безшумна дума. Госпожата е мъртва.

— Надявам се, без твоя помощ.

— Мисля, че от лекарството. Казва се демерол. Имаше поне четирийсет-петдесет хапчета в шишето. А сега е празно. Снощи не вечеря. Тази сутрин се покатерих по стълбата и надникнах през прозореца ѝ. Облечена е по същия начин, както и вчера следобед. Разкъсах мрежата на прозореца. La señora es muerta. Fria como agua de nieve.^[4]

Студена като разтопен сняг.

— Ти повика ли лекар?

— Си. Доктор Лоринг. Той се обади в полицията. Още не са пристигнали.

— Значи доктор Лоринг? Кой друг освен него ще дойде прекалено късно.

— Не съм му показал писмото.

— До кого е писмото?

— До сеньор Спенсър.

— Дай го на полицията, Канди. В никой случай на доктор Лоринг. Само на полицията. И друго. Нищо не крий от тях, не разправяй никакви лъжи. Били сме там. Кажи истината. Този път истината и само истината.

Той помълча.

— Си. Ясно. Hasta la vista, amigo.^[5] И затвори.

Аз се обадих в „Риц-Бевърли“ и поисках да ме свържат с Хауард Спенсър.

— Един момент, ще ви дам рецепцията. После друг глас:

— Рецепцията. Какво желаете?

— Поисках да говоря с Хауард Спенсър. Знам, че е рано, но е много важно.

— Мистър Спенсър напусна хотела още снощи. Отлетя за Ню Йорк в осем часа.

— Извинете. Не знаех.

Отидох в кухнята да си направя кафе. Много кафе. Гъсто, силно, горчиво, вряло, безмилостно, жестоко. Жизненият сок на изморените мъже.

Бърни Оулз ми се обади един-два часа по-късно.

— Хайде, умнико. Идвай тук да си получиш заслуженото.

[1] Хиляди извинения, господине (исп.) Б. пр. ↑

[2] Нищо не си спомням... На вашите заповеди, господине. (исп.). Б. пр. ↑

[3] Аз също, господине. Много благодаря (исп.). Б. пр. ↑

[4] Студена като снежна вода (исп.). Б. пр. ↑

[5] Довиждане, приятелю. (исп.) Б. пр. ↑

Също като миналия път, само че сега беше ден, седяхме в кабинета на капитан Ернандес, а шерифът се намираше в Санта Барбара, където откриваше Седмицата на Фиеетата. В кабинета бяхме аз, капитан Ернандес, Бърни Оулз, един следовател, доктор Лоринг, който имаше вид, сякаш са го пипнали, докато е правел аборт, и някой си Лофорд — замест-ник-прокурор, — висок, непохватен, безличен мъж, за чийто брат се носеха смътни слухове, че бил шеф на незаконен тотализатор някъде в района на Централно Авеню.

Пред Ернандес имаше купчина листа, изписани със зелено мастило, в телесно розов цвят, с неизрязани краища.

— Това, което ще си кажем, не е официално — обяви Ернандес, след като се настанихме колкото можехме по-удобно в неудобните твърди столове. — Няма стенограф, няма магнитофон. Говорете свободно. Доктор Вайс представлява следователя и ще реши дали е необходимо разследване на причините за смъртта. Да, доктор Вайс?

Докторът беше дебел, жизнерадостен, с компетентен вид.

— Смятам, че няма нужда от следствие. Налице са всички признания на отравяне с наркотици. При пристигането на бърза помощ жената все още е дишала едва-едва, но е била вече в кома и реакциите й били негативни. На този етап спасяваме едва един процент. Кожата й беше изстинала и дишането се забелязваше само при обстоен преглед. Прислужникът я взел за мъртва. Умря около един час след това. Доколкото разбрах, дамата е страдала периодически от остри атаки на бронхиална астма. Демеролът бил предписан от доктор Лоринг за в краен случай.

— Имате ли сведения или някакви изводи за количеството погълнат демерол, доктор Вайс?

— Смъртоносна доза — отвърна той с лека усмивка. — Не можем да установим точно колко е поела, без да знаем историята на болестта, придобитата или естествена търпимост към препарата. Според собственото й признание погълнала две хиляда и триста

милиграма, което е четири-пет пъти повече от смъртоносната доза за един ненаркоман. — Той погледна въпросително към доктор Лоринг.

— Мисиз Уейд не беше наркоманка — стулено заяви доктор Лоринг. — Предписаната доза беше една-две петдесетмилиграммови таблетки. Най-много й разрешавах три или четири на денонощие.

— Да, ама сте й дали петдесет в шишенцето — сряза го капитан Ернандес. — Не смятате ли, че е опасно да се предписват такива големи количества? Толкова ли беше тежка астмата ѝ?

Доктор Лоринг се усмихна високомерно.

— Пристъпите бяха през нередовни интервали, като при всяка астма. При нея не се стигна до статус астматикус — тежки атаки, при които пациентът сякаш се задушава.

— Какво ще кажете, доктор Вайс?

— Ами —бавно произнесе докторът — ако предположим, че писмото не съществува и ако нямаме други сведения за погълнатото количество, възможно е да е взела свръхдоза и без да иска. Амплитудата за безопасна доза не е много голяма. Утре ще знаем със сигурност. Ернандес, за бога, нали няма да скриете писмото?

Ернандес погледна сърдито към бюрото си.

— Тъкмо се чудех. Не знаех, че астмите се лекуват с наркотици. Човек се учи, докато е жив.

Лоринг почervеня.

— Аз казах — в краен случай, капитане. Лекарят не може да бъде навсякъде. Астматичната атака може да започне много внезапно.

Ернандес само го погледна и се обърна към Лофорд.

— Какво ще кажат в прокуратурата, ако предоставя писмото на пресата?

Заместник-прокурорът ме изгледа с празен поглед.

— Този какво прави тук, Ернандес?

— Аз го поканих.

— А аз откъде да знам, че няма да повтори всичко казано на някой журналист?

— Той много плямпа. Както сам разбрахте, като го пипнахте миналия път.

Лофорд се ухили, после се изкашля.

— Прочетох тъй нареченото признание — заговори той, като подбираше внимателно думите си. — И не вярвам на нито една дума.

Трябва да се има пред вид душевното ѝ изтощение, изживяната мъка, употребата на наркотици, напрежението от прекараната в Европа война, бомбардировките, тайната женитба, появата на мъжа ѝ тук и така нататък. Няма съмнение, че е била развила комплекс за вина и се е опитала да се пречисти с нещо като поемане на вината. — Той замълча и се огледа, но лицата около него бяха безизразни. — Не мога да говоря от името на прокурора, но лично на мен ми се струва, че това признание няма да е никакво основание за подвеждане под отговорност, дори ако жената беше останала жива.

— И след като вече повярвахте на едно признание, никак няма да ви е приятно да обявите, че вярвате на друго, противоречащо на първото — язвително допълни Ернандес.

— Я спокойно, Ернандес. Всяко учреждение, което се занимава с поддържането на обществения ред, трябва да зачита общественото мнение. Ако вестниците отпечатат това признание, ще загазим с двата крака. В това няма съмнение. У нас бъка от реформаторски групи, които само чакат да им пъхнем пръст в устата, за да ни изядат с парцалите. Съдебните заседатели и без това са достатъчно изнервени, особено откак преди десет дни обработиха на улицата онзи лейтенант от отдела за борба с порока.

— Добре, вие му мислете тогава. Подпиши ми разписката.

Ернандес побутна към него изписаните на ръка листа и Лофорд се наведе да подпише някакъв формуляр. После взе розовите хартийки, сгъна ги, сложи ги в малкото си джобче и излезе.

Доктор Вайс също стана. Той беше жилав, добродушен, невъзмутим.

— Последното ни разследване по повод семейство Уейд го претупахме набързо — каза той. — Предполагам, че този път няма изобщо да си правим труда да насрочваме друго.

Той кимна на Оулз и Ернандес, ръкува се официално с Лоринг и излезе. Лоринг стана да си хода, но се поколеба.

— Доколкото разбирам, мога да информирам известни лица, че няма да има по-нататъшно разследване по това дело? — надуто попита той.

— Извинявайте, че ви отнеме толкова ценно време, докторе.

— Не ми отговорихте на въпроса — остро настоя Лоринг. — Държа да ви предупредя, че...

— Я изчезвай — каза Ернандес.

Доктор Лоринг за малко да се строполи от шока, които получи. После се обърна и едва намери вратата. След като я затвори, никой не продума поне половин минута. Ернандес изтряска една цигара от пакета си и ме погледна.

— Е?

— Какво „е“?

— Какво чакаш?

— Значи това е краят? Точка? Капут?

— Я ти му кажи, Бърни.

— Разбира се, че това е краят — започна Оулз. — Аз вече бях решил да я привикам на разпит. Уейд не се е застрелял. Алкохолното съдържание в мозъка му е прекалено високо. Но нали ти бях споменал, че не виждахме каква може да е подбудата. Признанието й на места може да не е вярно, но доказва, че го е следила. Познавала е разположението на къщата за гости в Енсино. Тази Силвия й е била отнела и двамата мъже. Какво се е случило в къщата за гости, можем само да предполагаме. Ти обаче забрави да зададеш на Спенсър един въпрос. Имел ли е Уейд „Маузер“ ППК? Да, имал е малък автоматичен „Маузер“. Ние вече разговаряхме със Спенсър по телефона. Уейд е губел съзнание след силно пиянство. Нещастникът или е мислел, че е застрелял Силвия Ленъкс, или наистина я е застрелял, или е имал причини да мисли, че жена му е свършила това. Но независимо какъв е бил случаят, рано или късно щеше да проговори. Той и преди това е пиял, но откак се оженил за това красиво нищо... Мексиканецът знае всичко. Тя е жена-мечта — част от нея сега е тук, но другата част е там, тогава. И ако някога е имала чувства към мъж, това не е бил собственият ѝ съпруг. Разбиращ ли какво се опитвам да ти кажа?

Не му отговорих.

— Ти самият за една бройка да я свалиш, нали?

Пак не му отговорих.

Оулз и Ернандес се усмихнаха.

— Абе ние не сме съвсем тъпи — продължи. Оулз. — Ясно беше, че има нещо вярно в онази история за нейното разсъблиchanе. Ти го надприказва и той се поддаде, защото беше обиден и объркан. Освен това е обичал Уейд и е искал сам да разбере имало ли е нещо, или не. Ако беше повярвал, че говори истината, щеше да използува ножа си. За

него това е въпрос на уреждане на лични сметки. Той не е следил Уейд. Следила го е жена му и умишлено е объркала всичко, та Уейд да не знае какво е станало в последна сметка. Всичко сочи натам. А към края предполагам, че се е изплашила от него. И още нещо — Уейд изобщо не я е бутал надолу по стълбите. Случайно е станало — препънала се и той се опитал да я хване. Канди и това видял.

— Всичко това не обяснява защо искаше да ме наеме.

— Веднага мога да ти измисля няколко причини. Едната е стара като света. Всеки полицай се натъква на нея стотици пъти. Ти си помогнал на Ленъкс да избяга, значи си му приятел и има вероятност да ти се е доверил. Какво е знаел и какво ти е казал? Той взел пистолета, с който е била убита, и видял, че с него е било стреляно. Може би е помислила, че се е жертвувал заради нея. Откъдето следва, че е знаел кой е стрелял. И когато той се самоубива, тя вече е сигурна в това. Но ти? Ти си една въпросителна. Тя решава да те издои за сведения и пуска в ход всичкия си чар. Използва една ситуация, създадена като по поръчка, за да се сближи с теб. А в случай, че ѝ потрябва изкупителна жертва, ето те подръка. Тя изобщо си е колекционирала изкупителни жертви.

— Прекалено много знания ѝ приписваш — обадих се аз.

Оулз счупи на две една цигара и започна да дъвче половинката. Другата половинка пъхна зад ухото си.

— Друга причина е, че ѝ е трябал мъж — голям, силен мъж, който да я смачка в прегръдките си и тя отново да може да мечтае.

— Не можеше да ме трае. Тук не позна.

— Разбира се, че не те е траела, — сухо се обади Ернандес. — След като си я отблъснал. Но е щяла да го преживее. А ти да вземеш, че да ѝ хвърлиш всичко в лицето, при това пред Спенсър.

— Вие двамата били ли сте скоро на психиатър?

— Господи, ама ти не знаеш ли? — изпъшка Оулз. — Сега имаме двама щатни психиатри и постоянно ни следват по петните. Това вече не е полиция. Постепенно се превръщаме в клон от медицината. Те са непрекъснато в затвора, в съда, в стаите за разпит. Пишат доклади по петнайсет страници защо някой малолетник е обрал магазин за алкохол или е изнасилил ученичка, или е продавал марихуана на по-горните класове. След десет години, помни ми думата, такива като Ернандес, вместо да се упражняват в стрелба и маршировка, ще правят тестовете

на Роршах и ще пишат асоциативни думички. И като тръгнем по някое дело, ще си носим портативни детектори на лъжата и ампули със серума на истината. Жалко, че не хванахме четиримата горили, дето разкрасиха Големия Уили Магун. Изпуснахме една възможност да ги приобщим към обществото и да ги научим да обичат майките си.

— Свободен ли съм вече?

— Кое те кара още да се съмняваш? — попита Ернандес и опраска един кръгъл ластик.

— Не се съмнявам. Случаят е приключен. Тя е мъртва, всичко е наред. Остава ни само да се приберем у дома и да забравим, че изобщо се е случило. Точно това и ще направя.

— Ама какво си се разкиснал? — попита Ернандес. — Ако не беше привършила пищовите, можеше и теб да те опатка.

— Освен това — мрачно допълни Оулз — телефонът вчера не беше повреден.

— Ами да, разбира се — щяхте да дотърчите и какво щяхте да заварите? Една объркана история, от която само се разбира, че е послъгала. А тази сутрин разполагате, както ми се струва, с пълни признания. Не ми дадохте да ги прочета, но нямаше да повикате човек от прокуратурата, ако беше някакво любовно писмо. Ако още на времето бяхте разследвали делото Ленъкс, както се полага, щяхте да изровите и военното му досие, и къде е бил ранен, и всичко останало. И щяхте да се натъкнете, рано или късно на връзката му с Уейдови. Роджър Уейд е знаел истинската самоличност на Пол Марстън. Както и един друг частен детектив, на когото се натъкнах.

— Възможно е — съгласи се Ернандес, — но полицията не работи по този начин. Ние не можем да чоплим ясни като бял ден дела, дори и да не упражняват върху нас никакъв натиск да ги приключим незабавно. Аз съм разследвал стотици убийства. Едни бяха безспорни, прегледни, прозрачни от начало до край. Други отчасти бяха ясни, отчасти не. Когато разполагаме с подбуда, средства, възможност, бягство и писмено признание, последвано от самоубийство — какво още да направим? Няма полиция на този свят, която да разполага със средства и хора за разследване на очевидното. Единственото, което противоречеше на факта, че Ленъкс е убиец, беше мнението на някой си, че бил прекалено свестен човек, за да извърши такова нещо, и че имало и други хора, които можели да я убият със същия успех. Ама

другите не хукнаха да бягат, не си признаха и не си пръснаха черепите. За разлика от него. А колкото до това, че бил свестен човек, трябва да ти кажа, че шейсет-седемдесет процента от убийците, които свършват в газовата камера, на електрическия стол или увисват на въжето, са били такива мили хора, че съседите им са ги смятали за не по-опасни от детски учителки. Не по-безвредни, тихи и възпитани от мисиз Роджър Уейд. Искаш ли да прочетеш какво е написала? Добре, чети. А аз имам малко работа в коридора. — Той стана, издърпа чекмеджето и сложи на бюрото някаква папка. — Тук има пет фото копия, Марлоу. Внимавай да не те хвана, като ги четеш. — После тръгна към вратата, но по пътя се обърна и каза на Оулз: — Искаш ли да отидем за едно при Пешорек?

Оулз кимна и го последва. Щом останах сам, отворих папката и като докосвах само ръбовете, преброих фотокопията. Бяха шест, всяко от по няколко страници, закрепени с кламери. Взех един, навих го на руло и го пъхнах в джоба си. После зачетох едно от останалите в папката. Когато свърших, седнах пак на стола и зачаках. След около десет минути Ернандес се върна сам. Седна на мястото си, преброи фотокопията в папката и я прибра в чекмеджето. После вдигна очи и ме погледна безизразно:

— Доволен ли си?
— Лофорд знае ли, че си направил фотокопия?
— Ако знае, не го е чул нито от мен, нито от Бърни. Бърни сам ги направи. Защо?
— Ами ако се изгуби някое? Той се усмихна неприятно.
— Няма. Но дори и да изчезне, няма да е оттук. И в прокуратурата имат машина за фотокопия.
— Ти, капитане, не го траеш прокурора Спрингър, признай си!
Той се изненада.
— Кой, аз? Аз обичам всички, дори и теб. Я се разкарай. Имам работа.

Станах да си ходя. Изведнъж той попита:

— Да носиш пистолет напоследък?
— От време на време.
— Големия Уили Магин носеше цели два. Интересно защо не ги е пуснал в действие.
— Според мен защото смяташе, че държи всички в страх.

— Възможно е. — Той взе едно ластиче и започна да го разтяга между пръстите си. И още, и още. Докато се спраска. Ернандес разтри палеца си, където се бе ударил скъсаният край. — Всеки може да бъде разтеглен, докато се спраска. Колкото и да е врят и кипял. Е, хайде, пак ще се видим.

Бързо излязох и напуснах сградата. Веднъж като те нарочат, няма отърваване.

45

Върнах се в кучешката си колибка на шестия етаж на Кауенга Билдинг и изиграх обичайната си игра с пристигналата поща. От кутията — на бюрото, оттам — в кошчето. Разчистих писалището и разгърнах внимателно фотокопието, да не се измачка.

После още веднъж го прочетох. Беше достатъчно подробно и смислено, за да задоволи и най-претенциозния. Айлийн Уейд убила жената на Тери в пристъп на ревност, а по-късно, щом й се предоставил удобен случай, убила и Роджър, защото била убедена, че той знаел. Стрелбата с пистолета в тавана няколко нощи преди това било част от инсценировката. Въпростът, на който нямаше отговор и никога нямаше да има, беше защо Роджър Уейд е стоял и е гледал как тя си плете кошницата. Не може да не е знаел как ще свърши всичко. Което значи, че сам се е бил отписан и не му е пукало. Той си вадеше хляба с думи и имаше готови думи за всичко освен за това.

„В шишенцето има четиридесет и шест таблетки демерол. Сега ще ги изпия всички до една и ще легна в леглото. Вратата е заключена. Много скоро вече няма да могат да ме спасят. Хауард, искам много добре да ме разбереш. Това, което пиша, го пиша в лицето на смъртта. Всяка дума е самата истина. За нищо не съжалявам, освен че не ги сварих заедно, за да ги убия наведнъж. Не съжалявам и за станалото с Пол, когото си чувал да наричат Тери Лвнъкс. Той беше само празната обвивка на човека, когото обичах и за когото се омъжих. Но вече нищо не значеше за мен. Когато го видях онзи следобед — единствения път след края на войната, в първия момент дори не го познах. Но после го познах, както и той мен. Трябваше да умре млад, в снеговете на Норвегия — любимият, когото предадох на смъртта. Но той се върна — приятел на комарджии, съпруг на богата уличница, разглезен и съсиран човек, а може би и мошеник. Времето прави всичко да изглежда посредствено, опърпано, смачкано. Трагедията на живота,

Хауард, не е, че красивите умират млади, а че оставява и погрозняват. Но с мен това няма да се случи. Сбогом, Хауард.“

Прибрах фотокопието в бюрото и го заключих. Време беше за обяд, но не ми беше до ядене. Извадих бутилката от задното чекмедже, сипах си, взех телефонния указател и потърсих номера на „Джърнъл“. Набрах го и помолих телефонистката да ме свърже с Лони Морган.

— Мистър Морган никога не идва преди четири часа. Опитайте се да го намерите в кметството, в пресцентъра.

Така и направих. Дори успях да се свържа с него. Той много добре ме помнеше.

— Чувам, че напоследък сте затънали до гуша в работа.

— Имам нещо за вас, ако го искате. Но не мисля, че ще го вземете.

— Тъй ли? Какво е то?

— Фотокопие на признание за две убийства.

— Къде се намирате?

Казах му. Поиска да му дам повече подробности за писмото. Но аз отказах да говоря по телефона. Той спомена, че не бил специалист по убийствата. Напомних му, че все пак е журналист, при това в единствения независим вестник в града. Но той продължи да спори.

— Откъде сте го взели и как мога да съм сигурен, че заслужава да си губя времето с него?

— Оригиналът се намира в прокуратурата. Няма да му дадат гласност. Защото разкрива едно-две неща, които те дълбоко замразиха.

— Ще ви се обадя. Първо ми трябва одобрението на шефовете.

Затворихме. Отидох до закусвалнята, изядох един сандвич с пилешко месо и изпих едно кафе. Кафето беше престояло, а сандвичът сякаш беше не с месо, а с парцал от стара мръсна риза. Американците погълъщат всичко, стига да е препечено, да е забодено с две клечки за зъби и отвсякъде да стърчи маруля, за предпочитане поувехнала.

Към три и половина се появи Лони Морган. Беше същият дълъг, кълощав, уморен и безизразен представител на човешкия род, както и през онази нощ, когато ме прибра от затвора. Вяло се ръкува с мен и измъкна от джоба си смачкан накет цигари.

— Мистър Шърман, главният ни редактор, ми разреши да намина и да видя какво предлагате.

— Сделката ще се състои само ако приемете условията ми. — Отключих бюрото и му подадох фотокопието. Той бързо прочете четирите страници, после още веднъж — бавно. Видът му стана възбуден — колкото на гробар по време на евтино погребение.

— Я ми дайте телефона.

Побутнах го към него. Той набра някакъв номер, почака и каза:

— Морган на телефона. Дай ми мистър Шърман. — Почака още, говори с още една телефонистка, свързаха го най-сетне и помоли този, с когото говореше, да отиде да се обади от друг телефон. Затвори и зачака с апаратът в ската си, с пръст на вилката. Звънна се и той вдигна слушалката, до ухото си.

— Ето, мистър Шърман. — После бавно и отчетливо прочете всичко. От другия край мълчаха. След малко каза: — Един момент, моля. — Свали слушалката и погледна към мен. — Пита как е попаднало във вас?

Аз се пресегнах през бюрото и взех фотокопието.

— Кажете му, че не му влиза в работата как е попаднало у мен. Друг въпрос е откъде съм го взел. Печатът на гърба е достатъчно красноречив.

— Мистър Шърман, това е официален документ от полицейското управление на Лос Анджилиз. Предполагам, че лесно може да се провери достоверността му. Освен това има и цена. — Пак се заслуша и добави: — Да, сър. Тук е, до мен. — Подаде ми слушалката. — Иска да говори с вас.

Гласът беше енергичен, властен.

— Мистър Марлоу, какви са вашите условия? И помнете, че „Джърнъл“ е единственият вестник в Лос Анджилиз, който изобщо би припарили до тази история.

— Но по делото Ленъкс си мълчахте, нали, мистър Шърман?

— Така е. Но тогава всичко приличаше на скандал заради самия скандал. И въпрос не можеше да става кой е убиецът. Сега обаче, ако документът ви е истински, нещата са много по-различни. Какви са условията ви?

— Да отпечатате признанието така, както са, цялостно, във формата на фоторепродукция. В противен случай изобщо няма да ги дам.

— Давате си сметка, надявам се, че ще проверим доколко документът е достоверен.

— Не виждам как, мистър Шърман. Ако попитате в прокуратурата, те или ще отрекат съществуването му, или ще го предоставят на всички останали вестници. Друг избор нямат. А ако питате в полицията, ще ви препратят към прокурора.

— Вие за това не се беспокойте, мистър Марлоу. Имаме си начини. Та какви са условията ви?

— Вече ви казах.

— Но как така, не искате ли да ви се плати?

— Не с пари.

— Е, вие си знаете работата. Може ли пак да говоря с Морган?

Върнах слушалката на Лони Морган. Той каза няколко думи и затвори.

— Съгласен е. Ще взема фотокопието, а той ще го провери. Ще изпълни искането ви. Ще го смили до половин размер, за да заема половината от първа страница.

Отново му подадох фотокопието. Той го погледна и подръпна върха на дългия си нос.

— Ще се разсърдите ли, ако ви кажа, че сте голям глупак?

— Съгласен съм.

— Все още можете да промените решението си.

— Не. Помните ли, като ме докарахте онази нощ от градската Бастилия? Тогава казахте, че имам да се сбогувам с един приятел. Аз в същност така и не се сбогувах с него, както трябва. Но ако публикувате фотокопието... Дълго се бавих, прекалено дълго.

— Добре, приятелю — усмихна се той накриво. — Но въпреки това ви мисля за глупак. Да ви кажа ли защо?

— Ами кажете.

— Знам повече за вас, отколкото предполагате. Това е лошото на нашата професия. Научаваме толкова неща, които не ни влизат в работа. А това ни прави цинични. Та ако това фотокопие бъде отпечатано в „Джърнъл“, много народ ще се ядоса. Прокурорът, следователят, полицията, един влиятелен и могъщ частен гражданин на име Потър и чифт гангстерчета, наречени Менендес и Стар. Така че в края на краишата пак ще се окажете в затвора, ако не в болница.

— Не мисля.

— Мислете, каквото искате, приятелче. Казвам ви какво аз мисля. Прокурора ще го е яд, защото е потулил делото Ленъкс. Дори ако самоубийството на Ленъкс и признанието му са добро оправдание, доста хора ще се позаинтересуват как е станало така, че един невинен човек е направил самопризнание, при какви обстоятелства е умрял, наистина ли се е самоубил, или са му помогнали, защо не е имало разследване и защо всичко е било потулено. Освен това, ако оригиналът на това фотокопие е в него, той ще помисли, че е бил изигран от хората на шерифа.

— Не е нужно да публикувате печата на гърба.

— Няма и да го направим. Защото поддържаме добри отношения с шерифа. За нас той е свестен човек. Не го обвиняваме, че не може да озапти разни гангстери като Менендес. Никой не може да ликвидира комара, ако е законен във всичките си форми на някои места и в някои от формите си навсякъде. Вие сте откраднали това от полицейското управление, но не ми е ясно как сте го направили. Ще ми кажете ли?

— Не.

— Добре. Следователят те го е яд, защото оплеска разследването на самоубийството на Уейд. В това отношение и прокурорът му помогна. Харлан Потър ще го е яд, защото отново се зачеква нещо, за което той упражни доста власт да се потули. Менендес и Стар ще се ядосат по причини, които не са ми много ясни, но знам, че са ви предупредили. А когато всички тези, взети заедно, се ядосат на някого, той си плаща. Така че много е вероятно да пострадате по начина, по който си пострада Големия Уили Магун.

— Магун беше много натежал за работата си.

— Защо? — провлачен попита Морган. — Защото онези момчета държат да ги слушат. Като са ви казали да си траете, трайте си. Ако не ги послушате и ви се размине, ще изглеждат слаби в очите на обществото. А онези, яките, дето въртят целия бизнес, големите клечки, директорския съвет — на тях слаби хора не им трябват. Защото са опасни. Освен това да не забравяме Крис Мейди.

— Чух, че той управлявал цяла Невада.

— Правилно сте чули. Мейди не е лошо момче, но знае какво е хубаво за Невада. Богатите гангстери, които се подвизават в Рино и Вегас, много внимават да не раздразнят мистър Мейди. Ако го ядосат, данъците им моментално хвръкват нагоре и сътрудничеството им с

полицията загълхва със същата скорост. И тогава някои шефове в Ню Йорк може да решат, че е нужно известно подновяване на кадрите. Който не се разбира с Крис Мейди, значи не си гледа добре работата. Разкарайте го веднага и сложете друг на негово място. А разкарайте го за тях значи само едно — с краката напред.

— Да, ама те не са чували за мен.

Морган се намръщи и размаха безсмислено ръката си нагоре-надолу.

— И няма защо да са чували. Имението на Мейди в Невада е съседно на Харлан Потъровото. Сигурно си казват „здрасти“ от време на време. Възможно е човек на Мейди да е чул от човек на Потър, че някой си мухълъ на име Марлоу бръмчи прекалено високо за неща, които не му влизат в работата. И една такава никаква забележка като нищо може да се предаде по телефона в някой апартамент в Лос Анджелис и на някой каяк да му намекнат да се поразкърши заедно с двама-трима приятели. Ако някой поиска да смачка нечий фасон, не е длъжен да дава обяснения на професионалните биячи. За тях това е всекидневие. Правят го, без да влагат никакви лоши чувства. Не шавай, докато ти чупим ръката. Та какво ще кажете, да ви го върна ли?

Той ми протегна фотокопието.

— Вече ви казах какво искам.

Лони бавно се надигна и прибра документа във вътрешния си джоб.

— Може и да греша. Възможно с да знаете повече от мен. Аз не мога да знам как ще погледне човек като Харлан Потър на тези неща.

— Намръщено — отговорих. — Аз съм го виждал. Но няма да действува чрез наемни биячи. Защото не може да ги вмести във възгледите си за това, как би искал да живее.

— За мен лично — рязко каза Морган — е все едно дали едно разследване се прекратява с телефонно обаждане, или чрез ликвидиране на очевидците — това е само въпрос на методи. Е, хайде, ще се видим — надявам се.

И той изхвърча от стаята като издухан от вятъра.

46

Потеглих към „При Виктор“ с идеята да изпия един „гимлет“ и да изчакам появата на вечерното издание на вестника. Но намерих бара претъпкан и не ми беше кеф. Познатият барман се появи и ме повика по име.

- Вие го обичате с малко хининова вода, нали?
- По принцип не, но тази вечер ми сложете двойна доза.
- Отдавна не съм виждал приятеля ви. Онзи с бялата коса.
- И аз отдавна не съм го виждал.

Той изчезна и след малко се върна с коктейла. Започнах да го ближа едва-едва, за да ми стигне за по-дълго време, защото не исках да ми личи, че съм пил. Или щях да се налюскам като хората, или да остана съвършено трезв. Но след малко си поръчах още един. Беше шест и нещо, когато в бара влезе вестникарчето. Един от барманите му извика да се разкара, но то успя светковично да обиколи масите, преди келнерът да го хване за яката и да го изхвърли. Аз бях един от клиентите му. Отворих „Джърнъл“ на първа страница. Всичко беше, както го бях искал. Бяха намалили размера на писмото, така че да поберат цялото признание в горната половина на страницата. На една друга страница имаше кратка, делова бележка от редакцията и на още една страница — половин колона от Лони Морган.

Изпих си коктейла, излязох, вечерях на друго място и се прибрах у дома.

Написаното от Морган беше само изброяване на фактите и случките, свързани с делото Ленъкс и „самоубийството“ на Роджър Уейд — така, както бяха публикувани в пресата. Той не прибавяше нищо, не правеше изводи, не даваше обяснения. Само ясен, сбит, делови репортаж. Виж, бележката на редакцията беше нещо друго. Там се задаваха въпроси от типа, които вестниците задаваха на обществените служители, когато сгазваха лука.

Към десет и половина телефонът звънна и Бърни Оулз ми съобщи, че ще се отбие при мен на път за в къщи.

— Да си чел вечерния „Джърнъл“? — попита най-невинно и затвори, без да изчака моя отговор.

Дойде запъхтян, взе да мърмори за стъпалата и заяви, че ще изпие чаша кафе, ако имам готово. Казах, че ще му сваря прясно. Докато го приготвях, той се разхождаше из къщата и се чувствуваше съвсем като у дома си.

— Живееш прекалено уединено за човек, който прави всичко възможно да не го обичат хората — забеляза той. — Какво има зад онзи хълм, на гърба на къщата?

— Още една улица, защо?

— Само питам. Храстите ти имат нужда от подкастряне.

Занесох кафето в хола и той се настани удобно да си го пие. Запали една от цигарите ми, пуши минута-две и я изгаси.

— Започват да не ми харесват — поясни. — Може да съм се повлиял от рекламиите по телевизията. Карат те да намразиш всичко, което се опитват да ти продадат. Имам чувството, че мислят хората за идиоти. Всеки път, когато някой мошеник в бяла престилка и с провесен на врата стетоскоп вземе да ми хвали пасти за зъби, марка цигари, бира, тоалетна хартия, шампоан или нещо, от което тъстите пехливани миришели на планински люляк, аз го запомням, за да не би да събъркам и да го купя. И няма да го купя, дори и да ми харесва. Ти чете ли вечерния „Джърнъл“?

— Един приятел журналист ми каза да си го купя.

— Че нима имаш приятели? — учуди се той. — И не ти ли спомена как са се снабдили с онова материалче?

— Не. И законите на този щат не ги задължават да разкрият източника си.

— Спрингър направо скача от ярост. Лофорд, заместникът на прокурора, на когото дадохме сутринта писмото, твърди, че го занесъл направо на шефа си, но в края на краищата кой знае? Отпечатаното от „Джърнъл“ ми прилича на факсимиile от оригиналата.

Отпих от кафето и премълчах.

— Пада му се — продължи Оулз. — Спрингър трябваше сам да се заеме е тази работа. Лично аз не мисля, че е излязло от Лофорд. Нали и той е политическа фигура.

И ме погледна безизразно.

— За какво си дошъл, Бърни? Ти не ме обичаш. Едно време бяхме приятели — доколкото човек може да другарува с полицай. Но после отношенията ни нещо залиняха.

Той се наведе напред и се усмихна — малко като вълк.

— Всеки полицай мрази, когато някое частно лице върши полицейска работа зад гърба му. Ако ти ми беше намекнал за връзката между Уейд и жената на Ленъкс още след смъртта на Уейд, аз щях да се оправя. И ако ми беше споменал само една думица за връзката между мисиз Уейд и този Тери Ленъкс, щях да я пипна незабавно — при това жива. Ако не беше крил от мен от самото начало — Уейд да е жив сега. Да не говорим за Ленъкс. За много хитър се мислиш, нали?

— И какво очакваш да ти отговоря?

— Нищо. Вече е късно. Още тогава ти казах, че умници като теб мамят само себе си. Казах ти го направо и без заобикалки. А сега едно мога да ти кажа: ако се махнеш от града, няма да събъркаш. Никой не те обича, а има хора, които като не обичат някого, не стоят със скръстени ръце. Едно врабченце ми го каза.

— Не съм такава важна клечка, Бърни. Стига сме се зъбили един на друг. Спомни си, че ти повериха делото чак след смъртта на Уейд. Само че то се оказа без значение за теб, както и за следователя, и за прокурора, и за всички останали. Може и да съм събъркал някъде. Но истината излезе на бял свят. Да, ти можеше да я пипнеш вчера следобед и какво от това? На какво основание?

— На основание на това, което ти знаеш за нея.

— Аз? Та аз го знам от полицейската работа, която върших зад гърба ти!

Той рязко се изправи. Беше почервенял.

— Добре, умнико. Но тя щеше да е жива! Можехме да я арестуваме като заподозряна. Но ти я искаше мъртва, мръснико, и много добре го знаеш!

— Исках дълго и спокойно сама да огледа себе си. А какво щеше да реши — нейна си работа. Исках оправдание за паметта на един невинен човек. И не ми пукаше как ще го получва, както и сега не ми пука. Когато решиш какво ще правиш с мен, лесно ще ме намериш.

— За теб ще се погрижат главорезите, кретен с кретен. Аз няма защо да си цапам ръцете. Мислиш, че не си достатъчно важен, за да си направят труда. Като частно ченге на име Марлоу — не си. Но като

човек, когото са предупредили да си трае, а той им се присмива публично от първа страница на вестника — това е вече друг въпрос. Това наранява гордостта им.

— Жалко. Като си помисля само, сърцето ми се къса — както обичаш да казваш.

Той отиде до вратата и я отвори. Застана така, загледан в секвоените стълби, в дърветата на отсрещния хълм и в хълма в дъното на улицата.

— Да, тук е тихо и спокойно. Достатъчно тихо.

Слезе по стълбите, качи се в колата си и потегли. Полицайтите никога не казват сбогом. Защото все се надяват един ден пак да те срещнат в редицата за опознаване на престъпници.

На другия ден за кратко време се случиха много неща. Главният прокурор Спрингър свика рано сутринта пресконференция и направи изявление. Той беше едър, червендалест, черновежд и преждевременно побелял човек, от тези, за които политиката бе призвание.

— Прочетох документа, претендиращ да е самопризнание на онази нещастна жена, която неотдавна поsegна на живота си — документ, който може да е истински, може и да не е, но който, ако е истински, е произведение, написано от душевно болен. Склонен съм да допусна, че „Джърнъл“ го е публикувал с най-добри намерения, като е вярвал в неговата истинност въпреки многобройните нелепости и несъответствия, които няма да изброявам, за да не ви досадя. Ако Айлийн Уейд е написала тези слова — а в най-скоро време моите хора в сътрудничество с хората на шерифа Петърсен ще установят дали това е така, или не, — тогава смея да твърдя, че не е била на себе си и не е знаела какво върши. Само преди една-две седмици тази злащастна жена намери съпруга си, потънал в локва кръв, пролята от собствената му ръка. Представете си нейния шок, нейното отчаяние, пълната самота, последвали това огромно нещастие. А сега тя е с него в смъртта. Ще спечелим ли нещо, ако обезпокоим праха на мъртвите? Нещо друго, приятели мои, освен продажбата на няколко екземпляра от вестник, който е закъсал с тираж? Не, приятели, нищо няма да спечелим. Затова нека оставим нещата, както са. Също като Офелия от онзи велик шедьовър на драматургията „Хамлет“ и Айлийн Уейд реагира по своеу на голямата скръб. Моите политически врагове много биха искали да спечелят от нейната своеобразна реакция, но те няма да измамят приятелите ми и моите гласоподаватели. Те знайт, че откак аз съм главен прокурор, винаги съм се борил за мъдро и зряло правораздаване, за справедливост, смекчена с милосърдие, и за солидно, стабилно, консервативно управление. А за какво се бори „Джърнъл“ — никой не знае, пък и никой не се интересува. Нека онези, които разбират кое какво е, отсъдят сами.

„Джърнъл“ публикува тези врели-некипели в първото издание за деня (вестникът излизаше през цялото денонощие) и главният му редактор Хенри Шърман зашлеши Спрингър със следния авторски коментар:

„Господин главният прокурор беше в отлична форма тази сутрин. Той е внушителен мъж, говори с приятен баритон и на човек му е приятно да го слуша. Не ни досади с никакви факти. Ако на мистър Спрингър му се прииска да провери достоверността на въпросния документ, може да го направи по всяко време. Ние не очакваме мистър Спрингър да преразгледа едно дело, което бе официално приключено с негово разрешение и под негово лично ръководство, както не очакваме от него да прави челни стойки върху кулата на кметството. Както той много точно се изрази — ще спечелим ли нещо, ако обезпокоим праха на мъртвите? Или, както «Джърнъл» би предпочел да се изрази, макар и не дотам елегантно — ще спечелим ли нещо, ако разберем кой е извършил убийството, щом като убийцата е вече мъртва? Нищо, разбира се, освен справедливост и истина.

От името на покойния Уилям Шекспир «Джърнъл» изказва благодарност на мистър Спрингър за благоприятния му отзив по повод «Хамлет» и за правилната в общи линии, но не съвсем, алюзия с Офелия. «Реагирай на скръбта по своему» е казано не за Офелия, а от нея, и какво точно е имала пред вид, така и не е изяснено до ден днешен. Но хайде, от нас да мине. Иначе всичко прозвучва добре и много допринесе за още по-голямото объркване на целия случай. Може би ще ни позволят да цитираме от същото официално одобрено драматично произведение, известно като «Хамлет», една хубава мисъл, вложена в устата на един лош чичко: «И нека брадва се стовари върху шията престъпна». „Някъде по обяд ми се обади Лони Морган да се интересува за мнението ми. Отговорих му, че едва ли ще успеят да навредят на Спрингър.

— А, има тъпанари, които ще се хванат — възрази ми той. — Но те, така или иначе, го бяха взели на мушката. Аз ви попитах за себе си какво ще кажете.

— Ами аз какво — нищо. Седя си тук и чакам някой да ме наеме, че нещо съм го закъсал.

— Нямах това пред вид.

— Все още съм в добро здраве. И престанете да ме плашите. Получих онова, което исках. Ако Ленъкс беше жив, можеше да отиде сега при Спрингър и да му се изплюе в лицето.

— Направихте го заради него. И на Спрингър вече му е известно всичко. Те си имат безброй начини да отмъстят, на когото си поискат. Не мога да разбера какво спечелихте от цялата тази работа. Не мисля, че Ленъкс заслужаваше чак такива жертви.

— Че какво общо има той с това?

Лони мълкна. После додаде:

— Извинявайте, Марлоу. Затварям си голямата уста. Желая ви успех.

Казахме си довиждане и затворихме.

Линда Лоринг ми се обади към два часа следобед.

— Няма да споменавам имена по телефона — побърза да ме предупреди тя. — Току-що пристигам от онова голямо езеро на север. Един човек там мята гръм и мълнии по повод нещо, отпечатано в снощи „Джърнъл“. Хвърлил вестника в лицето на нещастния ми почти бивш съпруг. Той, горкият, каки-речи ревеше, като го оставил. Беше отишъл там да докладва.

— Какво значи това „почти бивш съпруг“?

— Не ставай глупав. Баща ми като никога е съгласен. Париж е прекрасно място, когато човек иска да се разведе без много шум. Така че в най-скоро време потеглям затам. И ако в главата ти е останал малко здрав разум, ще грабнеш онова произведение на изкуството с портрета на един наш бивш президент, и също ще отпрашиш нанякъде.

— Че какво общо имам аз с тази история?

— Това е вторият глупав въпрос, който ми задаваш. Ако си въобразяваш, че си заблудил някого, заблуденият си само ти. Знаеш ли как се стреля по тигри?

— Откъде да знам.

— Завързват една коза за забучен кол и залягат с пушките зад прикритието. На козата не ѝ се разминава от никое положение — или тигърът ще я налага, или ловците ще я опаткат. Ти ми харесваш. Не знам защо, но е факт. Идеята да бъдеш коза никак не ми допада. Толкова се стара да постъпиш правилно — поне според собствените ти разбирания.

— Много мило от твоя страна. Но ако ми отсекат главата, тя все пак си е моя и аз ще му мисля.

— Не се прави на герой, глупако! — сряза ме тя. — Ако някой твой познат е изиграл ролята на изкупителна жертва, не си длъжен да му подражаваш!

— Ще те черпя тези дни, ако не заминеш веднага.

— Черпи ме в Париж. Есента там е прекрасна.

— Много бих искал. Казват, че там и пролетта била хубава. Но нали не съм ходил изобщо...

— Така, както я караш, може и никога да не отидеш.

— Сбогом, Линда. Надявам се да намериш това, което търсиш.

— Сбогом — студено отвърна тя. — Аз винаги намирам онова, което търся. Лошото е, че като го намеря, вече не го искам.

И затвори. Друго нищо не се случи през целия ден. Обядвах и закарах „Олдсмобила“ на сервис да му проверят спирачките. Прибрах се с такси. Улицата беше безлюдна, както винаги. В дървената пощенска кутия намерих безплатен купон за един сапун. Бавно се изкачих по стълбите. Нощта беше мека, усещах лека мъглица. Дърветата на хълма не помръдваха — нямаше и следа от вятър. Отключих вратата, открепиха я и замръзнах. Не бях я отворил повече от двайсетина сантиметра. Вътре беше тъмно и безмълвно. Но усетих, че стаята не беше празна. Може дъска да е изскърцала леко, или бяло сако да ми се е мярнало в тъмнината. Или може би в топлата тиха нощ стаята да не ми се е видяла топла, нито тиха. Може да съм усетил човешки дъх. А може да съм бил просто нащрек. Направих крачка встрани, слязох от верандата на земята и се залепих за храстите. Нищо. Вътре не се светна, не чух никакво движение. Отляво във вътрешния кобур имах пистолет — полицейски, 38-милиметров, с късо дуло. Рязко го извадих, но пак нищо, пълна тишина. Реших, че съм голям глупак. Изправих се и вдигнах крак да стъпя на верандата, но в този момент от ъгъла се зададе една кола, бързо се изкачи по хълма и почти беззвучно спря точно пред моите стълби. Беше голяма, с четири врати и очертанията ѝ много приличаха на „Кадилак“. Можеше да е колата на Линда Лоринг, ако не бяха две неща: не се отвори никаква врата, а прозорците откъм мен бяха затворени. Чаках, ослушвах се, сгущен до храсталака, но нито имаше какво да чуя, нито ми беше ясно какво чакам. Просто една голяма тъмна кола стоеше неподвижно, със

затворени прозорци в подножието на моите стълби. Не знаех дали моторът е изгасен, защото нищо не чувах. В следващия миг на около шест метра от ъгъла на къщата светна силен червен фар. Голямата кола бавно даде заден ход и светлината на фара окъпна фасадата на къщата.

Полицайт не се возят в „Кадилаци“. Само големите клечки карат коли с червени фарове — кметове, полицейски шефове, може би и главни прокурори. Сигурно и гангстери.

Фарът продължи да опипва фасадата. Хвърлих се по очи, но той въпреки това ме откри. И се задържа върху мен. Нищо друго. Нито се отвори врата, нито в къщата нещо изшумоля или светна.

После нико изръмжа сирена — само секунда-две и веднага загълхна. И най-после къщата оживя, окъпана в светлини, и някакъв мъж с бяло сако се появи на вратата и погледна встрани, към храстите.

— Хайде, нищожество, влизай вътре — засмя се Менендес. — Имаш гости.

Можех да го застрелям, без това ни най-малко да ме затрудни. Но той се дръпна назад и вече беше късно — дори ако бях решил да го направя. Задният прозорец на колата се отвори — чух как го навиха. След което картечен откос проряза склона на около десет метра от мен.

— Хайде, хайде, нищожество — обади се пак Менендес от вратата. — Няма къде да ходиш.

Така че станах и влязох, а фарът старательно ме проследи. Прибрах пистолета обратно в кобура. Качих стъпалото към малката площадка от секвоево дърво пред вратата, влязох и застанах на една крачка от входа. Посред стаята седеше някакъв мъж с кръстосани крака и пистолет, подпрян небрежно на хълбока. Беше дългокрак, с вид на професионален бандит и кожата му изглеждаше изсушена като пергамент — типично за живеещите в сълнчев климат. Носеше тъмно кафява габардинена куртка с отворен почти до кръста цип. Погледна ме, без да помръдне нито очите си, нито пистолета. Беше спокоен като тухлена стена на лунна светлина.

48

Прекалено дълго го наблюдавах. С крайчеца на окото си долових някакво движение отстрани и в следващия момент рамото ми изтръпна от остра болка. Цялата ми ръка се схвата — до върха на пръстите. Обърнах се и видях един едър, зловещ мексиканец. Не се хилеше, само ме гледаше. Ръката му с пистолета се отпусна. Имаше мустаци и огромно количество черна, намазана с брилянтин коса, сресана нагоре и после назад. На темето му се мъдреше мръсно сомбреро, чиито кожени връзки висяха провесени отпред, а бродираната му риза вонеше на пот. Няма нищо по-благо от благ мексиканец, нищо почестно от честен мексиканец и най-вече нищо по-тъжно от тъжен мексиканец. Този беше от коравите. По-корав и да търсите, няма да намерите.

Разтрих си рамото. Усетих лек бодеж, но болката и чувството за изтръпналост не се премахнаха. Ако се бях опитал да извадя пистолета, сигурно щях да го изтърва.

Менендес протегна ръка към главореза си. Онзи му хвърли пищова, без да отклони погледа си от мен, и Менендес го хвана. После застана отпреди ми — лицето му лъщеше.

— Как ти харесва, нищожество? — Черните му очички играеха нагоре-надолу.

Аз само го погледнах. Какво можех да отговоря на такъв въпрос?

— Попитах те нещо, нищожество.

Облизах устните си и също му зададох въпрос.

— Къде остана Агостино? Нали той ти държеше пищовите?

— Чик се оказа слаб човек — тихо отвърна той.

— Винаги си е бил слаб — като шефа си.

Седналият в креслото ме стрелна е поглед.

За една бройка да се усмихне. Коравият, дето парализира ръката ми, нито помръдна, нито се обади. Но знаех, че диша. Усещах вонята му.

— Някой да не се е блъснал в ръката ти, нищожество?

— Препънах се в една енчилада^[1].

Небрежно, без дори да ме погледне, той ме прасна през лицето с дулото.

— Недей да ми остроумничиш, нищожество. Пропусна момента. Предупредиха те, при това най-любезно. Когато си направя труда лично да отида при някого с молба да си пасува — той си пасува. В противен случай пада и вече не става.

Усетих как по бузата ми се стича кръв. И тъпа, сковаваща болка в скулите. Тя се разпростря и скоро ме заболя цялата глава. Ударът не беше силен, но инструментът беше много тежък. Обаче още можех да говоря и никой не ми попречи.

— Откога започна сам да биеш бе, Менди? Мислех, че си имаш наемници за тази цел, като онези, дето пребиха Големия Уили Магун.

— Тук си имам лични причини — обясни ми той с благ глас. Както си имах лични причини да те предупредя. А с Магун работата беше друга, делова. Въобрази си, че може да ме разиграва — мен, който му купувам дрехите и колите, който му напълних банковата сметка и му платих ипотеката. Всички от отдела за борба с порока са от един дол дренки. Ами че аз дори плащах за училището на сина му! Имах всички основания да очаквам някаква благодарност от това копеле. А той какво направи? Влиза, моля ти се, в частния ми кабинет и ми удря шамар в присъствието на слугите!

— Че защо? — заинтересувах се аз със съмнената надежда да пренасоча яда му към някой друг.

— Защото някаква си фльорца отишla и ни наклепала, че сме използвали подправени зарове. После се оказа, че била негова мацка — от време на време. Изхвърлих я от клуба барабар с всичките й пари.

— Напълно правилно — одобрих аз. — Магун би трябвало да знае, че професионалните комарджии играят честно. Аз обаче какво съм ти направил?

Той пак ме цапардоса със замислен вид.

— Ти ми смачка фасона. В моя бизнес не е редно да повтаряме два пъти. На който и да е. Ако направи нещо, за което е бил предупреден да не го прави, значи не държим положението в ръце. А щом не го държим, отпадаме от играта.

— Имам предчувствието, че не е само това. Извинявай, но ще си извадя носната кърпичка.

Дулото на пистолета не ме изпусна за миг, докато я вадех и бършах кръвта от лицето си.

— Някакво си жалко ченге — бавно продължи Менендес — си въобразило, че може да ме прави на маймуна. Че може да ме прави за смях — мен, Менендес. В същност би трябвало да ти тегля ножа, нищожество. Да те нарежа на малки мръвчици.

— Ленъкс е бил твой приятел — започнах аз, без да изпускам погледа му от очи. — И той умря. Заровиха го като куче, без дори да сложат името му над бунището, където са го погребали. А аз направих нещо — съвсем малко — да докажа, че е бил невинен. И това ти смачка фасона? Той ти спасил живота и изгуби собствения си, но какво е това за теб? За теб единствено има значение да се дуеш и да се правиш на голяма клечка. Защото не ти пука ни най-малко за когото и да било освен за самия себе си. Ти не си голям — само устата ти е голяма.

Лицето му замръзна и той замахна да ме ударя, този път с всичка сила. Ръката му не беше завършила замаха, когато пристъпих леко напред и го ритнах в стомаха.

Без да се замисля, без да си правя планове, без да изчислявам шансовете си и дали изобщо имам такива. Просто ми писна да слушам лая му, болеше ме, кървях, а може и да се бях скапал от ударите в главата.

Менди се преви на две и се опита да си поеме дъх, а пистолетът падна от ръката му. Започна да го търси пипнешком, обезумял, а от гърлото му излизаха никакви напрегнати звуци. Ритнах го с коляно в лицето. Той изпищя.

Седналият в стола се изхили. Това ме потресе. Той стана и се приближи, а с него се приближи и пистолетът му.

— Не го убивай — добродушно ме посъветва той. — Трябва ни за жива стръв.

Нещо се раздвижи в сянката на антрето и през вратата влезе Оулз, с празен поглед, безизразно лице и непоклатимо спокойствие. Той наведе очи към Менендес застанал на колене, с глава, опряна на пода.

— Ама че мекотело — презиртелно каза Оулз.

— Не е мекотело — възразих. — Но го боли. Всеки го боли. Големия Уили Магун мекотело ли е?

Оулз ме погледна. И другият ме погледна. Грубият мексиканец до вратата не беше издал нито звук.

— И махни тази проклета цигара — изръмжах аз на Оулз. — Или я изпуши, или я остави на мира! Призлява ми вече да те гледам! Призлява ми от теб! Призлява ми от всякакви ченгета!

Той се изненада. После се ухили.

— Всичко беше нагласено, детето ми — обясни той жизнерадостно. — Зле ли си изпали? Лошият чичко да не те е ударил по хубавата мутричка? Ако ме питаш, сам си го изпроси и така ти се пада. — Той прехвърли погледа си върху Менди, който бе сгънал колене и лежеше свит на кълбо. Но вече се катереше нагоре по стената на кладенеца — сантиметър по сантиметър. Дишаше на пресекулки.

— Много приказва този — не можеш да му затвориш устата — продължи Оулз. — Особено като е заобиколен от главорези.

Той рязко изправи Менендес на крака. От носа му течеше кръв. Менди измъкна пипнешком от белия си фрак носна кърничка и я долепи до носа си. Но не гъкна.

— Прецакаха те, миличък — заобяснява Оулз. — Не че съм проливал горчиви сълзи за Магун. Той си го търсеше. Но беше полицай, а гадини като теб не бива да закачат полициаи — никога!

Менендес свали кърничката от носа си и погледна Оулз. После мен. После човека, седнал в креслото. После бавно се обърна и изгледа якия мексиканец до вратата. И те го гледаха. Лицата им не изразяваха нищо. После изневиделица се стрелна нож и Менди се нахвърли върху Оулз. Оулз направи една крачка встрани, хвана го за гърлото с една ръка, изби му ножа без никакво затруднение, почти безразлично. После се разкрачи, изпъна си гърба, леко сви крака и вдигна Менендес от пода е една ръка, като го държеше за врата. Мина така през стаята, с висящия за врата Менди, и го залепи за стената. Пусна го, но не и врата му. — Само ме пипни с пръст, и ще те убия — закани му се той. — С едни пръст! — И чак тогава го пусна.

Менди презрително се усмихна, погледна носната си кърничка и я сгъна така, че кръвта да не се вижда. После погледна към пистолета, с който ме бе удрял. Онзи от креслото се обади, като едва отваряше уста:

— Дори да го докопаш, не е зареден.

— Значи ме метнахте — обърна се Менди към Оулз. — Чух, като му каза.

— Ти нали поръча трима главорези — обясни Оулз. — Само че получи трима помощник-шерифи от Невада. На някой във Вегас не му се нрави, дето забравяш да си уреждаш сметките. Та този някой иска да поговори с теб. Можеш да тръгнеш с помощниците, или ако предпочиташи — ела с мен в участъка, само че с белезници. Долу, в управлението, едно-две момчета отдавна мечтаят да те видят по-отблизо.

— Боже, пази Невада — тихо се обади Менди, като погледна пак назад към якия мексиканец до вратата. После се прекръсти бързо и излезе. Якият мексиканец го последва. Другият — изсушеният от пустинното слънце, прибра пистолета и ножа и също излезе, като затвори след себе си вратата. Оулз остана неподвижен и безмълвен. Чу се шумът от бълскането на врати и изреваването на мотора.

— Сигурен ли си, че тези мутри са полицаи? — попитах недоверчиво.

Той се обърна, сякаш се изненада, че ме вижда.

— Показаха ми значките си — лаконично отговори той.

— Хубаво го изработи, Бърни. Браво! Мислиш ли, че ще стигне жив до Вегас, студенокръвно животно такова?

Отидох в банята, пуснах студената вода, наквасих един пешкир и го притиснах до пулсиращата си буза. После се погледнах в огледалото. Бузата беше подпухнала, обезформена и посиняла, насечена от неравни рани там, където дулото бе ударило костта на скулата. Под лявото ми око също се бе образувала синина. За няколко дни щях да се простя с красотата си.

Оулз се появи зад гърба ми във вид на отражение в огледалото. Майсторски въртеше проклетата си незапалена цигара в уста, както котка си играе с полумъртва мишка и се мъчи да я накара пак да побегне.

— И следващия път не се опитвай да надхитриш полицията — изсумтя той. — Да не мислиш, че ти позволихме да задигнеш фотокопието само за да си направиш кефа? Знаехме прекрасно, че Менди ще хукне веднага да се разправя с теб. И направо му казахме на Стар най-хладнокръвно — не можем да сложим край на комара в щата, но можем да му създадем големи пречки при прибирането на

печалбите. Никой гангстер не пребива на наша територия полицай, дори и кофти полицай, без да си плати за това. Стар ни увери, че няма нищо общо с тази работа, целият бранш много го е яд на Менди и щели да го мърят. Така че, когато Менди се обадил да му изпратят един екип яки биячи, които да не са от нашия град, да дойдат да те обработят, Стар му пратил в собствената си кола трима познати — на негови разноски. Стар е полицейски комисар във Вегас.

Обърнах се и погледнах Оулз.

— Тази вечер койотите в пустинята добре ще си хапнат. Поздравявам те. Полицейската работа е много възвищена и вдъхновяваща, както виждам. Лошото ѝ е само, че я вършат полициаи.

— Жал ми е за теб, о, герой! — с неочеквана студена озлобеност изсъска Оулз. — Идеше ми да се изсмея, като те гледах как влизаш в собствения си хол да те претрепят от бой. Но нямах избор, момчето ми. Това е мръсна работа и трябва да се свърши по мръсен начин. За да ги накараш тези типове да говорят, трябва да им позволиш да се почувствуват силни. Чак кой знае колко не си пострадал, но трябваше да те посплескат малко, нямаше как.

— Ах, колко ми е мъчно, че съм ти причинил такива страдания.

Той приближи напрегнатото си лице до моето.

— Мразя комарджиите — каза с дрезгав глас. — Мразя ги, както мразя продавачите на наркотици. Те спекулират с една болест, която е не по-малко развращаваща от наркоманията. Да не мислиш, че казината в Рино и Вегас са създадени за безобидни развлечения? Те са за дребните риби, за глупаците, дето искат малко да пуснат, много да спечелят, за момчето, което ще се отбие с плика със заплатата и после няма да има какво да яде през седмицата. Богатият ще изгуби четирийсет bona, ще се изхили и ще се бръкне за още. Но голямата печалба в този бизнес не е от богатите играчи. Тя се трупа цент по цент, доллар по доллар, рядко от по пет долара. Големите пари в комара текат като вода от чешмата — една постоянна струя, която не спира. Ако питаш мен, всеки, който реши да пречука някой професионален комарджа, е добре дошъл. Аз съм за. А когато правителството прибира част от печалбата им и я нарича данъци, то по същество помага на гангстерите да продължат да си вършат бизнеса. Ако някой бръснар или фризьорка заложат по два долара на конни надбягвания, в чий джоб отиват тези пари? На гангстерите. Печалбите им са от

натрупването иа такива дребни суми. Хората искат честна полиция. А за какво им е? Та ние в нашия щат имаме целогодишно легални конни надбягвания. Те си действуват по закона и щатът си получава своята част от печалбата, но при събирачите на облози се залага петдесет пъти повече, отколкото на самия хиподром. В един и същ ден може да има осем-десет надбягвания и половината от тях свършват, както нареди някой отгоре. Жокеят може да спечели състезанието само по един начин, но може да го загуби по двайсет различни начина, при това под носа на наблюдалите, които са безпомощни да направят каквото и да било, защото жокеят си знае работата. И това, приятелче, се нарича комар в рамките на закона — чист честен бизнес с одобрението на щатското правителство. Така ли е? Само че аз съм на друго мнение. Защото това е комар и той възпитава комарджии и като се замислиш малко, ще ти стане ясно, че честен комар няма и не може да има.

— Сега по-добре ли ти е? — попитах аз, докато си слагах безцветен йод на раните.

— Аз съм един стар, уморен, победен полицай. И единственото чувство, на което съм способен, е яд.

Обърнах се и го погледнах.

— Ти си много добър полицай, Бърни, но каузата, за която се бориш, е безкрайно грешна. И така е с всички вас, полицайте. Стоварвате вината на грешен адрес. Ако някой си загуби заплатата на зарове, искате да спрете комара, ако се напие — да спрете алкохола. Ако има бълснат и убит от кола — да се спре производството на автомобили. Ако пипнат някого с момиче в хотелска стая — да спрете половите сношения. Ако падне от стълбата — да сирете строителството.

— О, я стига си плямпал!

— Ами да, ето, накарай ме да си затворя устата. Аз какво съм — само един гражданин. Я стига, Бърни! Причината за съществуването на гангстери и престъпни организации не е в корумпираните политици и техните агенти в кметството и съда. Престъпността не е болест, а симптом. Полицайте ми приличат на лекари, които предписват аспирин за тумор в мозъка с тази разлика само, че биха предпочели да го излекуват с палка по главата. Ние сме голям, корав, богат и див народ и престъпността е цената, която плащаме за това, както организираната престъпност е цената на нашата организираност. И

това не е от вчера. Организираната престъпност просто е мръсната страна на бързо спечеления долар.

— А коя е чистата му страна?

— Никога не съм явиждал. Защо не питаш Харлан Потър? Дай да пийнем по нещо.

— Ако се беше видял как изглеждаше, като влизаше през вратата — сети се пак Оулз.

— Абе и ти да се беше видял, когато Менди замахна с ножа.

— Квит — каза Оулз и ми протегна ръка.

Пийнахме по чашка и той си тръгна през задната врата, с която собственоръчно се бил занимавал предната нощ. Okaza се, че бил идвал на разузнаване. Задните врати, ако се отварят, изобщо не са проблем, особено ако на всичко отгоре са стари и дървото им вече се е разсъхнало. Избивате гвоздеите от пантите — останалото е лесно. Оулз ми показва следите по вратата, преди да тръгне да заобикаля хълма, където беше паркирал. Със същата лекота можел да се оправи и с предната врата, но щяло да се наложи да разбива ключалката. И много щяло да личи.

Гледах го как се катери по склона с фенерче в ръка, докато изчезна зад хребета. Заключих вратата, сипах си още една чаша разредено, върнах се в хола и седнах. Погледнах часовника. Още беше рано. Само ми се струваше, че бе минало много време, откак се бях приbral.

Отидох до телефона, набрах централата и помолих да ме свържат с Лорингови. Икономът ме попита как се казвам и отиде да провери дали мисиз Лоринг си била у дома. Беше.

— Че бях коза, бях — съобщих аз. — Само че тигъра го хванаха жив. Малко съм изранен.

— Трябва някой ден да ми разкажеш всичко. — Гласът ѝ прозвуча отдалеч, сякаш вече беше в Париж.

— Мога да ти го разкажа на чашка — ако имаш време.

— Тази вечер? Опаковам си багажа и се изнасям. Боя се, че няма да мога.

— Да, разбирам. Е, помислих си, че би ти било интересно. Много мило, че ме предупреди. Твой старец нямаше нищо общо с цялата работа.

— Сигурен ли си? — Напълно.

— Почекай малко. — Тя изчезна някъде, а като се върна, гласът ѝ прозвучава много по-топло. — Струва ми се, че все пак ще имам време за една чашка. Къде?

— Където кажеш. Нямам кола тази вечер, но ще хвана едно такси.

— Глупости, аз ще мина да те взема, но най-рано след час. Какъв ти е адресът?

Продиктувах ѝ го и затворихме. Запалих лампата на площадката пред къщата, застанах до отворената врата и вдишвах дълбоко нощния въздух. Беше доста застудяло.

Прибрах се и направих опит да се свържа с Лони Морган, но не можах. После ей така, заради номера, поръчах разговор с клуб „Костенурката“ в Лас Вегас, с мистър Ранди Стар. Най-вероятно щеше да откаже да отговори. Но се изльгах. Гласът му беше тих, делови.

— Радвам се да ви чуя, Марлоу. Приятелите на Тери са и мои приятели. С какво мога да ви бъда полезен?

— Менди вече пътува.

— Закъде?

— За Вегас с трима главорези, изпратени от вас, в голям черен „Кадилак“ с червени фарове и сирена. Нали не се лъжа, че колата е ваша?

Той се засмя.

— Във Вегас, както писа един вестникар, и полицейските ни коли са „Кадилаци“. За какво точно става дума?

— Менди се беше скрил в къщата ми с още двама бандити. Възнамеряваше да ми даде да се разбера, с други думи, да ме пребие заради нещо, отпечатано във вестника по моя вина, както той смяташе.

— Вината ваша ли беше?

— Аз не притежавам вестници, мистър Стар.

— А аз не притежавам бандити в „Кадилаци“, мистър Марлоу.

— Може да са били полицаи.

— Това не ми е известно. Нещо друго?

— Той ме удари няколко пъти с пистолета си. Аз го ритнах в стомаха и после го ритнах с коляно в носа. Хич не му хареса. Но въпреки това се надявам да стигне жив в Лас Вегас.

— Ще стигне, щом е тръгнал насам. Съжалявам, но трябва да приключим разговора.

— Само една секунда, Стар. Вие замесен ли сте в историята с Отатоклан, или Менди сам я изработи?

— Моля?

— Не ме занасяйте, Стар. Менди не го беше яд на мен за това, за което претендираше, че го е яд. Иначе нямаше да дойде да се крие в къщата ми и да се опита да ме обработи като Големия Уили Магун. Не се връзва. Той ме предупреди да кротувам и да не чопля делото Ленъкс. Но аз го разчоплих, защото нещата така се завъртяха. Затова той се опита, както вече ви казах, да ме обработи. Но причината е по-серизозна.

— Разбирам —бавно изговори той, но гласът му беше все още мек и тих. — Значи мислите, че има нещо нередно в начина, по който умря Тери? Че не се е застрелял например, а някой друг е свършил тази работа?

— Ако знаех някои подробности, щеше да е по-добре. Той оставил признание, което се оказа лъжливо. Написа ми писмо, което получих по пощата. Някакъв келнер или пиколо щял да го измъкне от стаята му и да го пусне в пощенската кутия. Полицията го следяла и не можел да се измъкне. В писмото имаше много тънка банкнота и последната дума била дописана в момента, в който вече се чукало на вратата. Интересува ме кой е влязъл в стаята.

— Защо?

— Защото ако е бил келнерът или някое пиколо, Тери щеше да допълни още един ред в потвърждение на този факт. А ако е бил полицай, писмото нямаше да бъде пуснато. Така че — кой е влязъл... и защо Тери е написал признанието?

— Нямам представа, Марлоу. Нямам никаква представа.

— Извинете за беспокойството, мистър Стар.

— Моля ви се, радвам се, че се обадихте. Ще попитам Менди дали той няма никаква представа.

— Да... ако го видите някога... жив. Ако ли не — намерете отговор на въпроса ми, въпреки всичко. Докато друг не е сторил това.

— Например вие? — Гласът загрубя, но си остана тих.

— Не, мистър Стар. Не аз. Някой, който може да ни издуха от Вегас, без дори да си поеме дълбоко въздух. Повярвайте ми, мистър Стар. Повярвайте ми. Всичко казано е самата истина.

— А Менди ще го видя жив. За това не се тревожете, Марлоу.

— Така и предположих — че сте в течение. Лека нощ, мистър Стар.

[1] Мексиканска пирожка с лютив пълнеж. Б. пр. ↑

49

Когато „Кадилакът“ спря пред къщи и вратата се отвори, аз излязох на площадката, за да ѝ се обадя. Но възрастният цветнокож шофьор ѝ държеше вратата и тя вече слизаше от колата. После тръгна след нея по стълбата с малко куфарче в ръка. Така че изчаках.

Тя стигна горната площадка и се обърна, към шофьора:

— Мистър Марлоу ще ме закара после в хотела, Еймъс. Благодаря ти за всичко. Ще ти се обадя сутринта.

— Да, мисиз Лоринг. Може ли да задам на мистър Марлоу един въпрос?

— Разбира се, Еймъс.

Той постави куфарчето в антрето, а тя мина покрай нас и ни остави сами.

— „Старея... старея... но все още се ветрея.“ Какво значи това, мистър Марлоу?

— Абсолютно нищо. Но звучи добре. Той се усмихна.

— Това е от „Любовната песен на Дж. Алфред Пруфрок“. А ето още: „Жени излизаха и влизаха и Микеланджело обсъждаха“. Това говори ли ви нещо?

— Да — че много слабо е познавал жените.

— Мнението ви съвпада с моето, сър. Въпреки това Т. С. Елиът много ми харесва.

— „Въпреки това“ ли казахте?

— Да, защо? Неправилно ли се изразих?

— Не, но не казвайте такова нещо пред някой милионер. Ще помисли, че му се подигравате.

Той се усмихна тъжно.

— И през ум не би ми минало. Нещо лошо ли ви е сполетяло?

— Не, по рождение съм си така. Лека нощ, Еймъс.

— Лека нощ, сър.

Той слезе обратно по стълбите, а аз влязох в къщата. Линда Лоринг стоеше на сред хола и оглеждаше обстановката.

— Еймъс е завършил Хауардския университет — осведоми ме тя.

— Живееш на много несигурно място — за несигурен човек като теб.

— Сигурни места не съществуват.

— Горкото ти лице. Кой го направи?

— Менди Менендес.

— А ти какво му направи?

— Нищо особено. Ритнах го един-два пъти. Той попадна в клопка. Сега го карат към Невада в компанията на трима-четирима яки помощник-шерифи от същия щат. Забрави за него.

Тя седна на канапето.

— Какво ще пиеш? — попита. Извадих кутия цигари и я протегнах към нея. Каза, че не й се пушело. Щяла да пие, каквото ѝ предложа.

— Какво ще кажеш за шампанско? Нямам кофичка за лед, но е изстудено. От две години го пазя. Две бутилки. Френско. Мисля, че е добро, но не съм специалист.

— За кого си го пазил?

— За теб.

Тя се усмихна, но погледът ѝ продължаваше да опипва лицето ми.

— Целият си нарязан. — Протегна ръка и леко ме докосна с пръсти. — Значи за мен? Едва ли. Познаваме се само от два месеца.

— Значи съм го пазил за в случай, че се срещнем. Ще ида да го донеса.

Взех куфарчето и го понесох със себе си.

— Би ли ми казал накъде го понесе? — рязко попита тя.

— Това нали е куфарче?

— Остави го и ела тук.

Така ѝ направих. Очите ѝ святкаха, но същевременно имаха сънен вид.

— Това е нещо ново —бавно изрече тя. — Съвсем ново.

— В какъв смисъл?

— Никога с пръст не си ме докоснал. Никакво ухажване, никакви намеци, никакви ръце, нищо. Имах те за суров, саркастичен и студен.

— Такъв съм си — понякога.

— А сега, понеже съм тук, предполагам, че след като погълнем достатъчно количество шампанско, възнамеряваш без много приказки

да ме проснеш на леглото. Така ли е?

— Искрено казано, такава идея се мярна за миг в дъното на съзнанието ми.

— Поласкана съм, но ако не искам по този начин? Ти ми харесваш. Дори много. Но от това не следва, че ще легна с теб. Не избързваш ли със заключенията само защото нося със себе си малко куфарче?

— Може и да греша — съгласих се. Отидох и върнах куфарчето там, откъдето го бях взел. Отивам да донеса шампанското.

— Не исках да те засегна. Може би ще размислиш и ще спестиш шампанското за по такъв случай?

— То е само две бутилки. За по такъв случай трябва цяла каса.

— Ах, нима? — ядоса се тя изведнъж. — Значи само запълвам дупка, докато се появи някоя по-хубава и привлекателна. Много ти благодаря. Сега пък ти ме засегна, но все пак утешително е, че съм на сигурно място тук. Ако си въобразяваш, че ще ме размекнеш с една бутилка шампанско, много се лъжеш.

— Вече си признах грешката.

— Фактът, че споменах развода си и че Еймъс ме оставил тук е куфарчето, не означава, че съм чак толкова леснодостъпна — продължи тя все така сърдито.

— Престани с това куфарче! — изръмжах аз. — Стига! Само го спомени още веднъж, и ще го изхвърля надолу по стълбите! Поканих те на чашка. Отивам в кухнята да донеса пиенето. И край! Изобщо не съм възнамерявал да те напивам. Не искаш да спиш с мен. Разбрах. Нямаш основания да искаш. Но това не ти пречи да изпием по чаша шампанско, нали? Няма защо да спорим кой кого кога и как е щял да прельсти и с колко шампанско.

— Какво се разбесня? — изчерви се тя.

— Това е пак един гамбит — продължих да се зъбя аз. — Знам поне петдесет и ги мразя до един — всичките са фалшиви и жива подигравка с человека!

Тя стана, дойде при мен и леко прекара пръсти по раните и подутините на лицето ми.

— Извинявай. Аз съм една уморена, разочарована жена. Бъди мил с мен. Никой не ме обича.

— Не си уморена и не си по-разочарована от повечето хора. По правило трябва да си също толкова повърхностна, разглезена и развратна, колкото беше сестра ти. По някакво чудо не си. В теб се е събрала цялата честност и голяма част от силата на цялото ви семейство. Ти нямаш нужда от човек, който да е мил с теб.

Обърнах се, отидох в кухнята, извадих едната бутилка от хладилника, отпуших я, бързо напълних две плоски чаши и пресуших едната. Шампанското беше силно газирано и ми излязоха сълзи от очите, но това не ми попречи да я изгълтам на един дъх. После пак я напълних, сложих всичко на подноса и го отнесох в хола.

Но Линда я нямаше. И куфарчето го нямаше. Оставил подноса и отворих входната врата. Не бях чул да се отваря, а и тя не беше с кола. Изобщо не бях чул нищо.

В този момент тя се обади зад гърба ми: — Кретен, да не мислиш, че ще избягам?

Затворих вратата и се обърнах. Беше си разпуснала косите, на краката си бе обула на босо пантофки и се бе преоблякла в копринен халат с цвета на залеза, както го рисуват по японските гравюри. Бавно се приближи до мен с неочеквано свенлива усмивка. Подадох ѝ едната чаша. Тя я пое, отпи веднъж-два пъти и ми я върна.

— Много е хубаво — каза. После безшумни и без следа от преструвка се отпусна в прегръдките ми, притисна устата си до моята и отвори устни. Езикът ѝ се докосна до моя. След доста време отметна глава назад, но не махна ръцете си от врата ми. Очите ѝискряха.

— От самото начало имах такива намерения — призна си тя. — Но се правех на труднодостъпна. Не знам защо. Може би от нерви. В същност не съм леконравна, ни най-малко. Жалко, нали?

— Ако те мислех за такава, щях да започна да те свалям още първия път, в „При Виктор“. Тя бавно поклати глава и се усмихна. Не съм на това мнение. Затова съм тук.

— Е, може би не онази вечер — съгласих се аз. — Тя принадлежеше на друг.

— Или ти изобщо не сваляш по баровете?

— Рядко ми се случва. Осветлението е много лошо.

— А много жени ходят по баровете само за да ги свалят.

— И много стават сутрин със същите намерения.

— Да, но нали алкохолът е възбуждащо средство — поне до известна степен?

— Лекарите го препоръчват.

— Кой спомена нещо за лекари? Я ми дай шампанско.

Аз пак я целунах. Леко, приятно.

— Искам да целуна нещастната ти буза — каза тя. — Гореща е, пари.

— Иначе съм леденостуден.

— Не си. Дай шампанско.

— Защо?

— Ако не го изпием, ще изветрее. Освен това обичам вкуса на шампанското.

— Тогава добре.

— Обичаш ли ме много? Или по-скоро — ще ме обичаш ли, ако легна с теб?

— Не е изключено.

— Не си длъжен да лягаш с мен. Не настоявам кой знае колко.

— Благодаря ти все пак.

— Искам шампанско.

— Колко пари имаш?

— Изобщо ли? Откъде да знам? Около осем милиона долара.

— Реших — ще легна с теб.

— Продажник.

— Шампанското аз съм го купил.

— По дяволите шампанското.

50

Един час по-късно тя протегна голата си ръка, погъделичка ме по ухoto и попита: — Би ли се оженил за мен?

— Няма да изкараме заедно и половин година.

— Добре де, дори да е така, не си ли заслужава да опитаме? Ти какво очакваш от живота — пълна застраховка от всякакви рискове?

— Аз съм на четирийсет и две години. Разглезен съм от продължителна независимост. И ти си разглезена — макар и немного — от парите.

— Аз пък съм на трийсет и шест. Нищо срамно няма в това, да имаш пари, нито пък да се ожениш за богата жена. Повечето от онези, които имат пари, не ги заслужават и не знаят какво да правят с тях. Но няма да е за дълго. Ще има още една война и като свърши — никой няма да има пари освен престъпниците. На всички останали ще ни удържат данъци за този, дето духа.

Погалих я по косата и навих един кичур около пръста си.

— Може и да си права.

— Ако искаш, да заминем за Париж и да се позабавляваме. — Тя се повдигна на лакът и ме погледна отгоре надолу.

Виждах блясъка в очите ѝ, но не можех да различа израза им. — Да не си против женитбата изобщо?

— За двама души на всеки сто тя е чудесно нещо. Останалите гледат да я карат някак си. И след двайсет години брак мъжът пак си остава с пръст в устата. Американските момичета са чудесни. Но американските съпруги са големи експанзионистки. Освен това...

— Дай малко шампанско.

— Освен това — продължих аз — за теб нашият брак ще е само случка в живота ти. Единствено първият развод се изживява тежко. След него проблемът е чисто финансов. А за теб и това дори не е проблем. След десет години ще ме срещнеш на улицата и ще се почудиш къде, по дяволите, си го виждала това лице. Ако изобщо ме забележиши.

— Ах, ти, самодоволно, самозадоволено, самонадеяно, недосегаемо копеле! Дай шампанско!

— А така ще ме запомниш.

— На всичко отгоре си и суетен. Страшно суетен, макар че в момента малко си поохлузен. Значи смяташ, че ще те запомня? Независимо за колко мъже ще се омъжа и с колко ще спя, теб ще те запомня? Че защо да те помня?

— Пардон. Надценил съм се. Ще отида за шампанското.

— Ах, колко сме мили и разумни! — продължи тя саркастично.

— Аз съм богата, скъпи, и винаги ще бъда безкрайно богата. Мога да ти купя целия свят, само че не го заслужаваш. А ти какво имаш? Празен дом, в който да се завръщаши, без дори куче или котка, малка задушна канцеларийка, в която да стоиш и да чакаш. Дори и да се разведа с теб, пак няма да ти разреша да се върнеш към такъв живот.

— И как ще ме спреш? Аз да не съм Тери Ленъкс?

— Моля те. Нека не говорим за него. Нито за онази златокоса ледена висулка, мадам Уейд. Нито за нещастния ѝ, пиян, загубен съпруг. Нима искаш да си единственият мъж, който ме е отхвърлил? Що за гордост е това? Аз ти правя най-големия комплимент, на който съм способна: предложение за женитба.

— Ти ми направи и по-голям комплимент. Тя се разплака.

— Глупак, абсолютен глупак! — Бузите ѝ се измокриха. Усещах сълзите по тях. — Дори да изкараме половин година, или една, или две! Какво ще загубиш освен праха по бюрото си, мръсотията по щорите и самотата на един празен живот?

— Ще пиеш ли шампанско, или вече не искаш?

— Искам.

Придърпах я към себе си и тя се разрева на рамото ми. Не беше влюбена в мен, и двамата го знаехме. И не плачеше заради мен. Просто ѝ беше време да пролее малко сълзи.

После се отдръпна от мен и аз станах, а тя отиде в банята да си оправи лицето. Донесох шампанското. Когато излезе от банята, тя се усмихваше.

— Извинявай за глупостите ми. След шест месеца няма дори да си спомня името ти. Донеси го в хола. Искам светлини.

Нправих, каквото каза. Линда седна на канапето, както и преди. Сложих шампанското пред нея. Тя погледна чашата, но не я докосна.

— Аз ще ти се представя — казах. — И ще пием нещо.

— Като тази нощ?

— Никога вече няма да е същото.

Тя вдигна чашата, отпи бавно, обърна се и хвърли остатъка в лицето ми. После пак се разплака. Извадих носна кърпичка, избърсах си лицето, а после и нейното.

— Не знам защо го направих — хлипаше тя. — Но, моля те, не казвай, че съм жена и че жените никога не знаят какво вършат.

Сипах ѝ още шампанско и се засмях. Тя бавно го изпи, после се обърна и легна на коленете ми.

— Уморена съм. Този път ще трябва да ме носиш.

След малко вече спеше.

Сутринта станах и направих кафе, а тя все още спеше. Взех един душ, обръснах се и се облякох.

Чак тогава се събуди. Закусихме заедно. Извиках такси и свалих куфарчето по стълбите.

Казахме си довиждане. Гледах след таксито, докато се изгуби от погледа ми. Качих се горе, влязох в спалнята, разтурих цялото легло и наново го оправих. Върху една от възглавниците намерих дълъг черен косъм. В стомаха си усещах твърда буца.

Французите си имат поговорка за това. Тези копелета за всичко си имат поговорка и винаги са прави. Да кажеш сбогом, в известен смисъл значи да умреш.

51

Сюъл Ендикът ме осведоми по телефона, че работел до късно и нямал нищо против да се отбия при него към седем и половина вечерта.

Кабинетът му беше ъглов, със син мокет, махагоново бюро с дърворезба по ъглите, очевидно старо и много ценно, обичайните библиотечни шкафове със стъклени витрини, с подредени в тях правни книги с бозови корици. По стените бяха окачени обичайните шаржове от Спай на знаменити английски съдии, а на южната стена висеше само голям портрет на съдията Оливър Уендър Холмз. Столът на Ендикът беше тапициран с черна кожа на баклавички. Съвсем наблизо, подръка, имаше шкаф, натъпкан с книжа.

Беше без сако и имаше уморен вид, но лицето му и без това винаги изглеждаше уморено. Пушеше една от блудкавите си цигари. Част от пепелта беше паднала по разхлабената му вратовръзка. Правата му черна коса беше разпиляна и мупадаше в очите.

След като седнах, той мълчаливо се вторачи в мен. После каза:

— Голям инат сте, не съм срещал втори като вас. Нима продължавате да ровите из онази каша?

— Има едно-две неща, които ме смущават. Сега мога ли да очаквам отговор на въпроса си, дали ме посетихте в пандиза от името на Харлан Потър?

Той кимна. Докоснах леко бузата си. Раните бяха зараснали и подутината се беше разнесла, но изглежда, че един от ударите ми беше засегнал някакъв нерв. Все още усещах част от бузата си като схваната. Непрекъснато, без да се усещам, я опипвах с ръка. С течение на времето щеше да мине от само себе си.

— И че по време на пътуването си в Отатоклан сте бил временно упълномощен като представител на прокуратурата?

— Да, но престанете да ги говорите тези неща. За мен връзката с мистър Потър беше от голямо значение. Може би съм си придал излишна важност.

— Нима вече не е?

Той поклати глава.

— Не, той си урежда юридическите въпроси чрез адвокатските фирми в Сан Франциско, Ню Йорк и Вашингтон.

— Предполагам, че страшно ме мрази — ако изобщо си спомня за мен.

Ендикът се усмихна.

— Колкото и да е странно, той за всичко обвинява зет си, доктор Лоринг. Човек като Харлан Потър трябва да обвинява някого. Няма начин той самият да има вина. Според него, ако Лоринг не бил давал на мисиз Уейд опасни наркотици, нищо нямало да се случи.

— Греши. Вие нали видяхте тялото на Тери Ленъкс в Отатоклан?

— Видях го. В задната стаичка на една дърводелска работилничка. Нямаха дори морга. Дърводелецът тъкмо правеше ковчега. Тялото беше ледено-студено. Видях раната в слепоочието. Няма никакво съмнение, че беше той, ако в това именно се съмнявате.

— Не, мистър Ендикът, не съм се съмнявал в това, защото с лице като неговото трудно може да стане грешка. Макар че е бил леко дегизиран, нали?

— Лицето и ръцете бяха потъмнени, а косата беше боядисана черна. Но белезите все така си личаха. Пък и отпечатъците от пръстите много лесно ги сравнихме с оставените в къщата му.

— Какво ще кажете за полицията в Отатоклан?

— Примитивна. Шефът им е полуграмотен. Но знаеше как се снемат отпечатъци от пръсти и всичко останало. Времето беше горещо, дори прекалено. — Той се намръщи, извади цигарата от устата си и я хвърли небрежно в олромен базалтов пепелник. — Трябваше да донесат лед от хотела. И то много. Никакво балсамиране. Всякакво бавене беше недопустимо.

— Говорите ли испански, мистър Ендикът?

— Само няколко думи. Управителят на хотела ми превеждаше.

— Ендикът се усмихна. — Голямо конте и тарикат. Имаше вид на мошенник, но беше много учтив и услужлив. За нула време приключихме с цялата работа.

— Получих писмо от Тери. Предполагам, че мистър Потър знае за него, защото споменах пред дъщеря му, мисиз Лоринг. Даже ѝ го показах. Вътрe имаше портрет на Мадисън.

— Какво имаше?

— Банкнота от пет хиляди долара.

Той повдигна вежди.

— Брей! Е, можел е да си го позволи. Жена му, като се оженили втория път, му броила на ръка четвърт милион. Имам сведения, че е възнамерявал, така или иначе, да се прехвърли да живее в Мексико — независимо от случилото се. Какво е станало с парите, нямам представа. По този въпрос не бях осведомен.

— Ето го писмото, мистър Ендикът, ако желаете да го прочетете.

Извадих го и му го подадох. Той внимателно го изчете, така както адвокатите четат всичко — от край до край. После го сложи на бюрото, облегна се назад и се загледа в празното пространство.

— Прилича ми на литературно есе — тихо се обади след малко.

— Чудя се защо го е направил.

— Защо се самоуби, защо остави признание или защо ми е написал това писмо?

— Защо призна и се самоуби, разбира се — рязко поясни той. — Писмото с ясно. Но поне сте получили добро възнаграждение за всичко, което направихте за него — включително и след това.

— Смущава ме моментът с пощенската кутия. Нали пише, че на улицата под прозореца му имало пощенска кутия и келнерът от хотела щял да вдигне писмото, преди да го пусне — за да можел Тери да се увери, че е пуснато.

Очите на Ендикът изведнъж придобиха сънлив вид.

— Е, та? — попита безразлично. Извади от квадратна кутия още една от своите цигари с филтър. Аз се пресегнах със запалката през бюрото.

— Ами в градче като Отатоклан едва ли има пощенска кутия — поясних аз.

— Продължавайте.

— В първия момент това ми убягна от вниманието. Но после проучих що за място е. Най-обикновено селце. Десет-дванайсет хиляди жители. Една улица, и то наполовина павирана. Шефът на полицията използува за служебна кола един „Форд“ от най-първите модели. Пощата се намира на единия край на помещението, където е магазинът. Има хотел, едно-две кафенета. Пътищата са в окаяно състояние, но имат съвсем малко летище, защото в планините наоколо

гъмжи от дивеч и пристигат много ловци. Та единственият що-годе удобен начин да се стигне дотам е но въздуха.

— Продължавайте, за ловуването там ми е известно.

— Та значи на улицата имало пощенска кутия? Както и хиподрум, игрища за голф, тенис-кортове, парк с фонтани и естради за оркестъра?

— Значи е сбъркал — студено ме сряза Ендикът. — Може да му е заприличало на пощенска кутия — ако е било например кошче за отпадъци.

Станах. Взех си писмото, сгънах го и го прибрах в джоба си.

— Кошче за боклук, казвате? Сигурно това е било. Боядисано в цветовете на мексиканското знаме — зелено, бяло и червено — и отгоре е пищело с едри букви — ПАЗЕТЕ ЧИСТ СВОЯ ГРАД. На испански, разбира се. А наблизо са се излежавали седем крастави кучета.

— Стига остроумия, Марлоу.

— Извинявайте, ако е проличало колко съм интелигентен. И още нещо, което вече изтъкнах пред Ранди Стар. Как е станало, че писмото изобщо е било пуснато по пощата? Ако се съди по съдържанието, всичко е било предварително уредено. Значи някой му е казал за пощенската кутия. Тоест някой е излъгал. И някой въпреки всичко е пуснал писмо с пет хилядарки вътре. Любопитно, не ви ли се струва? Той изпусна дим от устата си и старателно го проследи с поглед как се вие из въздуха.

— И какво е заключението ви — и защо сте се обадили на Стар?

— Стар и едно лайно на име Менендес, което за момента не е сред нас, са били заедно с Тери в английската армия и се сприятелили. В някои отношения не са редовни граждани — бих казал даже във всяко едно отношение, — но все още са запазили дълбоко в себе си никакво чувство за лично достойнство. Поради очевидни причини тук, в Лос Анджелиз, историята беше старателно потулена. Но и в Отатоклан е имало потулване по съвсем други причини.

— Та какво е заключението ви? — отново попита той доста по-остро.

— А вашето?

Ендикът не ми отговори. Така че му благодарих за времето, което ми отдели, и си тръгнах.

Лицето му беше намръщено, като отварях вратата, но реших, че това е признак на искрена озадаченост. А може да се е опитвал да си припомни как е изглеждала улицата пред хотела и дали е имало пощенска кутия.

Пуснах още едно колелце в действие и това беше. Но то се въртя цял месец, преди да се задвижи машината.

И тогава, един петък сутринта, заварих в чакалнята пред кабинета си някакъв непознат. Беше елегантен мексиканец или просто латиноамериканец. Седеше до прозореца и пушеше кафява цигара с много силен аромат. Беше висок, строен и много елегантен, със спретнати черни мустаци и черна коса, малко по-дълга, отколкото се носи у нас, и светлобежов костюм от някаква рехава материя. На очите си имаше зелени слънчеви очила. Като ме видя, учтиво стана от стола.

— Сеньор Марлоу?

— На вашите услуги.

Той ми подаде сгънат лист хартия. — *Un aviso de parte del Senor Starr en Las Vegas, senor. Habla Usted espanol?*^[1]

— Да, ако не говорите бързо. Но предпочитам на английски.

— Тогава на английски. За мен това е без значение.

Взех листчето и го разгънах.

„Представям ви Сиско Майоранос, мой добър приятел. Струва ми се, че има какво да ви разкаже. С.“

— Да влезем вътре, сеньор Майоранос.

Отворих вратата и му направих път да мине. Като мина покрай мен, ме лъхна на парфюм. И веждите му бяха ужасно изискани. Но изглежда, че не беше чак толкова изискан, колкото изглеждаше, защото и на двете му бузи имаше белези от удари с нож.

[1] Нося бележка за вас от господин Стар от Лас Вегас. Говорите ли испански? (Исп.) Б. пр. ↑

Той седна в стола за клиенти и кръстоса крак връз крак.

— Разбрах, че желаете да получите някаква информация за сеньор Ленъкс.

— Интересува ме само последната сцена.

— Аз бях там през цялото време, сеньор. Работех в хотела. —

Той сви рамене. — Работата ми беше незначителна и, разбира се, временна. Бях на регистрацията, дневен дежурен. — Английският му беше безупречен, но интонацията беше леко испанска, искам да кажа, латиноамериканска: гласът му се издигаше и спадаше на места, които за американското ухо бяха крайно неуместни. Също като бученето на океана.

— Нямате вид на такъв — забелязах.

— Човек изпада в затруднени положения.

— Кой пусна писмото му до мен?

Той отвори кутия цигари и ми я поднесе.

— Опитайте една от моите. Но аз поклатих глава.

— Прекалено са ми силни. Колумбийските ми харесват, но тези, кубинските, са направо смърт.

Той се усмихна едва-едва, запали една от отровите си и изпусна дим. Беше толкова изискан, че започваше да ме дразни.

— Знам всичко за писмото, сеньор. Мосото се страхуваше да се качи в стаята на сеньор Ленъкс, след като поставиха *guarda*. Кука или ченге, както го назвате. Така че аз лично отнесох писмото в пощата. Това стана след изстрела — нали разбирате?

— Трябвало е да надникнете в плика — вътре имаше една голяма банкнота.

— Писмото беше запечатано — хладно ми отвърна той. — *El honor no se mueve de lado como los con-grejos*. Това значи: честта не се движи настани като раците, сеньор.

— Извинете. Моля ви да продължите.

— Когато влязох в стаята и затворих вратата в лицето на ченгето, сеньор Ленъкс държеше в лявата си ръка една банкнота от сто песос. А в дясната — пистолета. На масичката пред него имаше писмо и друг лист хартия, който не съм чел. Отказах да взема банкнотата.

— Ами да, толкова много пари — обадих се аз, но той не реагира, на саркастичната ми забележка.

— Той обаче настоя, така че накрая се съгласих, взех я и по-късно я дадох на мосото. Изнесох писмото под салфетката на подноса, с който му бяха занесли предишната поръчка кафе. Ченгето ме изгледа, но нищо не каза. Бях стигнал почти до средата на стълбата, когато чух изстрела. Скрих моментално писмото и изтичах пак доторе. Ченгето се мъчеше да разбие вратата с ритници. Аз я отключих. Сеньор Ленъкс беше мъртъв. — Той леко прекара пръст по ръба на бюрото и въздъхна.

— Останалото сигурно ви е известно.

— Хотелът беше ли пълен?

— Не, само пет-шест стаи бяха заети.

— С американци?

Имаше и двама североамериканци. Ловджии.

— Истински грингос^[1], или натурализирани мексиканци?

Той бавно започна да чертае фигури по бежовия плат на панталона си, малко над коляното.

— Единият може би беше от мексикански произход. Говореше испански на граничен диалект, който е ужасно просташки.

— Доближавали ли са изобщо стаята на Ленъкс? Той рязко вдигна глава, но зелените очила скриваха погледа му.

— Защо да я доближават, сеньор?

Аз кимнах.

— Много мило, че дойдохте да mi разкажете всичко, сеньор Майоранос. Предайте на Ранди, че съм му признателен за това.

— No hay de que, senor.^[2]

— А по-нататък, ако има време, нека mi изпрати някой, който знае какво говори.

— Сеньор? — Гласът му прозвуча меко, но ледено-студено. — Нима поставяте думите mi под съмнение?

— Абе вие, латиноамериканците, само за чест говорите. А честта е прикритие за мошениците — понякога. Не се ядосвайте. Седете си спокойно и аз ще vi разкажа по друг начин.

Той се облегна назад с надменен вид.

— Имайте пред вид, че моето ще бъде само една импровизация. Може и да греша. Но може и да съм прав. Двамата американци не са били там случайно. Пристигнали са със самолет. Престрували са се на ловци. Единият се казвал Менендес, комардия. Може да се е записал в хотела под друго име, не знам. Ленъкс е знаел, че са там. Знаел е и защо са там. Писмото до мен е в резултат на угрizения на съвестта. Защото ме изигра като пръв балама, но беше прекалено свестен, за да не му е неудобно след такова нещо. Банкнотата от пет хиляди долара е сложил в плика, защото е носел много пари в себе си, а знаеше, че аз съм я закъсал... Освен това ми прати в писмото един смътен намек, който можех и да не разбера. Той беше от хората, които винаги имаха най-добри намерения, но неизбежно оплескваха нещата накрая. Казвате, че сте пуснали писмото в пощата. А защо не в пощенската кутия пред хотела?

— Каква кутия, сеньор?

— Пощенска. Cajon cartero мисля, че се казва на испански.

Той се усмихна.

— Отатоклан не е Мексико Сити. То е едно много затънчене селце. Пощенска кутия на улицата в Отатоклан? Та там никой няма да разбере за какво служи. А и няма кой да събере пощата.

— Добре, оставете кутията. Но вие не сте занесли кафе в стаята на сеньор Ленъкс, нито сте влезли вътре под носа на ченгето. Затова пък двамата американци са влезли. Ченгето е било техен човек, естествено. Както и много други. Единият от американците ударил Ленъкс изтазад с някакъв тежък предмет. После взел пистолета, извадил едната гилза, извадил патрона от гилзата, върнал я обратно в пистолета, допрял го до слепоочието на Ленъкс и дръпнал спусъка. Получила се грозна рана, но съвсем не смъртоносна. След това го отнесли на носилка, добре увит, за да не се вижда. Когато адвокатът от Америка го видял, той е бил упоен с наркотици, целият ограден с лед в един тъмен ъгъл на carpinteria-та^[3], а дърводелецът ковял ковчега. Адвокатът го видял леденостуден, в безсъзнание, а на челото му имало почерняла кървава рана. Видът му бил много умрял. На другия ден ковчегът бил заровен — пълен с камъни. Американският адвокат се приbral у дома е отпечатъците от пръстите и някакъв документ, пълен фалшификат. Как ви се харесва моят разказ, сеньор Майоранос?

Той сви рамене.

— Не е невъзможно, сеньор. Нужни са пари и влияние. Би било възможно, ако този сеньор Менендес е близък роднина на важни личности в Отатоклан — например на *alcalde*^[4], на съдържателя на хотела и така нататък.

— Това също е възможно. Предположението ви не е лошо. То обяснява защо са избрали такова от далечно място като Отатоклан.

Той се усмихна напрегнато.

— Тогава не е изключено сеньор Ленъкс да е все още жив?

— Разбира се. Самоубийството е било инсценирано, за да подкрепи признанието. Трябва да е било достатъчно правдоподобно, за да заблуди един адвокат, който известно време е служил като прокурор, но е щяло да има ужасни последствия за настоящия прокурор, ако нещо изплува наяве. Този Менендес не е страшният гангстер, за който се мисли, но е достатъчно корав, за да ме пребие с пистолета си, задето не си трая. Трябва да е имал уважителни причини. Ако номерът се беше разкрил, Менендес би се окказал в центъра на голям скандал от международен мащаб. Мексиканците мразят корумпираната полиция не по-малко от нас.

— Всичко това е възможно, сеньор, но вие ме обвинихте в лъжа. Казахте, че не съм влизал в стаята на сеньор Ленъкс, за да прибера писмото.

— Ами че ти, приятелю, вече си бил там — и си го пишел въпросното писмо.

Той се пресегна и свали тъмните си очила. Нищо не е в състояние да промени цвета на очите.

— Струва ми се, че е още рано за „гимлети“ — каза той.

[1] Гринго — така в Латинска Америка наричат презрително североамериканците. Б. пр. ↑

[2] Няма за какво (исп.). Б. пр. ↑

[3] Дърводелски дюкян (исп.). Б. пр. ↑

[4] Кмет (исп.). Б. пр. ↑

53

В Мексико Сити го бяха направили неузнаваем. И защо не? Техните лекари, техници, болници, художници и архитекти с нищо не отстъпват на нашите. А понякога са и по-добри. Парафиновата проба за барутни нитрати е измислена от мексикански полицай. Не са могли да направят лицето му безупречно, но постигнатото не беше никак малко. Променили бяха дори носа му — част от костта бе извадена и сега изглеждаше по-плосък, не толкова нордически. Не бяха могли да премахнат всички следи от белези и затова бяха добавили един-два и на другата му буза. Защото следите от нож не са рядко явление в латиноамериканските страни.

— Дори ми присадиха и нерв — похвали се той и докосна бузата, която по-рано беше покрита с белези.

— Колко познах от цялата история?

— По-голямата част. Някои от подробностите не са така, но не са и от значение. Действувахме много набързо, до голяма степен импровизирахме на място и аз самият не бях никак сигурен какво ще излезе от всичко това. Инструктираха ме какво да правя и да оставям навсякъде ясна следа. Менди не одобри идеята да ти напиша писмо, но аз настоях. Той малко те подцени. Изобщо не забеляза малката подробност с пощенската кутия.

— Знаеш ли кой е убил Силвия? Но той не ми отговори направо.

— Трудно е да предадеш на полицията жена, извършила убийство — дори ако никога не е значела много за теб.

— Да, не е лесно. Харлан Потър беше ли в течение?

Той пак се усмихна.

— И да е подозирал, би ли казал на някого? Много се съмнявам. Предполагам, че ме мисли за мъртъв. Кой би го разубедил в това освен теб?

— Казаното от мен може да се завие в стрък трева. Как е Менди напоследък — ако изобщо съществува?

— А, много е добре. Сега е в Акапулко. Ранди го отърва, макар че момчетата са много против обработката на полицаи. Менди съвсем не е толкова лош, колкото го мислиш. Той има сърце.

— И змиите имат сърца.

— Та какво ще кажеш за един „гимлет“?

Станах, без да му отговоря, и отидох при сейфа. Отворих го и извадих от един плик портрета на Мадисън и петте стотачки, които още миришеха на кафе. Сложих всичко на бюрото, после взех стотачките в ръка.

— Тези ще задържа. Вече почти съм ги изхарчил по разследването на делото. А с портрета на Мадисън ми беше много приятно да си играя от време на време. Сега е твой.

Сложих банкнотата пред него на ръба на бюрото. Той я погледна, но не я докосна.

— Не, твоя е. Аз съм фрашкан с пари. А ти можеше и да не разчовъркваш всичко.

— Знам. Ако след убийството на Уейд ѝ се беше разминал, можеше да се заеме и с нещо полезно. Той, разбира се, не беше кой знае какво. Просто обикновен човек с кръв, мозък и чувства. И той е знал за случилото се и правеше всичко възможно да живее със спомена. Беше писател, може да си чувал името му.

— Виж какво, не можех да не сторя това, което сторих — бавно произнесе той. — Не исках никой да пострада. Тук за мен нямаше никакви шансове да се отърва. Но човек не може да предвиди всичко. Бях наплашен и избягах. Какво трябваше да направя според теб?

— Не знам.

— Тя не беше нормална. Можеше, така или иначе, да го убие.

— Можеше.

— Е, хайде де, отпусни си малко душата! Да отидем да пийнем някъде — където е хладно и тихо.

— Нямам време сега, сеньор Майоранос.

— Бяхме добри приятели — каза той с нещастен вид.

— Нима? Забравил съм. Онези, двамата, са била други хора. Завинаги ли оставаш да живееш в Мексико?

— А, да. Тук дори съм нелегално. Винаги съм живял тук нелегално. Казах ти, че съм роден в Солт Денк Сити, но в същност съм роден в Монреал. В най-скоро време ще получа мексиканско

поданство. В Мексико винаги ми е харесвало. Няма да рискувам много, ако отидем в „При Виктор“ за един „гимлет“.

— Вземете си парите, сеньор Майоранос. Прекалено много кръв има по тях.

— Но ти си беден...

— Вие пък откъде знаете?

Той взе банкнотата, повъртя я между тънките си пръсти и небрежно я пусна във вътрешния си джоб. После прехапа долната си устна със енежнобелите си зъби — зъбите винаги изглеждат много бели, когато кожата е тъмна.

— Не можех да ти кажа как стоят нещата онази сутрин, когато ме закара до Тихуана. Но нали ти dadoх възможност да се обадиш в полицията и да ме предадеш.

— Аз не ти се сърдя. Ти просто си такъв. Дълго време не можех да разбера що за птица си. Имаше приятни обносци, положителни качества, но нещо не беше както трябва. Имаше си принципи и ги спазваше, но те бяха само твои. Нямаха нищо общо с етиката или скрупулите. Беше добър човек, защото характерът ти беше благ. Но се чувствуваше еднакво добре както с гангстерите и мошениците, така и е честните хора. Важното е мошениците да говорят на правилен английски и да имат добри обносци на масата. Ти си морален пораженец. Може да е от войната, но може да си такъв по рождение.

— Не разбирам, нищо не разбирам. Искам да ти се отблагодаря, а ти не ми позволяваши. Не можех да ти кажа повече от това, което ти казах. Ти нямаше да играеш по нашата свирка.

— Това е най-хубавото, което си ми казвал досега.

— Радвам се, че нещо в мен ти харесва. Но помисли: аз загазих с двата крака и познавах хора, които знаят какво се прави в такива случаи. Те ми дължаха много за нещо, което се случи отдавна, по време на войната. Тогава за пръв и единствен път в живота си действувах хем правилно, хем бързо като светкавица. И когато изпаднах в нужда, те ми се притекоха на помощ. При това гратис. Ти не си единственият човек на този свят без цена, Марлоу.

Той се пресегна през бюрото и взе една от моите цигари. Лицето му под силния тен се беше зачервило. Белезите си личаха. Гледах го как вади елегантна газова запалка от джоба си и пали цигарата. Лъхна ме на парфюм.

— Защо, ти купи много от мен, Тери. За една усмивка, едно кимване с глава, махване с ръка и няколко спокойни чашки в един-два тихи бара. Беше приятно, докато го имаше. Сбогом, амиго. Не казвам довиждане. Казах го, когато значеше нещо. Казах го, когато беше тъжно и самотно — и завинаги. Прекалено късно се завърнах. Тези пластични операции отнемат много време.

— Ти изобщо нямаше да дойдеш, ако не те бях принудил.

Изведнъж в очите му блеснаха сълзи. Той побърза да си сложи тъмните очила.

— Не съм сигурен н това. Още не бях взел никакво решение. Те настояваха да не ти казвам нищо. Но аз не бях взел никакво решение.

— Не се притеснявай, Тери. Винаги ще се намери някой, който да ти направи нужната услуга.

— Аз бях командос, братче. А там не вземат мекотели. Бях тежко ранен и никак не ми беше забавно в ръцете на онези фашистки лекари. Всичко това силно ми се отрази.

— Знам, Тери. В много отношения си чудесен човек. Не те съдя. И никога не съм те съдил. Просто вече те няма. Отдавна те няма. Облечен си елегантно, миришеш на парфюм и си изискан като скъпо платена уличница.

— Та това е само дегизация! — Гласът му беше почти отчаян.

— Но ти е приятно, нали?

Устата му се отпусна в кисела усмивка. И сви рамене изразително и енергично, по латиноамерикански.

— Разбира се. Но всичко е само игра, нищо по вече. Тук — той си потупа гърдите със запалката, — тук е празно. С мен е свършено, Марлоу, отдавна е свършено. И това е всичко.

Той стана. И аз станах. Той ми протегна тънката си ръка. Аз я стиснах.

— Сбогом, сеньор Майоранос. Приятно ми беше да се запозная с вас, колкото и краткотрайно да беше познанството ни.

— Довиждане.

Той се обрна, прекоси стаята и излезе. Вратата се затвори. Стъпките му се отдалечиха по коридора, облицован с имитация на мрамор. След малко загълхнаха, но аз продължих да се ослушвам. За какво ли? Дали не ми се искаше да спре внезапно, да се обърне, да

дойде при мен и да се опита да ме разубеди — да не мисля за него онова, което мислех? Е, не го направи. И повече не го видях.

Повече не видях нито един от тях освен полицайите. Още не е измислен начин да им се каже сбогом!

Издание:

Реймънд Чандлър

ДЪЛГОТО СБОГУВАНЕ

Превод от английски Жечка Георгиева, 1983

Редактор Людмила Харманджиева

Художник Николай Пекарев

Художествен редактор Христо Жаблянов

Технически редактор Маргарита Воденичарова

Коректор Емилия Кожухарова

Американска. Първо издание, ЛГ VI.

9С360/2241Г

Тематичен № 23 96360/22411 5637-273-83

Дадена за набор на 27.IX.1982 година.

Подписана за печат на 3.I.1983 година

Излязла от печат на 13.II.1983 година.

Поръчка 139. Формат 84×108/32.

Печатни коли 23. Издателски коли 19,32. Усл. изд. коли 19,05.

Цена на книжното тяло 2,10 лева, Цена 2,19 лева.

„Народна младеж“ — издателство на ЦК на ДКМС

ДП „Димитър Благоев“

София, 1983

RAYMOND CHANDLER

The Long Goodbye

Ballantine Books, New York, 1972

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.